
REKABET *Dergisi*

REKABET KURUMUNCA ÜÇ AYDA BİR YAYINLANIR

**REKABET KURUMU ADINA
SAHİBİ**

Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

**SORUMLU YAZI İŞLERİ
MÜDÜRÜ**

Tülay ÇÖL

YAYIN KOMİSYONU

Fevzi ÖZKAN

H. Erkan YARDIMCI

S. Barış ÖZER

Serdar YARAR

Dr. Murat Şahin ÖCAL

Murat ÇETİNKAYA

Tarkan ERDOĞAN

Haluk ARI

H. Gökşin KEKEVİ

DANIŞMA KURULU

Prof. Dr. Sabih ARKAN

Prof. Dr. Ömer Faruk ÇOLAK

Prof. Dr. Lale DAVUT

Prof. Dr. Ercüment ERDEM

Prof. Dr. Celal GÖLE

Prof. Dr. Erden KUNTALP

Prof. Dr. Ergun ÖZSUNAY

Prof. Dr. Güven SAK

Prof. Dr. Turgut TAN

Prof. Dr. Erol TAYMAZ

Prof. Dr. Ünal TEKİNALP

Prof. Dr. Bilgin TİRYAKİOĞLU

Prof. Dr. Nahit TÖRE

Prof. Dr. Ercan UYGUR

Prof. Dr. Ejder YILMAZ

Prof. Dr. İsmail KIRCA

Prof. Dr. Osman Berat GÜRZUMAR

Doç. Dr. İzak ATİYAS

Doç. Dr. Hasan ERSEL

Doç. Dr. Ünal ZENGİNOBUZ

Rekabet Kurumu tarafından yayınlanan
hakemli bir dergidir. Dergide yayınlanan
yazılardaki görüşler yazarlarına aittir.

Yazışma Adresi

REKABET KURUMU

Bilkent Plaza B3 Blok 06800 Bilkent/ANKARA

Tel : 0312 291 44 44 Fax: 0312 266 79 11

<http://www.rekabet.gov.tr>

ISSN 1302 - 552X

SAYI: 35

İÇİNDEKİLER

1 BU SAYIDA

MAKALE

3 “Uyumlu Eylem Karinesi”nin ve
Rekabet Kurulu’nun Bu Karineye İlişkin
Uygulamalarının Değerlendirilmesi

Yrd. Doç. Dr. Dilek CENGİZ

49 ULUSLARARASI GELİŞMELER

75 REKABET KURULU NİHAİ KARAR ÖZETLERİ
(01.07.2008-30.09.2008)

103 SEÇİLMİŞ KURUL KARARLARI

		<u>Karar Tarihi</u>	<u>Karar No</u>
105	ACT/Corio Kararı	03.07.2008	08-43/588-221
114	MPN/HES/Wilkins Kararı	09.07.2008	08-44/601-228
127	Blue/Mavi Jeans Kararı	17.07.2008	08-45/635-239
137	TV5/CNN Türk Kararı	17.07.2008	08-45/638-242
165	Konya Çimento Kararı	11.09.2008	08-52/790-319

175 KESİNLEŞMİŞ DANIŞTAY KARARLARI LİSTESİ
(01.07.2008-30.09.2008)

		<u>Esas No</u>	<u>Karar No</u>
179	SEÇİLMİŞ DANIŞTAY KARARLARI	2006/2146	2007/7592
		2006/4822	2007/8699

191 DUYURU

BU SAYIDA...

Rekabet Dergisi'nin 35. sayısında, ilk olarak, İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi'nden Yrd. Doç. Dr. Dilek CENGİZ'in "*Uyumlu Eylem Karinesinin ve Rekabet Kurulu'nun Bu Karineye İlişkin Uygulamalarının Değerlendirilmesi*" başlıklı makalesine yer verilmiştir. Anılan makalede, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanununun 4. maddesinin üçüncü fıkrasında düzenlenmiş uyumlu eylem karinesine ilişkin Rekabet Kurulu kararları, Avrupa Birliği uygulamaları ışığında incelenmiştir. Yazar bu incelemesi neticesinde, kanun koyucunun iki temel çözüm üzerinde durması gerektiği sonucuna ulaşmıştır. Bu sonuçlardan birincisi, uyumlu eylem karinesinde değişiklik yapılmasıdır. İkincisi ise, teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delillerine ulaşılabilmesi için, pişmanlık programlarının yürürlüğe konması, özel mekan ve araçlarda yerinde inceleme yapılabilmesi gibi hukuki düzenlemelerin gerçekleştirilmesidir.

"*Uluslararası Gelişmeler*" bölümünde, rekabet hukuku ve iktisadında uluslar arası alandaki gelişmelere ilişkin özet niteliğinde bilgiler sunulmuştur.

Derginin "*Seçilmiş Kurul Kararları*" başlığını taşıyan bölümünde, ilk olarak, Rekabet Kurulu'nun izni olmaksızın gerçekleştirilen devralma işlemi nedeniyle para cezasının uygulandığı *ACT/Corio* kararına yer verilmiştir. İkinci olarak, *MPN/HES/Wilkins* kararı yer almaktadır. Karar, ortak girişim, ciro gibi konulardaki yaklaşımının yanı sıra, 1997/1 sayılı Tebliğ'de öngörülen eşiklerin aşılmaması nedeniyle izne tabi olmayan bir yoğunlaşma işlemine ilişkin olarak yan sınırlama değerlendirilmesi yapması bakımından da kayda değerdir. Seçilen üçüncü karar olan *Blue/Mavi Jeans* ise, hisse devri sözleşmesinde yapılan çeşitli düzenlemelerin yan sınırlama sayılması konusunda bir karşı oya ve bir farklı gerekçeye konu olan içeriği ile önem arz etmektedir. Dördüncü karar, ilgili devralma işlemine, devredilen yayın izninin sadece haber yayınları yapan CNN Türk kanalının yayınında kullanılması koşuluyla izin verildiği *TV5/CNN Türk*'tür. Son olarak, farklı bölgeler için farklı renkli çimento torbası uygulamasına soruşturma açılmamasıyla neticelenen *Konya Çimento* kararına yer verilmiştir.

“Seçilmiş Danıştay Kararları” başlığı altında, hakim durumun kötüye kullanıldığı iddialarının reddedildiği *Anadolu Fren/Beşer* ve SSK’nın yürüttüğü sağlık ve sosyal hizmet faaliyetleri açısından teşebbüs niteliğinin bulunmadığı sonucuna ulaşılan *AK-SA/SSK* kararlarının hukuka uygun bulunduğu kararlara yer verilmiştir.

Okuyucularımıza faydalı olması dilekleriyle...

“UYUMLU EYLEM KARİNESİ”NİN VE REKABET KURULU’NUN BU KARİNEYE İLİŞKİN UYGULAMALARININ DEĞERLENDİRİLMESİ

Yrd. Doç. Dr. Dilek CENGİZ*

I- Uyumlu Eylemin Kanıtlanması Sorunu

Rekabetin Korunması Hakkında Kanun¹ m.4 düzenlemesindeki rekabeti bozucu nitelikleri nedeniyle yasaklanmış olan işbirliği şekillerinden biri olan uyumlu eylem kavramı; üçüncü kişilere karşı gizli olarak yapılan ve ilgili piyasada rekabeti bozucu fiili etkiler yaratmış olan, anlaşmaların ve teşebbüs birliklerinin organizasyonlarının doğrudan delillerle ve bütünüyle kanıtlanamadığı durumların kanıtlanması bakımından; ve üçüncü kişilere karşı ister aleni ister gizli olarak yapılsın fiili işbirliği stratejilerinden kaynaklanan rekabeti bozucu koordinasyon durumlarının varlık koşulları bakımından; rekabeti bozucu nitelikteki aleni anlaşmalara ve teşebbüs birliklerinin kararlarına kıyasen, daha alt düzeydeki uzlaşmaları kapsamaktadır. Bu kapsamdan anlaşıldığı üzere uyumlu eylemler, teşebbüslerin, rekabet otoritelerinin denetiminden kaçabilmek amacıyla gizlilik veya örtülülük yöntemlerini kullanarak yaptıkları işbirlikleridir². Bu amaç doğrultusunda teşebbüsler sözkonusu yöntemleri kullanırken yaptıkları rekabeti bozucu işbirliklerinin izlerini silerek kanıt güçlüğü yaratmak veya hukuka aykırılığı kamufle etmek hususunda sınırsız bir yaratıcılık gücüne sahiptirler. Bu güce son yıllarda iletişim teknolojisindeki ilerlemeler de ivme kazandırmıştır. Uyumlu eylem kavramının kanuna konuluş amacı da, aleni anlaşmalardan ve teşebbüs birliklerinin kararlarından ve eylemlerinden amaç ve etkileri bakımından hiçbir farkı bulunmayan, gizlilik ve örtülülük yöntemleri ile sağlanan rekabeti bozucu işbirliklerini de yakalayıp kanunun denetim sisteminin kapsamına alarak teşebbüslerin sözkonusu yaratıcılık güçleri ile mücadele etmektir³.

* İstanbul Üniversitesi Hukuk Fakültesi Adalet Meslek Yüksekokulu Ticaret Hukuku Anabilim Dalı. Çalışmadaki görüşler Rekabet Kurumunu bağlayıcı değildir.

¹ Metinde RKHK olarak kısaltılarak kullanılmıştır.

² Gizlilik veya örtülülük yöntemleri bakımından uyumlu eylem kavramının kapsamı için bkz. Dilek Cengiz (2006), Türk Rekabet Hukukunda Uyumlu Eylem ve Bu Eylemin Hukuki Sonuçları, Örnek Model Olarak Amerika Birleşik Devletleri ve Mevaz Olarak Avrupa Birliği Rekabet Hukuku Sistemlerinin Işığında, İstanbul, Beta Basım Yayım A.Ş., sh.13-14, 23-47.

³ Richard Whish (2005), European Competition Law, 5th Edition, New York, Oxford University Press, sh. 99-102; Alison Jones-Brenda Sufrin (2004), European Competition Law, Text, Cases and Materials, 2nd Edition, New York, Oxford University Press, sh. 150-151,771-785; Doris

Bu mücadelede rekabet otoritelerinin karşı karşıya kaldıkları en zor sorun uyumlu eylemlerin içerdikleri rekabeti bozucu işbirliklerinin gizliliklerinin korunması veya izlerinin silinmesi çabaları karşısında, kanıtlanmaları sorunudur. RKHK m.4/III, IV'deki bu sorunun çözümüne yönelik uyumlu eylem karinesi düzenlemesinin nasıl yorumlanması gerektiği yürürlüğe girişinden itibaren öğretide önemli tartışmalara neden olmuş, Rekabet Kurulu'nun bu sorunun çözümüne yönelik uygulamaları da eleştirilere maruz kalmıştır. Bu makalede idare hukuku alanında uyumlu eylem karinesi⁴ ve Rekabet Kurulu'nun bu karineye ilişkin uygulamaları eleştirel bir yaklaşımla irdelenecektir. Sistematik olarak önce uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemi ile kanıtlanması ve uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemi ile kanıtlanmasında dolaylı bağlantı delillerinin bulunmadığı durumlarda ilgili piyasanın iktisadi analizine ilişkin ilke ve sonuçlar, daha sonra Avrupa Birliği uygulamaları ve bu uygulamalarla karşılaştırmalı olarak idare hukuku alanında uyumlu eylem karinesinin nasıl yorumlanması gerektiği ve Rekabet Kurulu uygulamaları açıklanacak ve değerlendirilecektir.

II- Uyumlu Eylemin Dolaylı Kanıtama Yöntemi ile Kanıtlanması

Uyumlu eylemin doğrudan kanıtama yöntemi ile kanıtlanması olanaklı fakat istisnaidir. İddia konusu maddi olayın varlığını doğrudan ve açıkça ortaya koyan; teşebbüslerin karşılıklı olarak birbirlerine verdikleri güvenceleri, karşılıklı bilgi değişimlerini, kolaylaştırıcı eylem planlarını, kartelin kuruluş ve işleyiş planlarını içeren yazılı veya elektronik belgelerden oluşan doğrudan delillere ulaşılması oldukça güçtür⁵. Bu ancak, itirafçıların bu belgeleri rekabet otoritelerine sunmaları durumunda veya teşebbüslerin işbirliğinin niteliği gereği izlerini silmelerine zaman ve fiili olanak bulamadıkları için geriye bu tür deliller bırakmalarını kaçınılmaz kılan, kartelin kuruluşu, işleyişi ve kontrolü için ayrıntılı ve tekrarlamalı organizasyonları gerektiren kompleks kartel⁶ olaylarında olanaklıdır.

Hildebrand (1988), *The Role of Economic Analysis in The European Competition Rules*, London, Kluwer Law International, sh.30-31.

⁴ RKHK m.4/III,IV'deki uyumlu eylem karinesi düzenlemesinin özel hukuk alanındaki karşılığı olan m.59/I düzenlemesinin medeni yargılama hukuku ilkeleri çerçevesinde yorumuna ilişkin ayrıntılı açıklama için bkz. Cengiz age , sh.383-396.

⁵ Maurice Guerrin- Georgios Kyriazis (1992), "Cartel Proof and Procedural Issues", *Annual Proceedings of the Fordham Corporate Law Institute*, Editor Barry Hawk, *International Antitrust Law and Policy*, London, Kluwer Law International, sh.802-804; Pelin Uyanık (2003), *Rekabet Hukukunda Deliller*, Ankara, Rekabet Kurumu, sh.43.

⁶ Whish, age, sh. 94-97, 101-102; Jonathan Faul- Ali Nikpay (1999), *European Competition Law of Competition*, 1st Edition, London, Oxford University Press, sh.75; Julian Joshua (1995), "Attitudes to Antitrust Enforcement in the EU and US: Dodging the Traffic Warden or Respecting the Law?",

Bu nedenle uyumlu eylemin kanıtlanmasında, dolaylı kanıtlama yönteminin kullanılması kaçınılmaz ve geneldir. Dolaylı kanıtlama yönteminde iddia konusu maddi olayın, doğrudan delillerine ulaşamaması nedeniyle, dolaylı delillerin yani bu olayla ilgili başka belirli olayların, bilgilerin, özellikle de olayın sonuçlarının değerlendirilmesi suretiyle gerçekleşmiş olduğu çıkarılması yapılır⁷. Uyumlu eylemin dolaylı kanıtlama yöntemi ile kanıtlanmasında, ilgili piyasadaki rekabeti bozucu fiili etkilerinden yola çıkılarak, bu etkilerin ve/veya gizli işbirliği ile ilgili belirli olayların ve bilgilerin ilgili piyasanın yapısına ilişkin iktisadi analizlerin sonuçları olan iktisadi delillerle desteklenerek değerlendirilmesi suretiyle, işbirliğinin yapılmış olduğu sonucuna varılmaktadır. Diğer ifade ile sonuçtan sebebe giden bir yol izlenerek, ilgili piyasadaki rekabeti bozucu fiili etkilerin gizli bir işbirliğinden kaynaklandığı çıkarılması yapılmaktadır⁸.

Uyumlu eylemin dolaylı delillerini iki gruba ayırmak olanaklıdır⁹. Birincisi, dolaylı kanıtlama yönteminin uygulanış yönü bakımından başlangıç noktası olan, ilgili piyasadaki, uyumlu eylemin içerdiği gizli işbirliğinden kaynaklanan rekabeti bozucu fiili etkiler yani rekabetin bozukluğu olgusudur. Rekabetin bozukluğu olgusu ve bu olgunun nedeni ilgili piyasanın iktisadi analizi ile belirlenir. Bu analizin uyumlu eylemin varlığını destekleyen veya uyumlu eylemin olmadığını ortaya koyan sonuçlarına iktisadi deliller adı verilir. Rekabetin bozukluğu olgusunun temel görünümü de teşebbüslerin rekabeti bozucu paralel davranışlarıdır. İkincisi, teşebbüsler arasında piyasadaki belirsizlikleri ortadan kaldıran veya azaltan gizli bir işbirliği yani gizli bir iletişim olduğunu dolaylı olarak ortaya koyan teşebbüsler arasındaki çeşitli bağlantılara ilişkin delillerdir. İşbirliğinin bütününe ortaya koyamayan girişimler veya kolaylaştırıcı eylemler, çeşitli görüşmeler, kokteyller gibi görünürde işbirliği yapılmasından farklı amaçlı

(Çevrimiçi) http://www.europa.eu.com/competition/speeches/text/sp1995_044_en.html, (23.10.2008), sh.1-2; Julian Joshua (1999), "Cartels and Conspiracies: The Turning of the Tide?", IBC Advanced EC Competition Law Conference, Brussels, sh.1-16; Avrupa Birliği rekabet hukuku uygulamasında doğrudan deliller içeren bir kompleks kartel örneği olarak bkz. Polypropylene, Commission, 23-04-1986, OJ-1986, L 230/1; Enichem Anic v. Commission, CFI, T-1/85, 17-12-1991, ECR II -1991, 1923; Anic, ECJ, C-49/92P, 08-07-1999, ECR I-1999, 4125; kompleks kartel kavramına ve bu kararlara ilişkin ayrıntılı açıklama için bkz. Cengiz, age, sh.117-140.

⁷ Hakan Pekcanitez-Oğuz Atalay-Muhammet Özekes (2004), Medeni Usul Hukuku, 3. Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık, sh.326-327; Yavuz Alangoya (2003), Medeni Usul Hukuku Esasları, 3. Baskı, İstanbul, Nemaş Yayıncılık, sh.322-323; Oğuz Atalay (1999-2000), "Emare İspatı", Manisa Barosu Dergisi, Cilt XVIII, sh.7-22.

⁸ Dallal Stevens (1995), "Covert Collusion Conscious Parallelism in Oligopolistic Markets: A Comparison of EEC and US Competition Law", Yearbook of European Law, Editor A.Brau, D.A. Wyatt, J. Wyatt, 15, Oxford, Clarendon Press, sh.54-55; Guerrin- Kyriazis, agm, sh.802-812.

⁹ Metin İkişler (2005), Rekabet Hukukunda Uyumlu Eylem, Ankara, Seçkin Yayıncılık, sh.296; Cengiz, age, sh.269-270.

özellikle de periyodik olarak tekrarlanan toplantılar, içeriği bilinmeyen telefon konuşmalarına veya fakslara ilişkin numara kayıtları, işbirliğinin dolaylı ipuçlarını veren çeşitli mesajlar veya duyurular bu niteliktedir¹⁰.

Uyumlu eylemin dolaylı kanıtlama yöntemiyle kanıtlanmasında bu iki grup dolaylı delilin pozisyonu bakımından iki olasılık vardır. Birincisi¹¹, rekabeti bozucu paralel davranışlarla teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğine ilişkin dolaylı bağlantı delilleri birarada bulunabilir. Bu durumda paralel davranışlar bağlantı delilleri ile desteklendiğinden uyumlu eylem çıkarsaması yapılması daha kolaydır. Paralel davranışların ve bağlantı delillerinin uyumlu eylem çıkarsaması yapılabilmesi için yeterli olup olmadığının somut olaylarda yapılacak değerlendirmelerle saptanması gereklidir. Bunun için öncelikle ilgili piyasanın rekabeti bozucu koordinasyona uygunluğu bakımından iktisadi analizinin yapılması, daha sonra da bu analizin sonuçlarına yani iktisadi delillere dayanılarak paralel davranışlarla mevcut dolaylı bağlantı arasında bir uygun nedensellik bağının bulunup bulunmadığının değerlendirilmesi gereklidir. Bazı durumlarda teşebbüslerin ilgili kişilerinin bir partide veya kokteylde karşılaşarak aralarında konuşmuş olmaları veya bir telefon numarası kaydı dahi bir dolaylı bağlantı delili olarak uyumlu eylem çıkarsaması yapılabilmesi için yeterli olabilir. İkincisi¹², teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğine ilişkin hiçbir dolaylı bağlantı delili bulunmaksızın sadece rekabeti bozucu paralel davranışlar bulunabilir. Bu durumda uyumlu eylem çıkarsaması yapılması, birinci olasılığa kıyasen daha zordur. Çünkü piyasalardaki rekabeti bozucu paralel davranışlar sadece teşebbüsler arasındaki rekabeti bozucu gizli bir işbirliğinden kaynaklanıyorsa uyumlu eylem oluştururlar. Oysa bu davranışlar her durumda rekabeti bozucu gizli bir işbirliğinden kaynaklanmazlar. Teşebbüslerin tek taraflı ve bağımsız kararlarından da kaynaklanabilirler. Böyle durumlarda rekabet ihlali oluşturmazlar. Bu bağlamda paralel davranışların, tek başına uyumlu eylem çıkarsaması yapılabilmesine yani bu davranışların gizli bir işbirliğinden kaynaklandığı sonucuna varılabilmeye yeterli olduğunun, buna yetecek kadar güçlü bir delil oluşturduğunun somut olaylarda yapılacak değerlendirmelerle saptanması gereklidir. Bunun için de öncelikle ilgili piyasanın rekabeti bozucu

¹⁰ Julian Joshua (1987), "Proof in Contested EEC Competition Cases – A Comparison with the Rules of Evidence in Common Law", *European Law Review*, Volume 12, sh.318-319, 328-330; Guerrin- Kyriazis, agm, sh.802-812.

¹¹ Josua (1987), agm, sh.328-330; Guerrin- Kyriazis (1992), sh.802-812; Tom Mc Quail (2000), "Price Collusion Between Competitors", IBC- Pricing in European Conference, London, sh.3.

¹² Onur Yelda Yüksel (2004), *Rekabet Hukukunda Uyumlu Eylem*, Ankara, Rekabet Kurumu, sh.43; Cengiz, age, sh.270-271; Ali Cem Budak (2004), "Rekabet Hukukunda Deliller ve İspat", *Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu I*, 4 Nisan 2003- Kayseri, Ankara, RekabetKurumu, sh.45-62.

koordinasyona uygunluğu bakımından ayrıntılı iktisadi analizinin yapılması daha sonra bu analiz sonuçlarına yani iktisadi delillere dayanılarak paralel davranışların rekabeti bozucu gizli bir işbirliğinden kaynaklanıp kaynaklanmadığının saptanması gereklidir. Ancak bu saptamada belirli koşullarda açmaza girilmesi yani kesin bir sonuca varılamaması da mümkündür. Uyumlu eylemin kanıtlanmasında karşılaşılan en önemli sorun da budur.

III- Uyumlu Eylemin Dolaylı Kanıt Yöntemi ile Kanıtlanmasında Dolaylı Bağlantı Delillerinin Bulunmadığı Durumlarda İlgili Piyasanın İktisadi Analizine İlişkin İlke ve Sonuçlar

Yukarıdaki açıklamalarımızdan anlaşıldığı üzere uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemi ile kanıtlanmasında teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğine ilişkin dolaylı bağlantı delillerinin bulunmadığı durumlarda sadece paralel davranışlara dayanılarak uyumlu eylemin bulunup bulunmadığının saptanmasında ilgili piyasanın iktisadi analizi temel belirleyici unsurdur. Burada bu durumlarda ilgili piyasaların iktisadi analizine ilişkin ilke ve sonuçlar açıklanacaktır. Bu açıklamalar çerçevesinde uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemi ile kanıtlanmasında açmaz oluşturan durumlar da ortaya çıkacaktır.

İlgili piyasa daima oligopol nitelikte bir piyasadır. Çünkü oligopol piyasalar¹³ gerçek anlamda fiyat ve piyasadan pay kapma rekabetinin yaşandığı piyasalardır. Bu nedenle RKHK m.4 düzenlemesindeki rekabeti bozucu işbirliklerinin de bu piyasalarda yapılması olanaklıdır. Rakipler bu işbirliklerini piyasadan pay kapma mücadelesine giriştikleri ortamlarda bu mücadeleye son vererek karlarını arttırmak amacıyla yaparlar¹⁴. Oligopol piyasalar, koşullarının

¹³ Oligopol piyasalara ilişkin ayrıntılı açıklama için bkz. Zeynel Dinler (2000), Mikro Ekonomi, 13. Baskı, Bursa, Ekin Kitabevi, sh.327-365; Orhan Türkay (2002), Mikroiktisat Teorisi, 10. Baskı, Ankara, İmaj Yayıncılık, sh.227-248; A. Koutsoyiannis (1997), Modern Mikro İktisat, Çev. Muzaffer Sarımeşeli, 2. Türkçe Baskı, Ankara, Gazi Kitabevi, sh.253-300; Yüksel Ülken (1967), Fiyat Teorisi, Cilt I, İstanbul, Hamle Matbaası, sh.235-266; Paul A. Samuelson (1970), İktisat, Çev. Demir Demirgil, 3. Türkçe Baskı, İstanbul, Mentş Kitabevi, sh.549-552; Jacques Lecaillon (1981), Mikro-Ekonomik Analiz, Çev. Selçuk Abaç, İstanbul, Matbaa Teknisyenleri Yayınevi, sh.162-183.

¹⁴ OECD , “Oligopoly (1999)”, Directorate for Financial, Fiscal and Enterprise Affairs Committee on Competition Law and Policy, 21 October 1999, [DAFFE/CLP \(99\)25](http://www.oecd.org/dataoecd/35/34/1920526.pdf), (Çevrimiçi) <http://www.oecd.org/dataoecd/35/34/1920526.pdf>, (24.10.2008), sh.18; Nahit Töre (1998), “Rekabet ve Piyasalar”, Türk Rekabet Hukuku ve Rekabet Kurumu Uygulamaları Semineri, Bodrum, 16-19 Mayıs 1998, Ankara, Türkiye Çimento Müstahsilleri İşverenleri Sendikası, sh.40; Halit Çöloğlu (1982), Oligopol Piyasasında Rekabet Sorunu ve Uygulamalı Bir Örnek, Ankara, İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayını, sh.5-146.

rekabeti bozucu durumların oluşmasına uygunluğu çerçevesinde uyumlu eylemlerin kanıtı bakımından üç sınıfa ayrılarak incelenebilir¹⁵.

Birinci durumda¹⁶, rakip teşebbüsler birbirlerinin gelecekteki rekabet politikaları hakkında tam bilgiye sahiptirler, diğer ifade ile piyasa koşulları tamamen saydamdır. Piyasa, koordinasyonu engelleyici hiçbir unsur da içermemektedir. Bu nedenle rakip teşebbüslerin koordine olarak ortak karlarını maksimize etmek amaçlı rekabeti bozucu paralel davranışlar sergilemeleri için işbirliği yapmalarına gerek yoktur. Rakip teşebbüsler diğerlerinin gelecekteki rekabetçi davranışlarını dikkate alarak, yukarıda da sözettiğimiz üzere, tek taraflı ve bağımsız kararlarla birbirlerine rasyonel tepkiler göstererek uyum sağlayıp ortak karlarını maksimize etmeye yönelik paralel davranışlar sergileyebilirler¹⁷. Ancak bu suretle ortak karların maksimize edildiği bir yapılanmanın oluşturulmasının veya oluşturulmuşsa uzun süre korunabilmesinin de kolay olmadığını belirtmek gereklidir. Bu davranışlar oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlardır. Bu davranışların, rakip teşebbüslerin, sözkonusu piyasa koşulları çerçevesinde ortak karlarını maksimize etmek amacı bakımından birbirlerine rasyonel tepkiler göstermemelerinin beklenemeyeceği ve önlenmelerine dair bir yargı kararı verilse dahi piyasa koşulları gereği bu kararın icrasının olanaklı olmadığı gerekçeleriyle, rekabet ihlali oluşturmadıkları kabul edilmektedir¹⁸.

Bu durumda rekabeti bozucu paralel davranışların, ilgili piyasanın iktisadi analizinin yapılması suretiyle, uyumlu eylem niteliğinde olmadığı, oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde olduğu açık ve net olarak anlaşılacaktır. Bu nedenle uyumlu eylemin kanıtı bakımından bir belirsizlik ve kanıt sorunu çıkmayacaktır.

İkinci durumda¹⁹, rakip teşebbüslerin birbirlerinin gelecekteki rekabet politikaları hakkındaki bilgilerinde birinci duruma kıyasen biraz eksiklik yani belirsizlikler vardır; diğer ifade ile piyasa koşulları tamamen saydamlıktan biraz uzaklaşmıştır. Ancak piyasa rakip teşebbüslerin koordine olarak rekabeti bozucu

¹⁵ Oligopol piyasalarda bu sınıflara ilişkin ayrıntılı açıklama için bkz. Cengiz, age, sh.176-185.

¹⁶ OECD (1999), age, sh.21.

¹⁷ Edward Hasting Chamberlin (1946), *The Theory of Monopolistic Competition- A Re-orientation of Theory of Value*, 5th Edition, Cambridge, Harvard University Press, sh.31-55; Dinler, age, sh.330, 335-336; Lecaillon, age, sh.163-164; Ülken, age, sh.249-253; Çoğulu, age, sh. 63-135.

¹⁸ Oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışların ayrıntılı iktisadi hukuki analizi ve rekabet hukuku alanındaki olması gerektiği savunulan hukuki sonuçları için bkz. Donald Turner (1962), "The Definition of Agreement under the Sherman Act: Conscious Parallelism and Refusal to Deal", *Harvard Law Review*, Volume 75, sh.655-706.

¹⁹ OECD (1999), age, sh.21.

paralel davranışlar sergilemelerine oldukça uygundur. Sadece birinci durumdaki teşebbüslerin tek taraflı ve bağımsız kararlarıyla ortaya çıkan oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışların ortaya çıkmasını zorlaştıran bazı unsurlar içermektedir. Bu durumda rakip teşebbüslerin ortak kararlarını maksimize etmeye yönelik rekabeti bozucu paralel davranışlar sergileyebilmeleri için sözkonusu belirsizlikleri azaltan veya ortadan kaldıran bir işbirliği yapmalarına ihtiyaç vardır. Bu işbirliğinin aleni yöntemlerle yapılması olanaklı olmakla beraber, gizli veya örtülü yöntemlerin kullanılması da fazlasıyla yeterli olacaktır. Böylece hukuka aykırılık da gizlenmiş veya kamufle edilmiş olacaktır. Bu bağlamda bu nitelikteki oligopol piyasalar uyumlu eyleme uygun piyasalardır. Gizli işbirliklerinin gizlilikleri korunarak uygulanmaları ve sürdürülmeleri kolay olduğu gibi; bilgi değişimi, işbirlikli fiyat duyuruları veya işbirlikli fiyat liderliği gibi işbirliği stratejileri dahi kolayca paralel davranışları ortaya çıkarabilecektir²⁰. Piyasa bunun için yeterli potansiyeli içermektedir.

Ancak bu nitelikteki oligopol piyasaların, her durumda, birinci durumdaki piyasalardan kesin sınırlarla ayrılması yani iki piyasa arasına kesin bir sınırın çizilmesi olanaklı değildir. Bu bağlamda bu nitelikteki oligopol piyasalarda, teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğini ortaya koyan bağlantı delilleri bulunamıyorsa, ilgili piyasanın iktisadi analizi ne kadar ayrıntılı olarak yapılsa yapılsın, paralel davranışların oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde mi olduğu uyumlu eylem niteliğinde mi olduğu kesin olarak ayırt edilemeyebilir. Bu özellikle rekabetçi bir ortamın ardından gelebilecek oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışların bulunması olasılığında sözkonusu olur²¹. Bu bağlamda sadece paralel davranışlara dayanılarak kesin olarak uyumlu eylem çıkarılması yapılamaz²². Diğer ifade ile paralel davranışların gizli bir işbirliğinden kaynaklandığı kesin olarak kanıtlanamaz. Fakat bu durumlarda daima paralel davranışların perde arkasında rekabeti bozucu gizli bir işbirliğinin bulunması olasılığı vardır. İşte bu durumlar uyumlu eylemin varlığının kesin olarak kanıtlanmasında kanıt açmazı yaşanan durumlardır. Bu bağlamda da bu durumlarda uyumlu eylem yapılmasına çok rağbet edilmektedir.

Üçüncü durumda²³, rakip teşebbüslerin birbirlerinin gelecekteki rekabet politikaları hakkındaki bilgilerinde ikinci duruma kıyasen daha fazla eksiklik yani

²⁰ Yüksel, age, sh.23.

²¹ Jonathan Baker (1993), “ Two Sherman Act 1 Dilemmas: Parallel Pricing, the Oligopoly Problem and Contemporary Economic Theory”, Antitrust Bulletin, Spring 1993, Vol. 38, N 1, sh. 146- 149; OECD (1999), age, sh.201; Yüksel, age, sh.20-21.

²² Atiyas-Gürkaynak (2006), age, sh.93-98.

²³ OECD (1999), age, sh.21.

belirsizlik vardır; diğer ifade ile piyasa koşulları saydamlıktan daha fazla uzaklaşmıştır. Piyasa rakip teşebbüslerin rekabeti bozucu işbirliği yapımları bakımından oldukça uygunsuzdur ve işbirliği gittikçe zorlaşmaktadır. Piyasa işbirliğinin yapılmasını zorlaştıran bazı unsurlar içermektedir. Bu koşullarda hem işbirliğini sağlayacak koşullar kolayca biraraya getirilememektedir hem de işbirliğinden sapılması ve kartelin kırılması olasılığı çok yüksektir. Bu nedenle bütün bu olumsuzlukları aşarak paralel davranışları ortaya çıkarabilecek ve devam ettirebilecek bir işbirliğinin sağlanabilmesi için, gerektiğinde tekrar tekrar toplanılarak uzun süren pazarlık süreçleri sonunda kapsamlı, ayrıntılı ve sapmaların kontrol edilebileceği bir organizasyonun kurulmasına gerek vardır. Bu da kural olarak aleni yöntemlerle yapılan işbirlikleri ile sağlanabilir.

Bu bağlamda bu tür piyasalar uyumlu eyleme pek uygun değildir. Zira bu kadar ayrıntılı organizasyonlarda işbirliğinin gizliliğinin korunabilmesi veya böyle bir piyasada paralel davranışların oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan paralel davranışlar olduğu savunmasıyla kamufle edilebilmesi olanaksızdır. Geriye mutlaka gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delilleri kalacaktır. Bu nedenle bu nitelikteki piyasalarda uyumlu eylemin kanıtlanması bakımından sorun çıkmayacak, Rekabet Kurulu uyumlu eylemin varlığını hem işbirliğine ilişkin bağlantı delillerine dayanarak hem de bu delillerin bulunmadığını varsaysak dahi ilgili piyasanın iktisadi analizi yani iktisadi deliller temelinde sadece rekabeti bozucu paralel davranışlara dayanarak tam kanıt ölçütünü sağlayarak kanıtlayabilecektir. Bu durumda sadece paralel davranışlardan uyumlu eylem çıkarsaması yapılabileceğinde hiç kuşku yoktur. Soruşturmaya taraf olan teşebbüslerin de paralel davranışların oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde olduğunu kanıtlamaları olanaklı değildir. Örneğin, satıcı sayısı fazla, piyasa yeterince saydam değilse veya kapasite fazlası üretime ve talebin azalmasına rağmen fiyatlar paralel artıyorsa, bu durumlarda teşebbüslerin tek taraflı ve bağımsız kararlarla paralel davranışlar sergilemelerini gerektirecek başka ekonomik ve rasyonel gerekçeler de yoksa, paralel davranışların her nasılsa saklanmış gizli bir işbirliğinden kaynaklandığı ve uyumlu eylem oluşturduğu kesindir²⁴.

IV- Avrupa Birliği Rekabet Hukuku Uygulamalarında Uyumlu Eylemin Dolaylı Kanıt Yöntemi ile Kanıtlanması

Avrupa Birliği rekabet hukukunda uyumlu eylemin dolaylı kanıtlama yöntemiyle kanıtlanmasına ilişkin ilkeler içtihatlarla belirlenmiştir. Adalet Divanı uyumlu eylemin dolaylı kanıtlama yöntemiyle kanıtlanmasında Komisyon'un

²⁴ Kenneth G. Elzinga (1984), "New Developments on the Cartel Front", 29 Antitrust Bulletin 3, Spring 1984, sh.25.

uyumlu eylemin varlığını tam kanıt ölçütünü sağlayarak kanıtlaması gerektiğini açıkça ifade etmiştir.

Uyumlu eylemin, rekabeti bozucu paralel davranışların yanısıra teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğini ortaya koyan dolaylı bağlantı delillerinin bulunması durumunda, tam kanıt ölçütü sağlanarak kanıtlanması hususunda sorun bulunmamaktadır. Bu durumda Komisyon ve Mahkemeler tarafından ilgili piyasanın iktisadi analizi sonucunda elde edilen iktisadi deliller temelinde, paralel davranışların dolaylı bağlantı delilleriyle ortaya konan gizli işbirliğinden kaynaklandığı kanıtlandığında uyumlu eylemin varlığı sonucuna ulaşılmaktadır²⁵.

Adalet Divanı rekabeti bozucu paralel davranışların yanında teşebbüsler arasındaki olası gizli işbirliğine ilişkin dolaylı bağlantı delillerinin bulunmadığı durumlarda, ilgili piyasanın iktisadi analizi yani iktisadi deliller temelinde sadece paralel davranışlara dayanılarak uyumlu eylem çıkarılması yapılabilmemesinin ancak tam kanıt ölçütünün sağlanması koşuluyla olanaklı olduğunu, belirsizliklere rağmen uyumlu eylemin varlığına hükmedilemeyeceğini²⁶ ise ilk defa 1993 tarihli Woodpulp II kararında²⁷ açık ve net bir ilke koyarak ifade etmiştir.

²⁵ Dyestuffs, Commission, 24.07.1969, OJ- 1969, L- 195/11; Dyestuffs, ICI v. Commission, ECJ, 48/69, 14.07.1972, ECR-1972, 619; Suiker Unie, Commission, 02.01.1973, OJ-1973, L-140/17; Suiker Unie v Commission, ECJ, 40/73, 16.12.1975, ECR 1975, 1663; Zuchner v. Bayerische Vereinbank, ECJ, 172/80, 14.01.1981, ECR-1981, 2021; bu kararlarda kullanılan bağlantı delillerinin değerlendirilmesi için bkz. Valentine Korah (1973), "Concerted Practices", Modern Law Review, Vol.36, sh..221; Stevens, agm, sh.69-70; Guerrin-Kyriazis, agm, sh.807-809; Alan Dashwood-Diana Guy-Hug Laddie- Guy I. F. Leigh (1976), "The Sugar Maraton, European Law Review", Vol. 1, sh.475-501; Trevor Saomes (1996), "An Analysis of The Principles of Concerted Practice and Collective Dominance: A Distinction Without a Difference?", European Competition Law Review, No 2, sh.26-27.

²⁶ Adalet Divanı daha önce Dyestuffs kararında bu hususla ilgili olarak " Paralel davranış tek başına uyumlu eylem olarak nitelendirilememesine rağmen ürünün yapısı, teşebbüslerin büyüklük ve sayıları, piyasanın büyüklüğü ve yapısı dikkate alındığında, normal koşullar altında piyasada olması gereken rekabet koşullarına uymayan rekabet koşullarının ortaya çıkmasına yol açarsa uyumlu eylemin güçlü bir delilini oluşturabilir"(ICI v. Commission, EJC, 48/69, 14-07-1972, ECR-1972, 619, parag.66) ifadesine yer vermiştir. Fakat bu ifadede yer alan "normal koşullar altında piyasada olması gereken rekabet koşullarına uymayan rekabet koşullarının ortaya çıkmasına yol açma" ölçütünün oldukça genel olan kapsamı çerçevesinde "uyumlu eylemin güçlü bir delilini oluşturabilir" ifadesi, paralel davranışların tam kanıt ölçütünün sağlanması bakımından tek başına ne kadar yeterli, güçlü bir delil oluşturduğu ve hususunda tereddüt uyandırıcıdır. Bu nedenle yukarıdaki Woodpulp II kararı bu husustaki açık ve net ilkeyi içeren ilk karar olarak değerlendirilmiştir.

²⁷ A. Ahlström Osakeyhtiö and Others v. Commission, EJC, C-89/85, 31-03-1993, ECR I-1993, 1307; bu Karara ve Avrupa Birliği'nin daha önceki uygulamalarına ilişkin ayrıntılı açıklama için bkz. Cengiz, age, sh.277-290.

Karara konu olan olayda, kağıt hamuru üreticisi 43 teşebbüs, 1973-1981 tarihleri arasında paralel fiyat uygulamışlardır. Teşebbüsler bu süre içinde düzenli olarak birkaç hafta önceden her üç aylık fiyatlarını karşılıklı olarak duyuruyorlardı. Duyurulan fiyatlar aynıydı ve duyurular eş zamanlı ya da birkaç saatlik farklarla yapılıyordu. Bu fiyatlar aynen de uygulanıyordu. Teşebbüsler savunmalarında fiyat duyurularının, müşterilerin talebi üzerine onları bilgilendirmek amacı ile yapıldığı bu bağlamda da piyasanın teşebbüslerin birbirlerinin gelecekteki rekabet politikaları hakkında tam bilgi sahibi oldukları tamamen saydam bir oligopol piyasa niteliğinde olduğu gerekçeleriyle piyasadaki rekabeti bozucu paralel davranışların tek taraflı ve bağımsız kararlarına dayanan oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde olduğunu, gizli bir işbirliğinin bulunmadığını ileri sürmüşlerdir. Komisyon kararında bu savunmayı yerinde bulmayarak, gizli işbirliksel bir yapılanma oluşturan düzenli fiyat duyuruları sistemiyle piyasanın yapay olarak saydamlaştırıldığı gerekçesiyle paralel davranışların uyumlu eylem oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır. Adalet Divanı Komisyon'un kararını bozmuştur. Divan kararında, yukarıda açıkladığımız oligopol piyasalarda rakip teşebbüslerin birbirlerinin gelecekteki rekabet politikaları hakkında tam bilgiye sahip oldukları olasılığını içeren birinci durum çerçevesinde, düzenli fiyat duyuruları sisteminin, müşterilerin haklı talepleri üzerine oluşturulduğunu piyasanın yapay olarak saydamlaştırılması amacını taşımadığı bu bağlamda da tek taraflı ve bağımsız kararlardan kaynaklandığı gerekçesiyle paralel davranışların oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Bu çerçevede teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğini ortaya koyan dolaylı bağlantı delilleri olmaksızın ilgili piyasanın iktisadi analizi temelinde sadece paralel davranışlardan uyumlu eylem çıkarsaması yapılabilmesi için sağlanması gereken kanıt ölçütüne ilişkin ilkeyi açık ve net olarak belirlemiştir. Bu ilke şöyle ifade edilmiştir:

*"Komisyon'un (kağıt hamuru) üreticileri arasındaki uyumun varlığını doğrudan kanıtlayan belgelere sahip olmaması nedeniyle, 1975-1981 döneminde saptanan üçer aylık fiyat duyuruları sisteminin, fiyat duyurularının eşzamanlığının veya yakın zamanlılığının ve fiyat duyurularının paralelliğinin bir ön (gizli) uyumun sağlam, kesin ve tutarlı bir somut delilini oluşturup oluşturmadığını belirlemek gereklidir"*²⁸.

"Bu farklı faktörlerin kanıtlayıcı değerlerinin belirlenmesinde, paralel davranışın tek makul açıklaması uyumlu eylem olmadıkça, paralel davranış

²⁸ A. Ahlström Osakeyhtiö and Others v. Commission, EJC, C-89/85, 31-03-1993, ECR I-1993, 1307, parag. 70.

uyumlu eylemin kanıtı olarak kabul edilemez. Unutulmamalıdır ki, Avrupa Topluluğu Antlaşması m.81 rekabeti bozan herhangi bir davranışı yasaklamasına rağmen, ekonomik operatörleri, rakiplerinin mevcut veya beklenen davranışlarına, kendilerini akıllıca adapte etmek hakkından mahrum etmemektedir"²⁹.

Bu ifadeye göre teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğine ilişkin dolaylı bağlantı delilleri bulunmaksızın ilgili piyasanın iktisadi analizi temelinde sadece paralel davranışlardan uyumlu eylem çıkarılması yapılabilmesi için sağlanması gereken kanıt ölçütü " paralel davranışların uyumlu eylemden başka makul açıklamasının olmaması, diğer ifade ile paralel davranışların tek makul açıklamasının uyumlu eylem olması" ölçütüdür. Bu ifadeden açıkça anlaşıldığı üzere ölçüt tam kanıt ölçütüdür. Buna göre teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğine ilişkin dolaylı bağlantı delilleri olmaksızın dahi ilgili piyasanın ayrıntılı iktisadi analizi yani iktisadi deliller temelinde paralel davranışların tek makul açıklamasının uyumlu eylem olduğu sağlam, kesin ve tutarlı olarak kanıtlanabiliyorsa sadece paralel davranışlardan uyumlu eylem çıkarılması yapılabilecektir.

Bu karara sunduğu mütalaasında Savcı Darmon da uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemi ile kanıtlanmasında tam kanıt ölçütünden kesinlikle taviz verilmemesi gerektiğini, bunun özellikle sadece rekabeti bozucu paralel davranışlara dayanılarak kanıtlamada hassasiyet arzettiğini şu sözlerle vurgulamaktadır:

"Uyumlu eylemin kanıtlanmasında, dolaylı deliller kullanılıyorsa, gerekli dikkatin sarfedilmesi gerekmektedir. Mahkemenin içtihat hukukuna göre, bu delillerin 'paralel davranışın...bir uyumlu eylemin sonucu olduğu...görüşünü doğrulamak bakımından, yeterli kesinlik ve tutarlılıkta' olması gerekmektedir. Diğer ifade ile bunun makul kuşkunun ötesinde bir kesinlik derecesinde kanıtlanması zorunludur. Kanıt yüküne ilişkin ilkelere göre, Komisyon bunun için şunu ortaya koyacaktır: Kanıt yükü, basit bir şekilde, bir paralel davranış bulgusuna dayanılarak, yer değiştiremez. Bu Mahkeme, sağlam temellere dayanan bir karineler (dolaylı deliller) bütünü ile tatmin edilmezse, uyum kanıtlanamayacaktır"³⁰.

Ancak önemle belirtmek gerekir ki Adalet Divanı'nın belirlediği bu ölçüt, yukarıda açıkladığımız oligopol piyasalarda rakip teşebbüslerin birbirlerinin

²⁹ Aynı Karar, parag.71.

³⁰ Darmon, "Opinion of Advocate General Darmon", Delivered on 07-07-1992, A. Ahlström Osakeyhtiö and Others v. Commission, EJC, C-89/85, 31-03-1993, ECR I-1993, 1445, parag.195.

gelecekteki rekabet politikaları hakkındaki bilgilerinde birinci duruma kıyasen biraz eksiklik yani belirsizlikler olduğu diğer ifade ile piyasa koşullarının tamamen saydamlıktan biraz uzaklaşmış olduğu ikinci durum çerçevesinde, piyasanın birinci durumdaki piyasalardan kesin sınırlarla ayrılmasının olanaklı olmadığı koşullarda, paralel davranışların perde arkasında bulunması olası olan teşebbüsler arasındaki olası gizli işbirliğine ilişkin dolaylı bağlantı delilleri bulunmaksızın çözüm oluşturmayacaktır. Çünkü belirttiğimiz üzere, bu koşullarda, paralel davranışların oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde mi olduğu yoksa uyumlu eylem niteliğinde mi olduğu hususunda belirsizlik doğacak ve teşebbüsler arasındaki olası gizli işbirliğine ilişkin dolaylı bağlantı delilleri bulunamıyorsa, ilgili piyasanın iktisadi analizi ne kadar ayrıntılı olarak yapılırsa yapılsın, sadece paralel davranışlara dayanılarak tam kanıt ölçütü sağlanarak uyumlu eylem çıkarsaması yapılamayacaktır. Açık ifade ile paralel davranışların tek makul açıklamasının uyumlu eylem olduğu kanıtlanamayacaktır. Bu durumda da Komisyon ve Mahkemeler tarafından perde arkasındaki gizli bir işbirliğinin varlığı olasılığına rağmen uyumlu eylemin bulunmadığı sonucuna ulaşılması gerekecektir ³¹.

V- Türk Rekabet Hukukunda Uyumlu Eylemin Dolaylı Kanıt Yöntemi ile Kanıtlanmasında Uyumlu Eylem Karinesi Düzenlemesi ve Bu Düzenlemenin Sırf Sözünden Anlaşılan Anlamı

Türk rekabet hukukunda uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemi ile kanıtlanması RKHK'nın "*Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar*" başlığının taşıyan m.4/III, IV'de düzenlenmiştir. Bu düzenlemeye göre:

"Bir anlaşmanın varlığının ispatlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişimlerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi, teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere (gerekçelere) dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir".

Öğretide ve uygulamada bu düzenleme içerdiği "karine" kavramına paralel olarak "uyumlu eylem karinesi" adı ile anılmaktadır. Karine kavramı ile kastedilen dolaylı kanıtlama yöntemidir.

³¹ Cengiz, age, sh.285-286.

Bu düzenlemenin gerekçesinde ise :”*Rekabeti kısıtlayıcı anlaşmaların yasaklandığı bir hukuk düzeninde genellikle bu tür anlaşmalar gizli yapılmakta ve bunların varlığının ispatı oldukça güç, bazen de imkansız olmaktadır. Bu nedenle maddenin üçüncü fıkrasında belirtilen hallerin varlığı halinde teşebbüslerin uyumlu eylem içinde oldukları kabul edilmiştir. Böylece uyumlu eylem içinde olmadıklarını ispat yükü ilgili teşebbüslere geçirilmiş bulunmakta ve ispat güçlüğü nedeniyle kanunun işlemez hale gelmesinin önlenmesi amaçlanmıştır.*” ifadesi yer almaktadır³².

Bu düzenlemenin sözünden, gerekçedeki düzenlemenin amacını ortaya koyan ifadelerle birlikte değerlendirildiğinde; Rekabet Kurulu’nun, uyumlu eylemin doğrudan kanıtlayıcı yöntemle kanıtlanabilmesi için yeterli olan, rekabeti bozucu içeriği açık bilgi değişimleri, işbirlikli fiyat duyuruları gibi bağlantı delillerinin bulunmadığı, gerekçedeki ifadeyle kanıt güçlüğüne bulunduğu durumlarda, içeriği belirsiz telefon görüşmeleri, toplantılar, karşılıklı görüşmeler gibi dolaylı bağlantı delilleri bulsun veya bulunmasın “...piyasalardaki fiyat değişimlerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik gösterdiğini...” (RKHK m.4/III) kanıtlanmak suretiyle karine olarak uyumlu eylemin varlığına hükmetmesi gerektiği anlaşılmaktadır. Ancak bu karineye maruz bırakılan teşebbüsler “...ekonomik ve rasyonel gerekçelere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını...”(RKHK m.4/IV) yani Rekabet Kurulu’nun dayanak aldığı rekabeti bozucu paralel davranışların gizli bir işbirliğinden kaynaklanmadığını kanıtlamak suretiyle sorumluluktan kurtulabileceklerdir. Bu durumda gerekçedeki ifadeye göre, Rekabet Kurulu’nun karineye dayanması suretiyle, olumsuz bir durumu yani uyumlu eylem içinde bulunmadıklarını kanıtlayıcı yükü, karineye maruz kalan teşebbüslere geçirilmektedir. Böylece bu düzenlemenin asıl amacı olan Rekabet Kurulu’nun karşı karşıya bulunduğu kanıt güçlüğü aşılabilecek ve işi kolaylaştırılacaktır.

Bu anlamda bu düzenleme iki aşamalı bir kanıt sistemini içermektedir³³. Birinci aşamada, Rekabet Kurulu’nun ilgili piyasanın iktisadi analizini yaparak sonuç itibarıyla piyasadaki rekabet düzeninin bozulmuş olduğunu, açık ifade ile piyasadaki rekabet düzeninin, paralel fiyat değişiklikleri, arzın paralel kısıtlanması gibi piyasadaki arz ve talep dengesini bozan paralel davranışlar veya piyasaların paylaşımını ortaya koyan paralel davranışlar gibi davranışlarla, rekabetin bozulmuş olduğu piyasalara benzerlik gösterdiğini kanıtlaması, bu

³² RKHK m.4’ün Gerekçesi, TBMM Tutanak Dergisi, 10-05-1993, Dönem 19, Yasama Yılı 3, S Sayısı: 599, sh.5.

³³ Budak (2004) , agm, sh.59-60.

benzerliğin teşebbüsler arasındaki rekabeti bozucu gizli bir işbirliğinden kaynaklandığını varsayarak karine olarak doğrudan doğruya uyumlu eylemin varlığı sonucuna ulaşması için yeterli olacaktır. Bu durumda paralel davranışların gizli bir işbirliğinden kaynaklandığı hususunda bir belirsizlik yani şüphe varsa dahi uyumlu eylemin varlığına ilişkin sonuç değişmeyecektir. İkinci aşamada ise bu karineye maruz bırakılan teşebbüslerin, rekabeti bozucu paralel davranışların, uyumlu eylemden başka bir ekonomik ve rasyonel gerekçesinin olduğunu diğer ifade ile teşebbüsler arasındaki rekabeti bozucu gizli bir işbirliğinden değil de teşebbüslerin tek taraflı ve bağımsız kararlarından kaynaklandığını kanıtlamaları gerekmektedir. Teşebbüsler bu durumların varlığını kanıtlayamazlarsa Rekabet Kurulu tarafından uyumlu eylemin varlığına hükmedilecektir. Ancak aşağıda açıklanacağı üzere, teşebbüsler arasındaki olası gizli işbirliğini ortaya koyan bağlantı delilleri bulunmadığında, ilgili piyasanın iktisadi analizi ne kadar ayrıntılı olarak yapılırsa yapılsın, rekabeti bozucu paralel davranışların gizli bir işbirliğinden mi kaynaklandığının yoksa teşebbüslerin tek taraflı ve bağımsız kararlarından mı kaynaklandığının hiçbir şekilde kesin olarak kanıtlanmadığı, belirsiz kaldığı durumlar vardır. Bu durumlarda varlığı kanıtlanamayan bir işbirliğinin mantık ilkeleri gereği yokluğu da kanıtlanamayacağından; Rekabet Kurulu tam kanıt ölçütü sağlanmaksızın, karşı tarafa gerçeklere uygun olmayan bir kanıt yükü yükleyecek ve belirsizliklere rağmen uyumlu eylemin varlığına hükmedecektir³⁴.

VI- Uyumlu Eylem Karinesi Düzenlemesinin Yorumuna İlişkin Öğretideki Tartışmalar

Türk rekabet hukuku öğretisinde uyumlu eylem karinesi düzenlemesinin yorumunda paralel davranışların gizli bir işbirliğinden kaynaklandığını ortaya koyan bağlantı delillerinin bulunmadığı durumlarda uyumlu eylemin varlığına hükmedilebilmesi için kesin bir uyumlu eylem çıkarsamasının yapılmasının yani tam kanıt ölçütünün sağlanmasının gerekip gerekmediği hususu tartışmalıdır. Aşağıda öncelikle bu tartışmaların temelindeki neden açıklanacak, daha sonra da tartışmalara yer verilecektir.

İdare, idari işlemler veya eylemler alanında, işlemi veya eylemi yaparken yapılaş usulü, koşulları ve amacı gereği ilgililere haklarının korunması bakımından, bazı durumlarda tam ve mükemmel bir yargılamada bulunması gereken bütün olanakları sunamayabilir³⁵. Örneğin kolluk faaliyetleri alanında kamu düzeninin sağlanmasına yönelik acil ve zorunlu idari eylemlerde olduğu

³⁴ Cengiz, age, sh.271-277, 307-310.

³⁵ Yücel Oğurlu (2002), Karşılaştırmalı İdare Hukukunda Ölçülülük İlkesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara, sh.148.

gibi. Bu olanaklar tam anlamıyla mahkemelerde bağımsız yargıçlar tarafından uygulanan yargılama hukuku düzenlemeleri ile sağlanabilir. Ancak idare de bu istisnai durumlar dışında kural olarak bu olanakları sağlamakla yükümlüdür. Bu olanakların temelinde de, ceza hukukunun temel ilkesi olan “şüpheden sanık yararlanır ilkesi” ve bu bağlamda idarenin işlemlerine sebep oluşturan maddi olayları “tam kanıt ölçütünü sağlayarak kanıtlaması yükümlülüğü” yer almaktadır³⁶. Tam kanıt ölçütü iddia konusu maddi olayın gerçekleşmiş olduğu hususunda tam bir kanaate sahip olunmasıdır. Bu tam kanaatin sınırları genellikle iddia konusu maddi olayın gerçekleşmiş olduğu hususunda “makul bir kuşkunun bulunmaması” ölçütü ile belirlenmektedir³⁷.

İdarenin bu olanakları en üst derecede sağlaması gereken idari işlemler grubu da yargı benzeri işlemler veya yarı yargısal işlemler olarak adlandırılan işlemlerdir. Bu işlemler grubu maddi olayların ortaya çıkarılmasına ilişkin bir soruşturma süreci sonunda hukuk kurallarını somut olaya uygulanması ve ilgililerin hukuki durumunu etkileyen, hatta yaptırımlar içeren bir birel işlem yapması ile sonuçlanan işlemlerdir. Bunlar nitelikleri gereği yargı faaliyetine çok yakındırlar. Bu nedenle idarenin bu işlemleri yaparken şüpheden sanık yararlanır ilkesine uyması ve işlemlerine sebep oluşturan maddi olayı tam kanıt ölçütünü sağlayarak kanıtlaması gerektiğini önemle vurgulamak gereklidir³⁸. Aksi takdirde, Danıştay’ın yerleşik içtihatlarında çok açık olarak kabul edildiği üzere³⁹, bu işlemlerin sebep ve konu unsurları bakımından sakat oldukları gerekçesiyle iptali gerekecektir.

Rekabet Kurulu’nun soruşturma süreci sonucunda yaptığı idari işlemler de yargı benzeri işlem veya yarı yargısal işlem niteliğindedir. Yukarıdaki ilkeler bu işlemler bakımından da geçerlidir. Bu nedenle Rekabet Kurulu’nun soruşturma süreci sonunda yaptığı bütün idari işlemler bakımından, şüpheden sanık yararlanır ilkesi temelinde işleme konu olan maddi olayı tam kanıt ölçütünü sağlayarak kanıtlaması gereklidir⁴⁰. Ancak yukarıda açıklandığı üzere uyumlu eylem karinesi

³⁶ Budak (2004), agm, sh.40.

³⁷ Pekcanitez-Atalay-Özekes, age, sh.324.

³⁸ Budak(2004), agm, sh.52-55.

³⁹ “...somut bilgi ve belgeye dayandırılmaksızın tesis edilen dava konusu işlemde ispat külfeti öncelikle olayda aktif durumda bulunan davalı idareye yükletilmesi gerekeceğinden, sicilın orta düzeyde belirlenmesi sırasında sicil amirlerince objektif davranılmadığının ortaya konulması hususunun davacıya yükletilmesi suretiyle davanın reddedilmesinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır...”, Danıştay, 2. Daire, 08-12-2004, E.2004/1029, K.2004/1456; bkz. aynı nitelikte Danıştay 10. Daire, 16-10-1991, E.1989/4442, K.1991/2870; Danıştay 4. Daire, 30-09-1998, E.1997/3349, K.1998/3375; Danıştay 2. Daire, 12-05-2005, E.2004/1553, K.2005/1670; Danıştay 2. Daire, 31-01-2005, E.2004/6213, K.2005/329.

⁴⁰ Budak (2004), agm, sh.52-55.

düzenlemesinin sözünden, Rekabet Kurulu'nun uyumlu eylemin varlığına hükmedebilmesi için, uyumlu eylem karinesi çerçevesinde tam kanıt ölçütünü değil de yaklaşık kanıt ölçütünü sağlamasının yeterli olduğu, diğer ifade ile şüpheden sanık yararlanır ilkesinden taviz verilebileceği anlamı çıkmaktadır. İşte RKHK m.4/III,IV düzenlemesindeki uyumlu eylem karinesinin yorumuna ilişkin öğretideki önemli tartışmaların temelindeki neden, düzenlemenin sözünden anlaşılan ve gerekçesi ile de desteklenen bu anlamın, idare hukukunun rekabet hukuku soruşturmaları alanında geçerli başlıca yargılama güvenceleri olan şüpheden sanık yararlanır ilkesini, bu bağlamda Rekabet Kurulu'nun iddia konusu maddi olayı tam kanıt ölçütünü sağlayarak kanıtlaması gerektiği ilkesini ihlal etmesi; bu suretle temelde idare hukukuna ve RKHK sistemine egemen olan temel kanıt ilkeleri ile çelişki oluşturmasıdır⁴¹.

Bu bağlamda bazı yazarlar bu düzenlemeyi sadece sözüne bağlı kalarak yorumlamaktadırlar⁴². Ancak bu yazarlardan bazıları da bu yorumun RKHK sistemine egemen olan temel kanıt ilkeleri ile çeliştiğini itiraf etmektedirler⁴³. Bazı yazarlar da bu düzenlemeyi RKHK sistemine egemen olan temel kanıt ilkelerini dikkate alarak, açık ifade ile şüpheden sanık yararlanır ilkesi temelinde Rekabet Kurulu'nun uyumlu eylemin varlığını tam kanıt ölçütünü sağlayarak kanıtlamakla yükümlü olduğu ilkesinden taviz vermeden yorumlamaktadırlar⁴⁴.

⁴¹ A.e., sh.290-293.

⁴² Mehmet Akif Ersin (1996), Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Etkisi, Editör Doç. Dr. Nurkut İnan, Ankara, TES-AR Yayınları, No: 20, sh.20-21; Yılmaz Aslan (2007), Rekabet Hukuku, Teori-Uygulama- Mevzuat, 4. Baskı, Bursa, Ekin Kitabevi, sh.168; Metin Topçuoğlu (2001), Rekabeti Kısıtlayan Teşebbüsler Arası İşbirliği Davranışları ve Hukuki Sonuçları, Ankara, Rekabet Kurumu, sh.204-208.

⁴³ Ejder Yılmaz (1999), "Rekabet Kanunu Uygulamasında Usul ve İspat Sorunları", Rekabet Kurumu Perşembe Konferansları, Ankara, Rekabet Kurumu, sh.98-99.

⁴⁴ Gönenç Gürkaynak (2002), "The Presumption of Concerted Practice in Turkish Competition Law: An Institution of Legal Uncertainty with an Uncertain Future", (Çevrimiçi) <http://64.233.183.104/search?q=cache:RI4K3je2FRsJ:www.geocities.com/gonen Gurkaynak/Websitemak.doc+the+presumption+of+concerted+practice+in+turkish+competition+law+g%C3%B6nen%C3%A7+g%C3%BCkaynak&hl=tr&ct=clnk&cd=7&gl=tr> , (24.10.2008), sh.1-23; Gönenç Gürkaynak (2006), "4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Taslak Metin İçin Bir Deneme: Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar-Hakim Durumun Kötüye Kullanılması", 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve Bu Kanun'da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Taslak, Sempozyum, Bildiriler-Tartışmalar-Panel, 7-8 Ekim 2005, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Türkiye İş Bankası Vakfı, sh.35-44; İzak Atıyas-Gönenç Gürkaynak (2006), "Uyumlu Eylem Karinesi Üzerine Hukuki ve Ekonomik Çözümlemeler", Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu IV, 7 Nisan 2006,Kayseri, (Çevrimiçi) <http://www.rekabet.gov.tr> , (24.10.2008), sh. 83-112; Budak (2004), sh.52-58; İnkizler (2005), sh311-313, 340-342; Ejder Yılmaz (2006 a), "Rekabet Hukukunda İspat Yükü", Rekabet

VII-Uyumlu Eylem Karinesi Düzenlemesinin İdare Hukukuna Egemen Olan Temel Kanıt İlkeleri Çerçevesinde Özüne ve Amacına Uygun Yorumu

Bu tartışmalar karşısında öncelikle bir hukuki düzenlemenin sırf sözüne şekli bir sıkı sıkıya bağlılık uğruna, hukukun temel ilkelerinden taviz verilerek yorumlanmasının önemli bir yorum hatası ve hukuki yanlış oluşturacağını belirtmek gereklidir. Doğru yorum sözün özündeki anlamın çıkarılması diğer ifade ile öze ve amaca uygun yorumdur. Kuşkusuz uyumlu eylem karinesi düzenlemesinin de bu hataya ve yanlışla düşülmeden yorumlanması gereklidir. Aşağıda uyumlu eylem karinesi düzenlemesinin sözünden anlaşılan anlamı ve idare hukukuna egemen olan temel kanıt ilkeleri karşısında özüne ve amacına uygun olarak nasıl yorumlanması gerektiği açıklanacaktır.

Öncelikle, bu düzenlemenin gerekçesinde yer alan “...uyumlu eylem içinde olmadıklarını ispat yükü ilgili teşebbüslere geçirilmiş bulunmakta...” ifadesindeki kanıt yükü kavramının yerinde kullanılmadığını belirtmek gerekir. Bu ifadeye dayanarak veya düzenlemenin ifadesinden bu çıkarılmayı yaparak, düzenlemeyi sözüne bağlı kalarak yorumlayan yazarlar da yorumlarında bu kavramı kullanmaktadırlar. Esasında kanıt yükü kavramı sadece eşit güçteki kişilerin karşı karşıya bulunduğu medeni yargılama hukuku alanına özgü bir kavramdır⁴⁵. Medeni yargılama hukuku alanında, davada taraflardan birinin talebine hak veren hukuk kuralları bu talebe dayanak oluşturan olayın gerçekleşmiş olduğunun belirlenememesi nedeniyle uygulanamayacak ise bu durum taraflardan birinin aleyhine olur ve bu taraf talebini elde edemez. İşte talebini elde edemeyecek olan tarafın hangisi olduğu sorusunu kanıt yükü kuralları yanıtlar. Belirlenemeyen olay için kanıt yükü hangi tarafta ise o taraf talebini elde edemeyecektir. Bu anlamda kanıt yükü “belirli bir olayın gerçekleşmiş olup olmadığının anlaşılabilmesi yani olayın kanıtsız kalması nedeniyle yargıcın aleyhte kararıyla karşılaşmak tehlikesi...” olarak tanımlanmaktadır⁴⁶. Bu bağlamda idarenin hem iddia eden hem de karar veren taraf olduğu idari işlem ve eylemler alanında, özellikle de yarı yargısal veya yargı benzeri idari işlemler bakımından⁴⁷, iddiasına dayanak oluşturan maddi olayın

Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu IV, 7 Nisan 2006,Kayseri, (Çevrimiçi) <http://www.rekabet.gov.tr> , (25.10.2008), sh. 73.

⁴⁵ Budak (2004), agm, sh.52-58.

⁴⁶ Bilge Umar-Ejder Yılmaz (1980), İspat Yükü, 2. Baskı, İstanbul, Kazancı Yayıncılık, sh. 2-5; Pekcanitez-Atalay-Özekes, age, sh.311-313; Alangoya, age, sh.330-333; Baki Kuru-Ramazan Arslan-Ejder Yılmaz (1999), Medeni Usul Hukuku, 11. Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık, sh.425-427.

⁴⁷ Yılmaz (2006 a), agm, sh.73.

kanıtsız kalması karşısında, bunun aleyhe sonuçlarına soruşturmaya taraf olan teşebbüslerin katlanacağı gibi bir kanıt yükü kuralından sözedilemez⁴⁸. Diğer taraftan medeni yargılama hukuku alanında dahi kanıt yükü sabittir, taraflar arasında gidip gelmez. Sadece kanıt yükü kavramı ile öğretide ve içtihatlarda çok karıştırılan bir kavram olan delil gösterme yükü yargılamanın seyrine ve yargıcın değerlendirmelerine göre taraf değiştirir⁴⁹. Bu nedenle bu düzenlemenin gerekçesindeki “...*ispat yükü ilgili teşebbüslere geçirilmiş...*” ifadesi medeni yargılama hukuku alanı bakımından dahi isabetli değildir, yanlıştır.

Oysa, yukarıda açıkladığımız üzere, Rekabet Kurulu’nun soruşturma süreci sonunda yaptığı işlemlerin dahil olduğu, yargı benzeri işlemleri veya yarı yargısal işlemleri alanında, işleme dayanak oluşturan olayı şüpheden sanık yararlanır ilkesi temelinde tam kanıt ölçütünü sağlayarak kanıtlamak yükümlülüğü idarenin üzerindedir. Rekabet Kurulu’nun uyumlu eylemin yapılıp yapılmadığını ortaya koyacak olan olayı kanıtlayamadığı durumlarda belirsizliğe rağmen uyumlu eylem yoluyla rekabetin ihlal edildiğine hükmetmek gibi bir seçeneği olamaz. Uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemiyle kanıtlanmasında böyle bir tavizin verilmesi için de hiçbir gerekçe bulunmamaktadır⁵⁰. Bu nedenle Rekabet Kurulu’nun dolaylı bağlantı delillerinin yokluğunda piyasadaki paralel davranışların oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde mi yoksa uyumlu eylem niteliğinde mi olduğunun tam kanıt ölçütü sağlanarak tespit edilemediği yani belirsiz kaldığı durumlarda uyumlu eylemin bulunmadığına hükmetmesi gereklidir.

Bu bağlamda uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemi ile kanıtlanmasının düzenlendiği uyumlu eylem karinesinde düzenlenen kanıt faaliyetini, sözünden anlaşıldığı gibi iki aşamalı değil de bir bütün olarak yorumlamak gereklidir. Açık ifade ile Rekabet Kurulu, ilgili piyasanın iktisadi analizini yaparak sonuç itibarıyla piyasadaki rekabet düzeninin bozulmuş olması, bu düzenlemedeki ifade ile “...*piyasalardaki fiyat değişimlerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi...*” durumunda, bu benzerliğin teşebbüsler arasındaki rekabeti bozucu gizli bir işbirliğinden kaynaklandığını tam kanıt ölçütünü sağlayarak kanıtlamalıdır. Rekabet Kurulu’nun bu kanıtlama faaliyetini yerine getirirken uyumlu eylemin bulunup bulunmadığını araştırması sırasında, teşebbüsler de RKHK’daki soruşturma usulü çerçevesinde savunma haklarının gereği olarak, piyasadaki bu durumun gizli bir işbirliğinden kaynaklandığını başka bir ekonomik ve rasyonel gerekçesinin olduğunu yani

⁴⁸ Budak (2004), agm, sh.55.

⁴⁹ Umar-Yılmaz, age, sh.34-36.

⁵⁰ Cengiz, age, sh.307-310.

tek taraflı ve bağımsız kararlarından kaynaklandığını kanıtlayıcı deliller ileri sürebilirler, süreceklendir de. Bu delillerin başlıca örnekleri oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışların varlığı, alıcının daha önceki borçlarını ödememiş olması nedeni ile mal vermenin reddi, bayilik donanımı bakımından gereken niteliklerin sağlanamamış olması nedeni ile bayilik talebinin reddi, müşterilerin ihtiyaca dayanan haklı talepleri üzerine fiyat duyuruları veya bilgi açıklamaları yapılması veya haklı sebeplere dayanılarak arzın reddi, maliyetlerdeki, nakliye ücretlerindeki artışlar, döviz kuru ve enflasyon artışlarının fiyatlara yansıtılması gibi durumlardır⁵¹. Ancak bu, kanıt yükünün Rekabet Kurulu'nun üzerinden soruşturmanın tarafı olan teşebbüslere geçmesi değil sadece teşebbüslerin savunma hakları çerçevesinde delil göstermeleridir. Rekabet Kurulu soruşturma faaliyetinin bütünü içinde bu delilleri de dikkate alarak karar verecektir⁵².

VIII- Rekabet Kurulu'nun "Uyumlu Eylem Karinesi"ne İlişkin Uygulamalarındaki Yorumu

Rekabet Kurulu uygulamalarında uyumlu eylem karinesi düzenlemesini, yukarıda savunduğumuz ve Avrupa Birliği içtihatlarında da kabul edildiği şekilde, idare hukukunun temel kanıt ilkelerine yani özüne ve amacına uygun olarak yorumlamaktadır. Açık ifade ile Rekabet Kurulu uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemiyle kanıtını tek aşamalı bir bütün olarak kabul etmekte; soruşturmalarda iktisadi piyasa analizleri temelinde, uzmanların ulaştıkları delilleri ve teşebbüslerin savunma hakları çerçevesinde sundukları delilleri bir bütün olarak değerlendirmek suretiyle; rekabeti bozucu paralel davranışların uyumlu eylem niteliğinde olduğu hususunda tam kanıt ölçütünü sağlayabiliyorsa uyumlu eylemin varlığı sonucuna ulaşmaktadır.

Uyumlu eylemin, rekabeti bozucu paralel davranışların yanısıra teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğini ortaya koyan dolaylı bağlantı delillerinin bulunması durumunda, tam kanıt ölçütü sağlanarak kanıtlanması hususunda sorun bulunmamaktadır. Bu durumda Rekabet Kurulu ilgili piyasanın iktisadi analizi sonucunda elde edilen iktisadi deliller temelinde, paralel davranışların

⁵¹ Tek taraflı ve bağımsız kararlardan kaynaklanan paralel davranışların nedenlerine ilişkin karar örnekleri olarak bkz. *Compagnie Royale Asturienne des Mines SA and Rheinzink v. Commission*, ECJ, 28-03-1984, C.29-30/83, ECR-1984,1979; *A. Ahlström Osakeyhtiö and Others v. Commission*, ECJ, C.89/85, 31-03-1993, 1307; *Süt, RK*, 23.03.2000, 00-11/109-54.

⁵² Budak (2004), agm, sh.55-58.

dolaylı bağlantı delilleriyle ortaya konan gizli işbirliğinden kaynaklandığı kanıtlandığında uyumlu eylemin varlığı sonucuna ulaşmaktadır⁵³.

Rekabet Kurulu teşebbüsler arasındaki rekabeti bozucu olası gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delillerine ulaşamadığında oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlarla uyumlu eylemlerin kesin olarak ayırt edilemediği durumlarda tam kanıt ölçütü sağlanamadığından uyumlu eylemin bulunmadığı sonucuna ulaşmaktadır. Yoksa uyumlu eylem karinesi düzenlemesinin sadece sözünden anlaşılan yorumu çerçevesinde iki aşamalı bir kanıt sistemi uygulayarak belirsizliğe rağmen uyumlu eylemin varlığına hükmedip, aksini yani paralel davranışların uyumlu eylem dışında bir ekonomik ve rasyonel gerekçesinin bulunduğunu kanıtlama yükünü teşebbüslere yüklememektedir⁵⁴.

Rekabet Kurulu bu yaklaşımını uyumlu eylem karinesinin yorumuna ilişkin kuramsal açıklamaları içeren 2004 tarihli Çimento Kararında⁵⁵ şu sözlerle ifade etmektedir:

“...piyasalardaki fiyat değişimlerinin rekabetin bozulduğu piyasalardakine benzerlik göstermesi durumunda, bu durum teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil edecektir. Oligopol pazarlarda teşebbüslerin karşılıklı bağımlılık içinde oldukları ve dolayısıyla söz konusu davranışların bu bağımlılıktan kaynaklandığı savunmalarının kabul edilmesi halinde, paralel davranıştan başka herhangi bir delil bulunamaması durumunda ihlal sonucuna ulaşamayacaktır. Öte yandan, paralel davranışın yanında rakipler arası koordinasyonu da gösteren delillerin bulunması durumunda, karine kullanımına gerek kalmaksızın, uyumlu eylem olduğu

⁵³ Gazete, RK, 17.07.2000, 00-26/291-161 (bu Karar Danıştay 10. Dairesinin 04.01.2003, E.2001/1629, K.2003/42/41 ve E.2001/1630, K.2003/4242 sayılı Kararları ile onanmış, temyiz üzerine Danıştay İdari Dava Daireleri Genel Kurulu'nun 03.05.2007, E.2004/1178, K.2007/867 ve E.2004/1195, K.2007/866 sayılı Kararları ile soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin karar oylamasına da katılmasının hukuka aykırılık oluşturduğu gerekçesiyle usul bakımından bozulmuş, Rekabet Kurulu 26.07.2007, 07-62/742-269 sayılı nihai Kararında esas bakımından önceki Kararı ile aynı sonuçlara ulaşmıştır); Çimento, RK, 02.12.2004, 04-77/1109-278 (bu Karar Danıştay 13. Dairesinin 09.05.2006, E.2005/7507 K.2006/2138; 09.05.2006, E.2005/7464, K.2006/2135; 09.05.2006, E.2005/7387, K.2006/2133; 09.05.2006, E.2005/7486, K.2006/2132; 27.06.2006, E.2005/7419, K.2006/2747 sayılı Kararları ile soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin karar oylamasına da katılmasının hukuka aykırılık oluşturduğu gerekçesiyle usul bakımından iptal edilmiş, Rekabet Kurulu 19.10.2006, 06-77/991-286 sayılı nihai Kararında esas bakımından önceki Kararı ile aynı sonuçlara ulaşmıştır); Çimento, RK, 02.12.2004, 04-77/1108-277.

⁵⁴ Gazete, RK, 17-07-2000, 00-26/291-161; Süt, RK, 23-03-2000, 00-11/109-54; PMSA-JTI, RK, 24-12-2002, 02-80/937-385; Maya, RK, 27-06-2000, 00-24/255-18; Maya, RK, 012002, RK, 02-46/557-227.

⁵⁵ Çimento, RK, 02.12.2004, 04-77/1108-277.

sonucuna varılabilecektir. Dolayısıyla, karinenin kullanılabilmesi için de, paralel davranış ve koordinasyon gösteren delillerin aranması karineyi etkisiz hale getirecektir... ”⁵⁶

Rekabet Kurulu'nun tam kanıt ölçütünü sağlanması bu bağlamda da şüpheden sanık yararlanır ilkesinden taviz verilmemesini içeren bu yaklaşımı; beş yıllık bir süreçte verdiği üç ayrı Maya Kararında ve Denizli – Göltaş Çimento Kararında çok açık ve net olarak görülmektedir. Maya Kararlarına konu olan olaylar ekmek mayası piyasasında faaliyette bulunan maya üreticilerinin uyumlu eylem yaptıkları iddiasını içermektedir. Kararların üçünün de tarafları aynıdır ve üçüne de konu olan olaylarda teşebbüsler arasındaki rekabeti bozucu gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delillerine ulaşılammıştır. Ancak olayların meydana geldikleri oligopolistik piyasa koşullarının rekabeti bozucu koordinasyona uygunluk bakımından farklı olması nedeniyle, ilk ikisinde tam kanıt ölçütü sağlanamadığı için uyumlu eylemin bulunmadığı, üçüncüsünde ise sadece ilgili piyasanın iktisadi analizi sonucu elde edilen iktisadi deliller temelinde rekabeti bozucu paralel davranışlara dayanılarak tam kanıt ölçütü sağlandığı kanaati oluştuğu için uyumlu eylemin varlığı sonuçlarına ulaşılmıştır. Denizli – Göltaş Çimento Kararında da gene teşebbüsler arasındaki rekabeti bozucu gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delillerine ulaşılammadığı halde sadece ilgili piyasanın iktisadi analizi sonucu elde edilen iktisadi deliller temelinde rekabeti bozucu paralel davranışlara dayanılarak tam kanıt ölçütünün sağlandığı kanaati oluştuğu için uyumlu eylemin varlığı sonucuna ulaşılmıştır.

Rekabet Kurulu 2000 tarihli Maya Kararında⁵⁷, maya üreticisi teşebbüslerin mayanın fabrika çıkış fiyatlarının arttırılması hususunda paralel davranışlar sergilediklerini saptamıştır. İlgili piyasada yapılan iktisadi analizlerde, mayanın homojen bir ürün olduğu, piyasada marka bağımlılığının bulunmadığı, fırınların birden fazla markayı aynı anda kullanabildikleri, bir markadan diğerine rahatlıkla geçebildikleri ve piyasada haberleşmenin kolay olduğu bu bağlamda da teşebbüslerin birbirlerine çok kolay tepki göstererek paralel davranışlar sergileme olanaklarının bulunduğu belirlenmiştir. Açık ifade ile ilgili piyasa, yukarıda açıkladığımız oligopol piyasaların koşullarının rekabeti bozucu durumların oluşmasına uygunluğu bakımından yapılan sınıflandırmadaki ikinci durum çerçevesinde koşulları itibarıyla teşebbüsler arasındaki olası gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delilleri bulunmaksızın oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlarla uyumlu eylemlerin birbirinden kesin sınırlarla ayrılmasının olanaklı olmadığı piyasa özelliklerine sahiptir. Teşebbüsler

⁵⁶ Aynı Karar, sh.40.

⁵⁷ Maya, RK, 27-06-2000, 00-24/255-18.

arasında mayanın fabrika çıkış fiyatlarının birlikte belirlendiğine ilişkin gizli bir işbirliğinin bulunduğunu ortaya koyan hiçbir bağlantı deliline de ulaşılammıştır. Bu durumda paralel davranışların uyumlu eylem niteliğinde olup olmadığının açık ifade ile gizli bir işbirliğinden kaynaklanıp kaynaklanmadığının tam kanıt ölçütü sağlanarak kanıtlanması olanaklı değildir. Bu bağlamda Rekabet Kurulu, piyasanın yapısını paralel davranışların ekonomik ve rasyonel gerekçesi olarak değerlendirmiş ve paralel davranışların teşebbüslerin tek taraflı ve bağımsız kararlarına dayanan oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde olduğu sonucuna ulaşmıştır. Rekabet Kurulu'nun bu hususa ilişkin ifadesi şöyledir:

“...Oligopolistik pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüsler arasında gözlenen paralel davranışlar tarafların uyumlu eylem halinde olduklarına dair önemli deliller olmakla birlikte, bunlar başka delillerle desteklenmeksizin tek başlarına uyumlu eylemi göstermezler. Bu tip pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüsler önemli kararlar verirlerken rakiplerinin muhtemel tepkilerini gözönünde bulundurmamak zorundadırlar... ‘Oligopolistik bağımlılık’ olarak ifade edilen bu özellik oligopolistik pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüslerin faaliyetlerinde paralelliklerin oluşmasına neden olabilmektedir...Ancak oligopolistik pazarlarda faaliyet gösteren teşebbüslerin paralel davranışları aralarında kurmuş oldukları doğrudan veya dolaylı bir iletişim ile sağlamaları halinde tarafların uyumlu eylem içinde bulduklarından bahsedilebilir...maya üreticilerinin maya fabrika çıkış fiyatlarını birlikte belirlediklerine ilişkin iddia ile ilgili olarak; her ne kadar bulgular soruşturma açılan teşebbüslerin maliyetlerinden bağımsız paralel olarak arttırdıklarını ortaya koymakta ise de pazarın oligopolistik yapısının fiyat artışlarında rakiplerin izlenmesi gibi zorunluluğu gerekli kılması, maya üreticilerinin pazardaki fiyat belirsizliğini yok edebilecek doğrudan ya da dolaylı bir iletişime rastlanılmaması maya üreticilerinin maya satış fiyatlarına uyguladıkları artışlarının incelemeye alınan dönem itibarıyla toptan eşya fiyat endeksindeki artışların altında gerçekleşmiş olması sebebiyle bu artışların bir uyumlu eylem neticesinde olmadığını ortaya koymuştur...Bu durumu her biri ihmal edilemeyecek büyüklükteki az sayıda üreticinin faaliyet gösterdiği, homojen bir malın sözkonusu olduğu ve oligopolistik özellikler gösteren ekmeek mayası pazarında gözlenen paralel fiyat hareketlerini pazarın yapısından kaynaklanan, piyasanın ekonomik ve rasyonel gerekçeleri olarak değerlendirmek mümkündür...”⁵⁸

⁵⁸ Maya, RK, 27-06-2000, 00-24/255-18.

Rekabet Kurulu bu karardaki görüşünü aynı koşulları içeren 2002 tarihli Maya Kararında da⁵⁹ devam ettirmiştir. Rekabet Kurulu'nun bu hususa ilişkin ifadesi şöyledir:

“...piyasa homojen bir ürün olan yaş ekmek mayasının az sayıda üretici tarafından, endüstriyel alıcı olarak nitelendirilebilecek çok sayıdaki tek tip müşteriye arz edildiği oligopolistik bir yapı sergilemektedir. Stratejik davranışlarda bulunurken rakiplerini de gözetmek zorunda bulunan teşebbüslerin faaliyet gösterdiği oligopolistik pazarlarda, herhangi bir anlaşma veya uyumlu eylem olmamasına rağmen özellikle fiyatlarda paralel hareketler gözlemlenmektedir. Zira, fiyat artışı yapmayı planlayan bir teşebbüsün rakiplerinin kendisini takip edeceklerinden emin olmadan bu artışı yapması oldukça zordur. Özellikle, ilgili ürünün homojen ve haberleşmenin kolay olduğu oligopolistik pazarlarda gözlemlenen paralel fiyat hareketlerini uyumlu eylem olarak değerlendirmek güçleşmektedir. Ancak, bu durum oligopolistik pazarlardaki paralel fiyat hareketlerinin hiçbir zaman uyumlu eylem olarak yorumlanamayacağı anlamına gelmemekte; aksine söz konusu paralel davranışların pazarın oligopolistik yapısının mı, yoksa teşebbüslerin anlaşma veya uyumlu eylemlerinin mi sonucu olduğu konusunun değerlendirilmesi gerektiği anlamına gelmektedir. Zira, söz konusu oligopolistik pazar ne kadar şeffaf, ürün ne kadar homojen olursa olsun, fiyat artışı gerçekleştiren teşebbüsü rakiplerinin takip etmeme riski her zaman bulunmaktadır. Bu riski azaltmaya yönelik olarak teşebbüslerin ileriye dönük fiyat hareketlerini rakiplerine bildirmeleri teşebbüsler arası bir anlaşma veya uyumlu eylemin göstergesi olabilmektedir. ...incelemelerde, şikayetlerde belirtilen, maya üreticilerinin maya fiyatlarını birlikte belirledikleri ve fiyat karteli oluşturdukları iddialarını destekleyen herhangi bir bilgi veya belgeye rastlanmamıştır. ...ekmek mayası üreticilerinin fiyat artış tarih ve oranları arasında bazı paralellikler olduğu izlenimi doğabilecekse de, söz konusu paralelliklerin üreticiler arası bir anlaşma veya uyumlu eylem sonucu oluştuğunu gösterecek nitelikte maya üreticisi firmaların rekabeti ihlal ettiklerine yönelik başkaca bir tespit yapılamamış olması nedeniyle, söz konusu paralelliklerin ekmek mayası pazarının yapısından kaynaklanan mayanın homojen bir ürün olması, marka bağımlılığının olmaması, fırınların birden fazla markayı aynı anda kullanabilmeleri ve bir markadan diğerine rahatlıkla ulaşabilmeleri, pazarda haberleşmenin kolay olması sonucu teşebbüslerin birbirlerinin hareketlerine

⁵⁹ Maya RK, 1-8-2002, 02-46/557-227.

çok kısa sürede tepki göstermeleri neticesinde oluştuğu kanaatine ulaşılmıştır”⁶⁰.

Rekabet Kurulu 2005 tarihli Maya Kararında⁶¹ ise, gene maya üreticisi teşebbüslerin mayanın fabrika çıkış fiyatlarının arttırılması hususunda paralel davranışlar sergilediklerini saptamıştır. Ancak bu defa ilgili piyasada yapılan iktisadi analizlerde, teşebbüslerin birbirlerine çok kolay tepki göstererek paralel davranışlar sergilemelerini yani oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan paralel davranışların ortaya çıkışını engelleyici önemli unsurların varlığı belirlenmiştir. Teşebbüslerin kayda değer ölçüde paralel fiyat arttırmalarının enflasyon ve maliyet artışlarına bağlı olup olmadığı araştırılmış ve kesinlikle bağlı olmadığı, özellikle maliyetler bakımından belirli dönemlerde tam aksine bir seyir olduğu gözlenmiştir. Açık ifade ile ilgili piyasa, yukarıda açıkladığımız oligopol piyasaların koşullarının rekabeti bozucu durumların oluşmasına uygunluğu bakımından yapılan sınıflandırmadaki ikinci durum çerçevesinde, teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delilleri bulunmasa dahi, rekabeti bozucu paralel davranışların oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde mi olduğunun uyumlu eylem niteliğinde mi olduğunun ayırt edilebilmesini olanaklı kılan özellikler sergilemektedir. Gene teşebbüsler arasında mayanın fabrika çıkış fiyatlarının birlikte belirlendiğine ilişkin gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delillerine ulaşamamıştır. Soruşturmanın tarafları da paralel davranışların oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklandığını, bir bağlantı delili bulunmaksızın uyumlu eylem oluşturduklarının iddia edilemeyeceğini iddia etmişlerdir. Ancak Rekabet Kurulu, bağlantı delillerine ulaşamamasına rağmen, yukarıdaki karardaki sonucun tam aksine, paralel fiyat artışlarının enflasyon ve maliyetlerdeki artışlara bağlı olarak açıklanamadığı, bunun da oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde olmadıklarını kesinlikle ortaya koyduğu, paralel davranışların başka bir ekonomik ve rasyonel gerekçesinin de bulunmadığı gerekçeleriyle, tam kanıt ölçütünün sağlanmış olduğu kanaatiyle, ilgili piyasanın iktisadi analizi sonucu elde edilen iktisadi deliller temelinde sadece rekabeti bozucu paralel davranışlara dayanarak uyumlu eylemin varlığı sonucuna ulaşmıştır. Rekabet Kurulu'nun ilgili ifadesi şöyledir:

“...uyumlu eylem dönemi içerisinde gerçekleşen fiyat artışlarının ne gerçekleşen enflasyonla ne de üretim dönemi maliyetlerindeki artışla izah edilemediği görülmektedir. Bu itibarla ekmek mayası üreticisi dört firmanın...döneminde yukarıda iktisadi açıdan analiz edilen gerçekleşen

⁶⁰ Maya, RK, 1-8-2002, 02-46/557-227, s.3-6.

⁶¹ Maya, RK, 23-08-2005, 05-60/896-241.

fiyatları RKHK çerçevesinde değerlendirildiğinde m.4'de tanımlanan uyumlu eylem kapsamında kaldığı ...kanaatine varılmıştır...Nitekim maya piyasasında...döneminde yaşanan fiyat hareketlerinin aynı dönemin enflasyon rakamlarının bir hayli üzerinde gerçekleşmesi; bu dönemde üretim maliyetlerinde fiyat artışlarına paralel bir artışın görülmemesi ve malın son derece homojen bir yapısının olması maya üreticilerinin birlikte hareket ettiği savını desteklemektedir. Her ne kadar oligopolistik piyasalarda fiyat hareketlerinin benzerlik göstermesi oligopol tanımında yer alsa da; dört firmanın birden piyasa koşullarında objektif herhangi bir değişme olmaksızın üretim maliyetlerindeki artışın ve enflasyon oranlarının hayli üzerinde fiyat artışına girmelerinin ve bu artışları başlangıçta üst üste iki ay ve yüksek oranda gerçekleştirebilmelerinin ve ilerleyen zamanlarda da istikrarlı bir şekilde artış trendlerini devam ettirebilmelerinin uyumlu eylemden başka bir iktisadi gerekçesi bulunmamaktadır..."⁶²

Rekabet Kurulu 2005 tarihli Denizli - Göltaş Çimento Kararında⁶³ da Antalya Bölgesi'ne çimento üretim sürecinde bir ara mamul olan klinker satıcısı konumundaki iki çimento üreticisi teşebbüsün, klinker pazarının alt pazarı olan çimento ve hazır beton pazarında rakip konumunda olan yurt içi öğütme tesislerinin klinker satın alma taleplerini reddederek bu firmaları ithalata zorunlu bırakmak suretiyle pazar dışına çıkarmaya çalıştıkları saptanmıştır. İlgili piyasalarda yapılan iktisadi analizlerde, iki çimento üreticisi teşebbüsün, klinker talebinde bulunduğu dönemlerde kapasite, üretim ve stok bakımından yeterli oldukları ve yurt içi satışın ihracata göre fiyat ve taşıdığı riskler bakımından daha avantajlı olduğu sonuçlarına ulaşılmıştır. Bu durum karşısında makul olan iç piyasaya yönelmek iken iç piyasadaki gelen klinker satın alma talebinin reddinin klinker satın almayı talep eden teşebbüslerin pazar dışına itilmeye çalışılmasından başka hiçbir ekonomik ve rasyonel bir gerekçesinin olmadığı sonucuna ulaşılmıştır. Bu olayda da çimento üreticisi iki teşebbüs arasında klinker satın almayı talep eden teşebbüslerin pazar dışına itilmeye çalışılmasına ilişkin rekabeti bozucu gizli bir işbirliğini ortaya koyan bağlantı delillerine ulaşılamamıştır. Çimento üreticisi iki teşebbüs de paralel davranışların oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklandığını, bir bağlantı delili bulunmaksızın uyumlu eylem oluşturduklarının iddia edilemeyeceğini ileri sürmüşlerdir. Ancak Rekabet Kurulu ilgili piyasanın iktisadi analizinin sonuçlarına yani iktisadi deliller temelinde sadece rekabeti bozucu paralel davranışlara dayanarak iki çimento üreticisi teşebbüsün mal vermeyi reddetmek suretiyle sergiledikleri paralel davranışların, başka hiçbir makul açıklaması olmadığı gerekçesiyle, tam kanıt ölçütünün

⁶² Maya, RK, 23-08-2005, 05-60/896-241, sh. 39.

⁶³ Denizli - Göltaş Çimento, RK, 13.01.2005, 05-05/42-17.

sağlanmış olduğu kanaatiyle öğütme tesislerinin rekabetçi etkilerini ortadan kaldırmak amacına yönelik bir uyumlu eylem oluşturduğu sonucuna ulaşmıştır. Rekabet Kurulu'nun ilgili ifadesi şöyledir:

“...Değerlendirmeye esas olan veriler, Denizli Çimento'nun klinker ve çimento kapasite, stok, ihracat, miktar ve fiyatları v.s. gibi rakamlardır. Söz konusu verilerden hareketle Denizli Çimento'nun klinker satmamasının rasyonel bir gerekçesinin olup olmadığına ilişkin olarak klinker satabilecek durumda olduğu tespit edilmiş, daha sonra ise öğütme tesislerine klinker satışının ve ihracatın karlılığı sorgulanarak mal vermemenin rasyonel ve ekonomik bir gerekçesinin bulunmadığı anlaşılmıştır. Bu durumun Denizli Çimento ve Göлтаş'ın öğütme tesislerine klinker satışlarını kısarak/ durdurarak çimento ve hazır beton pazarlarında rakibi konumunda olan öğütme tesislerinin faaliyetlerini zorlaştırmaya çalışmaları dışında bir açıklaması kalmamıştır. Denizli Çimento savunmalarında bu durumun aksini ispatlayamamıştır. Ayrıca 100 bin tonluk stok miktarı soruşturma tarafları teşebbüsler tarafından da çok nadiren bulundurulmuş bir miktardır. Zira stok bulundurma maliyeti ve stokların teşebbüse maliyeti göz önünde bulundurulduğunda fazla stok bulundurmanın dezavantajı daha iyi anlaşılacaktır...Ado Çimento'ya klinker satışı yapılmaması daha önceki yılları kapsamamakla birlikte bu durum Denizli Çimento ve Göлтаş'ın uyumlu eylem ile son dönemlerde uygulamaya koydukları yeni bir strateji olarak değerlendirilmektedir. Yani daha önceki dönemlerde mal verilmiş olması hali hazırda aynı rekabetçi yapının korunmakta olduğunun garantisi değildir. Denizli Çimento'nun uzun bir dönem gerek fason üretim anlaşmaları gerekse mevcut klinker ticareti şeklinde Ado Çimento ile gerçekleştirdiği ticaretin birden kesilmesi ekonomik gerekçelerle açıklanamamaktadır...bir pazarda normal şartlarda ya da pazarın olması gerektiği gibi doğal işleyişi içerisinde teşebbüslerden beklenen davranışlar gözlenmiyorsa, o pazarda suni birtakım oluşumların varlığından söz etmek gerekir...Şirketlerin, yakın bölgelerden temin imkanı varken fazladan bir takım risklere katlanarak ve daha fazla bedel ödeyerek ithalat yapmasının altında yurt içi teminin mümkün olmaması yatmaktadır. Yine benzer şekilde Denizli ve Göлтаş'ın, ihracattan daha karlı olmasına rağmen, Ado Çimento ve Özgür Çimento'ya klinker satmaktan kaçınmasının altında yatan nedenin de klinker sağlayıcılarının arasındaki bir uyumlu eylem neticesinde sözkonusu teşebbüslerin özellikle çimento pazarında rekabetçi davranışlar gösteren Ado Çimento ve Özgür Çimento'yu zor durumda bırakarak çimento ve hazır beton pazarı dışına çıkartma isteği bulunmaktadır...Diğer yandan ihracat ithalat ile iç piyasa satış fiyatlarının karşılaştırılması sonucu ortaya çıkan tablo oldukça açıktır. Böyle bir durumda gerek öğütme tesisleri, gerekse çimento fabrikaları açısından

makul olan iç piyasaya yönelmek iken; çimento fabrikalarının iç piyasadan gelen talepleri karşılamamalarının temelinde, Denizli Çimento ve Göltaş'ın öğütme tesislerinin rekabetçi etkilerini ortadan kaldırmak amacıyla, uyumlu eylem halinde öğütme tesislerini pazar dışına çıkartmaya çalışmalarının yattığı sonucuna ulaşmıştır..."⁶⁴

Rekabet Kurulu'nun bu uygulamalarında kabul ettiği ilkeler, Avrupa Birliği rekabet hukukunda Adalet Divanı'nın Woodpulp II kararında belirlediği "paralel davranışın tek makul açıklaması uyumlu eylem olmadıkça, paralel davranışın uyumlu eylemin kanıtı olarak kabul edilemeyeceği" ilkesi ile aynen örtüşmektedir.

Ancak Rekabet Kurulu'nun bazı kararlarında, uyumlu eylem karinesinin yorumuna ilişkin kuramsal ilkeleri koyduğu bazı ifadelerinde, uygulamalarının özü ile bağdaşmayan tam kanıt ölçütünden taviz verildiği izlenimini yaratan ve bu nedenle de uygulamalarının özünün dikkate alınması suretiyle yoruma gereksinim gösteren ibarelerinin bulunduğunu da belirtmek gereklidir. 2004 tarihli iki ayrı Çimento kararında dikkat çeken bu ifade hataları şunlardır:

"...(Uyumlu eylem karinesi karşısında) Kanun'un açıkça verdiği bir yetkinin kullanılmaması ya da gereksizliği sözkonusu olmayacağına göre, koordinasyonun varlığının ispatlanmasına gerek olmadan, piyasadaki fiyat değişimlerinin rekabetin bozulduğu pazarlara benzemesi yahut rekabetçi pazarlardan farklılık göstermesi durumunda uyumlu eylem karinesi kullanılabilir..."⁶⁵.

"...(Uyumlu eylem karinesi karşısında) Kanun'un açıkça verdiği bir yetkinin gereksizliği sözkonusu olmayacağından, karinenin kullanılabilmesi için aranan delil şartının uyumlu eylemin ispatı için aranandan daha düşük olduğu anlaşılmaktadır..."⁶⁶.

Bu ifadeler, Rekabet Kurulu'nun teşebbüsler arasındaki rekabeti bozucu gizli işbirliğini ortaya koyan bir bağlantı delilinin olmaması olasılığında sadece piyasadaki fiyat değişimlerinin rekabetin bozulduğu piyasalardakine benzemesi veya rekabetçi piyasalardan farklılık göstermesi durumunda uyumlu eylem

⁶⁴ Denizli- Göltaş Çimento, RK, 13.01.2005, 05-05/42-17, sh. 29-30, 33, 35, 37 (bu Karar Danıştay 13. Dairesinin 27.06.2006 tarih ve 13.03.2007 tarih E. 2005/7482 K.2006/2748 ve E.2005/7628 K.2007/1300 sayılı Kararları ile soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin karar oylamasına da katılmasının hukuka aykırılık oluşturduğu gerekçesiyle usul bakımından iptal edilmiş, Rekabet Kurulu 20.09.2007 tarih ve 07-76/908-346 sayılı nihai Kararında esas bakımından önceki Kararı ile aynı sonuçlara ulaşmıştır).

⁶⁵ Çimento, RK, 02.12.2004, 04-77/1108-277, sh.40.

⁶⁶ Çimento, RK, 02.12.2004, 04-77/1109-278, sh.37.

karinesine dayanarak uyumlu eylemin varlığına hükmedebileceği ve bu hükmün kurulmasında “*karinenin kullanılabilmesi için aranan delil şartının uyumlu eylemin ispatı için aranandan daha düşük olduğu*” ifadesi karşısında tam kanıt ölçütünden daha düşük bir ölçütün yeterli olduğu, bu düşük kanıt ölçütüne dayanılarak tereddütlere rağmen uyumlu eylemin varlığına hükmedilebileceği gibi bir anlamlar yüklenmesine elverişlidir. Ancak, yukarıda örnek olarak verdiğimiz, Rekabet Kurulu uyumlu eylem karinesini uyguladığı teşebbüsler arasındaki işbirliğini ortaya koyan bağlantı delillerinin bulunmadığı somut olaylar incelendiğinde, Rekabet Kurulu’nun ilgili piyasayı iktisadi açıdan ayrıntılı olarak analiz ettikten sonra, piyasadaki rekabetin bozukluğu olgusunun uyumlu eylemden başka hiçbir makul açıklamasının bulunmadığına tam olarak kanaat ettiği durumlarda uyumlu eylemin varlığı sonucuna ulaştığı görülmektedir. Bu durumda kullanılan dolaylı kanıtlama yönteminde kesinlikle bir delil şartı düşüklüğünden sözedilemez. Sadece dolaylı kanıtlama yönteminde kullanılan dolaylı delillerin doğrudan delillere kıyasen farklılığından sözedilebilir. Bu nedenle Rekabet Kurulu’nun uyumlu eylem karinesine ilişkin kuramsal açıklamalarında mutlaka uygulamalarının özüne uygun görüşünü ifade etmek üzere “teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğini ortaya koyan bağlantı delillerinin bulunmadığı durumlarda sadece ilgili piyasanın iktisadi analizi sonucunda elde edilen iktisadi deliller temelinde rekabeti bozucu paralel davranışların uyumlu eylem oluşturduğuna hükmedilebilmesi için bu paralel davranışların gizli bir işbirliğinden kaynaklandığına tam olarak kanaat edilmesi gerektiğini yani tam kanıt ölçütünün sağlanması gerektiği”ni belirtmelidir.

Burada Rekabet Kurulu’nun uyumlu eylemin doğrudan delillerinin bulunduğu bazı kararlarında dolaylı kanıtlama yönteminin RKHK’daki ifadesi olan uyumlu eylem karinesini kullanarak kavramsal bir hata yaptığını da belirtmek gereklidir. Rekabet Kurulu’nun 2004 tarihli Çimento kararında⁶⁷ bu hususa ilişkin ifadesi şöyledir:

“(RKHK m.4/III,IV’deki uyumlu eylem karinesi düzenlemesi aynen alındıktan sonra) Sıkı sıkıya lafza bağlı kalarak bir yorum yapılması halinde, karinenin kullanılabilmesi için pazarda oluşmuş bir etkinin ya da paralel davranışın gösterilmesi gerekecektir. Ancak amaçsal bir yorum, karinenin kullanılabilmesi için illa pazarda oluşmuş bir etkinin gösterilmesini, yani paralel davranışın ortaya konmasını gerektirmeyip, örneğin teşebbüsler arasında stratejik, gizli nitelikli bilgi (örneğin pazar payı, fiyat miktarları artışı... v.s.) değişimi gibi rekabetçi yapıda olması beklenmeyen davranışların (ya da rekabetin bozulduğu pazarlardakine benzer davranışların) ortaya

⁶⁷ Çimento, RK, 02.12.2004, 04-77/1109-278.

konmasını karinenin kullanılabilmesi için yeterli kılacaktır. Bu durumda bir anlaşmanın ispatlanamaması halinde, karine kullanılabilir ve Kanun'un öngördüğü üzere ispat yükü ilgili teşebbüslere geçirilmiş olacaktır... Mevzuatında uyumlu eylem karinesi gibi bir düzenleme yer almayan Avrupa Topluluğu uygulamasında, Avrupa Komisyonu ve Adalet Divanı'nın uyumlu eylem konusundaki yorumları da bu yöndedir. Polypropylene kararında Adalet Divanı uyumlu eylemin antirekabetçi etki olmasa bile ihlal teşkil ettiğini belirtmiştir. Bu çerçevede teşebbüslerin anti rekabetçi amaçlar için aralarında irtibat kurulduğunun belirlenmesinin aksi teşebbüslerce ispatlanmadıkça ihlal için yeterli olacağını söylemiştir. Zira böyle bir durumda, teşebbüslerin söz konusu ihlalleri gerçekleştirdiklerinin varsayılacağı kabul edilmiştir... ”⁶⁸

Rekabet Kurulu'nun yukarıdaki Kararına konu olan olayda değerlendirmelerinin içerdiği sorun ilgili piyasadaki fiili etkinin uyumlu eylemin zorunlu kurucu unsuru olması gerekip gerekmediği, diğer ifade ile uyumlu eylemin oluşabilmesi için ilgili piyasalardaki rekabeti bozucu fiili etkilere bakılmaksızın sadece uyum hareketlerinin yeterli olup olmadığı sorunudur.⁶⁹ Olayda teşebbüsler arasında rekabeti bozucu potansiyel içeren açık fiyat bilgisi değişimine ilişkin belgeler ele geçirilmiştir. Soruşturmanın tarafı olan teşebbüsler tek başına bilgi değişiminin uyumlu eylem oluşturmayacağı savunmasını ileri sürmektedirler. Rekabet Kurulu da bu savunmaya karşı, Adalet Divanı'nın Polypropylene Kararlarının temyizi aşamasındaki Kararlarında ulaşılmış olduğu sonuçlara atıfta bulunarak, eğer teşebbüsler arasında rekabeti bozucu amaçlar için kurulmuş rekabeti bozma potansiyeli içeren bilgi değişimi gibi bağlantıların varlığı kanıtlanmışsa, teşebbüsler tarafından bunların rekabeti bozucu etkiler yaratmamış oldukları kanıtlanmadıkça, karine olarak bu uyumun ilgili piyasada rekabeti bozucu fiili etkiler de yaratmış olduğunun, bu bağlamda uyumlu eylemin oluştuğunun kabul edilebileceğini ileri sürmektedir. Atıfta bulunulan Polypropylene Kararlarının temyizi aşamasında İlk Derece Mahkemesi Savcısı Vesterdorf⁷⁰ ve Adalet Divanı⁷¹ tarafından kabul edilmiş olan bu karine uyumun yani işbirliğinin fiili etkisine ilişkindir. Bu bağlamda içeriği itibarıyla RKHK m.4/III, IV'deki karineden tamamen farklıdır. RKHK m.4/III,IV'deki uyumlu eylem karinesi düzenlemesi uyumlu eylemin, doğrudan delillerinin bulunmadığı durumlarda, sonuçtan sebebe doğru bir yol izlenerek dolaylı kanıt yöntemi ile kanıtlanmasına ilişkindir. Bu durumda ilgili piyasada rekabet bozulmuştur. Ancak

⁶⁸ Aynı Karar, sh.13-14.

⁶⁹ İlgili piyasadaki fiili etkinin uyumlu eylemin zorunlu kurucu unsuru olması gerekip gerekmediğine ilişkin ayrıntılı açıklama ve değerlendirme için bkz. Cengiz, age, sh.109-161.

⁷⁰ Vesterdorf, "Opinion of Mr. Advocate General Vesterdorf- Delivered on 10 July 1991", Rhone Poulenc v Commission, CFI, T-1/89, 24-10-1991, ECR II-1991, 867, parag. 875-1035.

⁷¹ Anic, ECJ, C-49/92/P, 08.07.1999, ECR I-1999, 4125, parag. 112-138.

rekabetin bozukluğu olgusunun temelinde yer alması olası olan uyumu yani işbirliğini doğrudan ve açıkça ortaya koyan bağlantı delilleri bulunmamaktadır. Bu deliller ya hiç yoktur ya da olmakla beraber işbirliğini doğrudan ve açıkça ortaya koyacak kadar net değildir. Adalet Divanı'nın atıfta bulunulan Kararına⁷² konu olan olayda ise uyumu yani işbirliğini doğrudan ve açıkça ortaya koyan bilgi değişimi, düzenli toplantılar gibi deliller bulunmaktadır. Ancak olay uzun bir sürece yaygın çeşitli anlaşma ve uyumlu eylemlerden oluşan tipik bir kompleks kartel olayıdır. Kartelin işleyiş sürecinde yer alan herbir anlaşma ve uyumlu eylem ayrı ayrı vasıflandırılıp, ilgili piyasadaki işbirliksel bütünden kaynaklanan fiili etkilerin, her bir uyumlu eylemden kaynaklanan parçası ile arasındaki somut ve kesin nedensellik bağı kurulamamıştır. Kompleks kartelin varlığının kuşkusuz olduğu olay karşısında, bu sorun, uyumun fiili etkisinin gerçekleşmiş olduğuna dair uyuma taraf olan teşebbüslerce aksinin kanıtlanması olanaklı olan bir karine kabul edilerek orta yollu bir çözüme ulaştırılmıştır. Burada, dolaylı kanıtlama yönteminin ifadesi olan RKHK m.4/III, IV'deki uyumlu eylem karinesinin tam aksine, sebepten sonuca giden bir yol izlenmekte, açık ifade ile uyumdan yani işbirliğinden yola çıkılarak bunun olası sonuçlarına ilişkin bir karine kabul edilmektedir. Bu nedenle Rekabet Kurulu'nun bu durumu RKHK m.4/III,IV'deki uyumlu eylem karinesi kavramı çerçevesinde değerlendirmesi yerinde değildir.

IX- Rekabet Kurulu'nun "Uyumlu Eylem Karinesi"ne İlişkin 2005 Tarihli Maya Kararına ve Denizli – Göltaş Çimento Kararına Yönelik Eleştiriler ve Bu Eleştirilerin Değerlendirilmesi

Rekabet Kurulu'nun yukarıda açıkladığımız 2005 tarihli Maya Kararına ve Denizli - Göltaş Çimento Kararına karşı, hem soruşturmaya taraf olan teşebbüsler hem de öğretide bazı yazarlar, Rekabet Kurulu'nun, teşebbüsler arasında gizli bir işbirliğinin yapılmış olduğunu ortaya koyan bağlantı delilleri bulunmadığından, sadece rekabeti bozucu paralel davranışlara dayanarak, tam kanıt ölçütü sağlanmaksızın belirsizliğe rağmen uyumlu eylemin varlığına karar verdiğini; bu kararın RKHK m.4/III,IV düzenlemesinin sadece sözüne dayanan yorumuna uygun olduğunu ve Rekabet Kurulu'nun daha önceki bu düzenlemenin özüne ve amacına uygun olan, tam kanıt ölçütünü içeren, istikrarlı 2000 ve 2002 tarihli Maya kararlarıyla çeliştiğini ileri sürmektedirler⁷³.

Bu yazarlar Rekabet Kurulu'nun 2005 tarihli Maya Kararında ve Denizli - Göltaş Çimento Kararında ulaşılmış olduğu sonucun "...son dönemde uyumlu

⁷² Avrupa Birliği Komisyonu'nun Polypropylene Kararına ve bu Kararın İlk Derece Mahkemesi ve Adalet Divanı nezdindeki Temyiz Kararlarına ilişkin ayrıntılı açıklama için bkz. Cengiz, age, sh. 117-141.

⁷³ Atiyas-Gürkaynak, agm, sh. 110-112.

eylem karinesinin çıplak kullanımı örneklerinden... ”⁷⁴ biri olduğunu ifade etmektedirler. Bu eleştiriyi açıklayıcı ifadelerinde “...uyumlu eylem meselesinin Amerika Birleşik Devletleri rekabet hukuku rejiminde, Avrupa Topluluğu rekabet hukuku rejiminde ve epeyce bir süre Türk rekabet hukuku rejiminde benzer biçimlerde ele alınmış vefakat daha sonra Rekabet Kurulu’nun yakın tarihli kararlarıyla (13.01.2005 tarihli, 05-05/42-17 sayılı Göлтаş-Denizli Çimento Kararı ve 23.09.2005 tarihli, 05-60/896-241 sayılı Maya kararı) bu konuya ilişkin farklı ve daha da agresif bir ‘uyumlu eylem karinesi’ yaklaşımı geliştiril...”⁷⁵ miş olduğu⁷⁵; “...Rekabet hukukunun en çetin alanlarından birinde, yani gizli işbirliklerinin cezalandırılmasına ilişkin sınırın çizilmesi konusunda, kolay etiketlere başvurmanın ve uyumlu eylem karinesinin çıplak kullanımını tek başına ispata yeterli görmenin bu alandaki sofistike meseleleri çözmeyeceğinin, ancak geçici bir süreyle ve muhtemelen hatalı olarak o meselelerin üstünü örterek pazarlardaki teşebbüsleri de o süre boyunca daimi ceza tehdidinin altına sürükleye...”⁷⁶ ceğini⁷⁶ ve “...bir irtibat delili ortaya koymadan, sadece piyasa sonuçlarından kalkınarak ihlal sonucuna varmanın, yani karine hükmünü çıplak bir biçimde kullanmanın belli başlı uluslararası uygulamalara uymayan ve pek de görülmemiş ve denenmemiş bir girişim olduğunu...”⁷⁷ ileri sürmektedirler.

Bu eleştirilere karşı Rekabet Kurulu, eleştiri konusu olan 2005 tarihli Maya kararında soruşturmaya taraf olan teşebbüslerin daha önceki kararlarıyla bu soruşturmadaki yaklaşımı arasında çelişki olduğuna ilişkin savunmalarını şöyle yanıtlamaktadır:

“Önceki Kararlarla Bu Kararın Arasındaki Fark: Taraflar savunmalarında Kurul’un önceki kararlarıyla bu soruşturma arasında çelişki olduğunu iddia etmektedirler. Önceki kararlarda uyumlu eylem olmadığı saptanan fiyat hareketleri, yüksek enflasyon ve maliyet artışlarıyla açıklanabilmektedir. Oysa ki bu karara konu dönemde görülen fiyat artışları, daha öncekilerden farklı olarak herhangi bir rasyonel gerekçeyle açıklanamamaktadır. Uyumlu Eylem Karinesini Destekleyecek Herhangi Bir Yazılı Delil Bulunmadığı İddiası: Sözkonusu pazar, üçüncü defa rekabet tahkikatına maruz kalmıştır. Dolayısıyla bu soruşturma kararı ve bunun takip

⁷⁴ A.e., sh.103.

⁷⁵ A.e., sh.110.

⁷⁶ A.e., sh.110.

⁷⁷ A.e., sh.111.

edecek dönemlerde de şirketlerin telefon konuşmaları dinlenemediği sürece herhangi bir yazılı delile ulaşmak mümkün değildir... ”.⁷⁸

Rekabet Kurulu 2004 tarihli Çimento kararında da⁷⁹ soruşturmaya taraf olan teşebbüslerin, aralarındaki rekabeti bozucu gizli işbirlikleri bağlantıları ortaya koyan belgeler bulunmasına rağmen, paralel fiyat arttırmalarının oligopolistik bağımlılık sonucu olabileceği, Rekabet Kurulu'nun da önceki içtihatının bu yönde olduğu, dolayısıyla oligopolistik bağımlılık nedeniyle uyumlu eylem karinesine dayanılmayacağına ilişkin savunmalarını, yukarıdaki cevabı ile aynı doğrultuda 2000 tarihli Maya kararını örnek göstererek, şöyle yanıtlamaktadır.

“Paralel davranış oligopolistik bağımlılık sonucu da ortaya çıkabilecek olmasına rağmen, oligopolistik pazarların mutlak sonucu değildir. Dahası, oligopol pazarlarda, herhangi bir teşebbüsün diğerleri ile işbirliği yapmaksızın fiyatını arttırması oldukça riskli bir davranıştır. Zira diğer teşebbüslerin bu fiyat arttırımına uymamaları durumunda fiyatını arttıran teşebbüs zarara uğrayacaktır. Kurul'un daha önceki kararları incelendiğinde ise, oligopol pazarlardaki paralel fiyat artışlarına yönelik oluşmuş kesin bir içtihattan söz etme imkanı bulunmamaktadır. Zira her olayın kendine has özellikleri mevcuttur ve dolayısıyla her olay kendi içinde değerlendirilmelidir. Örneğin, uyumlu eylem karinesinin ayrıntılı olarak ele alındığı kararlardan birisi olan 27.06.2000 tarih, 00-24/255-138 sayılı kararda (Maya Kararı) ‘Maya üreticilerinin yönetim merkezlerinde yapılan yerinde incelemelerde üreticiler arasında pazarın özellikle fiyatlar bakımından belirsizliklerini yok etmeye yönelik uyumlu eylem olarak kabul edilebilecek doğrudan ya da dolaylı bir iletişime rastlanılmamıştır’ denilerek ilgili teşebbüsler arasında doğrudan ya da dolaylı herhangi bir iletişime rastlanmadığı vurgulanmıştır. Ayrıca sözkonusu kararda soruşturmaya taraf olan teşebbüslerin hem liste hem de ortalama satış fiyatları enflasyon oranının altında artış gösterdiği tespit edilmiş ve bu husus da dikkate alınmıştır. Yani sözkonusu kararda yer alan uyumlu eylem olmadığı yönündeki tespit, sadece oligopolistik bağımlılık argümanına dayanmamakta, teşebbüsler arasında herhangi bir iletişimin bulunmaması ve fiyat artış oranlarının enflasyonun altında olması da dikkate alınmaktadır. Mevcut olayda ise enflasyonun oldukça üzerinde yüksek oranlı paralel fiyat artışları sözkonusudur. Başka bir pazarla yapılan karşılaştırma sonucunda da fiyat hareketlerinin farklılığı ve fiyat artışlarının büyüklüğü dikkat çekmektedir. Ayrıca teşebbüsler arasında iletişim bulunduğu yönünde ciddi emareler mevcuttur. Bütün bu bulgular, uyumlu eylem karinesini kullanabilmek için

⁷⁸ Maya, RK, 23-08-2005, 05-60/896-241, sh.38.

⁷⁹ Çimento, RK, 02.12.2004, 04-77/1109-278.

yeterlidir. Aksi halde, Kanun'da açıkça verilen bir yetkinin kullanılmaması sonucu doğacaktır...”⁸⁰

Rekabet Kurulu, cevabından da anlaşıldığı gibi, eleştiri konusu olan 2005 tarihli Maya kararında tam kanıt ölçütünün sağlandığı, hiçbir belirsizliğin bulunmadığı kanaatiyle uyumlu eylemin varlığı sonucuna ulaşmıştır. Bu bağlamda şüpheden sanık yararlanır ilkesinden taviz vermek gibi bir yaklaşımı bulunmamaktadır. Kararda, ilgili piyasanın iktisadi analizi sonucu elde edilen iktisadi deliller temelinde, Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın Woodpulp II kararında kabul ettiği “*paralel davranışın tek makul açıklaması uyumlu eylem olmadıkça, paralel davranış uyumlu eylemin kanıtı olarak kabul edilemeyeceği*” ilkesine paralel olarak “*...(teşebbüslerin) istikrarlı artış trendlerini devam ettirebilmelerinin uyumlu eylemden başka bir iktisadi gerekçesinin bulunmadığı (tek makul açıklamasının uyumlu eylem olduğu)...*” ilkesine dayanılmıştır.

Önemle belirtmek gerekir ki, uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemiyle kanıtlanmasında veya uyumlu eylem karinesinin yorumunda, kanıt ölçütü tam kanıt ölçütüdür. Teşebbüsler arasındaki rekabeti bozucu gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delilleri, uyumlu eylemin varlığı hususunda belirsizliğin bulunduğu, tam kanıt ölçütünün sağlanamadığı durumlarda bu amaç için gerekli bir araçtır. Hiçbir şekilde uyumlu eylemin kanıtlanmasında her durumda gerekli vazgeçilmez bir amaç değildir. Bağlantı delilleri bulunmadan da, tam kanıt ölçütü sağlanabiliyorsa, uyumlu eylemin varlığına hükmedilmesi gerekir. Sırf bağlantı delillerine ulaşamıyor diye, sadece ilgili piyasanın iktisadi analizi sonucu elde edilen iktisadi deliller temelinde rekabeti bozucu paralel davranışların uyumlu eylemden başka makul açıklamasının bulunmadığı yani tek makul açıklamasının uyumlu eylem olduğu saptanabiliyorsa, uyumlu eylem yoktur denilemez. Rekabet Kurulu'nun ifadesiyle bu durumlarda dahi mutlaka işbirliğini ortaya koyan bağlantı delillerinin aranması “*...karineyi etkisiz ve kullanılamaz hale getirecektir...*”⁸¹ Adalet Divanı'nın Woodpulp II Kararındaki ilkede anlatılmak istenen de budur, yoksa bu ilkedeki uyumlu eylem tam kanıt ölçütü ile mutlaka bağlantı delilleri varsa kanıtlanabilir anlamı çıkmamaktadır.

Nitekim 2005 tarihli Maya Kararında Rekabet Kurulu'nu, soruşturmaya taraf olan dört teşebbüsün de, piyasa koşullarında herbirini etkileyecek bir objektif değişiklik olmaksızın, üretim maliyetlerindeki ve enflasyon oranlarındaki artışların oldukça üzerinde fiyat arttırmaları, üstelik bu artışları başlangıçta üst üste iki ay ve yüksek oranda daha sonra da düzenli olarak devam ettirebilmeleri, bu durumun teşebbüsler arasında yapılmış olan rekabeti bozucu gizli bir

⁸⁰ Çimento, RK, 02.12.2004, 04-77/1109-278, sh. 37.

⁸¹ Çimento, RK, 02.12.2004, 04-77/1109-278, sh.37; bkz. aynı nitelikteki ifade için Çimento, RK, 02.12.2004, 04-77/1108-277, sh.40.

işbirliğinden yani uyumlu eylemden başka bir makul iktisadi gerekçesinin olmadığı sonucuna götürmüştür. Rekabet Kurulu, telefonlar dinlenebilseydi mutlaka gizli işbirliğinin ortaya çıkacağını vurgulayarak, sadece ilgili piyasanın iktisadi analizi yani iktisadi deliller temelinde paralel fiyat artışlarının uyumlu eylem oluşturduğu hususunda makul bir şüphesi kalmadığını ifade etmektedir.⁸²

Benzer şekilde 2004 tarihli Denizli - Göltaş Çimento Kararında da Rekabet Kurulu'nu, teşebbüslerin mal vermeyi reddetmelerini normal koşullarda açıklayacak hiçbir gerekçenin bulunmaması, bilakis mal vermelerini kabul etmelerinin lehlerine olduğunu ortaya koyan gerekçelerin bulunması, buna rağmen mevcut koşullarda lehe olandan vazgeçip aleyhe olanı tercih etmeleri, bu durumun teşebbüsler arasında yapılmış olan rekabeti bozucu gizli bir işbirliğinden yani uyumlu eylemden başka bir makul iktisadi gerekçesinin olmadığı sonucuna götürmüştür. Rekabet Kurulu bu Kararda da teşebbüslerin aralarındaki rekabeti bozucu nitelikteki işbirliği delillerinin bulunmadığı savunmalarına karşı, uyumlu eyleme karine oluşturan göstergeler ile ilgili piyasanın rekabetin engellendiği piyasalardakine benzerlik gösteren özelliklerine ayrıntılı olarak yer verildiğini ve karineye dayanak oluşturan delillerin somut bir şekilde sunulmuş olduğunu vurgulamaktadır.⁸³

Bu nedenle Rekabet Kurumu'nun 2000 ve 2002 tarihli Maya Kararları ile 2005 tarihli Maya Kararı ve Denizli - Göltaş Çimento Kararı arasında, uyumlu eylem karinesine ilişkin yorumunda tam kanıt ölçütünün sağlanması hususunda, ilke olarak, çelişki bulunmamaktadır. Bu bağlamda bu Kararlar Avrupa Birliği Adalet Divanı'nın Woodpulp II Kararında kabul ettiği ilke ile de uyumludur.

Ancak Rekabet Kurulu'nun 2005 tarihli Maya Kararında ve Denizli - Göltaş Çimento Kararında tam kanıt ölçütünün sağlandığına ilişkin kanaatinin somut olaylarda gerçeklere ne kadar uygun olduğu tartışılabilir. Diğer ifade ile Rekabet Kurulu'nun yapmış olduğu iktisadi analizlerin derinliği ve sonuçları sadece rekabeti bozucu paralel davranışlardan uyumlu eylem çıkarsamasının yapılabilmesi için yeterli midir ?

2005 tarihli Maya Kararından anlaşıldığı üzere, maliyetlerde ve enflasyon oranlarında paralel bir artış olmaksızın bu dört teşebbüsün birbirlerine paralel olarak düzenli bir şekilde fiyatlarını oldukça yüksek oranlarda arttırmalarının işbirlikli olmadığı, tek taraflı ve bağımsız kararlardan kaynaklandığı inandırıcı değildir. Tek taraflı ve bağımsız kararlar vermiş olsalardı; birincisi her biri uygulayacağı maliyet ve enflasyonun oldukça üzerindeki yüksek orandaki artışlara diğerleri tarafından daha düşük fiyatlarla karşılık verileceğini düşünerek

⁸² Maya, RK, 23.08.2005, 05-60/896-241, sh.38.

⁸³ Çimento, RK, 13.01.2005, 05-05/42-17, sh.26.

buna cesaret edemezdi; ikincisi dördünün de birlikte aynı oranda artış yapmalarının tesadüf olduğu da ileri sürülemezdi. Buna karşılık bu karara konulan bir Karşı Oy Gerekçesinde⁸⁴, Rekabet Kurulu'nun, rekabet hukukunun en tartışmalı konularından biri olan başka destekleyici unsurlara yani gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delillerine ulaşılmasına rağmen uyumlu eylem karinesine dayanarak uyumlu eylemin varlığı sonucuna ulaştığı, daha sonrakilere de emsal teşkil edebilecek olan bu kararda, mevcut kanıt sorununun çözümünün çok hassas olduğu, bu bağlamda ilgili piyasanın iktisadi analizine ilişkin çok daha ayrıntılı değerlendirmelerin yapılması gerektiği, oysa soruşturmaya taraf olan teşebbüslerin savunmalarında ileri sürdükleri karşı gerekçelerin dahi yeterince irdelenmediği ve geçersizliklerinin kanıtlanamadığı ileri sürülmektedir. Bu nedenle Kararda paralel davranışların oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde mi uyumlu eylem niteliğinde mi olduğunun belirsizliğini hala koruduğu iddia edilmektedir.

Denizli - Göltaş Çimento Kararından anlaşıldığı üzere de, ilgili piyasaların mevcut koşullarında ihracat, ithalat ile iç piyasa satış fiyatları karşılaştırıldığında hem çimento üreticileri hem de öğütme tesisleri için makul yani karlı olan iç piyasaya yönelmek iken soruşturmaya taraf olan çimento fabrikalarının iç piyasadan gelen mal verme taleplerini reddetmelerinin ve şikayetçi teşebbüslerin de ithalat yapmak zorunda kalmalarının, çimento üreticilerinin tek taraflı ve bağımsız kararlarından kaynaklandığı inandırıcı değildir. Aralarında öğütme tesislerini piyasa dışına çıkarma amaçlı gizli bir işbirliksel bağlantı olmaksızın herbirinin ayrı ayrı tek taraflı ve bağımsız kararlarla aynı tercihi tesadüfen yapmış oldukları ileri sürülemez. Ancak bu Karara⁸⁵ ve Danıştay'ın bu Kararı soruşturmayı yürüten Kurul üyesinin karar oylamasına da katılmasının hukuka aykırılık oluşturduğu gerekçesiyle usul bakımından iptali üzerine verilen Rekabet Kurulu'nun nihai Kararına⁸⁶ konulan Karşı Oy Gerekçelerinde de, Kararda Rekabet Kurulu'nun soruşturmaya taraf olan teşebbüslerin çimento fabrikalarının Antalya'ya kara yolu ile uzaklıklarını esas aldığı ve bu uzaklıktan mal talepleri reddedilen şikayetçi teşebbüslere çimento satabileceklerinin varsayıldığı, bunun ilgili piyasanın analizinde iktisadi bir gerçek olarak kabul edildiği; oysa şikayetçi teşebbüslerin tesislerine çok daha yakın iki çimento fabrikasının bulunduğu, bunlardan mal alabilme olasılıklarının hiç hesaba katılmadığı bunlardan mal alarak piyasadaki faaliyetlerini

⁸⁴ Karşı Oy Gerekçesi, Mehmet Akif Ersin, Maya, RK, 23-08-2005, 05-60/896-241, sh. 41-43.

⁸⁵ Karşı Oy Gerekçesi, Zühtü Aytaç-Rıfki Ünal-Süreyya Çakın, Denizli Göltaş Çimento, RK, 13.01.2005, 05-05/42-17, sh.47-49.

⁸⁶ Karşı Oy Gerekçesi, Süreyya Çakın, Danıştay 13. Dairesinin 27.06.2006, E. 2005/7482 K.2006/2748 ve 13.03.2007, E.2005/7628 K.2007/1300 sayılı iptal kararları üzerine Rekabet Kurulu tarafından verilen 20.09.2007, 07-76/908-346 sayılı nihai Karar, sh.42-43.

sürdürebilmelerinin olanaklı olduğu; bu nedenle şikayetçi teşebbüslerin ithalata zorunlu olarak yöneldikleri iddiasının doğru olmadığı ileri sürülerek rekabetin kısıtlanması sonucunun soruşturmaya taraf olan teşebbüslerin paralel uygulamalarından kaynaklanmasının zaruri ve alternatifsiz olmadığı; bu durum hesaba katılmadan hüküm tesisinin uygun olmadığı iddia edilmektedir.

X- Uyumlu Eylemin Dolaylı Kanıt Yöntemi ile Kanıtlanmasında Karşılaşılan Sorunların Çözümüne Yönelik Öneriler

Yukarıdaki tespit ve değerlendirmelerimiz ışığında, Türk rekabet hukukunun en tartışmalı ve işlevsel konularından biri olan uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemiyle kanıtlanmasına ve bunun pozitif hukuk alanındaki düzenlemesi olan uyumlu eylem karinesi düzenlemesine ilişkin sorunlar karşısında, kanun koyucunun iki temel çözüm üzerinde önemle durması gereklidir.

Birincisi, uyumlu eylem karinesi düzenlemesinin sözü özüne uygun, olması gereken yorumu doğrultusunda değiştirilmelidir.

Nitekim bu düzenlemeyi özüne ve amacına uygun olarak yorumlayan ve uygulayan Rekabet Kurumu da “4054 Sayılı Kanunda Yapılması Gerekli Değişiklik ve Eklemlere İlişkin Tartışma Metni”⁸⁷’nde tartışmaya açmıştır. Rekabet Kurumu sorunu şöyle ifade etmektedir: *“Teşebbüsler arası paralel davranışların görüldüğü piyasalarda bu paralelliğin rekabeti kısıtlama amacıyla bilinçli olarak gerçekleştirildiği, esasen Rekabet Kurumu’nun üzerinde olması gereken bir ispat yüküdür. Ne var ki, maddede yer alan uyumlu eylem karinesinin bu hali ile teşebbüslerin rekabeti sınırlamadıkları gibi bir hususu ispatlamak zorunda bırakıldığı sonucunun doğduğu ilgililerce ifade edilmiş, iddiaya ortaya koyan makam olan Kurumun ispat yükünü taşıması gerektiği ve bu nedenle sözkonusu karinenin kaldırılması ihtiyacı doğduğu belirtilmiştir. Bu çerçevede maddede yer alan uyumlu eylem karinesinin kendisinin ve uygulamasının tartışılması gerekliliği doğmakta görüş ve önerilere ihtiyaç duyulan konulara aşağıda yer verilmektedir. (Rekabet Kurumu bu hususta şu soruları sormaktadır:) (1) Uyumlu eylem karinesinin uygulama bakımından faydalı olduğunu olacağını düşünüyor musunuz? Maddede uyumlu eylem karinesinin korunması gerektiğini düşünüyorsanız, karinenin uygulanmasına açıklık getirilmesi amacıyla ıslah edilmesi ihtiyacı bulunmakta mıdır ?”⁸⁷.*

RKHK m.4/III,IV’deki uyumlu eylem karinesi düzenlemesi, yukarıda ifade ettiğimiz üzere, uyumlu eylemin kanıtlanmasında vazgeçilmez ve genel kanıt yöntemi olan ve mehz Avrupa Birliği rekabet hukukunda içtihatlarla kabul

⁸⁷ Rekabet Kurumu (2003), “4054 Sayılı Kanun’da Yapılması Gerekli Değişiklik veya Eklemlere İlişkin Tartışma Metni”, Haziran 2003.

edilmiş olan dolaylı kanıtlama yönteminin pozitif hukuk alanında düzenlenmesinden ibarettir. Bu bakımdan Kanunda düzenlenmiş olmasının doğru olmadığı söylenemez. Fakat düzenlenmeseydi dahi, Avrupa Birliği rekabet hukuku ve Amerika Birleşik Devletleri rekabet hukuku başta olmak üzere belli başlı pek çok rekabet hukuku sisteminde olduğu gibi, Türk rekabet hukukunda da uygulanacak olduğu kuşkusuzdur. Ancak düzenlemenin uygulanmasına açıklık getirilmesi amacıyla yeniden düzenlenmesi gereklidir. Açık ifade ile düzenlemenin sözünden anlaşıl意思 anlamı, Rekabet Kurulu uygulamalarında ve öğretide çoğunluk tarafından benimsenen özüne ve amacına uygun yorumuna paralel hale getirilmelidir. Hukuki düzenleme yapma tekniği bakımından olması gereken hukuki düzenlemelerin sözünden anlaşıl意思 anlamları ile özüne ve amacına uygun yorumlarının tutarlı olması, çelişmemesidir. Böyle bir tutarsızlık hukuki düzenlemeyi hazırlayanı sadece hukuki düzenlemenin yapılışından sonra toplumsal veya siyasi koşullarda düzenlemenin hazırlandığı zaman diliminde öngörülmesi olanağı bulunmayan değişikliklerin meydana gelmesi durumunda mazur kılabilir. Bunun dışında böyle çelişkilerin hiçbir mazereti olamaz.

RKHK m.4/III,IV'deki uyumlu eylem karinesi düzenlemesinin sözünde yapılması gereken ıslahta yani düzeltmede, “Bir anlaşmanın varlığının kanıtlanamadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişimlerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin, rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi durumunda, bu durumun uyumlu eylemden başka makul açıklamasının yani ekonomik ve rasyonel gerekçesinin bulunmadığının Rekabet Kurulu tarafından tam kanıt ölçütü sağlanarak kanıtlanması koşuluyla, uyumlu eylemin varlığına hükmedileceğini” içeren açık bir ifade kullanılmalıdır. Bu bağlamda da m.4/III'deki “...uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder” ifadesinin ve m.4/IV'deki “Ekonomik ve rasyonel gerçeklere (gerekçelere) dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir” düzenlemesinin m.4'ün metninden çıkarılmasında fayda bulunmaktadır. Aslında dolaylı kanıtlama yönteminin ve teşebbüslerin savunma hakları çerçevesinde delil göstermelerinin kastedildiği bu ifadeler, yukarıda açıkladığımız nedenlerle yorum sorunlarına neden olabilmektedir. Bu nedenle meselenin açık ve net ifade edilmesi daha doğrudur.

İkincisi, teşebbüsler arasındaki gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delillerine ulaşılmasına yönelik etkin hukuki düzenlemelerin yapılmasıdır.

Uyumlu eylemin dolaylı kanıt yöntemiyle kanıtlanmasında rekabet otoritelerinin karşılaştıkları en önemli sorun, yukarıda açıkladığımız üzere, oligopol piyasalarda rakip teşebbüslerin birbirlerinin gelecekteki rekabet politikaları hakkındaki bilgilerinde birinci duruma kıyasen biraz eksiklik yani

belirsizlikler olduğu diğer ifade ile piyasa koşullarının tamamen saydamlıktan biraz uzaklaşmış olduğu ikinci durum çerçevesinde, teşebbüsler arasındaki olası gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delilleri bulunmadığında, paralel davranışların oligopolistik karşılıklı bağımlılıktan kaynaklanan bilinçli paralel davranışlar niteliğinde mi, uyumlu eylem niteliğinde mi olduğunun sadece ilgili piyasanın iktisadi analizine yani iktisadi delillere dayanılarak tam kanıt ölçütü sağlanarak belirlenemediği koşullarda tam kanıt ölçütünün sağlanamadığı gerekçesiyle uyumlu eylemin bulunmadığına karar vermek zorunda kalmalarıdır. Oysa bu karara rağmen belirsizliğin perde arkasında gizli bir işbirliğinin bulunması olasıdır. Bu açmazın çözümü, kuşkusuz; şüpheden sanık yararlanır ilkesinden ve tam kanıt ölçütünden taviz verilmesi değil, teşebbüsler arasındaki olası gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delillerine ulaşılmasına yönelik etkin hukuki çözümler üretilmesidir.

Bu çözümler rekabet otoritelerinin kartellerle mücadele etkinliği bakımından temel öneme sahiptir. Günümüzde sayıları hızla artan en ağır karteller, özellikle iletişim teknolojisinin iletişim teknolojisindeki gelişmelerin kartelin üyelerinin hiç fiilen biraraya gelmeden ve olanaklar ölçüsünde iz bırakmadan işbirliği yapabilmelerini, sürdürebilmelerini ve kontrol altında tutabilmelerini olanaklı kılması nedeniyle, gizli işbirliklerini içeren uyumlu eylemlerle oluşturulmaktadır. Bu olanaklar ölçüsünde de gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delillerine ulaşılması güçleşmektedir. Bu çözümlerin başlıcaları pişmanlık programlarının yürürlüğe konulması ve rekabet otoritelerinin delil araştırma yetkilerinin kapsamının genişletilmesidir.

Pişmanlık programları, karteli itiraf eden kartel üyelerine ceza muafiyeti veya indirimi uygulanmasına ilişkin programlardır. Böylece hem itiraf edenden gizli işbirliğine ilişkin bağlantı delilleri elde edilmekte hem de kartellerle mücadelede zamandan ve kısıtlı mali kaynaklardan tasarruf edilmektedir. Diğer ifade ile gizli işbirliklerinden kaynaklanan karteller kesin kanıtlarla, hızlı ve en az masrafla ortaya çıkarılabilmektedir⁸⁸. Bu nedenle bu programlar Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği rekabet hukuku başta olmak üzere belli başlı bütün rekabet hukuku sistemlerinde önemsenmiş ve yürürlüğe konulmuştur⁸⁹. Türk

⁸⁸ Şenol Kocaer (2005), Pişmanlık Programları, Ankara, Rekabet Kurumu, sh.6-32; Ergun Özsunay (2006), “ABD ve Kartel Hukuklarında Pişmanlık Programları ve Türk Rekabet Hukuku Üzerine Düşünceler”, Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu IV, 7 Nisan 2006, Kayseri, (Çevrimiçi) <http://www.rekabet.gov.tr>, (25.10.2008), sh. 28-29.

⁸⁹ Amerika Birleşik Devletleri ve Avrupa Birliği rekabet hukukunda pişmanlık programlarına ilişkin ayrıntılı açıklama için bkz. Özsunay, agm, sh.28-44; Kocaer, age, sh. 33-44; Pelin Uyanık (2002), “Pişmanlık Programları”, Rekabet Dergisi, Sayı 10, sh.32-49; Julian Joshua (2001), “If It’s Wednesday It Must be Brussels: A Brief Guide For Busy US Lawyers to Understanding and Handling Cartel Cases in the EU”, Advanced International Cartel Workshop, February 16th

rekabet hukukunda bir pişmanlık programı düzenlemesi bulunmamaktaydı⁹⁰. Fakat RKHK'nın idari para cezalarının düzenlendiği m.16'nın hafifletici nedenlerin sınırlayıcı olmaksızın örnek niteliğinde sayıldığı beşinci fıkrası çerçevesinde kartelin itirafı hafifletici neden olarak değerlendirilerek ceza indirimi uygulanması olanağı bulunmaktaydı. Ancak RKHK'da kısa süre önce 08.02.2008 tarihinde yapılan değişiklikle⁹¹ idari para cezalarının düzenlendiği m.16/VI,VII'ye bir pişmanlık programı düzenlemesi eklenmiştir. Bu düzenlemede "*Kanuna aykırılığın ortaya çıkarılması amacıyla Kurumla aktif işbirliği yapan teşebbüs ya da teşebbüs birlikleri veya bunların yöneticileri ve çalışanlarına, işbirliğinin niteliği, etkinliği ve zamanlaması dikkate alınarak ve gerekçesi açık bir şekilde gösterilmek suretiyle üçüncü ve dördüncü fıkralarda (rekabet ihllaleri) belirtilen cezalar verilmeyebilir veya bu fıkralara göre verilecek cezalarda indirim yapılabilir(VI). Bu maddeye göre...işbirliği halinde para cezasından bağışıklık veya indirim şartları, işbirliğine ilişkin usul ve esaslar Kurulca çıkarılacak yönetmeliklerle belirlenir (VII).*" ifadesi yer almaktadır. Bu düzenlemeye dayanılarak Rekabet Kurumu tarafından "*Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Rekabet Kurumuyla Aktif İşbirliği Yapanlara Para Cezası Uygulanmamasının veya Verilecek Cezalarda İndirim Yapılmasının Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik Taslağı*" hazırlanmıştır⁹². Bu Taslak'ta Rekabet Kurumu ile aktif işbirliği yapan teşebbüs ve teşebbüslerin yönetici ve çalışanlarına para cezalarından bağışıklık ve para cezalarında indirim yapılmasına ilişkin ilkeler ayrıntılı olarak düzenlenmiştir. Ayrıca Taslak'ın Genel Gerekçesi'nde Yönetmelik'te açık bir düzenleme bulunmayan, tereddüt uyandıran hususlarda aktif işbirliği yapanlar lehine yorum yapılması ilkesi benimsenmiştir.

Rekabet otoritelerinin delil araştırma yetkilerinin kapsamının genişletilmesi de gizli işbirliklerine ilişkin bağlantı delillerinin elde edilmesinde etkili bir yöntemdir. Avrupa Birliği rekabet hukukunda "Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 85-86. Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin 17/1962 Sayılı Tüzük"⁹³ü yürürlükten kaldıran "Avrupa Topluluğunu Kuran Antlaşmanın 81-82. Maddelerinin Uygulanmasına İlişkin 1/2003 Sayılı Tüzük"⁹⁴te bu hususa önem

2001, Partners: Morgan Lewis&Bockius LLP, Section 1 Antitrust Law, New York, (Çevrimiçi) http://www.morganlewis.com/pubs/EEBCD0BD-14C2-40CC-837678383CBAB1DC_Publication..pdf , (25.10.2008), sh. 1-30; OECD (2001), "Report on Leniency Programmes to Fight Hard Core Cartels, Directorate for Financial, Fiscal and Enterprise Affairs Committee on Competition Law and Policy", 22 April 2001, DAFPE/CLP 13, (Çevrimiçi) <http://www.oecd.org/dataoecd/49/16/2474442.pdf> , (25.10.2008), sh. 1-49.

⁹⁰ Özsunay, agm, sh.46.

⁹¹ Kanun No 5728, Kabul Tarihi 23.01.2008 (RG, 08.02.2008, 26781).

⁹² Rekabet Kurumu; Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Rekabet Kurumuyla Aktif İşbirliği Yapanlara Para Cezası Uygulanmamasının veya Verilecek Cezalarda İndirim Yapılmasının Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik Taslağı, (Çevrimiçi) www.rekabet.gov.tr, (25.10.2008).

verilmiş ve Komisyon'un soruşturma yetkileri kapsamında m.20-21'de yerinde inceleme yetkilerinin ve m.19'da sorgulama yetkilerinin kapsamı genişletilmiştir⁹³. Komisyon bu düzenlemeler çerçevesinde teşebbüsler, teşebbüs birlikleri ve gerekli gördüğü diğer yerlerde inceleme yapabilecektir. Bu kapsamda Komisyon teşebbüs veya teşebbüs birliklerinin bütün bina, arsa ve ulaşım araçlarına girmeye, bütün ticari defterlerini ve kayıtlarını incelemeye, bunlardan her türlü kopya ve dökümleri almaya, her türlü bina, defter ve kayıtlarını inceleme için gerekli olan belirli süre mühürlemeye, bütün temsilci ve personellerinin incelemenin konusu ve amacına ilişkin beyanlarını almaya, bu beyanları tutanağa geçirmeye ve bütün ilgili kişilerin ifadelerini almaya ve bunları gerektiğinde delil olarak kullanmaya ve teşebbüs ve teşebbüs birliklerine ait olmayan yerlerde de inceleme yapmaya, özellikle bunların yönetici ve diğer ilgili kişilerinin evlerine ve özel araçlarına girmeye yetkilidir. Türk rekabet hukukunda ise RKHK'nın; "Bilgi İsteme" başlığını taşıyan m.14'te Rekabet Kurumu'nun teşebbüslerden, teşebbüs birliklerinden ve kamu kurum ve kuruluşlarından gerekli gördüğü her türlü bilgiyi isteyebileceği; "Yerinde İnceleme" başlığını taşıyan m.15'te de Rekabet Kurumu'nun gerekli gördüğü hallerde teşebbüs ve teşebbüs birliklerinde incelemelerde bulunabileceği, defterlerini her türlü belgelerini inceleyebileceği, suretlerini alabileceği, yazılı ve sözlü açıklama isteyebileceği düzenlenmiştir⁹⁴. Ancak bu yetkilerin kapsamına teşebbüs ve teşebbüs birliklerinin yönetici ve diğer ilgili kişilerinin özel mekan ve araçlarında inceleme yapılması dahil değildir. Oysa gizli işbirliklerine ilişkin bağlantı delillerinin elde edilebilmesi bakımından bu yetki çok önemlidir. Kartellerle etkin bir mücadele için, Avrupa Birliği rekabet hukukunda olduğu gibi, bu olanağın Rekabet Kurulu'na da sağlanması gereklidir⁹⁵.

⁹³ Bu düzenlemelere ilişkin ayrıntılı açıklama için bkz. Çiçek Ersoy (2003), "Avrupa Topluluğu Rekabet Usul Hukuku Reformu (Avrupa Topluluğunu Kuran Anlaşmanın 81. ve 82. maddelerinin Uygulanmasına İlişkin 1/2003 Sayılı Tüzük)", *Rekabet Dergisi*, Sayı 16, sh.27, 30-33.

⁹⁴ RKHK m.14-15 düzenlemesinin uygulanmasına ilişkin bir yönetmelik Taslağı da hazırlanmıştır. Bu Taslağa ilişkin açıklama için bkz. Ali Cem Budak (2005), "AT ve Türk Rekabet Hukuku Soruşturmaları Usul Hukuku Hükümlerindeki Yenilikler ve Türk Hukuku Hakkında Öneriler", *Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu III*, Kayseri, Editör Ayşe Odman Boztosun, Ankara, Seçkin Yayıncılık, sh. 112-114.

⁹⁵ Türk hukukunda "4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da Yapılması Öngörülen Değişikliklere İlişkin Taslak Metin", (Rekabet Kurumu, 19-04-2005, (Çevrimiçi) <http://www.rekabet.gov.tr>, (10.10.2005))m.8-9'da RKHK m.14-15 düzenlemesinin kapsamını genişleten değişiklikler düzenlenmiştir ancak bu düzenleme de özel ve mekanlarda inceleme yapılması yetkisini içermemektedir. Bu değişikliklere ilişkin ayrıntılı açıklama için bkz. Ejder Yılmaz (2006 b), "4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Taslak", *Sempozyum-Bildiriler-Tartışmalar-Panel*, 7-8 Ekim 2006, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Türkiye İş Bankası Vakfı, sh.207-210.

KAYNAKÇA

Alangoya, Yavuz (2003); Medeni Usul Hukuku Esasları, 3. Baskı, İstanbul, Namaş Yayıncılık.

Aslan, Yılmaz (2007); Rekabet Hukuku, Teori-Uygulama- Mevzuat, 4. Baskı, Bursa, Ekin Kitabevi.

Atalay, Oğuz (1999-2000); “Emare İspatı”, Manisa Barosu Dergisi, Cilt 38, sh.7-22.

Atiyas, İzak - Gürkaynak, Gönenç (2006); “Uyumlu Eylem Karinesi Üzerine Hukuki ve Ekonomik Çözümler”, Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu IV, 7 Nisan 2006,Kayseri, (Çevrimiçi) <http://www.rekabet.gov.tr>, (24.10.2008), sh. 80-115.

Baker, Jonathan (1993); “Two Sherman Act 1 Dilemmas: Parallel Pricing, the Oligopoly Problem and Contemporary Economic Theory”, Antitrust Bulletin, Spring 1993, Vol. 38, N 1, sh. 143-219.

Budak, Ali Cem (2004); “Rekabet Hukukunda Deliller ve İspat”, Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu I, 4 Nisan 2003- Kayseri, Ankara, Rekabet Kurumu, sh. 45-62.

Budak, Ali Cem (2005); “AT ve Türk Rekabet Hukuku Soruşturmaları Usul Hukuku Hükümlerindeki Yenilikler ve Türk Hukuku Hakkında Öneriler”, Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu III, Kayseri, Editör Ayşe Odman Boztosun, Ankara, Seçkin Yayıncılık, sh.101-115.

Cengiz, Dilek (2006); Türk Rekabet Hukukunda Uyumlu Eylem ve Bu Eylemin Hukuki Sonuçları, Örnek Model Olarak Amerika Birleşik Devletleri ve Mevzuat Olarak Avrupa Birliği Rekabet Hukuku Sistemlerinin Işığında, İstanbul, Beta Basım Yayım A.Ş.

Chamberlin, Edward Hasting (1946); The Theory of Monopolistic Competition- A Re-orientation of Theory of Value, 5th Edition, Cambridge, Harvard University Press.

Çöloğlu, Halit (1982); Oligopol Piyasasında Rekabet Sorunu ve Uygulamalı Bir Örnek, Ankara, İktisadi ve Ticari İlimler Akademisi Yayını.

Dashwood, Alan - Guy, Diana - Laddie, Hug - Leigh, I. F. Guy (1976); The Sugar Maraton, European Law Review, Vol. 1, sh. 479-501.

Dinler, Zeynel (2000); Mikro Ekonomi, 13. Baskı, Bursa, Ekin Kitabevi, sh.327-365.

Elzinga, Kenneth G. (1984); "New Developments on The Cartel Front", 29 Antitrust Bulletin 3, Spring 1984, sh.3-26.

Ersin, Mehmet Akif (1996); Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un Küçük ve Orta Ölçekli İşletmelere Etkisi, Editör Doç. Dr. Nurkut İnan, Ankara, TES-AR Yayınları, No: 20, sh.17-26.

Ersoy, Çiçek (2003); "Avrupa Topluluğu Rekabet Usul Hukuku Reformu (Avrupa Topluluğunu Kuran Anlaşmanın 81. ve 82. maddelerinin Uygulanmasına İlişkin 1/2003 Sayılı Tüzük), Rekabet Dergisi, Sayı 16, sh.3-41.

Faul, Jonathan - Nikpay, Ali (1999); European Competition Law of Competition, 1st Edition, London, Oxford University Press.

Guerrin, Maurice - Kyriazis, Georgios (1992); "Cartel Proof and Procedural Issues", Annual Proceedings of the Fordham Corporate Law Institute, Editor Barry Hawk, International Antitrust Law and Policy, London, Kluwer Law International, sh.773-843.

Gürkaynak, Gönenç (2006); "4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Taslak Metin İçin Bir Deneme: Rekabeti Sınırlayıcı Anlaşma, Uyumlu Eylem ve Kararlar-Hakim Durumun Kötüye Kullanılması", 4054 Sayılı Rekabetin Korunmasına Kanun ve Bu Kanun'da Değişiklik Yapılmasına İlişkin Taslak, Sempozyum, Bildiriler-Tartışmalar-Panel, 7-8 Ekim 2005, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Türkiye İş Bankası Vakfı, sh.29-64.

Gürkaynak, Gönenç (2001), "The Presumption of Concerted Practice in Turkish Competition Law: An Institution of Legal Uncertainty with an Uncertain Future", (Çevrimiçi)

<http://64.233.183.104/search?q=cache:RI4K3je2FRsJ:www.geocities.com/gonencgurkaynak/Websitemak.doc+the+presumption+of+concerted+practice+in+turkish+competition+law+g%C3%B6nen%C3%A7+g%C3%BCkaynak&hl=tr&ct=clnk&cd=7&gl=tr>, (24.10.2008) sh. 1-23.

Hildebrand, Doris (1998); The Role of Economic Analysis in the European Competition Rules, London, Kluwer Law International.

İkizler, Metin (2005); Rekabet Hukukunda Uyumlu Eylem, Ankara, Seçkin Yayıncılık.

Jones, Alison - Sufrin, Brenda (2004); European Competition Law, Text, Cases and Materials, 2nd Edition, New York, Oxford University Press.

Joshua, Julian (1987); “Proof in Contested EEC Competition Cases – A Comparison with The Rules of Evidence in Common Law”, *European Law Review*, Vol. 12, sh.315-353.

Joshua, Julian (1995); “Attitudes to Antitrust Enforcement in the EU and US: Dodging the Traffic Warden or Respecting the Law?”, (Çevrimiçi) http://www.europa.eu/comm/competition/speeches/text/sp1995_044_en.html, (23.10.2008), sh.1-23.

Joshua, Julian (1999); “Cartels and Conspiracies: The Turning of the Tide?”, IBC Advanced EC Competition Law Conference, Brussels, sh.1-16.

Joshua, Julian (2001); “If It’s Wednesday it Must be Brussels: A Brief Guide for Busy US Lawyers to Understanding and Handling Cartel Cases in the EU”, Advanced International Cartel Workshop, February 16th 2001, Partners: Morgan Lewis&Bockius LLP, Section 1 Antitrust Law, New York, (Çevrimiçi) http://www.morganlewis.com/pubs/EEBCD0BD-14C2-40CC-837678383CBAB1DC_Publication..pdf, (25.10.2008), sh. 1-30

Kocaer, Şenol (2005); Pişmanlık Programları, Ankara, Rekabet Kurumu.

Korah, Valentine (1973); “Concerted Practices”, *Modern Law Review*, Vol. 36, sh. 220-226.

Koutsoyiannis, A.(1997); *Modern Mikro İktisat*, Çev. Muzaffer Sarımeşeli, 2. Türkçe Baskı, Ankara, Gazi Kitabevi.

Kuru, Baki - Arslan, Ramazan - Yılmaz, Ejder (1999); *Medeni Usul Hukuku*, 11. Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık.

Lecaillon, Jacques (1981); *Mikro-Ekonomik Analiz*, Çev. Selçuk Abaç, İstanbul, Matbaa Teknisyenleri Yayınevi.

Mc Quail, Tom (2000); “Price Collusion between Competitors”, IBC- Pricing in European Conference, London.

OECD (1999), “Oligopoly”, Directorate for Financial, Fiscal and Enterprise Affairs Committee on Competition Law and Policy, 21 October 1999, [DAFFE/CLP \(99\)25](http://www.oecd.org/dataoecd/35/34/1920526.pdf), (Çevrimiçi) <http://www.oecd.org/dataoecd/35/34/1920526.pdf>, (24.10.2008), sh.1-292.

OECD (2001); “Report on Leniency Programmes to Fight Hard Core Cartels”, Directorate for Financial, Fiscal and Enterprise Affairs Committee on Competition Law and Policy, 22 April 2001, DAFPE/CLP 13, (Çevrimiçi) <http://www.oecd.org/dataoecd/49/16/2474442.pdf>, (25.10.2008), sh. 1-49.

Oğurlu, Yücel (2002); Karşılaştırmalı İdare Hukukunda Ölçülülük İlkesi, Seçkin Yayıncılık, Ankara.

Özsunay, Ergun (2006); “ABD ve Kartel Hukuklarında Pişmanlık Programları ve Türk Rekabet Hukuku Üzerine Düşünceler”, Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu IV, 7 Nisan 2006, Kayseri, (Çevrimiçi) <http://www.rekabet.gov.tr>, (25.10.2008), sh.28-48.

Pekcanıtez, Hakan - Atalay, Oğuz – Özekes, Muhammet (2004); Medeni Usul Hukuku, 3. Baskı, Ankara, Yetkin Yayıncılık.

Rekabet Kurumu (2003), "4054 Sayılı Kanun'da Yapılması Öngörülen Değişiklik ve Eklemelere İlişkin Tartışma Metni", Haziran 2003, Ankara.

Rekabet Kurumu (2005), “4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'da Yapılması Öngörülen Değişikliklere İlişkin Taslak Metin”, 19-04-2005, (Çevrimiçi) <http://www.rekabet.gov.tr>, (15.10.2005).

Rekabet Kurumu; Rekabet Kurulu Kararları; (Çevrimiçi) <http://www.rekabet.gov.tr>, (25.10.2008) .

Rekabet Kurumu; Kartellerin Ortaya Çıkarılması Amacıyla Rekabet Kurumuyla Aktif İşbirliği Yapanlara Para Cezası Uygulanmamasının veya Verilecek Cezalarda İndirim Yapılmasının Usul ve Esaslarına İlişkin Yönetmelik Taslağı, (Çevrimiçi) www.rekabet.gov.tr, (25.10.2008).

Saomes, Trevor (1996); “An Analysis of the Principles of Concerted Practice and Collective Dominance: A Distinction without a Difference?”, European Competition Law Review, No 2, sh.24-39.

Samuelson, Paul A (1970).; İktisat, Çev. Demir Demirgil, 3. Türkçe Baskı, İstanbul, Menteş Kitabevi.

Stevens, Dallal (1995); “Covert Collusion Conscious Parallelism in Oligopolistic Markets: A Comparison of EEC and US Competition Law”, Yearbook of European Law, Editor A.Brau, D.A. Wyatt, J. Wyatt, 15, Oxford, Clarendon Press, sh.47-78.

Topçuoğlu, Metin (2001); Rekabeti Kısıtlayan Teşebbüsler Arası İşbirliği Davranışları ve Hukuki Sonuçları, Ankara, Rekabet Kurumu.

Töre, Nahit (1998); “Rekabet ve Piyasalar”, Türk Rekabet Hukuku ve Rekabet Kurumu Uygulamaları Semineri, Bodrum, 16-19 Mayıs 1998, Ankara, Türkiye Çimento Müstahsilleri İşverenleri Sendikası, sh.33-64.

Turner, Donald (1962); "The Definition of Agreement under the Sherman Act: Conscious Paralellism and Refusal to Deal", Harvard Law Review, Vol. 75, sh.655-706.

Türkay, Orhan (2002); Mikroiktisat Teorisi, 10. Baskı, Ankara, İmaj Yayıncılık.

Umar, Bilge - Yılmaz, Ejder (1980); İspat Yükü, 2. Baskı, İstanbul, Kazancı Yayıncılık.

Uyanık, Pelin (2002); "Pişmanlık Programları", Rekabet Dergisi, Sayı 10, sh.32-49.

Uyanık, Pelin (2003); Rekabet Hukukunda Deliller, Ankara, Rekabet Kurumu.

Ülken, Yüksel (1967); Fiyat Teorisi, Cilt I, İstanbul, Hamle Matbaası.

Whish, Richard (2005); European Competition Law, 5th Edition, New York, Oxford University Press.

Yılmaz, Ejder (1999); "Rekabet Kanunu Uygulamasında Usul ve İspat Sorunları", Rekabet Kurumu Perşembe Konferansları, Ankara, Rekabet Kurumu, sh. 78-131.

Yılmaz, Ejder (2006 a); "Rekabet Hukukunda İspat Yükü", Rekabet Hukukunda Güncel Gelişmeler Sempozyumu IV, 7 Nisan 2006, Kayseri, (Çevrimiçi) <http://www.rekabet.gov.tr>, (25.10.2008), sh.68-79.

Yılmaz, Ejder (2006 b); "4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanunda Değişiklik Yapılmasına İlişkin Taslak", Sempozyum-Bildiriler-Tartışmalar-Panel, 7-8 Ekim 2006, Ankara, Banka ve Ticaret Hukuku Araştırma Enstitüsü, Türkiye İş Bankası Vakfı, sh.203-227.

Yüksel, Onur Yelda (2004); Rekabet Hukukunda Uyumlu Eylem, Ankara, Rekabet Kurumu.

ULUSLARARASI GELİŞMELER

- AB'DEN HABERLER
- ABD'DEN HABERLER
- BİRLEŞİK KRALLIK
- KANADA
- ÇİN HALK CUMHURİYETİ
- HOLLANDA
- RUSYA FEDERASYONU

AB'DEN HABERLER**AB Komisyonu (Komisyon) Deniz Taşımacılığı Sektörüne Rekabet Kurallarının Uygulanmasına İlişkin Rehberi Kabul Etti**

1 Temmuz 2008

AB Konseyi (Konsey), 2006 yılında, düzenli hat taşımacılığında faaliyet gösteren teşebbüslerin, “konferans” adı verilen teşebbüs birlikleri bünyesinde örgütlenerek, fiyat tespit etmelerine ve taşınacak yük miktarını belirlemelerine rekabet kurallarının uygulanmasından muafiyet sağlayan 4056/86 sayılı Konsey Tüzüğü'nün Ekim 2008'den itibaren yürürlükten kaldırılmasına karar vermişti. Deniz taşımacılığı sektöründe ortaya çıkacak rekabetle, fiyatların düşmesini ve kalitenin artmasını hedefleyen bu düzenleme doğrultusunda, 1/2003 sayılı Konsey Tüzüğü'nün kapsamına girecek sektördeki teşebbüslere yol göstermesi amacıyla, Komisyon Temmuz ayında bir rehber kabul etti. Anılan rehberde, pazar tanımı, bilgi değişimi, işbirliği anlaşmaları ve teşebbüs birliği bünyesinde gerçekleştirilebilecek faaliyetler konusunda açıklamalar yapıldı.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1063&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Madencilik Sektöründe Faaliyet Gösteren BHP Billiton'ın, Rio Tinto'yu Satın Alması Nihai İnceleme Sürecinde

4 Temmuz 2008

Madencilik sektöründe faaliyet gösteren Avustralya menşeli BHP Billiton'ın, aynı ülkeden Rio Tinto'yu satın alması, özellikle demir cevheri, kömür, uranyum, alüminyum ve mineral kum pazarlarında rekabeti azaltacağı endişesiyle, Komisyon tarafından nihai incelemeye alındı. Komisyon nihai incelemeye alma işleminin gerekçesini, satın almaya izin verilmesi halinde anılan pazarlarda BHP Billiton'ın çok büyük bir pazar payına ulaşacak olması; buna karşılık rakiplerin pazar paylarının çok düşük kalmasıyla açıkladı.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1108&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Bidayet Mahkemesi Alçıpan Karteline Verilen Cezaları Hukuka Uygun Buldu

8 Temmuz 2008

Komisyon, 2002 yılında, dört alçıpan üreticisine toplam 478 milyon € para cezası verdi. Cezanın gerekçesi, tüketicilerin büyük yararlar elde ettiği fiyat savaşlarını sona erdirmek üzere, 1992'den 1998'e kadar devam eden bir kartel kurulmasıydı. Komisyon kararında, kartel üyesi teşebbüslerin, teşebbüs birliği toplantılarını bahane ederek çeşitli ülkelerde bir araya geldiği, birbirlerine fiyat artışlarını önceden bildirdiği, satış miktarları ve benzeri bilgileri değiştirdiği, bayilerine gönderdikleri satış sirkülerlerini rakiplerine de gönderdiği tespitleri yer almaktaydı. Bu Komisyon kararının iptali için açılan davalarda, Bidayet Mahkemesi üç teşebbüse verilen cezayı tamamıyla hukuka uygun buldu. Mahkeme, bir teşebbüse verilen cezayı ise, Komisyon ile işbirliğinden dolayı yapılan %30'luk indirim, %10'luk ilave olması gerektiği gerekçesiyle indirdi. Bu çerçevede, ilgili teşebbüse verilen ceza 138 milyondan 118 milyona; kartele verilen toplam ceza ise, 478 milyondan 458 milyon €ya indi.

Bidayet Mahkemesi, davacıların itirazlarını reddederken, soruşturma kapsamındaki bir teşebbüsün, diğer teşebbüslerin soruşturma raporuna verdikleri cevaplara genel bir giriş hakkının bulunmadığı; geçmişte benzer bir ihlalde bulunulmasının cezayı ağırlaştırabileceği; ihlalin birden fazla ülkede gerçekleşmiş olmasının devam eden tek bir ihlal nitelendirmesine engel olmayacağı; ihlalde ana şirketlerin de sorumluluğunun bulunduğu sonuçlarına ulaştı.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/08/489&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

<http://curia.europa.eu/en/actu/communiqués/cp08/aff/cp080045en.pdf>

Kartele Yardım Eden Danışmanlık Firmasına Verilen Ceza, Bidayet Mahkemesi Tarafından Hukuka Uygun Bulundu

8 Temmuz 2008

Komisyon, 2003 yılında, organik peroksit üreticisi dört şirkete 70 milyon € ceza verdi. Bu dört şirket, 1971-1999 yılları arasında, tam 28 yıl süreyle, fiyatları tespit etmiş, müşterileri paylaşmış ve kartelin devamını sağlamak üzere bilgi değiştirmişti. Dosyayı ilginç kılan husus ise, bu dört şirket haricinde, İsviçreli danışmanlık firması AC Treuhand'a, 1000 €luk sembolik bir cezanın, kartele sekreteryaya hizmeti verdiği gerekçesi ile uygulanmasıydı. Pazarda faaliyeti bulunmayan AC Treuhand, 1993 yılından itibaren genellikle İsviçre'de yapılan

toplantıları organize etmiş, kartele taraf olan teşebbüslerce üzerinde uzlaşılan ve AC Treuhand binasının çıkarılmamasına karar verilen pazar paylaşımına ilişkin belgeleri saklamış ve toplantılara katılanların seyahat harcamalarını karşılayarak, bu harcamalara ilişkin belgelerle kartelin varlığının ispatlanmasını engellemeye çalışmıştı. Komisyon tarafından verilen ceza, pazarda faaliyeti bulunmayan bir şirkete, kartelden dolayı verilen ilk ceza olması bakımından büyük önem taşıyordu. Komisyon kararının iptali için açılan davada, Bidayet Mahkemesi, Komisyon'un yaklaşımını hukuka uygun buldu. Keza, davacı şirketin, soruşturma kapsamında olduğunu ancak üç yıl sonra, soruşturma raporunun tebliği ile birlikte öğrenmesinin Avrupa İnsan Hakları Sözleşmesi'nin 6. maddesindeki adil yargılanma ilkesine aykırı olduğu yönündeki iddiasını da kabul etmedi.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/08/490&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

<http://curia.europa.eu/en/actu/communiques/cp08/aff/cp080046en.pdf>

Avrupa Toplulukları Adalet Divanı (ATAD), Sony BMG Ortak Girişimine İzin Veren Kararın İptaline İlişkin Bidayet Mahkemesi Kararını Bozdu

10 Temmuz 2008

Komisyon, 2004 yılında, müzik yapımcıları Sony ve Bertlesmann'ın, Sony BMG isimli bir ortak girişim bünyesinde faaliyetlerini birleştirmelerine izin vermişti. Bu karar, Bağımsız Müzik Yapımcıları Birliği-Impala tarafından dava konusu yapıldı. Bidayet Mahkemesi, Komisyon kararını, yeterli inceleme yapılmadığı gerekçesi ile iptal etti. Komisyon iptal gerekçeleri çerçevesinde yeni incelemeler gerçekleştirdikten sonra ortak girişime yeniden izin verdi. Bu süreç devam ederken, Sony ve Bertlesmann, Bidayet Mahkemesi'nin kararının bozulması için ATAD'a başvurmuştu. ATAD, Bidayet Mahkemesi kararını bozdu. ATAD'ın kararında, bildirim konusu yoğunlaşma işlemlerinin aksi ispatlanmadıkça hukuka uygun olduğu yönünde bir karinenin bulunmadığının ifade edilmesi önem arz etmektedir. Başka bir deyişle, böyle bir karine bulunmadığından bildirim konusu yoğunlaşma işlemlerine izin verilmesine ve verilmemesine ilişkin ispat standartları birbirinden farklı değildir.

Kaynak:

<http://curia.europa.eu/en/actu/communiques/cp08/aff/cp080049en.pdf>

Komisyon Maya Üreticisi Lesaffre'ın, GBI Tarafından Satın Alınmasına Koşullu Olarak İzin Verdi

11 Temmuz 2008

Maya pazarında faaliyet gösteren Lesaffre'ın, GBI'ı satın alması, Birleşik Krallık'taki sağlayıcı sayısını üçten ikiye düşüreceği ve pazara yeni oyuncuların girmesi olası görülmediğinden, rekabetin önemli ölçüde azalacağı yönünde endişeler doğmasına yol açmıştı. Bu endişelerin giderilmesine yönelik olarak Lesaffre'ın, GBI'ın Birleşik Krallık'taki bir üretim tesisini üçüncü kişilere satmayı taahhüt etmesi, Komisyon'un koşullu olarak izin vermesini sağladı.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1135&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Komisyon'dan Müzik Yayıncıları ile Telif Hakkı Sahiplerinin Seçim Özgürlüklerini Arttıran Karar

16 Temmuz 2008

Komisyon, başta RTL ve Music Choice olmak üzere çeşitli yayıncı şirketlerin şikayeti üzerine başlattığı soruşturma çerçevesinde, Avrupa'daki müzik telif hakkı sahiplerini temsil eden 24 birliğe, AB Antlaşması'nın 81. maddesi çerçevesinde, iki temel yasaklama getirdi:

- 24 birliğin birbirleriyle imzaladıkları anlaşmalar ve/veya uyumlu eylemleriyle ulusal düzeyde münhasırlık elde etmelerinin sona erdirilmesi. Bu sayede, şikayetçi RTL ve Music Choice gibi birden fazla ülkeye hizmet sunan yayıncı şirketlerin, 24 ayrı birlikle ayrı ayrı pazarlık etmeleri ve anlaşma yapmaları yerine, daha az sayıda anlaşmayla yayınlarını sürdürebilmeleri sağlanmak istenmektedir.
- Birliklere üyeliklerin vatandaşlık esasına göre olmasına yol açan birlik düzenlemeleri ve uygulamalarına son verilmesi. Bu sayede, telif hakkı sahiplerinin, birlikler tarafından sunulan hizmetin kalitesi, bedeli, telif ücretlerinin toplanmasındaki etkinlik gibi ölçütler çerçevesinde, çıkarlarını en etkin şekilde temsil edebileceklerine inandıkları birliği seçebilmeleri sağlanmak istenmektedir.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1165&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/08/511&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

**Komisyon, Tıbbi Malzemeler Pazarında Faaliyet Gösteren
ConvaTec'in, Nordic Capital Tarafından Satın Alınmasına Koşullu
Olarak İzin Verdi**

16 Temmuz 2008

ConvaTec'in Nordic Capital tarafından satın alınması, tıbbi malzemeler pazarının Birleşik Krallık'taki en büyük iki oyuncusunun bir araya gelmesi sonucunu doğuracaktı. Pazardaki diğer teşebbüslerin paylarının küçük olması, yoğunlaşma neticesinde rekabetin önemli ölçüde azalacağı endişelerine yol açmıştı. Bu endişeleri gidermek üzere, Nordic Capital'in kendisine ait Birleşik Krallık'taki tesisi üçüncü kişilere satmayı taahhüt etmesi, Komisyon tarafından kabul edildi.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1146&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Komisyon'dan Absolut Votkanın Satışına Koşullu İzin

17 Temmuz 2008

Komisyon aralarında Absolut votkanın da bulunduğu pek çok alkollü içkinin üreticisi V&S'in, Pernod Ricard tarafından satın alınmasına koşullu olarak izin verdi. Pernod Ricard tarafından Komisyon'a verilen taahhütler şunlardır:

- Pernod Ricard, Absolut votkanın en büyük rakiplerinden Stolichnaya ve Moskovskaya votkalarının dağıtımını için, bu markaların sahibi SPI şirketi ile yapmış olduğu anlaşmayı sona erdirecek.
- Pernod Ricard, Finlandiya anasonlu içkiler, Yunanistan votka, Polonya cin ve İsveç cin, porto şarabı ve konyak pazarlarındaki markalarını satacak.
- İsveç'teki Kanada viskileri pazarında rekabetin azalmamasını sağlamak üzere, üçüncü kişilere ait Royal Canadian markasının dağıtımına son verecek.

Komisyon, V&S ile Pernod Ricard'ın zaten geniş olan alkollü içki portföylerinin satın alınmanın ardından daha da genişlemesinin pazara giriş engeli yaratıp yaratmayacağını da incelendiğini; V&S ile Pernod Ricard'a benzer güçlü

rakipler bulunduğundan, böyle bir sorunun ortaya çıkmayacağı sonucuna ulaşıldığını belirtti.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1181&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Komisyon Mandıra Ürünleri Pazarındaki Birleşmeyi Nihai İncelemeye Aldı

17 Temmuz 2008

Komisyon, Hollanda menşeli Campina ve Friesland'in birleşmelerini nihai incelemeye aldı. Komisyon, nihai inceleme kararını, birleşme neticesinde günlük mandıra ürünleri ve peynir pazarında hakim durum oluşma ihtimali, iki teşebbüsün sütlü tatlılar ve içecekler ile krema gibi pazarlarda birbirlerinin en önemli rakibi konumunda bulunmaları ve benzeri gerekçeler çerçevesinde aldığını açıkladı.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1182&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Fransız Elektrik Pazarı Artık Daha Rekabetçi

31 Temmuz 2008

Komisyon, 2007 yılında, Fransız elektrik üreticisi EDF hakkında hakim durumunu kötüye kullandığı iddiası ile soruşturma açtı. Halen devam etmekte olan bu soruşturmanın konusu, EDF'nin sınıai tüketicilerle yapmış oldukları arz sözleşmelerinin, Fransız elektrik pazarına yeni sağlayıcılar girmesini engelleyip engellemediğidir. Bu çerçevede gündeme gelen sorunlardan biri, EDF ile bir grup büyük sınıai tüketicinin oluşturduğu bir birlik olan Exeltium arasında imzalanan elektrik arz sözleşmesiydi. Bu sözleşme uyarınca, EDF, Exeltium üyelerine önemli bir miktarda elektriği, uzun bir süre için tedarik edecekti. Keza, bu sözleşme yapısı içerisinde getirilen çeşitli yeniden satış yasakları da, rekabetin sınırlanması sonucunu doğuruyordu.

Temmuz 2008'de EDF ve Exeltium, Komisyon'un yürütmekte olduğu soruşturmanın odak noktalarından biri olan bu konuda değişiklik yaptıklarını açıkladı. Bu değişiklikler çerçevesinde, Exeltium üyelerinin, EDF yerine, elektrik pazarında faaliyet gösteren diğer sağlayıcılarla sözleşme yapabilmelerine imkan sağlandı. Keza EDF ile yapılan sözleşmede yer alan yeniden satış yasakları kaldırıldı. Fransız elektrik pazarını daha rekabetçi bir hale getiren bu gelişmeler

rağmen Komisyon soruşturması devam etmektedir. Çünkü Komisyon soruşturması EDF'nin Exeltium haricinde yapmış olduğu sözleşmeleri de kapsamaktadır. Bütün bu sözleşmeler çerçevesinde Fransız elektrik pazarının kapatılıp kapatılmadığı incelenmektedir.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/08/533&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Komisyon'un Talepleri Enerji Sektöründeki Bir Satın Almanın Gerçekleşmesini Engelledi

6 Ağustos 2008

OMV'nin, MOL'u satın alabilmek için Komisyona yapmış olduğu bildirimini geri çekmesiyle enerji sektöründeki bir yoğunlaşma gerçekleşmemiş oldu. Satın alma gerçekleşseydi, Avusturya, Macaristan ve Slovakya bölgesinin petrol ve gaz alanında bütünleşmiş yegane iki şirketi bir araya gelecek; keza bölgedeki yegane üç petrol rafinerisinin de aynı şirket tarafından sahip olunması sonucu doğacaktı. Özellikle petrol fiyatlarının küresel olarak arttığı bir dönemde bu yoğunlaşmanın etkilerinin değerlendirilmesi daha da önem kazandığından, Komisyon Mart ayında inceleme başlattı. Bu inceleme sürecinde, anılan teşebbüslerin perakendeci ve toptancı müşterileri ile tüketici dernekleri, rekabetin ortadan kalkacağına dair çok ciddi endişelerinin bulunduğunu ifade ettiler. Bu süreçte Komisyon ile OMV arasında gerçekleşen görüşmelerde, yoğunlaşma sonrası rekabetin devam edebilmesi için, pazarda yoğunlaşma taraflarından bağımsız bir rafinerinin kalması gerektiği gündeme geldi. Keza Komisyon, perakende düzeyindeki olası gelişmelere ilişkin daha detaylı açıklamalar istedi. Ancak bu konuların görüşülmesi devam ederken OMV satın almadan vazgeçtiğini kamuoyuna duyurdu.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/08/535&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Komisyon Kimya Sektöründe Faaliyet Gösteren Arsenal (Velsicol)'un, DSP'yi Satın Alma Teklifine İlişkin Olarak İnceleme Başlattı

7 Ağustos 2008

Komisyon, Hollanda firması olarak bu ülkedeki fabrikasında üretim yapan DSP'nin, Estonya'daki fabrikasında üretim yapan Velsicol'un sahibi

Amerikan şirketi Arsenal tarafından satın alınmasını, nihai incelemeye aldığını duyurdu. Komisyon tarafından yapılan açıklamada, nihai incelemeye alma işleminin gerekçeleri şu şekilde ifade edildi:

- Satın almanın, benzoik asit ve sodyum benzoat pazarlarında Avrupa'daki yegane iki üreticiyi bir araya getirmesi; dünyadaki oyuncu sayısını ise, dörtten üçe indirmesi,
- Velsicol, benzoik asit kullanılarak üretilen plastiği yumuşatıcı katkı pazarında da faaliyette bulunduğundan, satın almanın alt pazardaki etkilerinin incelenmesi gereğinin duyulması.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1249&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Komisyon'dan Takas Komisyonu-Multilateral Interchange Fee (MIF) Uygulamasına Yeşil Işık

4 Eylül 2008

Komisyon ve Avrupa Merkez Bankası, Avrupa Ödemeler Konseyi-*European Payments Council* (EPC)'nin Tek Euro Ödeme Alanı-*Single Euro Payments Area* (SEPA) Doğrudan Borç Ödeme-*Direct Debit* planı çerçevesinde MIF uygulanmasına yeşil ışık yaktı. Avrupa'da şu an ulusal düzeyde geçerli borç ödeme sistemlerinde, banka müşterileri, gaz, elektrik, telefon gibi fatura ödemelerinin doğrudan banka mevduatlarından yapılabilmesi hususunda şirketlere yetki verebilmektedir. SEPA Doğrudan Borç Ödeme planı sayesinde ise, banka müşterileri, SEPA'da yer alan 31 Avrupa ülkesinin herhangi birindeki banka mevduatından diğer ülkelerdeki şirketlere borçlarını ödeyebilecek. Komisyon yetkilileri yaptıkları açıklamalarda, Avrupalı tüketicilere ve teşebbüslere, ölçek ekonomisi, etkinlik ve yeniliklerle sağlayacağı potansiyel avantajlardan dolayı, SEPA Doğrudan Borç Ödeme planında, sınır ötesi borç ödemeleri bakımından MIF uygulanmasını AB Antlaşması madde 81(1)'e aykırı olmadığını kabule hazır olduklarını ifade etti. Komisyon yetkilileri, geçmişte madde 81(1)'e aykırı olabileceğini söyledikleri bu konuda geri adım atmalarını, MIF'in haklı gerekçelerle açıklanması gerektiğine, örneğin bankalara ilave kar yaratmak gibi bir sonuca yol açmamasına ve yalnızca sınırlı bir süre için geçerli olması koşuluna bağladı.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1290&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

KLM'in Halihazırda Hisselerinin %50 Sahip Olduğu Martinair'in Tamamını Satın Almaya Yönelik İşlemi Nihai İncelemeye Alındı

8 Eylül 2008

Komisyon, Hollanda menşeli havayolu şirketi KLM'in, halihazırda %50'sine sahip olduğu havayolu şirketi Martinair'in geri kalan hisselerini, diğer ortak Maersk'ten satın almak yönündeki teklifini nihai incelemeye aldı. Komisyon tarafından gerçekleştirilen ön incelemede, ortak kontrolden KLM'in tam kontrolüne geçişi sağlayacak bu işlemin, Amsterdam çıkışlı pek çok kıtalar arası yolcu ve kargo taşımacılığı hattında artıracığı yoğunlaşmanın rekabetçi sorun oluşturmayacağı tespit edildi. Buna karşılık, Amsterdam ile Hollanda Antileri (özellikle de Curaçao ve Aruba) arasındaki yolcu taşımacılığı pazarında, yolcu koltuklarının gerek tek gerek tur operatörlerine toptan satışına ilişkin rekabetin önemli ölçüde azalabileceği tespit edildi. KLM'in ortaya çıkabilecek bu sorunları gidermek amacıyla getirdiği çeşitli önerilerin Komisyon tarafından yeterli bulunmaması üzerine işlemin nihai incelemeye alınmasına karar verildi.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1300&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Satın Almaya İzin Vermeme Kararı İptal Edilen Komisyon'a Yönelik Tazminat Talebi Reddedildi

9 Eylül 2008

Komisyon, 1999 yılında, MyTravel'in (o zamanki adıyla Airtours'un), First Choice'u satın almasına, Birleşik Krallık kısa mesafeli yurt dışı paket tatiller pazarında birlikte hakim durum yaratacağı gerekçesiyle izin vermedi. Bidayet Mahkemesi, Komisyon'un bu kararını, rekabet üzerindeki olası olumsuz etkilerin yeterli düzeyde gösterilmediği gerekçesiyle iptal etti. Bunun üzerine, MyTravel, Komisyon'un iptal edilen kararından doğan zararlarının tazmini için Bidayet Mahkemesi nezdinde dava açtı. Bidayet Mahkemesi, bu tazminat talebini reddetti. Kararda, bu tür bir tazminat talebinin kabul edilebilmesi için açık ve ciddi bir şekilde hukuka aykırı bir işlemin bulunması gerektiği; somut olayda ise bunun söz konusu olmadığı belirtildi.

Kaynak:

<http://curia.europa.eu/en/actu/communiqués/cp08/aff/cp080061en.pdf>

**ATAD: Paralel Ticareti Engellemek İçin Satış Yapmanın Reddi
Hakim Durumun Kötüye Kullanılmasıdır**

16 Eylül 2008

Birleşik Krallık menşeli ilaç şirketi GlaxoSmithKline (GSK), 2000 yılında, bazı ilaçların Yunan toptancılarına satışını durdurdu; 2001 yılında ise, yalnızca Yunan pazarının ihtiyacını karşılayacak miktarlarla yeniden satışa başladı. GSK'nın, ilaçların daha yüksek fiyattan satıldığı diğer AB üyesi ülkelere gönderilmesini engellemek amacıyla yönelik bu eylemi, Yunan Rekabet Otoritesi'ne şikayet edildi. Bu eylemlerin AT Antlaşması m.82'nin ihlali olup olmadığı hususunda, Yunan Rekabet Otoritesi'nden gelen görüş talebini, ATAD, söz konusu talep mahkmeden gelmediği için reddetti. Ancak ATAD'a görüş bildiren Hukuk Sözcüsü Jacobs'un, hakim durumdaki bir teşebbüsün getirdiği arz kısıtlarının, paralel ticaretin engellenmesi kastıyla yapılmış bile olsa, ticari çıkarların korunması olarak mazur görülebileceğini ifade etmesi büyük tartışma yarattı.

Aynı konuya ilişkin olarak, bu kez Atina Temyiz Mahkemesi tarafından talep gelince, ATAD esasa ilişkin görüşlerini açıkladı. ATAD, Hukuk Sözcüsü Colomer'in görüşüne paralel olarak, hakim durumdaki bir teşebbüsün, paralel ticareti engellemek için toptancılara mal tedarikini reddetmesinin, üretimin, pazarlamanın ve teknik ilerlemenin tüketiciler aleyhine kısıtlanmasına yol açarak kötüye kullanma teşkil edeceği sonucuna ulaştı. ATAD bu çerçevede, AB üyesi devletlerin farklı politikalarına bağlı olarak ilaç sektöründe oluşan fiyat farklılıklarının arz kısıtı getirilmesi için haklı bir gerekçe teşkil etmeyeceğine karar verdi. Buna karşılık, olağan dışı miktarda talep gelmesi halinde ilaç üreticilerinin ticari çıkarlarını koruyabileceği de belirtildi. Somut olayda bunun gerçekleşip gerçekleşmediğinin, ilgili ulusal pazardaki talepler ve önceki ticari ilişkiler çerçevesinde belirlenmesi konusu ise ulusal mahkemelere bırakıldı.

Komisyon konuya ilişkin olarak yaptığı açıklamada, ilaç sektöründe paralel ticaretin engellenmesinin AB rekabet mevzuatı çerçevesinde yasak olduğu yönündeki Komisyon politikasını destekleyen bu karardan duyduğu memnuniyeti ifade etti.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=MEMO/08/567&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>
<http://curia.europa.eu/en/actu/communiqués/cp08/aff/cp080065en.pdf>

Enodis'in, Manitowoc Tarafından Satın Alınmasına Koşullu İzin

19 Eylül 2008

Komisyon, çeşitli makinelerin üreticisi Enodis'in, rakibi Manitowoc tarafından satın alınmasına, Enodis'in Avrupa Ekonomik Alanı içindeki tüm buz makineleri üretim faaliyetlerinin üçüncü kişilere satılması koşuluyla izin verdi. Komisyon, bu kararın gerekçesini, satın almaya mevcut haliyle izin verilmesi halinde iki teşebbüsün çok yüksek bir pazar payına ulaşacak olması; buna karşılık rakiplerinin görece düşük paylarda kalmaları ile açıkladı.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1380&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

Maya Pazarındaki Satın Almaya Koşullu İzin

23 Eylül 2008

Komisyon'un, GBI'nın bazı varlıklarının ABF tarafından satın alınması işlemine ilişkin olarak yaptığı ön inceleme, İspanya, Portekiz ve Fransa maya pazarlarında oyuncu sayısının üçten ikiye ineceğini gösterdi. Nihai inceleme sürecinde ise, Fransa'da, pazara özgü koşullardan dolayı rekabetin önemli ölçüde azalmayacağı; buna karşılık, İspanya ve Portekiz pazarlarının gizli uzlaşmalara (*coordinated effects*) yatkınlığından kaynaklanan rekabetçi sorunlar ortaya çıkabileceği tespit edildi. Bu sorunları gidermek üzere, ABF, GBI'nın bu ülkelerdeki faaliyetlerinin üçüncü kişilere devrini taahhüt etti. Keza, potansiyel alıcıya yeterli üretim kapasitesi sağlamak üzere, GBI'nın Birleşik Krallık'daki ya da ABF'in Portekiz'deki üretim tesisini devredebileceğini ifade etti. Komisyon, ABF'in bu taahhüdü çerçevesinde satın alma işlemine izin verdi.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1392&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

WPP'nin, TNS'i Satın Almasına Koşullu İzin

23 Eylül 2008

Komisyon, WPP'nin, TNS'i satın alması işlemine ilişkin olarak, pek çok müşteri ve rakiple görüştü; çeşitli iktisadi analizler yaptı. Bunlar neticesinde satın almaya izin verilmesi halinde, İrlanda piyasa araştırma hizmetleri pazarında fiyatların yükseleceği ve hizmet kalitesinin düşeceği sonucuna ulaştı. Ortaya çıkacak bu sorunu gidermek üzere, WPP'nin, TNS'in İrlanda piyasa araştırma

hizmetleri pazarındaki faaliyetlerini üçüncü kişilere devri yönündeki taahhüdünü kabul etti. Komisyon'un diğer bir tespiti, satın alma neticesinde, Avrupa Ekonomik Alanı televizyon izlenme ölçüm hizmetleri pazarındaki oyuncu sayısının üçten ikiye düşeceği ve %60'ın üzerinde bir paya ulaşacak WPP'nin, en yakın rakibinin yarattığı rekabetçi baskıdan kurtulacağıydı. Bu konuya ilişkin olarak, WPP'nin, WPP-AGB Nielsen kontrolünde, Avrupa Ekonomik Alanı'nda televizyon izlenme ölçüm hizmetlerini gerçekleştiren ortak girişimdeki payını veya TNS'in aynı pazardaki faaliyetlerini üçüncü kişilere devretmesi şeklindeki taahhüdünün Komisyon tarafından kabul görmesiyle satın almaya izin verilmiş oldu.

Kaynak:

<http://europa.eu/rapid/pressReleasesAction.do?reference=IP/08/1393&format=HTML&aged=0&language=EN&guiLanguage=en>

ABD'DEN HABERLER**Adalet Bakanlığı Uçuş Destek Hizmetleri Pazarındaki Signature'm, Hawker Beechcraft'ı Satın Almasına Koşullu Olarak İzin Verdi**

3 Temmuz 2008

45'ten fazla havalimanında verdiği uçuş destek hizmetleriyle ABD'deki en büyük oyuncu olan Signature, yedi havalimanında hizmet veren Hawker Beechcraft'ı satın almak istediğini Adalet Bakanlığı'na bildirdi. Ancak Signature ve Hawker Beechcraft, satın alma öncesinde Indianapolis Uluslararası Havalimanı'nda uçuş destek hizmetleri veren yegane iki oyuncu olduğunda bu pazarda rekabet tamamen ortadan kalkabilecekti. Bu nedenle Signature, Indianapolis Uluslararası Havalimanı'nda kendisine ya da Hawker Beechcraft'e ait uçuş destek hizmeti sunan malvarlığını, Adalet Bakanlığı tarafından onaylanacak bir alıcıya satmayı taahhüt etti. Bu taahhüdü yeterli bulan Adalet Bakanlığı satın almaya izin verdi.

Kaynak:

<http://www.usdoj.gov/opa/pr/2008/July/08-at-588.html>

**Federal Ticaret Komisyonu-Federal Trade Commission (FTC)
Absolut Votkanın Satışına Koşullu Olarak İzin Verdi**

17 Temmuz 2008

FTC, V&S'in, Pernod Ricard tarafından satın alınmasına koşullu olarak izin verdi. Bu koşullar satın alma neticesinde ortaya çıkabilecek iki sorunu

ortadan kaldırma amacına yönelikti. Bu sorunlardan ilki, ABD süper-premium votka pazarında V&S'in sahibi olduğu Absolut markasının tüketiciler nezdindeki en önemli alternatifinin, Pernod Ricard tarafından dağıtımı yapılan Stolichnaya markası olmasıydı. Bunu engellemek için Pernod Ricard, V&S ve Absolut markasını satın almasından itibaren 6 ay içinde, Stolichnaya markasının sahibi SPI'dan almış olduğu dağıtım haklarını üçüncü kişilere devretmeyi taahhüt etti. Bu devir sürecinde rekabetin azalmasını engellemek için, Pernod Ricard her iki marka ile ilgili faaliyetlerin, satın alma öncesinde olduğu üzere, farklı kişilerce sürdürülmesini sağlamayı kabul etti.

Satın alma neticesinde ortaya çıkabilecek ikinci sorun, V&S ile Fortune tarafından alkollü içkilerin dağıtımını yapmak üzere kurulan Future Brands adlı ortak girişimden kaynaklanmaktaydı. Fortune'ın, satın almanın ardından bu ortak girişimde V&S'in yerini alacak Pernod Ricard ile, yoğunlaşmanın ve pazara giriş engellerinin yüksek olduğu konyak, yerel likör, kahve likörü ve cin pazarlarında rekabet eden markaları bulunmaktaydı. Dolayısıyla satın alma sonrasında bu pazarlarda, Pernod Ricard ve Fortune'ın ortak girişim vasıtasıyla rekabetçi davranışlarının eşgüdümü riski doğdu. FTC bunu engellemek üzere, ortak girişim ile Pernod Ricard arasında rekabete duyarlı bilgi akışı gerçekleştirilemeyeceğine karar verdi. Başka bir ifadeyle, Pernod Ricard'ın ana şirketteki çalışanları ile Future Brands'taki çalışanlarının birbirlerine rekabete duyarlı bilgileri aktarması yasaklandı.

Konuya ilişkin olarak FTC tarafından yapılan açıklamada, yoğunlaşma işlemine ilişkin olarak AB nezdinde de bildirim yapıldığı; bu çerçevede, değerlendirilme sürecinde Komisyon ile yakın bir işbirliğinin sergilendiği de duyuruldu.

Kaynak:

<http://www.ftc.gov/opa/2008/07/pernod.shtm>

Adalet Bakanlığı Karbon Karteli Üyelerinden Ian Norris'in Birleşik Krallık'tan ABD'ye İadesinde Sona Yaklaşıyor

25 Temmuz 2008

Ian Norris, 2004 yılında, ABD'de gıyabında yapılan yargılama sonucunda, Karbon karteline üye olmak ve bu kartelin ortaya çıkarılması için ABD Adalet Bakanlığı Antitröst Birimi tarafından yürütülen inceleme ve soruşturmayı engellemek suçlarından mahkum edildi. Bunun üzerine, Adalet Bakanlığı, ABD ile Birleşik Krallık arasında yürürlüğe konan 2003 tarihli Suçluların İadesi Antlaşması'na ve yine 2003 tarihli Birleşik Krallık Suçluların İadesi Yasası'na dayanarak, anılan şahsın, ABD'ye iadesini talep etti. Birleşik

Krallık İçişleri Bakanlığı tarafından kabul edilen bu talep, ceza mahkemesi tarafından hukuka uygun bulundu. Bu kararın bozulması için başvurulmuş Temyiz Mahkemesi'nde de sonuç değişmedi. Bunun üzerine, Ian Norris, Birleşik Krallık'daki en üst mahkeme olan Lordlar Kamarası'na başvurdu. Lordlar Kamarası, Ian Norris'in kartel faaliyetinde bulunduğu dönemde, Birleşik Krallık'ta bu eylemin suç teşkil etmediği gerekçesiyle, bu suçtan dolayı iadesinin mümkün olmadığına karar verdi. Buna karşılık inceleme ve soruşturmanın engellenmesi suçundan dolayı iadenin yapıp yapılamayacağı konusunda alt mahkemelerin karar verebileceği sonucuna ulaştı. Lordlar Kamarası'nın bu kararı doğrultusunda konuyu yeniden inceleyen ceza mahkemesi, inceleme ve soruşturmanın engellenmesi suçundan dolayı Ian Norris'in ABD'ye iade edilebileceğine karar verdi. Birleşik Krallık İçişleri Bakanlığı'nın bu karar doğrultusunda Ian Norris'in iadesine karar vermesi halinde, ABD kartellerle mücadelesinde bir büyük başarıya daha imza atmış olacaktır. Ancak Ian Norris'in, iadesine ilişkin kararın bozulması için temyiz mahkemesine gideceğini; orada başarılı olamazsa yeniden Lordlar Kamarası'na başvuracağını açıkladığı da belirtilmelidir.

Kaynak:

<http://www.independent.co.uk/news/business/news/norris-loses-us-extradition-battle-but-says-he-will-appeal-877866.html>

FTC, Whole Foods/Wild Oats Birleşmesine İzin Veren Mahkeme Kararının Bozulmasını Sağladı

29 Temmuz 2008

FTC, 2007 yılında, Whole Foods ile Wild Oats süpermarketleri arasındaki birleşmenin bildirimine ilişkin olarak yaptığı incelemede, pazarın doğal ve organik ürünlerin satışını yapan süpermarketler şeklinde tanımlanması gerektiğini ve birleşme neticesinde 18 ayrı coğrafi pazarda rekabetin önemli ölçüde azalabileceği sonucuna ulaştı. FTC bu tespitleri doğrultusunda mahkemeden yoğunlaşma işlemine izin vermemesini talep etti. Ancak mahkeme tarafından bu talep kabul edilmedi. FTC bu kararın bozulması için Temyiz Mahkemesi'ne başvurdu. Temyiz Mahkemesi, FTC'nin pazarın doğal ve organik ürünlerin satışını yapan süpermarketler şeklinde tanımlanması şeklindeki iddiasının alt mahkeme tarafından yeterince incelenmediği sonucuna ulaştı. Bu bozma gerekçesi çerçevesinde konunun yeniden görüşülmesi için dosyayı alt derece mahkemesine gönderdi. Ancak temyiz süreci devam ederken satın alma gerçekleştiği için önemli bir sorun ortaya çıktı. Çünkü satın alınanların ardından Whole Foods, Wild Oats'ın bazı mağazalarına kendi adını verdi. Bazı mağazalarını sattı. Bazı mağazalarını kapattı. Bu nedenle gerek alt mahkeme

kararını verene kadarki süreçte gerek birleşme neticesinde rekabetin önemli ölçüde azaldığı yönünde bir sonuç çıkması durumunda satın almanın nasıl geri alınabileceği tartışma konusu haline gelmiştir.

Kaynak:

<http://antitrustcommentary.com/?p=134>

FTC Baharatlı Tuzlar Pazarındaki Satın Almaya Koşullu Olarak İzin Verdi

30 Temmuz 2008

Baharat pazarında faaliyet gösteren McCormick, Unilever'in markaları Lawry's ve Adolph's'u alabilmek için FTC'ye başvurdu. Ancak McCormick'in Season-All markası ile Unilever'in Lawry's markası zaten yoğunlaşmış durumda bulunan marka baharatlı tuzlar pazarındaki en büyük iki oyuncuydu. Satın alma sonrasında McCormick'in pazar payı %80'lere çıkacaktı. FTC'nin incelemeleri, tüketicilerin %5-10'luk fiyat artışında dahi bu iki marka dışındaki markaları veya baharat karışımlarını tercih etmediklerini ortaya koydu. FTC, batık maliyetlerin yüksekliği nedeni ile pazara giriş engellerinin yüksek olduğunu ve en az iki yıl süre ile pazarda rekabet yaşanmasının olası olmadığını da tespit etti. Özetle, satın alma mevcut hali ile gerçekleşirse rekabet azalacağından, fiyatlar yükselecek, yeni ürünler geliştirilmeyebilecekti. FTC'nin bu tespitleri çerçevesinde, McCormick, Season-All'u, malvarlığı ile birlikte halen çeşitli tuz ürünlerinin üretimi ve satımı ile işgal eden Morton'a satmayı taahhüt etti. McCormick ayrıca 10 sene süre ile bu pazarda Komisyon'un izni olmaksızın alım yapmayacağını da taahhüt etti. Buna karşılık McCormick ürün gamını istediği gibi genişletebilecekti. Bu taahhütlerin FTC tarafından kabulü ile satın alma gerçekleşti.

Kaynak:

<http://www.ftc.gov/opa/2008/07/mccormick.shtm>

Sherman Yasası 2. Madde Uygulamalarına İlişkin Adalet Bakanlığı Raporu Büyük Tartışmalar Yarattı

8 Eylül 2008

Adalet Bakanlığı ve FTC, Haziran 2006 ile Mayıs 2007 tarihleri arasında yüzü aşkın akademisyen ve uygulamacının katılımıyla, tekel gücü, Sherman Yasası 2. madde kapsamındaki davranışları değerlendirme standartları, yıkıcı fiyat, bağlama, indirimler, anlaşma yapmanın reddi, münhasırlık, uygulanabilecek yaptırımlar gibi konularda, uluslar arası gelişmeleri de değerlendiren bir dizi çalıştay düzenlemiştir. Adalet Bakanlığı, FTC'den bağımsız olarak, bu

çalıştaylarda ortaya konan görüşler ve mahkeme kararları çerçevesinde ulaştığı sonuçları, 8 Eylül 2008 tarihinde, “Rekabet ve Tekel: Sherman Yasası 2. Madde Kapsamındaki Teşebbüs Davranışları” başlığını taşıyan 213 sayfalık bir rapor halinde yayımladı.

Adalet Bakanlığı raporunun yayımlandığı gün, FTC’nin halihazırdaki 4 üyesinden üçü olan, Pamela Harbour, Jon Leibowitz ve Thomas Rosch, bu raporu çok sert şekilde eleştiren bir açıklama yaptı. FTC üyelerinin eleştirilerinin başında, raporda, hakim durumdaki teşebbüslerin çıkarlarına öncelik verildiği ve tüketici çıkarlarını temsil eden görüşlerin yeterince dinlenmediği iddiası gelmekteydi. Üyelere göre, Adalet Bakanlığı’nın raporu ile mevcut uygulamaları, hakim durumdaki teşebbüsleri korumakta ve Sherman Yasası 2. maddenin ihlal edildiğinden hareketle dava açılmasını imkansız hale getirmekteydi. FTC üyeleri, bu eleştirilerinin ardından, Adalet Bakanlığı’nın raporda ulaşılan sonuçları uygulamasından kaynaklanacak boşluğu doldurmaya hazır olduklarını ifade ettiler.

FTC Başkanı Kovacic’in, üç üyeden ayrı olarak yaptığı açıklamasında ise, konunun tarihsel gelişim süreci içinde ele alınmasının daha iyi olacağı; bu nedenle incelemelerin derinleştirilerek devam ettirilmesi gerektiği vurgulandı.

Kaynak:

http://www.usdoj.gov/atr/public/press_releases/2008/236975.pdf
<http://www.ftc.gov/opa/2008/09/section2.shtm>
<http://www.ftc.gov/os/2008/09/080908section2stmt.pdf>
<http://www.ftc.gov/os/2008/09/080908section2stmtkovacic.pdf>

FTC, Polypore’un, Microporous’u Satın Alması ile Potansiyel Bir Rakibinin Pazara Girmesini Engelleyecek Anlaşma Yapmasını Dava Konusu Yaptı

10 Eylül 2008

Batarya separatörü pazarında faaliyet gösteren Polypore, Şubat 2008’de rakibi Microporous’u satın aldı. FTC, satın alma işlemini, bazı pazarlarda oyuncu sayısını üçten ikiye, bazı pazarlarda ise ikiden bire düşüreceği ve böylece rekabeti önemli ölçüde azaltacağı gerekçesiyle dava konusu yaptı. Açılan davada, Polypore’un, Microporous’u bölmesi, satın alma sayesinde imzaladığı sözleşmeleri iptal etmesi, fikri mülkiyet hakları ve know-howu üçüncü kişilere devretmesi gibi taleplerde bulunuldu. FTC tarafından yapılan açıklamada, bir satın alma işleminin sonuçlanmasının, bu işlemin dava konusu yapılması bakımından FTC’de bir tereddüt yaratmayacağı açıkça vurgulandı.

FTC'nin, Polypore'a açtığı diğer dava ise, Polypore'un 2001 yılında Hollingsworth&Vose ile yapmış olduğu uzun süreli ortak pazarlama anlaşmasının, potansiyel bir rakibinin pazara girmesini engelleme amacını taşıdığı iddiasına ilişkindir.

Kaynak:

<http://www.ftc.gov/opa/2008/09/polypore.shtm>

Fresenius ile Daiichi Sankyo Arasındaki Münhasır Lisans Anlaşmasına FTC'den Müdahale

15 Eylül 2008

Daiichi Sankyo, Temmuz 2008'de imzalanan lisans anlaşmasıyla, ABD diyaliz hizmetleri pazarında lider konumda bulunan Fresenius'a, bu hizmetlerin sunulmasında kullanılan Venofer isimli ilacı 10+10 yıl süreyle münhasıran üretmesi ve bağımsız diyaliz kliniklerine satması hakkını verdi; diğer müşterilere satış hakkını ise kendinde tuttu. FTC tarafından yapılan incelemeler, mevcut sağlık sisteminde, Fresenius'un bu dikey anlaşma neticesinde, sağlık sigortasından daha yüksek ödeme talep edebileceğini gösterdi. Bunun üzerine FTC ile ilgili teşebbüsler arasında, Fresenius'un pazardaki halihazırdaki bedelden daha yüksek bir ödeme bedeli talep etmemesi konusunda uzlaşmaya varıldı. Uzlaşmada, pazara jenerik bir ilaç girmesi halinde, ödeme seviyesinin buna göre belirleneceği de belirtildi. Bunun yanı sıra, Daiichi Sankyo ile Fresenius'un, Venofer'in üretimi, satımı ve dağıtımına ilişkin ticari sır niteliğindeki bilgileri paylaşması yasaklandı, lisans anlaşmasında değişiklik yapılmak istenmesi halinde, bunun FTC'ye önceden bildirim şartı getirildi ve FTC'ye, uzlaşmanın koşullarının yerine getirilmesini sağlayacak bir görevli ataması imkanı sağlandı.

Kaynak:

<http://www.ftc.gov/opa/2008/09/fresenius.shtm>

Reed Elsevier'in ChoicePoint'i Satın Almasına Koşullu İzin

16 Eylül 2008

FTC, gerçek ve tüzel kişilerin sabıka kayıtları, taşınır ve taşınmaz mal varlıkları gibi bilgilere hukuk uygulayıcılarının elektronik ortamda ulaşmasını sağlayan LexisNexis'in sahibi Reed Elsevier'in, pazardaki en yakın rakibi ChoicePoint'i satın almasına, ChoicePoint'in bu alandaki faaliyetlerini Thomson Reuters'e devretmesi koşuluyla izin verdi. Buna paralel olarak, Reed Elsevier'in, Thomson Reuters'e, etkili şekilde rekabet etmesini sağlayacak hizmetleri iki yıl boyunca sunması da şart koşuldu. FTC'nin bu sonuca ulaşmasına, satın almaya

mevcut haliyle izin verilmesi halinde toplam pazar payı %80'i aşan taraflar arasında fiyatların düşmesine ve yeniliklerin gerçekleşmesine imkan veren rekabetin ortadan kalkacak olması yönündeki tespitleri neden oldu.

Kaynak:

<http://www.ftc.gov/opa/2008/09/choicepoint.shtm>

Adalet Bakanlığı Rekabet El Kitabı'nın Yeni Baskısını Yayımladı

30 Eylül 2008

Adalet Bakanlığı 30 Eylül 2008 tarihinde Rekabet El Kitabı'nın dördüncü baskısını yayımladı. Bu yeni baskı, üçüncü baskının yapıldığı 1998 yılından bu yana, Adalet Bakanlığı uygulamalarında, yasalar, mahkeme kararları ve benzeri nedenlerden kaynaklanan değişiklikleri yansıtmaktadır. Anılan eser Adalet Bakanlığı Antitröst Dairesi'nin tüm çalışanlarının görevlerini yerine getirirken kullandıkları bir başvuru kaynağı olması niteliğiyle, rekabet hukuku alanında çalışma yapanlara da yardımcı olacak niteliktedir.

Kaynak:

<http://www.usdoj.gov/atr/public/divisionmanual/atrdvman.pdf>

Havayoluyla Kargo Taşımacılığı Kartelinin Üyesi İngiliz Vatandaşına Hapis ve Para Cezası

30 Eylül 2008

British Airways'in eski yöneticilerinden İngiliz uyruklu Keith Packer'a, 2002 ila 2006 yılları arasında havayoluyla kargo taşımacılığı kartelinin üyesi olduğu için sekiz ay hapis ve 20.000 dolar para cezası verildi. Anılan kartele ilişkin olarak şu ana kadar cezalandırılan üç gerçek kişiden ilk yabancı uyruklu olan Keith Packer'a verilen cezanın görece düşüklüğü, kendisine yöneltilen suçlamaları kabul etmesi ve Adalet Bakanlığı'nın halen devam eden soruşturmasına sağladığı katkılardan kaynaklandı. Soruşturmada şu ana kadar, Air France-KLM'e 350, British Airways ve Korean Airlines'a 300, Japan Airlines'a 110, Qantas ve Cathay'e 60, SAS'a 52 ve Martinair'e 42 milyon dolar para cezası verildi.

Kaynak:

http://www.usdoj.gov/atr/public/press_releases/2008/237809.pdf

BİRLEŞİK KRALLIK**Sigara Kartelinin Bazı Mensupları 173,3 Milyon Pound Ödemeyi Kabul Etti; Diğerleri Hakkında Soruşturma Devam Ediyor**

14 Temmuz 2008

OFT, sigara üreticileri ile bu sigaraların perakende satışını gerçekleştiren ülkenin en büyük süpermarket ve market zincirlerinin fiyat tespit ettiğini belirledi. OFT'nin tespitlerine göre, Birleşik Krallık sigara üretim pazarında %90 paya sahip Japan Tobacco-Gallaher ve Imperial Tobacco, süpermarket ve market zincirleri aracılığıyla birbirlerine fiyat artışlarını duyurmakta ve bunun ardından fiyatlarını artırmaktaydı. Fiyat tespitinde bulduklarını kabul eden sigara üreticisi Japan Tobacco-Gallaher, süpermarketler Asda ve Somerfield ile marketler Threshers ve One Stop, OFT ile varılan uzlaşma çerçevesinde toplam 173,3 milyon Pound ödemeyi kabul etti. Buna karşılık, sigara üreticisi Imperial Tobacco, süpermarketler Tesco, Morrisons ve Co-op ile petrol istasyonlarındaki marketleri vasıtasıyla satış yapan Shell hakkındaki soruşturma devam etmektedir. Pişmanlık programına başvurarak kartelin ortaya çıkarılmasını sağlayan Sainsbury's'e ise ceza verilmeyecektir.

Kaynak:

<http://www.timesonline.co.uk/tol/news/uk/article4318408.ece>

OFT Tüketicilere Yıllık 326 Milyon Poundluk Tasarruf Sağlayarak Vergi Mükelleflerine Maliyetinin Altı Katı Fayda Üretiyor

22 Temmuz 2008

OFT, Temmuz ayında yayınladığı 2007-2008 yıllık raporunda, tüketicilere 326 milyon Poundluk tasarruf sağlayarak vergi mükelleflerine maliyetinin altı katı fayda ürettiğini; bu sayede, maliyetinin beş katı fayda üretmek şeklindeki hedefini aştığını açıkladı. OFT bu sonuca rekabeti azaltacak yoğunlaşmalara izin verilmemesi veya koşullu izin verilmesi, sektör araştırmaları neticesinde tedbirler getirilmesi gibi faaliyetlerine ilişkin olarak yapılan ekonometrik simülasyonlar, akademik çalışmalar vs. çerçevesinde ulaştığını belirtti. OFT, 326 milyon Poundluk fayda hesabının, sağlanan caydırıcılıkla rekabeti engelleyici davranışlardan kaçınılması, artan rekabet sayesinde verimliliğin artması, tüketicilerde oluşan güven duygusu gibi etkenler sayesinde ortaya çıkan faydaları kapsamadığını da vurguladı.

Kaynak:

<http://www.of.gov.uk/news/press/2008/85-08>

Adil Ticaret Komisyonu-Office of Fair Trading (OFT) Yoğunlaşma İşlemlerinde Batan Firma Savunmasını Dikkate Alıyor

7 Ağustos 2008

OFT, “kendin yap (Do it yourself-DIY)” pazarında faaliyet gösteren HRG’nin, aynı pazarda faaliyette bulunan Focus’tan 27 mağazayı satın almasına koşullu olarak izin verdi. Satın alma sonrasında Woking bölgesinde bulunan 12 kendin yap mağazasının bir araya gelmesi, ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azalacağı yönünde endişelere yol açmıştı. Bu endişeleri gidermek üzere, HRG tarafından önerilen ve OFT tarafından kabul edilen koşullar şunlardır:

- Woking bölgesinde bulunan HRG’ye veya Focus’a ait mağazanın üçüncü kişilere satılması,
- HRG’nin ilgili bölgede halen kapalı olan bir Focus mağazasını, Focus’a geri vermesi ve bu mekanın üçte ikisi büyüklüğünde bir alanda kendin yap mağazasının Focus tarafından yeniden açılması.

OFT, satın alma neticesinde St.Albans bölgesinde de rekabetin önemli ölçüde azalacağını tespit etti. Ancak satın alınan Focus mağazasının, başka bir potansiyel alıcının bulunmamasından dolayı zaten kapanacağı yönündeki güçlü delilleri göz önünde bulundurarak, batan firma savunması çerçevesinde bu bölgedeki satın almaya izin verdi.

Kaynak:

<http://www.of.t.gov.uk/news/press/2008/94-08>

OFT Yatay Bir Yoğunlaşmaya İzin Verilmesinde Etkinlik Artışını İlk Kez Dikkate Aldı

8 Ağustos 2008

OFT, Birleşik Krallık genelinde 71 yerel radyo kanalına sahip GCap Media’nın, Global Radio tarafından satın alınmasına izin verdiğini ve yatay bir yoğunlaşmada etkinlik artışını ilk kez dikkate aldığını açıkladı. Basın duyurusunda, satın almanın ardından Londra’daki radyo reklamları pazarında %60’a varan bir pazar payına ulaşılacak olmasına rağmen izin verilmesinin gerekçelerinin şunlar olduğu belirtildi:

- GCap ile Global’in hitap ettikleri dinleyici ve reklam veren gruplarının incelenmesi neticesinde, bu iki teşebbüsün birbirlerinin asli rakipleri olmadığını tespit edilmesi,
- Satın alma sonrasında Global’in rakiplerinin rekabetinin devam edecek olması,

- Global'in sahip olacağı birden fazla radyo kanalındaki reklam kuşaklarını paket halinde satarak daha ucuz fiyatlar sunmak ve yine birden fazla radyo kanalına sahip olmanın verdiği avantajla, farklı zevklere hitap eden radyo programları hazırlayarak daha geniş kitlelere hitap edebilmek imkanına kavuşması; böylece ortaya çıkacak etkinlikle, Londra pazarındaki rekabetin artabilecek olması.

OFT duyurusunda, etkinlikteki artışın rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının yaratacağı etkilere kıyasla yetersiz kaldığı Midland bölgesinde, Global Radio'nun sahip olduğu radyo istasyonlarından bazılarını satması koşulunun getirildiği de belirtildi.

Kaynak:

<http://www.ofc.gov.uk/news/press/2008/95-08>

KANADA**Kanada Rekabet Otoritesi Yıkıcı Fiyat İddialarının Değerlendirmesine İlişkin Bir Rehber Yayınlandı**

22 Temmuz 2008

Kanada Rekabet Otoritesi 1992 yılında yıkıcı fiyatın değerlendirilmesine ilişkin ilkeleri belirleyen bir rehber yayınlamıştı. Bu rehberi, içtihat ve doktrindeki yakın tarihli gelişmeleri yansıtabilecek şekilde değiştirmek üzere 2007 yılında çalışmalar başlatılmış ve kamuoyunun görüşlerine başvurulmuştu. Bu görüşler doğrultusunda yeni rehber hazırlanarak, Temmuz 2008'de yayınlandı. Kanada Rekabet Otoritesi, rehberin amacını, "başta iş çevreleri olmak üzere, kamuoyunun hangi hallerde maliyet altı fiyatlandırmanın Rekabet Kanunu çerçevesinde soruşturma konusu olacağını anlamalarına katkıda bulunmak" şeklinde açıklamıştır. Bu sayede yıkıcı uygulamalarla rekabetin bozulmaması sağlanacak; keza, teşebbüslerin, tüketicilerin büyük fayda elde edeceği saldırgan fiyat politikaları uygulamaktan çekinmeleri engellenecektir.

Yeni rehberde üç temel politika değişikliği olduğu ifade edilmektedir. Bunlardan ilki, yıkıcı fiyat iddialarının kural olarak ceza hukuku kapsamında değerlendirilmeyecek olmasıdır. İkincisi, fiyat-maliyet analizi yapılırken dikkate alınacak maliyetin, teşebbüslerin bir ürünü satmamayı tercih etmeleri halinde kaçınabilecekleri maliyeti ifade eden ortalama kaçınılabılır maliyet olmasıdır. Üçüncüsü ise, rekabete cevaben maliyet altı fiyat uygulanmasının haklı bir gerekçe olarak kabul edilmeye başlanmasıdır.

Kaynak:

<http://www.competitionbureau.gc.ca/epic/site/cb-bc.nsf/en/02712e.html>

Adalet Bakanlığı'ndan Televizyon Yayımcılığı Sektöründeki Satın Almaya Koşullu İzin

28 Ağustos 2008

Adalet Bakanlığı, Richmond bölgesinde NBC'ye ait bir televizyon kanalının, CBS tarafından satın alınmasına, CBS'in bölgede kendisine ait televizyon kanalını satması koşuluyla izin verdiğini açıkladı. Böyle bir koşul getirilmemesi halinde, CBS bölgedeki en büyük dört yerel televizyon kanalından ikisine aynı anda sahip olacaktı. Adalet Bakanlığı yetkilileri, bu iki televizyon kanalının reklam pazarındaki paylarının %50'yi geçtiğini ve reklam verenlerden, reklam alabilmek rekabet içinde olduklarını; bu nedenle, koşul getirilmemesi halinde, reklam fiyatlarının artacağını ifade etti.

Kaynak:

http://www.usdoj.gov/atr/public/press_releases/2008/236611.pdf

Kanada'da Yoğunlaşma İşlemlerinin İncelenmesinde Etkinliklerin Değerlendirilmesine İlişkin Olarak Rehber Taslağı Hazırlandı

7 Ağustos 2008

Kanada Rekabet Otoritesi, yoğunlaşma işlemlerinin incelenmesinde etkinliklerin değerlendirilmesine ilişkin olarak hazırladığı rehber taslağını kamuoyunun görüşlerine sundu. Bu görüşler çerçevesinde, Yoğunlaşma İşlemlerinin İncelenmesi Rehberi'ni tamamlayıcı olacak bir rehber ortaya çıkmış olacaktır. Hazırlanacak rehberin, yoğunlaşma taraflarının Kanada Rekabet Otoritesi'nin konuya ilişkin yaklaşımını anlamalarına yardımcı olması beklenmektedir. İlgili rehber taslağında, Kanada Rekabet Otoritesi'nin tarafların etkinlik iddialarını analizde fayda sağlayacak bilgilere yer verilmektedir. Keza, Kanada sınırları dışında sağlanacağı ileri sürülen etkinliklere nasıl yaklaşılacağı açıklanmaktadır.

Kaynak:

<http://www.competitionbureau.gc.ca/epic/site/cb-bc.nsf/en/02720e.html>

ÇİN HALK CUMHURİYETİ**Çin'de Rekabet Yasası Yürürlüğe Girdi**

1 Ağustos 2008

Çin'de 2007 yılında kabul edilen Rekabet Yasası, 1 Ağustos itibariyle yürürlüğe girdi. Yasanın yürürlüğe girmesine paralel olarak Rekabet Kurulu oluşturuldu. Keza hangi yoğunlaşma işlemlerinin bildirilmesi gerektiğini düzenleyen bir Yoğunlaşmalar Tebliği de çıkarıldı. Çin'deki gelişmeler genel olarak olumlu karşılanmıştır. Ancak yapılan yorumlarda, kamu teşebbüslerinin Çin ekonomisindeki egemenliği nedeniyle, Rekabet Yasası'nın uygulanmasında çok büyük sorunlarla karşılaşılacağı de ifade edilmektedir.

Kaynak:

http://www.chinadaily.com.cn/china/2008-08/01/content_6898045.htm

HOLLANDA**Hollanda Rekabet Otoritesi'nden Oyuncu Sayısını İki'den Bire İndiren Satın Almaya İzin**

29 Ağustos 2008

Hollanda Rekabet Otoritesi nihai inceleme sürecinin ardından, telefon rehberi pazarında faaliyet gösteren Yellow Pages Netherlands'ın, European Directories tarafından satın almasına izin verdi. Hollanda Rekabet Otoritesi'nin yaptığı inceleme, bu iki teşebbüsten birinin reklam fiyatını artırması halinde diğer teşebbüse geçen reklam verenlerin sayısının az; buna karşılık, diğer reklam kanallarına geçen reklam verenlerin sayısının fazla olduğunu göstermişti. Reklam verenlerin bu tercihi, bilinmeyen numaralara ilişkin sorguların, giderek artan biçimde, yayımlanmış telefon rehberlerinden değil de sanal ortamdan yapılmasının bir sonucuydu. Hollanda Rekabet Otoritesi yetkilileri, bu satın alma neticesinde kimi reklam verenlerin zarar görebileceğini ama fayda sağlayacakların büyüklüğü yanında bu durumun göz ardı edilebileceğini ifade etti. Bu durumun gerekçesi, satın almanın ardından en geç 2009 yılında, kullanıcıların internet ortamında da faaliyete geçecek tek bir telefon rehberi ile ihtiyaç duydukları tüm bilgilere; reklam verenlerin de çok daha büyük bir kitleye ulaşabilecek olmalarıyla açıklandı.

Kaynak:

http://www.nmanet.nl/engels/home/News_and_publications/News_and_press_releases/Press_2008/08-24_NMa_green_light_to_acquisition_Yellow_Pages_Netherlands_by_De_Telefoongids.asp

RUSYA FEDERASYONU**Putin'den Rus Rekabet Otoritesi'ne Kartellerle Mücadelede Tam Destek: 10 Yıla Kadar Hapis Cezası Yolda**

5 Ağustos 2008

Rus Rekabet Otoritesi Başkanı kısa bir süre önce Rusya'daki fiyat artışlarının yaklaşık %25'inin kaynağının karteller olduğunu açıklamıştı. Bu saptamaya paralel olarak, kartellerle mücadeleyi artırmak amacıyla, Rekabet Yasası'nda karteğe taraf olanlara 10 yıla kadar hapis cezası verilebilmesini sağlayacak bir değişiklik yapılması gündeme geldi. Özellikle akaryakıt sektöründeki kartelin fiyatları artırmasından şikayetçi olan Başbakan Putin'in de kartellerle mücadeleyi artıracak değişikliğe destek vereceğini açıklaması, taslağın Rus Parlamentosu Duma'da kısa zamanda yasalaşacağına kesin gözüyle bakılmasına yol açtı. Bu değişiklik, Rus Rekabet Otoritesi'nin başka bir çalışmasına göre Rusya'daki sanayici ve iş adamlarının yaklaşık yarısının rekabet yasasını hiç duymadığı düşünüldüğünde, aynı zamanda acı sürprizlere de yol açabilecek niteliktedir.

Kaynak:

http://www.sptimes.ru/index.php?action_id=2&story_id=26758

REKABET KURULU NİHAİ KARAR ÖZETLERİ

(01.07.2008 - 30.09.2008)

REKABET KURULU NİHAİ KARAR ÖZETLERİ

REKABET İHLALLERİ

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
1	08-43/584-217	Uzun Demir Çelik Ürünleri pazarında son zamanlarda meydana gelen fiyat artışları yoluyla 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği iddiasına ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığına, şikayetlerin reddine karar verilmiştir.	03.07.2008
2	08-43/586-219	Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin Uzak Mesafe Telefon Hizmeti işletmecilerinin iktisadi faaliyetlerini zorlaştırdığı iddiaları ile bu işlem ve eylemlere yönelik geçici tedbir kararı verilmesi talebine ilişkin dosyanın yeniden değerlendirilmesi sonucunda; dosya konusu iddialara ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	03.07.2008
3	08-43/587-220	Kablo tv şebekesine entegre edilecek yazılım ve donanım ile ulusal kanallarda yerel nitelikte bilgilendirme, haber ve reklam benzeri katma değerli hizmetlerin sunulmasının mümkün olduğu, ancak şikayetçilerin patentine sahip oldukları bu sistemin kurulumu yönündeki başvurularının Türksat A.Ş. tarafından cevaplandırılmadığı iddiasına ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	03.07.2008
4	08-43/591-223	Benckiser Temizlik Malzemesi Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından yeniden satış fiyatının belirlendiği, Müflis Sezginler Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. İflas İdaresi tarafından yeniden satış fiyatının belirlendiği ve pasif satışların engellendiği, Ülker Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından pasif satışların engellendiği, Besler Gıda ve Kimya Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından yeniden satış fiyatının belirlendiği ve pasif satışların engellendiği, Marsa Kraft Jacobs Suchard Sabancı Gıda Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından yeniden satış fiyatının belirlendiği ve pasif satışların engellendiği, LeverElida Temizlik ve Kişisel Bakım Ürünleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından yeniden satış fiyatının belirlendiği yönündeki tespitler bakımından ihlalin var olduğuna; bu nedenle adı geçen teşebbüslere 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca para cezası uygulanması gerektiğine, anılan eylemlere katılan söz konusu teşebbüslerin hüküm altına alınacak para cezalarının belirlenmesinde, ihlallerin 1998 yılında da devam ediyor olması göz önüne alınarak, 1997 yılı cirolarının esas alınmasına; 4054 sayılı Kanun'un uygulamasının yeni olması, söz konusu teşebbüslerin soruşturma sürecinde sözleşmelerini değiştirmeleri ve soruşturma safhasında Kurum ile işbirliği içinde olmaları nedenlerinin hafifletici unsurlar olarak kabul edilmesi ve dolayısıyla Kanun'un 16. maddesinin üçüncü fıkrası-	03.07.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		sındaki azami sınırın uygulanmasına gerek olmadığına, ilgili ürün pazarı dikkate alındığında, söz konusu ürünlerin tüketici açısından öneminin yüksek olması ve rekabet ihlalleri içeren distribütörlük anlaşmalarının tüm Türkiye’de uygulanıyor olması hususlarının ağırlaştırıcı unsurlar olarak kabul edilmesine, ceza hesaplamalarında yukarıda (c) bendindeki gerekçeler ile ve Kanun’un 4. maddesinin (a) ve/veya (b) bentlerini ihlal etmelerine göre her bir ihlal için ciroların takdiren % 2’sinin esas alınmasına, bu çerçevede; Benckiser Temizlik Malzemesi San. ve Tic. A.Ş.’nin Müflis Sezginler Gıda San. ve Tic. A.Ş. İflas İdaresi’nin, Ülker Gıda San. ve Tic. A.Ş.’nin, Besler Gıda ve Kimya San. ve Tic. A.Ş., Marsa Kraft Jac. Such. Sabancı Gıda San. ve Tic. A.Ş.’nin ve LeverElida Tem. ve Kişisel Bak. Ür. San. ve Tic. A.Ş.’nin idari para cezası ile cezalandırılmalarına karar verilmiştir.	
5	08-43/593-225	Şikayetçinin fotoğraf çekimi için anlaştığı düğün sahiplerinin fotoğraflarını çekmesinin, düğün yapılacak mekan ile anlaşmalı fotoğrafçıların bulunduğu gerekçesiyle engellenmesi ve bu durumun haksız rekabete yol açtığı iddiasına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	03.07.2008
6	08-44/603-230	Turkcell ürün ve hizmetlerinin dağıtımındaki çeşitli uygulamalara yönelik olarak Smile Holding A.Ş. ve Biltek Ltd. Şti. tarafından yapılan şikayetler bakımından; Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. ile şirketin distribütör ve bayileri hakkında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun kapsamında soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, şikayetlerin reddine; Turkcell İletişim Hizmetleri A.Ş. tarafından “Turkcell Extra Sözleşmesi”ne ilişkin olarak yapılan menfi tespit/muafiyet başvurusu bakımından; anılan sözleşmeye, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında rekabeti kısıtlayıcı hükümler içermesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, Turkcell’in SIM kart ve kontör kart dağıtım ve aktivasyonu pazarındaki pazar payının 2002/2 sayılı Tebliğ’de yer verilen %40 pazar payı eşliğini aşması nedeniyle, sözleşmenin Tebliğ’in sağladığı grup muafiyetinden yararlanamayacağına, bununla birlikte 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinde sayılan şartları taşıdığından başvuru konusu sözleşmeye bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	09.07.2008
7	08-45/624-236	Kredi kartı işlemlerinde uygulanacak azami faiz oranlarının, şikâyet olunan bankalar tarafından aynı ve azami had üzerinden belirlendiği iddiasına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	17.07.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
8	08-45/626-238	Şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapan Kütahya As Turizm firmasının rakip firmalarla anlaşarak sabit fiyat uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak bu aşamada 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	17.07.2008
9	08-47/647-244	Opet ve Koç Otomotiv Grubu Şirketleri arasındaki anlaşmalarla tesis edilen "Opet Yakıt Güvence Sistemi"nin rekabeti bozduğu iddiasına ilişkin olarak: Opet Yakıt Güvence Sistemi'ni oluşturduğu iddia edilen sözleşmelere yönelik olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine, Opet Petrolcülük A.Ş. ile Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş., Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş., Ford Otosan Otomotiv San. A.Ş., Otayol Sanayi A.Ş. ve Beldeyama Motorlu Vasıtalar Tic. ve San. A.Ş. arasında imzalanan "Opet Yakıt Güvence Sistemi" sözleşmelerinde yer alan rekabet etmeme yükümlülükleri sebebiyle, bu sözleşmelere 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca bireysel muafiyet tanınmayacağına, işbu Kararın tebliğinden itibaren 90 gün içinde adı geçen taraflarca söz konusu sözleşmelerdeki rekabet etmeme yükümlülüğü içeren hükümlerin kaldırılarak, buna dair işlemlerin yapıldığına dair belgelerin Rekabet Kurumuna tevsik edilmesine, takiben konunun tekrar değerlendirilmesine, Kurulumuzca gerekli görülen düzeltmeler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağına taraflara bildirilmesine karar verilmiştir.	24.07.2008
10	08-47/653-250	Akaryakıt dağıtım şirketlerinin, rafineri fiyat değişimlerine paralel olarak fiyat listelerinde değişikliğe gittiği ve iller bazında bildirdikleri dağıtıcı fiyatlarının önemli ölçüde benzerlik gösterdiği iddiası çerçevesinde Türkiye Petrol Rafinerileri A.Ş., Petrol Ofisi A.Ş., Shell&Turcas Petrol A.Ş., BP Petrolleri A.Ş., Opet Petrolcülük A.Ş. ve Total Oil Türkiye A.Ş.'nin akaryakıt ürünlerinin fiyatlandırılması uygulamalarına ilişkin olarak 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerine aykırılık teşkil edecek bilgi ve belge elde edilemediğine, teşebbüs davranışlarından hareketle 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği sonucuna ulaşılamaması nedeniyle adı geçen teşebbüsler hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetlerin reddine, ancak dosya konusu Rapor ile eş zamanlı olarak müzakere edilen ve 2.6.2008 tarih, 75 sayılı önerge ekinde yer alan "Akaryakıt Sektör Raporu" sonucunda, akaryakıt ürünleri sektöründe rekabeti engelleyen yapısal hususların mevcut olduğu ve pazarın genel olarak rekabetçi bir görünüm arz etmediğine; söz konusu yapısal aksaklıkların giderilmesi ge-	24.07.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		rektiğine ve bunlar yapılan kadar 5015 sayılı Kanun'un 10. maddesinde öngörülen ve akaryakıt fiyatlarının düzenlenmesi ile ilgili olarak verilen yetkilerin kullanılabilmesi için Enerji Piyasası Düzenleme Kurumu'na görüş yazısı gönderilmesine karar verilmiştir.	
11	08-45/626-238	Şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapan Kütahya As Turizm firmasının rakip firmalarla anlaşarak sabit fiyat uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak bu aşamada 4054 sayılı Kanun çerçevesinde herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir	17.07.2008
12	08-47/663-257	Birtaş Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. ve bayilerinin elektrikli korna piyasasına hakim olabilmek için teşebbüs birliği oluşturdukları ve rakiplerini pazar dışına çıkarmak amacıyla maliyetin altında satış yaptıkları iddiasına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	24.07.2008
13	08-47/667-261	Niğde-Ankara arası yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının ortak hareket ederek aşırı fiyat uyguladıkları ve bu durumun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'a aykırılık teşkil ettiği iddiasına ilişkin olarak bu aşamada herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	24.07.2008
14	08-47/668-262	Türk Hava Yolları A.Ş. tarafından yapılan tanıtımların aksine Anadolujet'in fiyatlarının düşük olmadığı, esasında indirimli biletlerin az sayıda olduğu ve bu biletlerin turizm acentelerince veya büyük şirketlerce önceden kapatıldığı, bu nedenle bireysel müşteriler için düşük fiyatlı bilet bulma imkanının ortadan kalktığı yönündeki iddiaların 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığına, Türk Hava Yolları A.Ş.'nin Ankara merkezli yurtiçi hatlardaki seferlerine son vermek suretiyle tüketicilerin tercih seçeneklerini kısıtladığı ve tüketicileri daha düşük kaliteli hizmet sunan Anadolujet ile seyahat etmeye zorladığı; ayrıca bu uygulamalar yoluyla Ankara merkezli yurtiçi hatlarda seyahat eden tüketiciler aleyhine ayrımcılık yapmak suretiyle hakim durumunu kötüye kullandığı iddiasının ise 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal niteliğinde olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	24.07.2008
15	08-47/670-263	Toyotasa Toyota Sabancı Pazarlama ve Satış A.Ş. ve yetkili satıcılarının Toyota marka otomobillerin yedek parça, bakım ve onarım hizmetleri pazarında 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve/veya 6. maddesini ihlal ettikleri iddiasına ilişkin olarak anılan teşebbüsler hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	24.07.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
16	08-49/689-265	Avrupa Teknik Medya Basım ve Yayın A.Ş.'nin sahip olduğu Yangın ve Güvenlik Dergisi'nde şikayetçi firmanın reklamını yayımlamayarak haksız rekabete yol açtığı iddiasına ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	31.07.2008
17	08-49/696-272	Gelişmiş Motor Yenilemecileri adı altında kurulan hizmet ağının bazı otomobil üreticisi ve ithalatçısı firmalar ile anlaşma yaparak motor yenileme işlerini üyelerine yönlendirdiği, bu şekilde yetkili servislerin bağımsız karar alma hürriyetlerini kısıtladığı ve diğer motor yenileycileri aleyhinde dışlayıcı etkilere yol açtığı, ayrıca bu hizmet ağının kendi aralarında veya diğer markalarla anlaşarak fiyat tekliflerinde bulunduğu, bu suretle 4054 sayılı Kanun'u ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir ihlal tespit edilememesi nedeniyle aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca Gelişmiş Motor Yenilemeciler Danışmanlık-Emre Can ÇİÇİN hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	31.07.2008
18	08-49/697-273	UN Ro-Ro İşletmeleri A.Ş. ve Ulusoy Denizyolları İşletmeleri A.Ş.'nin tekerlekli ve mobil yük taşıyan Ro-Ro gemileri ile yapılan tarifeli deniz taşımacılığı pazarında 4054 sayılı Kanun'un 4. ve/veya 6. maddesini ihlal ettiklerine ilişkin herhangi bir tespit bulunamaması nedeniyle aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca adı geçen teşebbüsler hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	31.07.2008
19	08-49/699-274	Elbistan-İstanbul ve Elbistan-Ankara arasında otobüsle yolcu taşımacılığı yapan Öz Elbistan Seyahat ve Lider Elbistan Turizm Ltd. Şti. firmalarının anlaşarak Metro Turizm Elbistan'ın yetkili acentesinin faaliyetlerini zorlaştırmak amacıyla aşırı fiyat indirimini yaptıkları iddiasına ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	31.07.2008
20	08-49/702-277	Mogaz Petrol Gazları A.Ş.'nin tüplü LPG satışına ilişkin olarak bazı bayileri ile imzaladığı sözleşmelerde yer alan rekabet yasaklarına ve bayilere getirilen münhasıran kendisine tayin edilen bölgesi dışına satış yapamayacağına ilişkin hükümlerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında ihlal niteliğinde olduğuna, 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında muafiyetten de yararlanamayacağına, söz konusu hükümlerin 2002/2 sayılı Tebliğ'e uygun biçimde tadil edilmesi halinde sözleşmenin grup muafiyetinden yararlanabilecek olması nedeniyle bu aşamada Mogaz Petrol Gazları A.Ş. hakkında önaraştırma yapılmasına ya da soruşturma açılmasına gerek olmadığına, işbu kararın tebliğinden itibaren 45 gün içinde anılan teşebbüs tarafından yukarıda belirtilen sözleşme hükümlerinin 2002/2 sayılı Tebliğe	31.07.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		uygun hale getirilerek Rekabet Kurumuna tevsih edilmesine, Kurulumuzca gerekli görülen değişiklikler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağına bildirilmesine karar verilmiştir.	
21	08-50/719-279	Philip Morris Sabancı Pazarlama ve Satış A.Ş.'nin nihai satış noktasında raf düzenine müdahale ettiği iddiasına ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	14.08.2008
22	08-50/720-280	Toprak Mahsulleri Ofisi'nin fındık piyasasında yıkıcı fiyat uygulamak suretiyle 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesine aykırı olarak hakim durumunu kötüye kullandığı iddiasına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	14.08.2008
23	08-50/731-289	Mersin-Ankara arası yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının ortak hareket ederek bilet fiyatlarını belirledikleri ve bu durumun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkındaki Kanun'a aykırılık teşkil ettiği iddiasına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	14.08.2008
24	08-50/733-291	Konya-Ankara arası yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının ortak hareket ederek bilet fiyatlarını belirledikleri ve bu durumun 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'a aykırılık teşkil ettiği iddiasına ilişkin olarak soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	14.08.2008
25	08-50/735-292	Torbalı Belediye Başkanlığı'nın belediyeye ait olan araçlarla Özbey-Torbalı hattında ücretsiz yolcu taşımacılığı yaptığı iddiasının 4054 sayılı Kanun kapsamında olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	14.08.2008
26	08-50/738-294	Hyundai Assan Otomotiv Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Karoto Otomotiv San. ve Tic. Ltd. Şti. ile yapmış olduğu bayilik sözleşmesini rekabete aykırı bir şekilde feshettiği, yedek parça ve teknik bilgi ile eğitim tedariki yapmadığı, 2005/4 sayılı Tebliğ'e aykırı hareket ettiği iddialarına ilişkin olarak herhangi bir ihlal tespit edilemediğine, bu nedenle Hyundai Assan Otomotiv San. ve Tic. A.Ş. hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	14.08.2008
27	08-50/745-301	Ereğli Demir ve Çelik Fabrikaları T.A.Ş.'nin demir çelik ürünlerinin fiyatlarını çok yüksek oranda artırdığı iddialarına ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	14.08.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
28	08-50/750-305	BOTAŞ Boru Hatları ile Petrol Taşıma A.Ş.'nin, uyguladığı fiyat politikası ile 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesini ihlal ettiği iddiasına ilişkin olarak adı geçen teşebbüs hakkında soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine, şikayetçinin geçici tedbir istemine yönelik olarak bu aşamada karar verilmesine yer olmadığına, ancak pazarın yapısı ve 1.7.2008 tarihi itibarıyla "Maliyet Bazlı Fiyatlandırma Mekanizması"nın uygulamaya konulmuş olması da dikkate alındığında, 2008 yılı sonuna kadar BOTAŞ'ın fiyat ve maliyetlerinin 1. Daire Başkanlığı tarafından izlenmesine karar verilmiştir.	14.08.2008
29	08-50/752-306	Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin her ilçeye bir internet evi kurulmasına ve bu evlerde ücretsiz internet hizmeti verilmesine yönelik kampanyasının o ilçelerdeki diğer ticari amaçlı internet kafeler aleyhine rekabeti bozduğu iddiasına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetlerin reddine karar verilmiştir.	14.08.2008
30	08-50/758-308	Vestel Elektronik Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Vestel Angel Ev Güvenlik Sistemlerine ilişkin kurulum, bakım ve onarım hizmetlerinin sağlanmasında şifreleme uyguladığı, bu nedenle bağımsız servis sağlayıcılarının bu ürünlere yönelik sözü edilen hizmetleri veremedikleri iddiasına ilişkin olarak, soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine, ev güvenlik sistemlerinin satış ya da montajı sırasında şifreleme yapıldığının tüketiciye bildirilmesi, istediği zaman bu şifrenin tüketiciye verilmesi hususlarının tüketicinin korunması mevzuatı çerçevesinde de değerlendirilebileceğine; bu bağlamda şikayet dilekçesinin T.C. Sanayi ve Ticaret Bakanlığı Tüketici ve Rekabetin Korunması Genel Müdürlüğüne gönderilmesi konusunda Başkanlığa yetki verilmesine karar verilmiştir.	14.08.2008
31	08-52/783-312	Karaman İli Otogarında faaliyet gösteren otobüs firmalarının aralarında fiyat anlaşması yapmak suretiyle tek fiyat uyguladıkları iddialarına ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	11.09.2008
32	08-52/790-319	Konya Çimento Sanayi A.Ş.'nin, Konya İl Merkezindeki çimento bayilerine, Antalya İli bayisi Erdoğanlar İnşaat Malzemeleri Pazarlama Nakliyecilik San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne göre daha yüksek fiyattan çimento satışı yaptığı ve adı geçen şirket kanalıyla Antalya iline yönelik farklı renkli torbalı çimento satışında bulunduğu, bu suretle rekabetin kısıtlandığı iddialarına yönelik olarak, Konya Çimento Sanayi A.Ş.'nin 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiği yönünde herhangi bir bilgi ve belgeye ulaşamadığına, bu nedenle anılan teşebbüs hakkında aynı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	11.09.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
33	08-52/791-320	Tekhnelogos Yazılım Müh. Müş. ve Bilişim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti'nin, doğalgaz tesisat firmalarına sunduğu yazılım programı ZetaCad'in proje tesliminde kullanılan dijital gönderim/onay sistemi uygulamasında, dijital sigorta poliçesi düzenlenmesini zorunlu tuttuğu iddiasına ilişkin olarak 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek bulunmadığına, bununla birlikte aynı Kanun'un 9. maddesinin üçüncü fıkrası uyarınca, Tekhnelogos Yazılım Müh. Müş. ve Bilişim Hizm. San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne dijital proje onay sisteminde dijital sigorta poliçesi düzenlenmesinin zorunlu tutulması uygulamasına son vermesi, 30 gün içinde gerekli değişiklikleri yaparak Kurum'a tevsih etmesi, aksi takdirde hakkında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağı hususunda görüş yazısı gönderilmek üzere Başkanlığa yetki verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
34	08-52/792-321	Türk Telekomünikasyon A.Ş.'nin nihai kullanıcıya yönelik perakende tarifelerini, uzak mesafe telefon hizmeti işletmecilerine yönelik toptan tarifelerinin altında belirlemek suretiyle, hakim durumunu kötüye kullandığı iddiasına yönelik olarak Türk Telekomünikasyon A.Ş. hakkında 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	11.09.2008
35	08-52/836-333	Kayseri merkezli olarak şehirlerarası yolcu taşımacılığı yapan otobüs firmalarının ortak hareket ederek bilet fiyatlarını belirledikleri ve bu durumun 4054 sayılı Kanun'a aykırılık teşkil ettiği iddiasına ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	11.09.2008
36	08-54/858-337	İpsala, Kapıkule, Dereköy, Sarp ve Nusaybin sınır kapılarında Gümrük İdaresinin ihtiyaç duyduğu bina ve altyapı tesislerinin yenilenmesi konusunda TOBB'un görevlendirilmesi işleminin 6.8.1994 tarih ve 94/5907 sayılı Bakanlar Kurulu kararına aykırılık taşıdığı, ayrıca söz konusu tesislerin yapılması karşılığında anılan sınır kapılarındaki ticari ünitelerin işletme haklarının 20 yıllık bir süre için TOBB'a devri işleminin ve TOBB tarafından da birtakım sınır kapılarındaki işletme haklarının Setur A.Ş. ve alt işletmecilere devri işlemlerinin 4054 sayılı Kanun'a aykırı olduğu iddialarına ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine karar verilmiştir.	18.09.2008
37	08-54/852-340	Armada Bilgisayar Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.'nin ilgili ürün pazarında hakim durumda bulunmadığına, Armada Bilgisayar Sistemleri San. ve Tic. A.Ş. ile Novell İtalya Ofisi arasında paralel ithalatı engelleme amacı taşıyan sözlü anlaşmanın varlığına ilişkin yeterli bilgi ve belgenin elde edilemediğine, dolayısıyla 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun hükümlerine aykırı bir eylem bulunmadığına karar verilmiştir.	18.09.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
38	08-54/859-345	Eskişehir’de fotoğraf stüdyolarının anlaşma yaparak film banyosu, kart baskısı, CD’ye yazdırma ve 1 adet büyütme işlemlerinin fiyatını artırdıkları iddiası ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun’un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına, Eskişehir Profesyonel Fotoğrafçılar Derneği’nin ve üyesi bulunan teşebbüslerin aynı Kanun’un 9. maddesinin 3. fıkrası çerçevesinde piyasadaki fiyat oluşumunu etkileyecek her türlü toplantı ve görüşmelere son vermelerini teminen, 30 gün içinde daha önce fotoğrafçılık hizmetlerindeki fiyatlara ilişkin olarak adı geçen Dernek bünyesinde alınan tüm kararların geçersiz olduğuna dair karar alınmasına ve Rekabet Kurumuna tevsik edilmesine ve bu hususun ilgili Eskişehir Esnaf ve Sanatkarlar Odası ve Eskişehir İl Sanayi ve Ticaret Müdürlüğüne duyurulmasına; ayrıca, alınan bu kararın bilgilendirme amacıyla Eskişehir İl Sanayi ve Ticaret Müdürlüğüne ve Esnaf ve Sanatkarlar Odasına bildirilmesine karar verilmiştir.	18.09.2008
39	08-56/889-350	Basis adlı yazılım vasıtasıyla Coca Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.’nin yeniden satış fiyatını tespit ederek ve pasif satışları engelleyerek 4054 sayılı Kanun’un 4. ve 6. maddesini ihlal ettiğine işaret eden emare bulunmaması nedeniyle ve Kanun kapsamında olmayan diğer iddialara ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek bulunmadığına, şikayetin reddine; bayilik sözleşmelerinin 1. maddesiyle getirilen rekabet etmeme yükümlülüğününün, 10.9.2007 tarih, 07-70/864-327 sayılı Kurul kararı uyarınca nihai satış noktalarını kapsamayacak şekilde değiştirilmesine, bahse konu sözleşmelerin, bölge paylaşımı ve rekabet yasağı içermesi dolayısıyla 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında olduğuna, ancak, bayilere verilen bölgelerin münhasır bölge / münhasır müşteri tanımına uygun hale getirilmesi halinde 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi uyarınca sözleşmelere bireysel muafiyet tanınmasına, yukarıda öngörülen değişikliklerin 90 gün içinde yapılarak Rekabet Kurumuna tevsik edilmesine, Kurulumuzca gerekli görülen değişiklikler yapılmadan uygulamaya devam edilmesi halinde haklarında 4054 sayılı Kanun çerçevesinde işlem başlatılacağına Coca Cola Satış ve Dağıtım A.Ş.’ye bildirilmesine karar verilmiştir.	25.09.2008
40	08-56/896-356	Bursa’da faaliyet gösteren Vinç İşletmecileri ve Ağır Yük Taşıyıcıları Derneği’nin üyelerine, ambargo koyduğu müşterilere hizmet verilmemesi yönünde baskı yaptığı iddiasına ilişkin olarak herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine karar verilmiştir.	25.09.2008
41	08-56/898-358	Çimbeton Hazır Beton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş., Lafarge Beton A.Ş., Aydın Modern Beton San. Tic. A.Ş.’nin Modern Beton A.Ş. tarafından devralınmış olduğu göz	25.09.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		önünde bulundurularak Modern Beton A.Ş., Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii A.Ş. ve Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. maddesinin ihlal ettiklerine, bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesindeki ağırlaştırıcı ve hafifletici unsurlar dikkate alınarak aynı maddenin 3. fıkrası uyarınca: 2001 yılı net satışlarının takdiren %1'i oranında olmak üzere; Çimbeton Hazır Beton ve Prefabrik Yapı Elemanları San. ve Tic. A.Ş.'ye, Lafarge Beton A.Ş.'ye Aydın Modern Beton San. Tic. A.Ş.'nin Modern Beton A.Ş. tarafından devralınmış olduğu göz önünde bulundurularak Modern Beton A.Ş.'ye 2001 yılı net satışlarının takdiren %0,5'i oranında olmak üzere; Batıçim Batı Anadolu Çimento Sanayii A.Ş.'ye ve Akçansa Çimento Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.	

MENFİ TESPİT/MUAFİYET

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
1	08-44/606-231	BP Petrolleri A.Ş., Mobil Oil Türk A.Ş. ve The Shell Company Of Turkey Limited arasında akdedilen “Türk Hava Meydanlarında Depolama ve Uçaklara Yakıt İkmali İçin Ortak Havacılık Operasyon Sözleşmesi”ne OPET Petrolcülük A.Ş.’nin de katılması ve taraflar arasında akdedilen “Varlıkların Satışı Sözleşmesi” ile gerçekleştirilen işbirliğine 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, bununla birlikte bu işbirliğine taraflar arasında imzalanan Türk Hava Meydanlarında Depolama ve Uçaklara Yakıt İkmali İçin Ortak Havacılık Operasyon Sözleşmesi’nin tarihinden itibaren 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	09.07.2008
2	08-47/648-245	Borusan Holding A.Ş. ve ArcelorMittal S.A. tarafından sıcak haddelenmiş sac ürünleri alanında faaliyet göstermek üzere Borusan Demir Çelik Sanayi ve Ticaret A.Ş.’nin kurulması işleminin, 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi kapsamında yoğunlaşma doğurucu bir ortak girişim işlemi değil, 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında taraflar arasında rekabeti sınırlayıcı nitelikte işbirliği anlaşması olduğuna, bununla birlikte, söz konusu işleme 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi çerçevesinde bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	24.07.2008
3	08-47/650-247	Madinsan Madencilik San. ve Tic. A.Ş.’nin, Ankara-Bala yöresindeki alçı taşı ruhsat sahasında havza işletmeciliğine dönüşüm ve kırma tesisinin kurulması ile birlikte bayilik sözleşmesi çerçevesinde satış yapılmasına ilişkin yapı değişikliği öngören 18.4.2008 tarih ve 2008/06 sayılı yönetim kurulu kararına 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesi kapsamında olması nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, bununla birlikte söz konusu karara 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesi kapsamında muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	24.07.2008
4	08-47/665-259	Türkiye Garanti Bankası A.Ş. ile Denizbank A.Ş. arasında imzalanan “Bonus Kredi Kartı Program Paylaşımı Sözleşmesi”ne, çeşitli hükümlerinin 4054 sayılı Kanun’un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, tarafların ilgili ürün pazarında rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle sözleşmenin 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağına, 04-48/639-158 sayılı Kurul kararı ile tanınan 5 yıllık muafiyete esas teşkil eden herhangi bir olayda değişiklik olmaması nedeniyle, başvuru konusu sözleşmeye 4054 sayılı Kanun’un 5. maddesinin ikinci fıkrası çerçevesinde imza tarihinden itibaren 5 yıl süreyle muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	24.07.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
5	08-49/700-275	TÜVTURK Kuzey Taşıt Muayene İstasyonları Yapım ve İşletim A.Ş. ile 2K Taşıt Muayene İstasyonları Yapım ve İşletim A.Ş. arasında akdedilen "Alt İşletim Sözleşmesi"nin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında değerlendirilebilecek rekabet kısıtlamalarına ilişkin hükümler içerdiğine, söz konusu Sözleşmeye; alt işleticinin sunulmasında kullanacağı, belirlenen niteliksel standartlara uygun araç-gereci ve söz konusu araç gerece ilişkin belirlenen niteliksel standartlara uygun bakım ve onarım hizmetini tercih edeceği sağlayıcıdan alabilmesinin engellenmemesi, araç muayene hizmeti sunan alt işletmecilerin ve bu teşebbüslerin tek başına kontrolüne sahip ortaklarının yeni motorlu kara nakil aracı pazarı, otomotiv yedek parça ve aksesuar satışı pazarı ile otomotiv ürünleri bakım ve onarımı pazarlarında faaliyet göstermemeleri koşullarıyla 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinin birinci fıkrası kapsamında muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	31.07.2008
6	08-50/722-282	Procter&Gamble Satış ve Dağıtım Ltd. Şti. ve Özgün Gıda Kozmetik Satış Dağıtım Ticaret A.Ş. arasında imzalanan münhasır distribütörlük sözleşmesine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	14.08.2008
7	08-50/723-283	Procter&Gamble Satış ve Dağıtım Ltd. Şti. ve Yöntem Dış Ticaret Ltd. Şti. arasında imzalanan münhasır distribütörlük sözleşmesine 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	14.08.2008
8	08-50/726-285	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ile Fortis Bank A.Ş. arasında 2.6.2008 tarihinde imzalanan "World Kredi Kartı Programı İşbirliği Sözleşmesi"ne bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	14.08.2008
9	08-50/727-286	Yapı ve Kredi Bankası A.Ş. ile Anadolubank A.Ş. arasında 30.6.2008 tarihinde imzalanan "World Kredi Kartı Programı İşbirliği Sözleşmesi"ne bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	14.08.2008
10	08-50/740-296	Volvo Otomotiv Türk Ltd. Şti. ile Ceyhan Otomotiv Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti. arasında akdedilen Volvo markalı kamyonların satış sonrası yedek parça dağıtım, bakım ve onarım hizmetlerine ilişkin "Volvo Yetkili Servis ve Yedek Parça Bayilik Sözleşmesi"ne menfi tespit verilemeyeceğine, Sözleşme'nin 2005/4 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanabileceğine karar verilmiştir.	14.08.2008
11	08-50/743-299	Petrol Ofisi A.Ş.'nin SIK-AY Hava Taşımacılık A.Ş.'ye yapacağı jet yakıtı satışlarını düzenleyen anlaşmaya bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	14.08.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
12	08-50/744-300	Bayer Türk Kimya Sanayii Ltd. Şti. ile Medifar Ecza Deposu İlaç San. ve Tic. A.Ş. arasında imzalanan "İhale Satış Sözleşmesi"nin, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti sınırlayıcı nitelikte anlaşma olduğuna, bununla birlikte söz konusu sözleşmeye, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılaması nedeniyle bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	14.08.2008
13	08-52/784-313	Türk Hava Yolları A.O., Do&Co Restaurants & Catering Aktiengesellschaft ile THY Do&Co İkrâm Hizmetleri A.Ş. arasında 8.10.2007 tarihinde akdedilen "İkrâm Hizmetleri Sözleşmesi"ne, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde ihlal teşkil etmesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, aynı Kanun'un 5. maddesinde sıralanan muafiyet şartlarını taşımaması nedeniyle muafiyet de tanınamayacağına, ancak münhasır alımın kaldırılması şartıyla, bahse konu sözleşmeye Kanun'un 4. maddesine aykırı olmadığına ilişkin menfi tespit belgesi verilmesine, bu nedenle sözleşmeye taraf teşebbüsler hakkında bu aşamada soruşturma açılmasına gerek olmadığına, bununla birlikte 30 gün içinde başvuru konusu sözleşmede gerekli düzenlemenin yapılarak Kurumumuza tevsih edilmesine, aksi takdirde haklarında soruşturma açılacağına ve aynı Kanun'un 16. ve 17. maddeleri uyarınca işlem yapılacağına ilgili taraflara bildirilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
14	08-52/789-318	Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş.'nin biçerdöver ve pamuk toplama bayilik ve yetkili servislik sözleşmelerine; sözleşmelerde münhasırlık, tek elden alım, rekabet etmeme yükümlülüğü ve aktif satış yasağı gibi hükümler yer alması nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, ilgili pazarlardaki pazar paylarının % 40'ın üzerinde olması nedeniyle 2003/3 ve 2007/2 sayılı Rekabet Kurulu Tebliği ile Değişik 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında muafiyet tanınamayacağına, bununla birlikte, New Holland Traktör Ekipman Bayilik Sözleşmesi'nin 9.3 ve CASE Pamuk Toplama Bayilik Sözleşmesi'nin 9.8 maddelerinde düzenlenen, sözleşmelerin sona ermesini takip eden döneme ait rekabet yasağının tesis ve arazilerle ilgili kısmının yalnızca sağlayıcı tarafından temin edilen tesis ve araziyle sınırlı olacak şekilde değiştirilmesi koşuluyla, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	11.09.2008
15	08-52/838-335	Yapı Kredi Bankası A.Ş. ile T. Vakıflar Bankası T.A.O arasında 30.6.2008 tarihinde imzalanan "World Kredi Kartı Programı İşbirliği Sözleşmesi"ne, çeşitli hükümlerinin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırılık teşkil etmesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, tarafların ilgili ürün pazarında rakip teşebbüsler olmaları nedeniyle, sözleşmenin 2002/2 sayılı	11.09.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği kapsamında grup muafiyetinden yararlanamayacağına, bununla birlikte başvuru konusu sözleşmeye, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde belirtilen koşulların tamamını sağlaması nedeniyle imza tarihinden itibaren bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	
16	08-56/884-347	CNH International SA ile Türk Traktör ve Ziraat Makineleri A.Ş. arasında gerçekleştirilen "New Holland ve Case Sözleşmeleri"ne, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi kapsamında ilgili ürün pazarları bakımından sözleşmenin yapıldığı tarihten itibaren bireysel muafiyet tanınmasına, CNH International SA ve Harman Traktör ve Biçerdöver San. ve Tic. A.Ş. arasında gerçekleştirilen "Harman Sözleşmesi"ne, sözleşmenin giriş bölümündeki (g) bendinde yer alan "İthalatçı, ürünlerle rekabet halindeki ürünlerin satışını yapmamayı kabul etmektedir" hükmünün sözleşmenin 2.1. maddesiyle uyumlu hale getirilerek 5 yıla sınırlandırılması koşuluyla aynı Kanun'un 5. maddesi kapsamında ilgili ürün pazarları bakımından sözleşmenin yapıldığı tarihten itibaren bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	25.09.2008
17	08-56/891-352	Pınar Süt Mamulleri Sanayi A.Ş. ile Sodima SAS arasında imzalanan "Yoplait Üretim ve Dağıtım Franchise Sözleşmesi" başlıklı lisans sözleşmesinin 2008/2 sayılı Tebliğ kapsamında sağlanan muafiyetten yararlandığına karar verilmiştir.	25.09.2008
18	08-56/892-353	Arçelik A.Ş.'nin yetkili satıcıları ve yetkili servisleri ile ayrı ayrı imzaladığı anlaşmalara 2002/2 sayılı Tebliğ'de düzenlenen %40 pazar payı eşiğinin aşıldığı "buzdolabı pazarı", "çamaşır makinesi pazarı", "bulaşık makinesi pazarı", "mikrodalga fırın pazarı" ve "tüplü televizyon pazarı" bakımından 3 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	25.09.2008
19	08-56/893-354	Paşabahçe Cam Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin "Cam Tuğla ve Cam Parke Sirküleri"nin, cam parke pazarı açısından 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlandığına, Cam tuğla pazarı açısından 2002/2 sayılı Tebliğ'de düzenlenen %40 pazar payı eşiğinin aşılması nedeniyle aynı Tebliğ'in sağladığı muafiyetten yararlanmadığına, bununla birlikte bu pazar bakımından anılan sirkülere 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesi uyarınca 3 yıl süre ile bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	25.09.2008
20	08-56/897-357	TÜVTURK Kuzey Taşıt Muayene İstasyonları Yapım ve İşletim A.Ş. ile TÜVTURK İstanbul Taşıt Muayene İstasyonları İşletim A.Ş. arasında imzalanan Alt İşletim Sözleşmesi'ne 4054 sayılı Kanun'un 4., 6. ve 7. maddelerine aykırı olmadığına ilişkin menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.	25.09.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
21	08-56/900-359	Merck Sharp Dohme İlaçları Ltd. Şti. ile Özsel Ecza Depoları Ticaret ve Pazarlama A. Ş., Medifar Ecza Deposu İlaç Sanayi ve Ticaret A. Ş. ve İmir Kimya Tıbbi Cihaz Ecza Deposu Ticaret ve Sanayi A.Ş. arasında ayrı ayrı imzalanan Satım Sözleşmeleri'ne menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.	25.09.2008
22	08-56/902-361	Johnson&Johnson Sıhhi Malzeme San. ve Tic. Şti., Öz-Sel Ecza Depoları ve Paz. A.Ş., Beşer Ecza Deposu Tic. Ltd. Şti. ve İmtaş Ecza Deposu ve Gereçleri San. ve Tic. Ltd. Şti. arasında imzalanan İhale Satış Sözleşmesi'ne; 3.1.3 ve 3.2.7. maddelerinde yer alan hükümler nedeniyle menfi tespit belgesi verilemeyeceğine, ilgili pazarda % 40 pazar payı eşliğinin aşılması nedeniyle, sözleşmenin 2002/2 sayılı Tebliğ kapsamında grup muafiyetinden yararlanamadığına, 4054 sayılı Kanun'un 5. maddesinde sayılan şartların tamamını karşılaması nedeniyle bildirim konusu sözleşmeye 5 yıl süreyle bireysel muafiyet tanınmasına karar verilmiştir.	25.09.2008

BİRLEŞME VE DEVRALMALAR

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
1	08-43/585-218	Electronic Data Systems Corporation'ın Hewlett-Packard Company tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	03.07.2008
2	08-43/588-221	ACT 4 Gayrimenkul Geliştirme Yatırım İnşaat ve Ticaret Anonim Şirketi'nin sermayesinin tamamının, Corio N.V. ve kontrolündeki Corio Real Estate Espana S.L., VIB North America B.V., Bocan B.V. ve Hoog Catharijne B.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine, bununla birlikte söz konusu işlemin Rekabet Kurulunun izni olmaksızın gerçekleştirilmesi nedeniyle Corio N.V.'ye 4054 sayılı Kanun'un 5728 sayılı Kanun'la değişik 16. maddesinin birinci fıkrası (b) bendi uyarınca Corio Grubunun Türkiye'de elde ettiği cironun % 0,1 (binde bir)'i oranında olmak üzere idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.	03.07.2008
3	08-43/590-222	Step Halıcılık ve Mağazacılık San. ve Tic. A.Ş. ile Taft-El Tafting El Halıcılık Makine San. ve Dış Tic. A.Ş. hisselerinin %75'lik kısmının, Swicorp Co. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	03.07.2008
4	08-43/592-224	San Menkul Değerler A.Ş.'nin %99,9 oranındaki hisselerinin Koç Finansal Hizmetler A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	03.07.2008
5	08-43/594-226	T.C. Devlet Demiryolları İşletmesi Genel Müdürlüğü'ne ait Bandırma Limanı'nın işletme hakkının 36 yıl süre ile IC İctaş Liman-Gülmar Denizcilik Ortak Girişim Grubu'na devri işlemine izin verilmesinde sakınca bulunmadığına karar verilmiştir.	03.07.2008
6	08-43/597-227	Targa İnş. Taah. ve Tic. A.Ş. ve Göçay İnş. Taah. ve Tic. A.Ş.'nin DTG Turizm Yatırımları A.Ş.'de sahip oldukları toplam %66,66 oranında hisselerinin Dedeman Turizm Yatırımları A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	03.07.2008
7	08-44/601-228	HES Hacılar Elektrik San. ve Tic. A.Ş. ve Wilkins No.1 Limited'in HCS Kabloleme Sistemleri San. ve Tic. A.Ş.'de sahip oldukları %40 oranındaki hisselerin MPN EE SP Z.O.O. tarafından devralınması işleminin izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	09.07.2008
8	08-44/602-229	Çalık Holding A.Ş. (Ahmet Çalık) tarafından kontrol edilen Turkuvaz Radyo Televizyon Gazetecilik ve Yayıncılık A.Ş. sermayesinin %25'ini temsil eden hisselerin Lusail International Media Company tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	09.07.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
9	08-44/607-232	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş. ve Hacı Ömer Sabancı Vakfı'nın Beksa Çelik Kord San. ve Tic. A.Ş.'deki sırasıyla hisselerinin ve kurucu intifa senetlerinin Bekaert Ibérica Holding S.L. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	09.07.2008
10	08-44/608-233	Zentiva N.V.'nin kontrolünün, Zentiva N.V.'nin tedavüldeki hisselerinin tamamına yönelik ihtiyari bir hisse alım teklifi yoluyla PPF Group N.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	09.07.2008
11	08-44/610-234	ISP Holdings Ltd, ISP Global Technologies Inc, ISP Investment Inc, ISP AG'nin hidrokoloid işinin FMC Corporation tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	09.07.2008
12	08-44/611-235	Catoni Persa Gözetme Ekspertiz ve Kontrollük A.Ş. hisselerinin tamamının Saybolt Holding BV tarafından devralınması işleminin izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	09.07.2008
13	08-45/625-237	SASBAŞ Ticari ve İktisadi Bütünlüğünün Samsun Gübre Tic. ve San. Ltd. Şti. tarafından devralınması işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1998/4 sayılı Tebliğ ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	17.07.2008
14	08-45/635-239	Mavi Giyim San. ve Tic. A.Ş.'nin hisselerinin tamamının Blue International Holding N.V. tarafından devralınması işlemine Hisse Alım Sözleşmesi'nin 7.3.1 maddesinde gizlilik yükümlülüğü kapsamında süresiz olarak öngörülen "kullanmamaya" yönelik hükmün, rekabet açısından değer taşıyan bilgiler bakımından sözleşmenin kapanış tarihinden itibaren en fazla 3 (üç) yıl süre ile sınırlandırılması halinde yan sınırlama sayılarak izin verilmesine karar verilmiştir.	17.07.2008
15	08-45/636-240	V&S Vin & Sprit AB hisselerinin tamamının Pernod Ricard SA tarafından İsveç Krallığı'ndan devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olduğuna; ancak tarafların toplam pazar payları ve cirolarının aynı Tebliğ'de öngörülen eşikleri aşmaması nedeniyle izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	17.07.2008
16	08-45/637-241	Ankara Doğal Elektrik Üretim ve Ticaret A.Ş.'ye ait Tercan, Kuzgun, Mercan, İkizdere, Çıldır, Beyköy ve Ataköy Hidroelektrik Santralleri ile Denizli Jeotermal Santralının işletme hakkı devri, Engil Gaz Tribünleri Santralının satış yöntemi ile devri işlemine ilişkin 27.3.2008 tarih, 08-26/280-89 sayılı Kurul kararı dikkate alınarak, söz konusu özelleştirme sürecinde İşletme Hakkı Devir Sözleşmesi ile Satış Sözleşmesi'nin Zorlu Doğal Elektrik Üretim A.Ş. tarafından yapılmasının 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	17.07.2008
17	08-45/638-242	Anadolu İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin, müktesep hak teşkil etmemek üzere geçici rejim süresince kullandığı ulusal karasal yayın izninin, Doğan TV Holding A.Ş. bünyesinde bulunan La-	17.07.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		pis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş. tarafından devralınması işlemine, devredilen yayın izninin sadece haber yayınları yapan CNN Türk kanalının yayınında kullanılması koşuluyla izin verilmesine karar verilmiştir.	
18	08-45/644-243	Çarşamba İmar İnş. San. Tic. Ltd. Şti.'nin Samsun Çarşamba'da bulunan hazır beton tesisinin Cimpor Yibitaş Çimento San. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	17.07.2008
19	08-47/649-246	Highveld Steel and Vanadium Corporation Limited'in Güney Afrika Cumhuriyeti'nde bulunan vanadyum faaliyetlerini ve yine bu şirketin South African Japan Vanadium'da bulunan %50 oranındaki hisselerinin Duferco Investment Partners Inc.'nin %100 iştiraki olan Vanchem Vanadium Products Limited tarafından dolaylı olarak devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	24.07.2008
20	08-47/651-248	Başkent Doğalgaz Dağıtım A.Ş.'nin hisselerinin tamamının, blok satış yöntemi ile Global-AAICM-STFA Ortak Girişim Grubuna veya Elektromed Elektronik Sanayi ve Sağlık Hizmetleri A.Ş.'ye veya Çalık Enerji San. ve Tic. A.Ş.'ye devri işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna, adı geçen teklif sahiplerinden herhangi biri tarafından gerçekleştirilecek muhtemel devralma işlemi sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığına karar verilmiştir.	24.07.2008
21	08-47/652-249	Nitromak Makine Kimya-NitroNobel Kimya Sanayi A.Ş.'nin %50 oranındaki hisselerinin Dyno Nobel Investments Australia Pty Ltd. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	
22	08-47/655-251	Thomson S.A.'nın teneke ayarlayıcı işlerinin, NXP B.V. şirketinin kontrolündeki NXP RFS Singapore PTE Limited tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	24.07.2008
23	08-47/656-252	Caradon Radiators BidCo 2 Limited tarafından Termo Teknik Ticaret ve Sanayi A.Ş. hisselerinin %15'inin devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	24.07.2008
24	08-47/658-253	Birlik Mensucat Tic. ve San. İşletmesi A.Ş.'nin Lüks Kadife Tic. ve San. A.Ş.'de bulunan %62,18 oranında hisselerinin Küçükçalık Mefruşat Tic. ve San. A.Ş. tarafından devralınması tarafların toplam pazar payları ve cirolarının aynı Tebliğ'de öngörülen eşikleri aşmaması nedeniyle izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	24.07.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
25	08-47/660-254	JOST Holdings GmbH'nin hisselerinin tamamının Cinven Group Limited'in kontrolünde bulunan Cintonori Acquisitions GmbH tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	24.07.2008
26	08-47/661-255	Sadullah Sefa MERMERCİ'nin sahibi olduğu Akfil Holding A.Ş., Akfil Tekstil Turizm İnşaat Sanayi ve Ticaret A.Ş., Akfil Tekstil Üretim ve Ticaret A.Ş., Akfil Turizm İnşaat ve Yatırım A.Ş., Akfil Turizm Yatırım Planlama Geliştirme ve Ticaret A.Ş., Akfil Gayrimenkul ve Yatırım Ticaret A.Ş., Akfil Gayrimenkul Yatırım İnşaat Geliştirme ve Ticaret A.Ş.'ye ait hisselerin tamamının Akkoza Gayrimenkul Yatırımı A.Ş. tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olduğuna; ancak tarafların toplam pazar payları ve cirolarının aynı Tebliğ'de öngörülen eşikleri aşmaması nedeniyle izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	24.07.2008
27	08-47/662-256	Porsche Automobil Holding SE'in Volkswagen Aktiengesellschaft'taki hisselerini %50'nin üzerine çıkarması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	24.07.2008
28	08-47/664-258	Credit Suisse Investments Nederland BV tarafından Lider Faktoring Hizmetleri A.Ş.'nin hisselerinin % 9,9'unun devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	24.07.2008
29	08-49/687-264	Denel Munitions (Proprietary) Ltd.'nin %51 oranındaki hissesinin Rheinmetall Waffe Munition GmbH tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	31.07.2008
30	08-49/690-266	Bayrampaşa Alışveriş Merkezi'nin Bainbridge II Properties S.a.r.l. tarafından Bayrampaşa Center Gayrimenkul Ticaret Ltd. Şti. aracılığıyla CarrefourSA Carrefour Sabancı Ticaret Merkezi A.Ş.'den devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	31.07.2008
31	08-49/691-267	Tütün, Tütün Mamulleri, Tuz ve Alkol İşletmeleri A.Ş.'nin Ayvalık Tuz İşletmesi Müdürlüğü tarafından işletilen Ayvalık Tuzlası'na ait tuz üretim işi ile ilgili varlıkların "işletme hakkının verilmesi" ve "satış" yöntemleri ile Finans Enerji Maden Metalurji San. ve Tic. A.Ş.- Medtur Gıda Turizm Madencilik San. ve Tic. A.Ş. Ortak Girişim Grubuna veya NZN Madencilik Enerji Üretim Otomotiv Gıda İnşaat San. ve Tic. A.Ş.'ye veya Dilbey Madencilik San. ve Tic. Ltd. Şti.'ye devri işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında olduğuna, ancak aynı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen pazar payları ve ciro eşiklerinin aşılmaması nedeniyle izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	31.07.2008
32	08-49/692-268	Ezteks Ezberci Teks. İnş. Madencilik Nakliye ve Tic. A.Ş. ve Ezberci Giyim San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin Ankara'da işlettiği iki Levi's mağazasının, Levi Strauss İstanbul Konf. San. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7.	31.07.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olduğuna; ancak tarafların toplam pazar payları ve cirolarının aynı Tebliğ'de öngörülen eşikleri aşmaması nedeniyle izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	
33	08-49/693-269	TİM Trakya İş Merkezi Yatırım ve Ticaret A.Ş. hisselerinin Corio Yatırım Holding A.Ş., Corio N.V., VIB North America B.V., Bocan B.V. ve Patio Onroerend Goed B.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine, Hissedarlar Sözleşmesinde yer alan rekabet etmeme yükümlülüğünün, ilk ve ikinci kapanış tarihleri arasında ve ayrıca son kapanış tarihinden itibaren üç yıl olacak şekilde düzenlenmesi halinde yan sınırlama kabul edilmesine karar verilmiştir.	31.07.2008
34	08-49/694-270	Corio Gayrimenkul Yönetimi ve Yatırım Ticaret Ltd. Şti.'nin Yaylada Yatırım İşletmecilik A.Ş.'nin hisselerini devralması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	31.07.2008
35	08-49/695-271	Özderici Gayrimenkul Yatırım A.Ş.'nin Uğur Gayrimenkul Geliştirme ve Yatırım A.Ş.'yi devralması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına izin verilmesine karar verilmiştir.	31.07.2008
36	08-49/701-276	Finsogepar S.p.A.'nın bazı iştiraklerinin hisselerinin Outokumpu Oyj tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	31.07.2008
37	08-49/716-278	Bimeks Bilgi İşlem ve Dış Ticaret A.Ş.'nin %3,11 oranındaki hissesinin RP Explorer (Netherlands) B.V. tarafından SPV Bilişim ve Dış Ticaret A.Ş.'den devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	31.07.2008
38	08-50/721-281	Hamoğlu Yönetim Organizasyonu Personel Taşımacılık ve Yemek Üretim Hizmetleri İşletmecilik A.Ş.'nin kirasında bulunan Silivri, Çengelköy ve Tekirdağ Maksi Marketler'in faaliyet gösterdiği işyerlerinin Migros Türk Ticaret A.Ş. tarafından kiralanması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	14.08.2008
39	08-50/725-284	Türkiye Tarım Kredi Kooperatifleri Merkez Birliğinin Güven Türk A.Ş.'de bulunan %99,9 oranında hissesinin Groupama International tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	14.08.2008
40	08-50/729-287	Koç Holding A.Ş., Temel Ticaret ve Yatırım A.Ş., Akpa Dayanımlı Tüketim LPG ve Akaryakıt Ürünleri Pazarlama A.Ş., Beldesan Otomotiv Yan Sanayi ve Ticaret A.Ş., Rahmi M. Koç, Semahat S. Arsel, Suna Kıraç, Mustafa V. Koç, M. Ömer Koç, Ali Y. Koç'un Otomotiv Lastikleri Tevzi A.Ş. nezdindeki hisselerinin tamamının %89,66'sına tekabül eden kısmının Continental Caoutchouc-Export Aktiengesellschaft tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	14.08.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
41	08-50/730-288	Kapital Faktoring A.Ş. ve Atak Faktoring A.Ş.'nin % 20 hissesinin Och-Ziff Capital Management'a devredilmesi ile oluşacak ortak girişime izin verilmesine karar verilmiştir.	14.08.2008
42	08-50/732-290	Ebru Güvenlik Medikal ve Temizlik İnşaat Turizm Gıda Peyzaj Taşımacılık A.Ş.'nin %80 oranında hissesinin Trenkwalder International AG tarafından devralınması işleminin tarafların toplam pazar payları ve cirolarının 1997/1 sayılı Tebliğ'de öngörülen eşikleri aşmaması nedeniyle izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	14.08.2008
43	08-50/736-293	OYAK Emeklilik A.Ş.'nin hisselerinin tamamının ING Continental Europe Holdings B.V. tarafından devralınması işleminin izne tabi olmadığına, işleme 4054 sayılı Kanun'un 8. maddesi uyarınca menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.	14.08.2008
44	08-50/739-295	Merit Gemicilik ve Tic. Ltd. Şti.'nin Maersk Denizcilik A.Ş.'de bulunan %40 oranında hissesinin Maersk A/S tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	14.08.2008
45	08-50/741-297	Vanhoğlu Güvenlik Temizlik ve Sosyal Hizmetler Ticaret ve Sanayi A.Ş.'nin %80 oranında hissesinin Trenkwalder International AG, Thomas BRASER, Karl WANNA ve Cengiz KÜÇÜKKUŞ tarafından devralınması işleminin izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle işleme izin verilmesine, Hisse Satın Alma Sözleşmesi'nin 6.1.6. maddesinde düzenlenen rekabet etmeme yükümlülüğünün, süresinin 5 yıl ile sınırlı olacak şekilde düzenlenmesi halinde yan sınırlama kabul edilmesine karar verilmiştir.	14.08.2008
46	08-50/742-298	VG Güvenlik ve Koruma Hizmetleri A.Ş.'nin %80 oranında hissesinin Trenkwalder International AG, Thomas BRASER, Karl WANNA ve Cengiz KÜÇÜKKUŞ tarafından devralınması işleminin tarafların toplam pazar payları ve cirolarının aynı Tebliğ'de öngörülen eşikleri aşmaması nedeniyle izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	14.08.2008
47	08-50/746-302	Başkent Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin %100 oranındaki hissesinin blok olarak satış yöntemiyle Akcez Ortak Girişim Grubuna veya H.Ö. Sabancı Holding A.Ş. - Österreichische Elektrizitätswirtschafts Aktiengesellschaft - Enerjisa Enerji Üretim A.Ş. Ortak Girişim Grubuna veya Hema Endüstri A.Ş.'ye devri işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna, adı geçen teklif sahiplerinden herhangi biri tarafından gerçekleştirilecek muhtemel devralma işlemi sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarlarda	14.08.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığına karar verilmiştir.	
48	08-50/747-303	Sakarya Elektrik Dağıtım A.Ş.'nin %100 oranındaki hissesinin blok olarak satış yöntemiyle Akcez Ortak Girişim Grubuna veya H.Ö. Sabancı Holding A.Ş. - Österreichische Elektrizitätswirtschafts Aktiengesellschaft - Enerjisa Enerji Üretim A.Ş. Ortak Girişim Grubuna devri işleminin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna, adı geçen teklif sahiplerinden herhangi biri tarafından gerçekleştirilecek muhtemel devralma işlemi sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarlarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesinde sakınca bulunmadığına karar verilmiştir.	14.08.2008
49	08-50/748-304	Akpet Akaryakıt Dağıtım A.Ş., Akpet Gaz A.Ş. ve Akpet Doğalgaz İletim Ltd. Şti.'de Aytemiz Petrol Sanayi ve Ticaret A.Ş., İsmail AYTEMİZ, Hüseyin AYTEMİZ, Ali AYTEMİZ ve İ. Gökhan AYTEMİZ'in sahip olduğu hisse ve ortaklık paylarının LUKOIL Euresia Petrol A.Ş., LUKOIL Europe Holdings B.V., LUKOIL Holding A.G., LUKOIL International Invest Ltd. ve LUKOIL Investments Ltd. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	14.08.2008
50	08-50/753-307	Düzyay Sağlık Hizmetleri A.Ş.'nin hisselerinin tamamının Fresenius Diyaliz Hizmetleri A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	14.08.2008
51	08-50/779-309	LBB Finance ve Benelux Recycling'e ilişkin hisselerin ve oy haklarının tamamının Sita France tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	14.08.2008
52	08-51/781-310	Bamesa Çelik Servis Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Mitsui & Co. Europe plc. arasında imzalanan ortak girişim anlaşması sonucu kurulacak olan BAMI Çelik Servis Sanayi ve Ticaret A.Ş. unvanlı ortak girişim şirketinin kurulması işlemine izin verilmiştir.	29.08.2008
53	08-52/785-314	Skion GmbH'nin Ventus Venture Fund GmbH & Co. Beteiligungs KG kanalıyla, Nordex AG hisselerinin %20'sini devralması işleminin Nordex AG'nin kontrolünde değişikliğe yol açmaması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	11.09.2008
54	08-52/786-315	Cognis GmbH'nin "Pulcra Chemicals GmbH ve diğer grup şirketleri"nde doğrudan ve/veya dolaylı olarak sahip olduğu hisselerin Fashion Chemicals GmbH & Co KG tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
55	08-52/787-316	Gabriel Acquisitions GmbH tarafından, Evonik Industries AG'nin RAG Stiftung'a ait hisselerinden %25,01'inin devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
56	08-52/788-317	WPP Group Plc.'nin grup şirketleri aracılığıyla Taylor Nelson Sofres Plc. şirketinin hisselerini kamuoyuna teklif yoluyla devralması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
57	08-52/793-322	Kral TV ve Kral FM Ticari ve İktisadi Bütünlüğü'nün Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu tarafından A Yapım Radyo ve Televizyon Yayıncılığı A.Ş.'ye satışı işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
58	08-52/794-323	Yıldız Holding A.Ş.'nin Bizim Toplu Tüketim Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.'de sahip olduğu hisselerinden %20'sinin Golden Horn Investments B.V. tarafından devralınması işleminin Bizim Toplu Tüketim Pazarlama San. ve Tic. A.Ş.'nin kontrolünde değişikliğe yol açmaması nedeniyle 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına, işlemin ve işlemi düzenleyen anlaşmaların başvuruda yer alan haline, rekabeti kısıtlayıcı herhangi bir hüküm içermemesi nedeniyle menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
59	08-52/795-324	International Restaurants Group S.a.r.l. tarafından Doors Holding A.Ş.'nin gerçek kişi hissedarları elinde bulunan toplam %38,5 oranında hissesinin devralınması suretiyle ortak girişim tesis edilmesi işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
60	08-52/797-325	Merzeci Ailesi ve Südzucker Grubu'nun Kerevitaş Gıda San. ve Tic. A.Ş.'de sahip oldukları toplam %51 oranında hissenin Yıldız Holding A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
61	08-52/799-326	Düring Lizenzen AG'nin hisselerinin tamamının SCJ NL Holdings BV tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
62	08-52/800-327	Ofis Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. işletmesi altında bulunan 11 ve Evim Gıda ve İhtiyaç Maddeleri San. ve Tic. Ltd. Şti. işletmesi altında bulunan 3 adet mağazanın işletme hakkının, demirbaş ve emtialarla birlikte Şeref Makromarket San. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
63	08-52/801-311	Altınyıldız Mensucat ve Konfeksiyon Fabrikaları A.Ş.'nin sahip olduğu markalı ürünler mağazacılık işletmesinin kısmi olarak bölünerek Markalı Mağazacılık A.Ş.'ye devredilmesi işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	11.09.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
64	08-52/802-328	Israel Beer Breweries Ltd. tarafından, Türk Tuborg Bira ve Malt Sanayii A.Ş.'nin sermayesinin %95,69'unu temsil eden ve Bimpaş Bira ve Meşrubat Pazarlama A.Ş.'nin sermayesinin %0,067'sini temsil eden hisselerin Carlsberg Breweries A/S'den devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
65	08-52/831-329	GBT Gedik Böhler Technology Kaynak Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin %50 oranındaki hissesinin, Gedik Kaynak Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
66	08-52/832-330	Fording Canadian Coal Trust'a ait mal varlığının tamamının ve bu kapsamda Elk Valley Coal Partnership'in hisselerinin %60'ının Teck Cominco Limited tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
67	08-52/833-331	Alpha Natural Resources Inc'in Cleveland-Cliffs Inc. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
68	08-52/835-332	Hacı Ömer Sabancı Holding A.Ş.'nin kontrolündeki Bossa Ticaret ve Sanayi İşletmeleri T.A.Ş.'nin hisselerinin %50,12'sinin Akkardan Sanayi ve Ticaret A.Ş.'ye devredilmesi işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
69	08-52/837-334	Üniversal Menkul Değerler A.Ş.'nin hisselerinin tamamının ING UK Holdings Limited ve iştirakleri tarafından devralınması işlemine menfi tespit belgesi verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
70	08-52/839-336	Cengiz Makina Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin %80 oranında hissesinin Stoba Präzisionstechnik GmbH & Co. KG, Fritz BACHMANN, Manfred SCHÖNENBORN ve Gerhard SADOSCHISKI tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	11.09.2008
71	08-54/847-338	Tuneks Madencilik Sanayi ve Ticaret Ltd. Şti.'nin kalsit ve ilişkili ürünlerin madenciliği ve üretimine dair faaliyetlerinin, belirli malvarlığı ve anlaşmalarının Omya Madencilik Sanayi ve Ticaret A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine, devralma işlemine ilişkin izin başvurusunda yanlış ve yanıltıcı bilgi ve belge sunması nedeniyle Omya Madencilik San. ve Tic. A.Ş.'ye 4054 sayılı Kanun'un 16. maddesinin birinci fıkrası uyarınca 2007 mali yılı sonunda oluşan gayri safi gelirinin binde biri oranında olmak üzere idari para cezası verilmesine karar verilmiştir.	18.09.2008
72	08-54/848-339	Eminiş Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş. ile Plaskap Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş.'nin Eminiş Ambalaj Sanayi ve Ticaret A.Ş. çatısında birleşmeleri işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve b1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında olmadığına karar verilmiştir.	18.09.2008
73	08-54/854-341	The Manitowoc Company Inc.'in, iştiraki MTW County Ltd. aracılığıyla Enodis Plc'nin kontrolünü devralması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	18.09.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
74	08-54/855-342	Demir Toprak İthalat İhracat ve Tic. A.Ş., Sınai ve Mali Yatırımlar Holding A.Ş. ve Endüstri Holding A.Ş.'nin Superonline Uluslararası Elektronik Bilgilendirme Telekomünikasyon ve Haberleşme Hizmetleri A.Ş.'de bulunan toplam %99.99 oranında hisselerinin Turktell Bilişim Servisleri A.Ş., Şans Oyunları Yatırım Holding A.Ş., Turkcell Kurumsal Satış ve Dağıtım Hizmetleri A.Ş. ve Global Bilgi Pazarlama Danışma ve Çağrı Servis Hizmetleri A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	18.09.2008
75	08-54/856-343	Colgate Palmolive Company'nin Başer Tüketim Maddeleri Paz. ve Tic A.Ş.'de bulunan %45 oranında hissesinin ABC Holding A.Ş. tarafından devralınması işleminin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi olmadığına, Colgate Palmolive Company'nin Başer Kimya San. ve Tic A.Ş.'de bulunan % 45 oranında hissesinin Başer Tüketim Maddeleri Paz. ve Tic. A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	18.09.2008
76	08-54/857-344	Komili markası ile ilgili aktiflerin Ana Gıda Otomotiv ve İhtiyaç Mad. San. ve Tic. A.Ş. tarafından Unilever San. ve Tic. Türk A.Ş.'den devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	18.09.2008
77	08-56/883-346	Radyo Nostalji Ticari ve İktisadi Bütünlüğü'nün, TMSF tarafından satış ihalesinde en yüksek iki teklifi veren Yonca Radyo ve Televizyonculuk Yayıncılık A.Ş. veya Avrupa Müzik Yapım Prodüksiyon Yayın Tic. A.Ş. 'ye devri işleminin, 4054 sayılı "Rekabetin Korunması Hakkında Kanun"un 7. maddesi ve 1998/4 sayılı Tebliğ kapsamında olduğuna, ancak aynı Tebliğ'in 5. maddesinde öngörülen pazar payları ve ciro eşiklerinin aşılmaması nedeniyle izne tabi olmadığına karar verilmiştir.	25.09.2008
78	08-56/885-348	Epcos AG'nin tam kontrolünün TDK Germany GmbH tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.09.2008
79	08-56/887-349	Bilyoner İnteraktif Hizmetler A.Ş.'nin Turktell Bilişim Servisleri A.Ş., Şans Oyunları Yatırım Holding A.Ş. ve Global Bilgi Pazarlama Danışma ve Çağrı Servis Hizmetleri A.Ş.'ye ait %55 oranındaki hissesinin Demir Toprak İthalat İhracat ve Tic. A.Ş., Sınai ve Mali Yatırımlar Holding A.Ş. ve Endüstri Holding A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.09.2008
80	08-56/890-351	Pharmaq AS'nin ortak kontrolünün Kverva AS ve Orkla ASA tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.09.2008
81	08-56/894-355	Zuivelcoöperative Campina U.A. ve Coöperative Friesland Foods U.A. adlı teşebbüslerin Zuivelcoöperatie Frisland Campina U.A. adı altında, anılan teşebbüslerin ayrı ayrı iştirakleri olan Koninklijke Friesland Foods N.V. ve Campina	25.09.2008

SIRA NO	KARAR SAYISI	KARAR KONUSU	KARAR TARİHİ
		B.V.'nin ise Koninklijke Friesland Campina N.V. adı altında birleşmesi işlemlerine izin verilmesine karar verilmiştir.	
82	08-56/901-360	Liba Laboratuvarları A.Ş.'ye ait EBV Sağlık Ürünleri San. ve Tic. Ltd. Şti. (EBV)'nin sermayesinin %99,5'ini oluşturan hisselerin EBEWE Pharma Holding GmbH tarafından devralınması işlemine izin verilmesine karar verilmiştir.	25.09.2008

SEÇİLMİŞ KURUL KARARLARI

	<u>Karar Tarihi</u>	<u>Karar No</u>
• ACT/Corio Kararı	03.07.2008	08-43/588-221
• MPN/HES/Wilkins Kararı	09.07.2008	08-44/601-228
• Blue/Mavi Jeans Kararı	17.07.2008	08-45/635-239
• TV5/CNN Türk Kararı	17.07.2008	08-45/638-242
• Konya Çimento Kararı	11.09.2008	08-52/790-319

Dosya Konusu: ACT 4 Gayrimenkul Geliştirme Yatırım İnşaat ve Ticaret Anonim Şirketi'nin sermayesinin tamamının Corio N.V. ve kontrolündeki Corio Real Estate Espana S.L., VIB North America B.V., Bocan B.V. ve Hoog Catharijne B.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

Dosya Sayısı : 2008-3-95 (Devralma)
Karar Sayısı : 08-43/588-221
Karar Tarihi : 3.7.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, Süreyya ÇAKIN, Mehmet Akif ERSİN,
Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Aydın ÇELEN, Nazlı UĞURLU

C. BİLDİRİMDE BULUNAN: - Corio Real Estate Espana S.L.
Temsilcisi: Av. Saadet Aslı KUCUROĞLU
Pekin & Bayar Ortak Avukat Bürosu, Ahular
Sokak No.15, 34337 Etiler, İstanbul

D. TARAFLAR: - Corio N.V.
Jacobsweert, St. Jacobsstraat 200, 3511 BT
Utrecht, HOLLANDA
- Corio Real Estate Espana S.L.
Calle Maria de Molina 40-8 28006 Madrid, İSPANYA
- VIB North America B.V.
Jacobsweert, St. Jacobsstraat 200, 3511 BT
Utrecht, HOLLANDA
- Bocan B.V.
Jacobsweert, St. Jacobsstraat 200, 3511 BT
Utrecht, HOLLANDA

- Hoog Catharijne B.V.
Jacobsweer, St. Jacobsstraat 200, 3511 BT
Utrecht, HOLLANDA
- Act 1 Gayrimenkul Geliştirme Yat. İnş. ve Tic. A.Ş.,
Sümbül Sok. Gönüller Aralığı Çıkması No:6,
1.Levent, İstanbul
- Acteum Gayrimenkul Geliştirme İnşaat Yatırım ve Tic.Ltd.Şti.
Sümbül Sok. Gönüller Aralığı Çıkması No:6,
1.Levent, İstanbul
- Tomasz Jakub SZEWCZYK
Sümbül Sok. Gönüller Aralığı Çıkması No:6,
1.Levent, İstanbul
- Mehmet Özgür ÜRETEN
Zeytinoğlu Cad. Çevre Sitesi 13 B Blok Daire: 6 Kar: 2
Akatlar Beşiktaş, İstanbul
- Murat Bahadır TULÜNAY
Ferah Mah., Mehmet Akif Ersoy Cad. Çamlıca Konakları
Sitesi C 15 Üsküdar, İstanbul
- ACT Gayrimenkul Geliştirme Yatırım İnşaat ve Ticaret A.Ş.
Sümbül Sok. Gönüller Aralığı Çıkması No:6,
1.Levent, İstanbul

E. DOSYA KONUSU: ACT 4 Gayrimenkul Geliştirme Yatırım İnşaat ve Ticaret Anonim Şirketi'nin sermayesinin tamamının Corio N.V. ve kontrolündeki Corio Real Estate Espana S.L., VIB North America B.V., Bocan B.V. ve Hoog Catharijne B.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 28.5.2008 tarih ve 3297 sayı ile giren ve en son 20.6.2008 tarih ve 3894 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 20.6.2008 tarih ve 2008-3-95/Öİ-08-AÇ sayılı Birleşme/Devralma Raporu, 20.6.2008 tarih ve REK.0.07.00.00-120/102 sayılı Başkanlık Önergesi ile 08-43 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

- Bildirim konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devir işlemi olduğu, bununla birlikte devralma işlemi ile ilgili pazarda 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi çerçevesinde yeni bir hakim durumun yaratılmasının veya mevcut bir hakim durumun güçlendirilerek, rekabetin önemli ölçüde sınırlandırılmasının söz konusu olmaması nedeniyle işleme izin verilebileceği,

- Öte yandan izne tabi olduğu anlaşılan devralma işlemini Rekabet Kurulu'nun izni olmaksızın gerçekleştiren devralan konumundaki şirketler Corio N.V., Corio Real Estate Espana S.L., Bocan B.V., VIB North America B.V. ve Hoog Catharijne B.V.'nin her birine 4054 sayılı Kanun'un 5728 sayılı Kanun'la değişik 16. maddesinin (b) bendi uyarınca 10.000 YTL (on bin YTL) idari para ceza verilmesi gerektiği,

kanaat ve sonucuna ulaşıldığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Devralan Taraflar (Alıcılar): Corio N.V., Corio Real Estate Espana S.L. (Corio Espana), VIB North America B.V. (VIB), Bocan B.V. ve Hoog Catharijne B.V. (Hoog)

Corio N.V., Hollanda yasaları uyarınca kurulmuş başlıca faaliyet alanı dünya çapında varlıklara yatırım yapmak olan, Türkiye'de ise alışveriş merkezleri yapımı ve işletimi işi ile iştigal eden halka açık bir şirkettir. Kontrolüne sahip olduğu şirketlerin tamamı özellikle AVM gibi gayrimenkul yatırımı projeleri ve bu projelerin yönetimi için kurulmuş şirketlerdir.

Corio N.V., VIB'in hisselerinin tamamına; dolaylı olarak da Corio Espana'nın, Bocan B.V.'nin ve Hoog'un hisselerinin tamamına sahiptir. Tablo 1'de Corio N.V.'nin Türkiye'de hissesine sahip olduğu şirketler, bu şirketlerdeki payları ve bu şirketlerin sahibi olduğu alışveriş merkezleri (AVM), Tablo 2'de ise Corio N.V. ve kontrolündeki şirketlerin Türkiye'de elde ettikleri cirolar gösterilmektedir.

Tablo 1 - Corio'nun Hissesine Sahip Olduğu Şirketler

Şirket	AVM	Şehir	Pay(%)
Akmerkez Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	Akmerkez	İstanbul	(....)
Corio Yatırım Holding A.Ş.			(....)
Miratur Turizm İnşaat ve Ticaret A.Ş.	Adacenter	Adapazarı	(....)
Tan Gayrimenkul Yatırım İnşaat Turizm Pazarlama ve Ticaret A.Ş.	Teraspark	Denizli	(....)
GAC Gayrimenkul Yatırım A.Ş.	Akkoza Bahçeşehir	İstanbul	(....)
Corio Yönetim Hizmetleri Ltd. Şti			(....)

Corio Gayrimenkul Yönetimi ve Yatırım Ltd. Şti	365	Ankara	(.....)
Saf Gayrimenkul Geliştirme İnşaat ve Ticaret A.Ş.	Acıbadem	İstanbul	(.....)
Üçgen Bakım ve Yönetim Hizmetleri A.Ş.			(.....)

(Kaynak: Bildirim Formu)

Tablo 2 - Corio Grubu 2007 yılı Ciroları

Şirket Adı	Ciro'nun Temelini Oluşturan Faaliyet	2007 Ciro (YTL)
Corio Grubu	Tüm Türkiye faaliyetlerinden elde ettiği ciro	(.....)
Akmerkez Gayrimenkul Yatırım Ortaklığı A.Ş.	Akmerkez AVM'nin bağımsız bölümlerinin kiralanasından elde edilen kira geliri	(.....)
Tan Gayrimenkul Yatırım İnşaat Turizm Pazarlama ve Ticaret A.Ş.	Teras Park Alışveriş Merkezi	(.....)
Miratur Turizm İnşaat ve Ticaret A.Ş.	Ada Center Alışveriş Merkezi	(.....)
Corio Gayrimenkul Yönetimi ve Yatırım Ltd. Şti	"365" AVM	(.....)
GAC Gayrimenkul Yatırım A.Ş.	-	(.....)
Corio Yatırım Holding A.Ş.	-	(.....)
Corio Yönetim Hizmetleri Ltd. Şti	-	(.....)
Saf Gayrimenkul Geliştirme İnşaat ve Ticaret A.Ş.	-	(.....)
Üçgen Bakım ve Yönetim Hizmetleri A.Ş.	Akmerkez AVM'nin bağımsız bölümlerinin kiralanasından elde edilen kira geliri	(.....)
Corio Real Estate Espana S.L.	Toplam Türkiye Ciro	(.....)
Corio N.V.	Toplam Türkiye Ciro	(.....)
Bocan B.V.	Toplam Türkiye Ciro	(.....)
VIB North America B.V.	Toplam Türkiye Ciro	(.....)
Hoog Catherijne B.V.	Toplam Türkiye Ciro	(.....)

(Kaynak: Bildirim Formu)

Tablo 2'den görüldüğü üzere GAC Gayrimenkul Yatırım A.Ş., Corio Yatırım Holding A.Ş., Corio Yönetim Hizmetleri Ltd. Şti. Saf Gayrimenkul Geliştirme İnşaat ve Ticaret A.Ş. ve Corio Gayrimenkul Yönetimi ve Yatırım A.Ş.'nin 2007 ciroyu yoktur.

Corio Espana'nın yönetim kurulu üyeleri; Inigo Yllera Cabaleros, Gerardus Henricus Wilhelmus Groener, Jan Gerard Hars'dan, Corio N.V.'nin yönetim kurulu üyeleri ise, Gerardus Henricus Wilhelmus Groener, Frederic Yves Marie Fontaine, Jan Gerard Hars'dan oluşmaktadır. VIB, Bocan B.V. ve Hoog'un yönetim kurulu yoktur ancak yönetici müdürleri Corio N.V.'dir.

H.1.2. ACT 4 Gayrimenkul Geliştirme Yatırım İnşaat ve Ticaret Anonim Şirketi (ACT 4)

ACT 4 18.2.2008 tarihinde yatırım amaçlı kurulmuştur. Şirket Malatya Belediye Encümeni kararı ile Malatya ilinde (.....) metrekaare büyüklüğündeki arsanın satışı için düzenlenen ihaleye (.....) tarihinde katılmıştır ve Belediye, (.....) YTL karşılığında 1795 sayılı Belediye Encümeni kararı ile ihaleyi

şirkete vermiştir. Alıcılar söz konusu gayrimenkul üzerinde 2010'da tamamlanacak olan bir alışveriş merkezi inşa edeceklerdir.

Tablo 3 - ACT 4 sermaye yapısı

Hissedarın Adı	Payı(%)
Act 1 Gayrimenkul Geliştirme Yatırım İnşaat ve Ticaret Anonim Şirketi	96,00
Acteeum Gayrimenkul Geliştirme İnşaat Yatırım ve Ticaret Limited Şirketi	1,00
Tomasz Jakub Szewczyk	1,00
Mehmet Özgür Üreten	1,00
Murat Bahadır Tülünay	1,00
Toplam	100,00

(Kaynak: Bildirim Formu)

Şirketin yönetim kurulu üyeleri; Tomasz Jakub Szewczyk, Murat Bahadır Tülünay, Mehmet Özgür Üreten'den oluşmaktadır.

H.1.3. Devreden Taraflar: ACT 1 Gayrimenkul Geliştirme Yatırım İnşaat ve Ticaret A.Ş. (ACT 1), Acteeum Gayrimenkul Geliştirme İnşaat Yatırım ve Ticaret Limited Şirketi (Acteeum), Tomasz Jakub Szewczyk, Murat Bahadır Tülünay, Mehmet Özgür Üreten

ACT 1'in sermaye yapısına Tablo - 4'te yer verilmiştir:

Tablo 4 - ACT 1'in sermaye yapısı

Hissedarın Adı	Payı (%)
Acteeum Partnership Operations B.V.	95,00
Acteeum Gayrimenkul Geliştirme İnşaat Yatırım ve Ticaret Limited Şirketi	1,00
Tomasz Jakub Szewczyk	1,00
Mehmet Özgür Üreten	1,00
Murat Bahadır Tülünay	1,00
Toplam	100,00

(Kaynak: Bildirim Formu)

Acteeum Partnership Operations B.V. profesyonel yatırımcılara gelişmekte olan ülkelerde gayrimenkul yatırım ve geliştirme hizmeti veren ve özellikle Türkiye, Ukrayna ve Ermenistan'da perakende gayrimenkul yatırımı projelerine odaklanan bir gayrimenkul yatırım şirkettir. Acteeum ise Acteeum Partnership Operations B.V.'nin Türkiye'deki ayağıdır ve sermaye yapısına tablo 5'te yer verilmiştir:

Tablo 5 - Acteeum'un sermaye yapısı

Hissedarın Adı	Payı (%)
Acteeum Limited	95,00
Acteeum Partnership Operations B.V.	5,00
Toplam	100,00

(Kaynak: Bildirim Formu)

Acteum ACT 1 ve ACT 4'ün yanı sıra, ACT 2 Gayrimenkul Geliştirme Yatırım İnşaat ve Ticaret A.Ş., ACT 3 Gayrimenkul Geliştirme Yatırım İnşaat ve Ticaret A.Ş., ACT 5 Gayrimenkul Geliştirme Yatırım İnşaat ve Ticaret A.Ş., ACT 6 Gayrimenkul Geliştirme Yatırım İnşaat ve Ticaret A.Ş.'nin de kontrolüne sahiptir. ACT 1-6 şirketlerinin tamamı özel yatırım araçları olup çeşitli gayrimenkul projeleri için kurulmuşlardır ancak ACT 1,2,3,5 ve 6'nın bildirim tarihi itibarıyla devam eden aktif bir gayrimenkul projesi bulunmamaktadır.

1.2.2008 tarihinde kurulan ACT 1'in henüz elde ettiği bir ciro yoktur. Acteum'un 2007 yılı cirosu ise (.....) YTL'dir.

ACT 1'in yönetim kurulu üyeleri; Henrik Stig Möeller (YK başkanı), Arne Bongenaar (YK başkan yardımcısı), Tomasz Jakub Szewczyk, Murat Bahadır Tülünay, Mehmet Özgür Üreten'den oluşmaktadır. Acteum'un şirket müdürü ise Murat Bahadır Tülünay'dır.

H.2. İlgili Pazar

1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesine göre, devralma işlemlerinde devre konu mal veya hizmetlerle tüketicinin gözünde fiyatı, kullanım amaçları ve nitelikleri bakımından aynı sayılan mal veya hizmetlerden oluşan pazar ilgili ürün pazarını oluşturmaktadır. Dolayısıyla belirli bir ürün ve onunla yüksek ikame edilebilirliği olan diğer ürünlerden oluşan pazar ilgili ürün pazarının tanımında temel alınmaktadır.

Corio N.V. tarafından, Miratur Turizm İnşaat ve Ticaret A.Ş.'nin sermayesinin tamamının devralınmasına ilişkin 5.4.2007 tarihli, 07-30/298-114 sayılı Kurul kararında ilgili ürün pazarı "inşaat ve gayrimenkul yatırımı pazarı" ilgili coğrafi pazar ise devre konu teşebbüsün faaliyetleri açısından herhangi bir coğrafi sınırlama olmaması dikkate alınarak, "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak tespit edilmiştir. Yine Corio'nun taraf olduğu benzer bir dosyada ise 8.2.2007 tarihli 07-13/95-25 sayılı Kurul kararıyla ilgili ürün pazarı "alışveriş merkezi işletmeciliği", ilgili coğrafi pazar ise alışveriş merkezinin Denizli'de bulunması sebebiyle "Denizli ili" olarak tespit edilmiştir.

Başvuru konusu işlemlerde Alıcılar, İstanbul, Denizli, Ankara ve Adapazarı illerinde alışveriş merkezi işletmeciliği işi ile iştigal etmektedirler. Devre konu ACT 4 ise henüz herhangi bir faaliyette bulunmamakla beraber, Malatya'da AVM yapılabilecek bir arsanın ihalesini kazanmış durumdadır. İlgili ürün pazarı "inşaat ve gayrimenkul yatırımı pazarı", ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti Sınırları" olarak belirlendiği takdirde, ACT 4'ün henüz yeni kurulmuş olması ve şirketin yatırım aşamasında olması nedeniyle ilgili ürün pazarında henüz bir pazar payına ve gelire sahip olmamasından dolayı, bildirim konusu işlem sonucunda tarafların toplam pazar payında bir değişiklik olmayacaktır.

İlgili ürün pazarı “alışveriş merkezi işletmeciliği” ve ilgili coğrafi pazar “Malatya ili” olarak belirlendiğinde ise yine hem ACT 4’ün henüz yeni kurulmuş olması, şirketin yatırım aşamasında olması nedenleriyle ilgili ürün pazarında henüz bir pazar payına ve gelire sahip olmamasından dolayı hem de Corio N.V.’nin Malatya’da herhangi bir faaliyeti bulunmamasından dolayı devralma, pazarda yoğunlaşmaya yol açmayacaktır.

Bununla beraber AVM işletmeciliği işinin uluslararası bir boyutu olduğunu da göz önünde bulundurmak gerekmektedir. Corio N.V., Acteum Grup gibi teşebbüsler uluslararası çapta alışveriş merkezi işletmeciliği işi ile iştigal etmektedirler. Bu nedenle ilgili pazarı sadece il çapında değil de uluslararası boyutta da değerlendirmek gerekebilmektedir.

28.1.2008 tarih ve 06-04/56-M sayılı İlgili Pazarın Tanımlanmasına İlişkin Kılavuz’un 20. maddesinde “...inceleme konusu işlem, gerek ürün gerekse de coğrafi açıdan olası alternatif pazar tanımları çerçevesinde rekabet açısından endişeler yaratmıyor ya da alternatif tüm tanımlar açısından rekabeti bozucu bir etki söz konusu oluyorsa pazar tanımı yapılmayabilir.” denilerek rekabetçi endişe yaratmayan işlemlerde Kurul’un ilgili pazar tanımlamayabileceği ifade edilmiştir.

Bu çerçevede yoğunlaşma yaratmayacağı kanaatine varılan dosya konusu işleme ilişkin ilgili ürün pazarı ve ilgili coğrafi pazar tanımı yapılmasına gerek olmadığı sonucuna varılmıştır.

H.3.Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Değerlendirilmesi

Bildirim konusu işlem, ACT 4’ün hisselerinin tamamının Corio Espana, Corio N.V., Bocan B.V., VIB ve Hoog (hep birlikte Alıcılar) tarafından devralınmasıdır. ACT 4’ün devir sonrası hissedarlık yapısına aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 6 - ACT 4’ün devir sonrası hissedarlık yapısı

Hissedarın Adı	Payı (%)
Corio Real Estate Espana S.L.	99,96
Corio N.V.	0,01
Bocan B.V.	0,01
VIB North America B.V.	0,01
Hoog Catharijne B.V.	0,01
Toplam	100,00

(Kaynak: Bildirim Formu)

Tablo 6’de yer alan tüm şirketler Corio N.V.’nin kontrolündedir. İşlem sonucunda ACT 4’ün mutlak kontrolünün Corio N.V. tarafından devralınıyor

olmasından dolayı işlem 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesi anlamında bir devralma işlemidir.

Bunun yanı sıra yalnız Corio Grubu'nun Türkiye'de elde ettiği 2007 yılı toplam cirosunun bildirim formunda yer aldığı üzere (.....) YTL (..... YTL) olması nedeniyle 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde belirtilen 25 milyon YTL ciro eşliğinin aşılmasından dolayı diğer verilere bakılmaksızın, anılan işlem izne tabidir.

Alicılar, Malatya'da AVM yatırımı yapmak istemektedirler ve ACT 4'ün Malatya'daki arsa ihalesini kazanmasının ardından ihaleyi kazanan Şirket'i satın almak ve ihale bedelini Belediye'ye ödemek suretiyle söz konusu arsaya da almış olacaktırlar. Gayrimenkul üzerindeki söz konusu AVM yatırımlarını 2010 yılında tamamlamayı planlayan Alicılar, yatırımın tamamlanmasının ardından AVM'nin yönetimini de üsteleneceklerdir.

Dosya mevcudu bilgilerden, ACT 4'ün yeni kurulduğu, henüz yatırım aşamasında bulunması ve herhangi bir faaliyette bulunmuyor olması nedenleriyle henüz ciro ve pazar payına sahip olmadığı anlaşılmıştır. Bu sebeple bildirim konusu işlemin gerçekleşmesi sonucunda, tüm ilgili pazar tanımları altında, tarafların toplam pazar payında bir değişiklik olmayacaktır.

H.3.2. İşlemin Rekabet Kurulu'nun İzni Olmaksızın Gerçekleştirilmesi

4054 sayılı Kanun'un 5728 sayılı Kanun ile değişik 16. maddesinin (b) bendi, izne tabi birleşme veya devralma işlemlerinin Kurul'un izni olmaksızın gerçekleştirilmesi halinde idari para cezası öngörmüştür. Devralmaya konu olan işlemi düzenleyen 29.4.2008 tarihli Hisse Alım Sözleşmesi'nin 7. maddesi olan "Kapanış Sonrası İşlemler" bölümünde 7.1.madde olan "Rekabet Kurulu Başvurusu" adlı kısım şu şekildedir:

"(.....TİCSRİ SIR.....).

(.....TİCSRİ SIR.....).

."

Aynı sözleşmenin 1. maddesi olan "Tanımlar"da ise "Kapanış",

"Madde 2'de tanımlanan Satın Alınan Hisseler'in mülkiyetinin tamamen geçerli olacak şekilde Alıcı'ya devredilmesini ve işlemin 29 Nisan 2008 tarihinde madde 6 uyarınca kesinleşmesini ifade eder."

şeklinde tanımlanmıştır.

Dolayısıyla devir işlemi 29.4.2008 tarihi itibarıyla Kapanışla beraber gerçekleşmiştir. Kurum kayıtlarına 20.6.2008 tarih, 3894 sayı ile giren yazıda ACT 4'ün Malatya Belediyesi'nin Malatya'da bulunan arsanın satışı için

düzenlediği ihaleyi (.....) tarihinde (.....) YTL bedel karşılığında kazandığı, ihale koşulları uyarınca alım bedelinin 6.5.2008 tarihinde ödenmesi gerektiği ifade edilmiştir.

(.....TİCSRİ SIR.....). ACT 4'ün 6.5.2008 tarihinde Belediye'ye ihale bedelini ödemek zorunda olması nedeniyle, satıcılar şirket esas sermayesinin tamamına tekabül eden 60.000 adet hisseyi alıcılara devretmiş¹ ve alıcılar da Hisse Alım Sözleşmesi tarihi itibarıyla ihale bedelini Belediye'ye zamanında ödeyebilmek amacıyla hisseleri satın almışlardır. Mevcut durumda alıcılar, şirketin hissedarı olarak kaydedilmiş bulunmaktadır fakat henüz şirketin yönetim kuruluna alıcıları temsilen herhangi bir yönetim kurulu üyesi atanmamıştır.

Bu çerçevede Rekabet Kurulu'nun izni olmadan söz konusu hisse devrini gerçekleştiren, devralan teşebbüs olan Corio N.V.'ye, 4054 sayılı Kanun'un 5728 sayılı Kanun'la değişik 16. maddesinin (b) bendi uyarınca, gayri safi gelirlerinin binde biri oranında idari para ceza uygulanması gerekmektedir. Dosya mevcudu bilgi ve belgeden, Corio Grubu'nun Türkiye'deki faaliyetlerinden elde ettiği cirosunun (.....) YTL olduğu anlaşıldığından, para cezasının bu ciro üzerinden hesaplanması gerektiği sonucuna ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

- 1- Bildirim konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hakim durum yaratılmasının veya mevcut hakim durumun güçlendirilmesinin ve böylece ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına, bu nedenle bildirim konusu işleme izin verilmesine,
- 2- Bununla birlikte söz konusu işlemin Rekabet Kurulu'nun izni olmaksızın gerçekleştirilmesi nedeniyle Corio N.V.'ye 4054 sayılı Kanun'un 5728 sayılı Kanun'la değişik 16. maddesinin birinci fıkrası (b) bendi uyarınca Corio Grubunun Türkiye'de elde ettiği cironun % 0,1 (binde bir)'i oranında olmak üzere (.....) (.....) YTL idari para cezası verilmesine,

OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

¹ 60.000 hisse için, şirketin sermayesinin henüz ödenmemiş olması nedeniyle 1 YTL bedel ödenmiştir.

Dosya Konusu: HES Hacılar Elektrik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Wilkins No.1 Limited'in HCS Kablolama Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de sahip oldukları %40 oranındaki hissenin MPN EE SP Z.O.O. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

Dosya Sayısı : 2008-2-97 (Devralma)
Karar Sayısı : 08-44/601-228
Karar Tarihi : 9.7.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN,
Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ, İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: E. Ebru ÖZTÜRK, Erdem AYGÜN, Sinan ÇÖRÜŞ

C. BİLDİRİMDE BULUNAN:

- MPN EE SP Z.O.O.
Temsilcileri: Av. Tolga İŞMEN ve Av. Zümrüt ESİN
Büyükdere Cad. Maya Akar Center No:100-102 Kat 19 34394
Esentepe/İstanbul

D. TARAFLAR: - MPN EE SP Z.O.O.
Rotkiki Tczewska Str 2, 83-112 Lubiszewo, POLONYA
- HES Hacılar Elektrik Sanayi ve Ticaret Anonim Şirketi
Hacılar Yolu 8. Km PK 245 Hacılar/Kayseri
- Wilkins No.1 Limited
Greytown House, 221-227, High Street, Oprington, Kent
BR6 ONZ, İNGİLTERE

E. DOSYA KONUSU: HES Hacılar Elektrik Sanayi ve Ticaret A.Ş. ve Wilkins No.1 Limited'in HCS Kablolama Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş.'de sahip oldukları %40 oranındaki hissenin MPN EE SP Z.O.O. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 16.05.2008 tarih, 3055 sayı ile giren ve eksiklikleri en son 02.07.2008 tarih ve 4194 sayılı yazı ile tamamlanan

bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde hazırlanan 7.7.2008 tarih ve 2008-2-97/Öİ-08-EÖ sayılı Ön İnceleme Raporu, 7.7.2008 tarih ve REK.0.06.00.00-120/212 sayılı Başkanlık Önergesi ile 08-44 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Raporda, bildirim konusu devralma işleminin,

1. 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in "Birleşme ve Devralma Sayılan Haller" başlıklı 2. maddesinin (b) bendinde belirtildiği şekilde bir devralma işlemi olduğu,
2. Tarafların ciroları ve pazar paylarının aynı Tebliğ'in "İzne Tabi Birleşme ve Devralmalar" başlıklı 4. maddesinin 1. fıkrasında belirlenen eşikleri aşmaması nedeniyle, anılan devralma işleminin Rekabet Kurulu'nun iznine tabi bir devralma işlemi olmadığı,

ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. İlgili İşlem ve Taraflar

H.1.1. İşlemin Niteliği

Bildirim konusu devralma işlemi, HCS Kablolama Sistemleri Sanayi ve Ticaret A.Ş. (HCS)'nin sermayesinin %40'ının MPN EE SP Z.O.O. (MPN) tarafından devralınması işlemidir. HCS, halihazırda HES Hacılar Elektrik Sanayi ve Ticaret A.Ş. (HES) ve Wilkins No. 1 Limited (Wilkins) tarafından kontrol edilen bir ortak girişimdir. HCS hisselerinin, HES tarafından kontrol edilen %20'si ve Wilkins tarafından kontrol edilen %20'si MPN'ye devredilecektir.

Devralma işleminin gerçekleştirilmesinden önce HCS'nin sermayesinin %50'sini Wilkins, yaklaşık %47'sini HES ve yaklaşık %3'ünü de Boydak Grubu'na mensup kişiler olan Mustafa Boydak, Bekir Boydak, Bekir Irak, Nuri Sait Fidan ve Şükrü Kakillioğlu elinde bulundurmaktadır. Devralma işleminin tamamlanmasını takiben MPN HES'ten %20 ve Wilkins'den de %20 oranında HCS hissesi devralmak suretiyle HCS'nin toplam %40 hissesine sahip olacaktır. İşlem sonrasında Wilkins, HCS sermayesinin %30'unu, HES %27'sini elinde bulunduracaktır. Gerçek kişiler %3 hisseyi elinde bulundurmaya devam edeceklerdir. HCS'nin devralma öncesi ve sonrası ortaklık yapısı aşağıda gösterilmektedir:

Tablo 1: HCS Ortaklık Yapısı – Devralma İşlemi Öncesi

Hissedarlar	Hisse Sayısı	Hisse Oranı (%)
Wilkins	125.000	50
HES	117.500	47
Mustafa Boydak	2.500	1
Bekir Boydak	2.250	0,9
Bekir Irak	250	0,1
Nuri Sait Fidan	250	0,1
Şükrü Kakillioğlu	2.250	0,9
Toplam	250.000	100

Tablo 2: HCS Ortaklık Yapısı – Devralma İşlemi Sonrası

Hissedarlar	Hisse Sayısı	Hisse Oranı (%)
MPN (Molex)	100.000	40
Wilkins	75.000	30
HES	67.500	27
Mustafa Boydak	2.500	1
Bekir Boydak	2.250	0,9
Bekir Irak	250	0,1
Nuri Sait Fidan	250	0,1
Şükrü Kakillioğlu	2.250	0,9
Toplam	250.000	100

Bildirim konusu işleme ilişkin olarak taraflar arasında 30 Nisan 2008 tarihinde Hisse Alım Sözleşmesi imzalanmıştır. Taraflar ayrıca kapanış tarihi itibarıyla bir Opsiyon Sözleşmesi imzalayacaklardır. Opsiyon Sözleşmesi uyarınca satıcılar MPN'ye, satıcıların elinde bulunan şirket hisselerine ilişkin ilave hisse satın alma hakkı tanımakta, MPN de satıcılara ellerinde bulunan şirket hisselerini kendisine satma hakkı tanımaktadır. Opsiyon Sözleşmesi'nin ilgili maddelerine göre MPN, şirketin ödenmiş sermayesinin (i) 2011 yılı itibarıyla %20'sini, (ii) 2013 yılı itibarıyla %20'sini ve (iii) 2015 yılı itibarıyla geri kalan %20'sini satın alma hakkına sahiptir/satın almakla yükümlüdür. Bu çerçevede MPN'nin 2015 yılı itibarıyla HCS'nin tümüne sahip olması planlanmaktadır.

Bildirim formunda işlemin amacının HCS'nin ihracat olanaklarını artırmak olduğu, bu bağlamda Molex gibi uluslararası bir ortak kanalıyla HCS'nin Türk markalarının girmekte zorlandığı yerel ağ şebekeleri gibi global çaptaki yeni ihracat pazarlarına girebilme imkanının yakalanacağı; MPN açısından ise HCS'nin MPN'nin faaliyet gösterdiği farklı pazarlarda kullanılan gelişkin kablolar için üretim platformu ve know-how sağlayacağı ifade edilmektedir.

H.1.2. Taraflar

H.1.2.1. MPN

Bildirim konusu devir işleminde alıcı konumunda olan MPN'nin sermayesinin tamamı Amerika Birleşik Devletleri'nde faaliyet göstermekte olan Molex Incorporation (Molex)'in elinde bulunmaktadır. Molex, portföyünde bulunan elektronik, elektrik ve fiber optik enterkonnekte çözümlerinin de dahil olduğu bağlayıcılar ve uygulama ekipmanlarına kadar uzanan 100.000'den fazla ürün ile enterkonnekte ürünlerinde dünyanın en büyük üreticilerinden biridir. Molex, müşterilerine telekom, datakom, bilgisayar, çevre bilimleri, otomotiv, bina tesisatı alanlarında, endüstriyel, tıp ve askeri pazarlar da dahil birçok pazarda hizmet sunmaktadır.

Molex'in bir birimi olarak faaliyet gösteren Molex Premise Networks yapısal kablo¹ sistemleri çözümleri satmaktadır. Molex Premise Networks'un ses, veri ve görüntü sinyallerinin iletilmesi amacıyla UTP, STP, STCP, FTP ve fiber optik ürünlerden oluşan bir ürün gamı bulunmaktadır.

MPN'nin Türkiye'deki faaliyetleri bağımsız bir dağıtıcı olan Sekuras Dış Ticaret Ltd. Şti. (Sekuras) aracılığıyla gerçekleşmektedir. Bu satışlardan elde edilen ciro 01.07.2006-30.06.2007 tarihleri arasında (.....) YTL'dir. (Bu rakamın neredeyse tamamının 2006 yılının ikinci yarısında elde edildiği, 2007 yılının ikinci yarısından bugüne kadar ise MPN'nin Sekuras kanalıyla hiçbir satışının bulunmadığı bildirilmektedir.)

H.1.2.2. HES

Kablo üretiminde Türkiye ve dünyada önde gelen şirketlerden biri olan HES'in faaliyet alanı bakır ve fiber optik kablolar, telekomünikasyon, veri ve yerel ağ bağlantı, enerji kabloları ve yüksek gerilim hattı, bakır ve emaye ağları ve PVC granülleridir. HES'in ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: HES Ortaklık Yapısı

Hissedarlar	Hisse Sayısı	Hisse Oranı %
Hacı Sami Boydak Grubu	2.849.269.830	33,521
H. Mustafa Boydak Grubu	2.121.378.336	24,957
Mehmet Boydak Grubu	300.053.530	3,53
H.Hüseyin Gürdoğan Grubu	532.166.975	6,261
Mehmet Gürdoğan	532.166.975	6,261
Hamit Gürdoğan	532.166.975	6,261
Hilmi Gürdoğan	532.166.975	6,261
Diğer	1.100.630.404	12,949
Genel Toplam	8.500.000.000	100

¹ Yapısal kablolama bina ya da yerleşkelerdeki iletişim kablo altyapısına denir. Bu altyapı daha küçük standardize edilmiş birimlerden oluşması nedeniyle yapısal olarak adlandırılır.

HES'in 2007 yılı cirosu (.....) YTL'dir.

H.1.2.3. Wilkins

Wilkins İngiltere'de yerleşik bir holding şirketi olup (Jacob Beres adlı gerçek kişi tarafından kontrol edilmektedir), HCS hisselerinin %50'sini elinde bulundurmaktadır. Wilkins'in bunun dışında Türkiye'de herhangi bir pazarda faaliyeti bulunmamaktadır.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. Pazara İlişkin Genel Bilgiler

Piyasada çok sayıda çeşitte, kategoride, çok farklı amaçlara hizmet eden kablo tipleri mevcuttur. Bu kapsamda, kablo piyasasını aşağıdaki gibi bir genel sınıflandırmaya tabi tutmak mümkündür:²

1. Enerji Kabloları:
  - 1.1. Alçak Gerilim Kabloları (0.6 - 1 kV)
  - 1.2. Orta Gerilim Kabloları (1 - 36 kV)
  - 1.3. Yüksek Gerilim Kabloları (>36 kV)
2. Telekomünikasyon / Haberleşme Kabloları:
  - 2.1. Bakır İletkenli Kablolar
  - 2.2. Fiber Optik Kablolar
3. Diğer Kablolar

Yerel ağ uygulamaları, harici ve dahili telefon hatları, savunma sanayi gibi teknik alanlarda yüksek performansı gerektiren durumlarda kullanılan telekomünikasyon kabloları; bakır kablolar ve fiber optik kablolar olmak üzere ikiye ayrılmaktadır:

Bakır kablolar:

En yaygın kullanılan ağ kablosu tipi olan dolanmış çift kablo (twisted pair cable) birbirine dolanmış çiftler halinde üretilen, telefon kablosuna benzer bir yapıdaki kablodur. İki tip TP kablo mevcuttur.

1. Kaplamalı Dolanmış Çift Kablo (Shielded Twisted Pair-STP)³

Kabloda kullanılan teller, çiftler halinde ve birbirine dolanmış bir şekilde üretilip alüminyum bir zırh ile kaplanır. En dıştaki zırhın çevredeki elektromanyetik ortamların aktarılan sinyali bozmasının önüne geçmesi beklenir. Kurulumu ve

² İTO Kablo Sektör Raporu, Ekim 2005, s.5

³ STP'nin bir başka özel hali de, STP'nin çevresindeki alüminyum korumanın yerini metal kaplamanın aldığı FTP'dir. STP'nin toplam TP uygulamaları içerisinde payı % 1-2, FTP'ninse %6 civarındadır.

tasarlanması zor olan kaplamalı dolanmış çift, kaplamasız dolanmış çift kablolarına göre daha pahalıdır.

2. Kaplamasız Dolanmış Çift Kablo (Unshielded Twisted Pair-UTP)

UTP, STP gibi birbirine dolanmış tel çiftlerinden üretilir. Bu tellerin dış yüzeyi plastik bir korumayla kaplanmıştır. UTP kablo kendi içinde üretim kalitesinden kaynaklı olarak elektrik sinyalinin aktarım hızı ve bu aktarım sırasında bu sinyalin ne kadarının kaybedildiği temel alınarak bir sınıflandırmaya tabi tutulur.

UTP ve STP kabloları arasındaki temel fark STP kabloları içinde alüminyum folyo bileşeni bulunmasına rağmen, UTP kabloları içinde bulunmamasıdır. Bununla birlikte UTP kabloları üretmek için yeterli teknolojisi ve ekipmanı bulunan bir şirket, kolaylıkla STP kablolarının üretimini de gerçekleştirebilecektir.

Fiber Optik Kablolar:

Fiber optik kablolar, elektrik sinyallerinin, aktarımın hemen öncesinde ışığa çevrilmesi, bunun sonrasında bu ışığın, daha yavaş bir hızla yol aldığı fiber ortamında yansıtılarak iletilmesi, alıcı noktasındaysa tekrar elektrik sinyaline dönüşmesi esasına dayalı olarak aktarım yapan kablolardır.

Fiber optik kabloların bakır iletkenli kablolarına göre birçok avantajı vardır. Düşük sinyal kayıplarıyla, daha yüksek hızlarda, daha uzun mesafelerde, daha güvenli bir şekilde veri aktarımı mümkün olmaktadır. Ancak, kullanıcı başına maliyetleri yükselttiği için, ağırlıklı olarak santraller arası uzak mesafe haberleşmeleri, kablolu TV sistemleri, yüksek hızda bilgi iletişimi, ses ve görüntü işaretlerinin iletiminde kullanılmaktadır. Fiber optik kablolar genel olarak dört çeşittir:

- *Tekli mod fiber optik kablo:* Daha ziyade telefon ve uzun mesafe uygulamalarında harici veri aktarımı çerçevesinde kullanılır. Tek ışık tipinin geçmesine izin verdiği için daha uzun mesafelerde daha hızlı iletimi mümkün kılar.
- *Çoklu mod fiber optik kablo:* Daha ziyade yerel ağ bağlantıları çerçevesinde kullanılır. Daha fazla ışık çeşidinin geçmesine izin verdiği için, mesafe ve hız olarak daha sınırlıdır.
- *Loose tüplü fiber optik kablo:* Genelde sert koşulların yaşandığı ortamlarda fiber optiğin çevresinin koruyucu bir jel ile kaplanması sonucu üretilir.
- *Tight buffer fiber optik kablo:* Genellikle, loose tüplü kabloların uygulanamayacağı, koruyucu jelin bir bölgede toplanması ve fiber optiği açıkta bırakması riskinin olduğu yerlerde, örneğin bir dikey düzlemde, kabloların gerektiği zamanlarda tercih edilir.

Fiber optik kablolar neredeyse tamamı tüm dünyada geçerli olan uluslararası standartlara uygun olarak üretilmektedir. Taraflar kablo sanayi bütününde en rekabetçi pazarın fiber optik kablo pazarı olduğunu ve üretimdeki kapasite fazlası nedeniyle de fiber optik kabloların ticaretinin oldukça kolay olduğunu belirtmektedir.

H.2.2. İlgili Ürün Pazarı

Bildirim konusu işleme hisseleri devredilen HCS'nin faaliyet alanı bildirim formunda;

“Komple yerel ağ kablolama sistemleri, işletmeler tarafından veri ağları uygulamaları için kullanılan bakır kablo ve bağlantılar ve diğer sistem satıcılarına Orijinal Ürün Üreticisi (OEM) olarak yapılan satımlar, işletmeler tarafından veri ağları uygulamaları için kullanılan fiber kablo ve bağlantılar ve Layer 1 veri ağlarının yönetimi için akıllı altyapı yönetimi ve tasarımı, pazarlaması ve satın alımları”

olarak tanımlanmıştır.

Yukarıda da belirtildiği gibi sektör, ürün çeşitliliğinin yüksek olduğu bir sektördür. Tanımlanabilecek en geniş pazar kablolama faaliyetleri pazarıdır. Böyle bir tanım enerji kablolarını, telekomünikasyon kablolarını ve diğer tüm kabloları içine alan en geniş tanım olacaktır. Ancak telekomünikasyon kabloları ve enerji kablolarının ayrı pazarları oluşturduğu genel kabul görmektedir. Nitekim PIRELLI/BICC kararında AB Komisyonu enerji kablolarının farklı voltaj türleri arasındaki geçiş maliyetlerini değerlendirirken, böylesi bir geçişin ancak 14 ile 18 ay arası bir zamanda ve 7-17 milyon Euro maliyetle gerçekleşebileceğini belirtmiş, enerji kabloları pazarını bölme ihtiyacı hissetmiştir.

Telekomünikasyon kabloları arasında fiber optik kablolar ve bakır kabloların aynı pazarda olup olmadığı değerlendirildiğinde ise AB Komisyonu kararlarında fiber optik kablo ve bakır kabloların ayrı pazarlar olarak değerlendirildiği görülmektedir. Benzer şekilde Rekabet Kurulu'nun 11.7.2007 tarih ve 07-59/675-234 sayılı kararında da bu kabloların birbirinin ikamesi olamayacağı vurgulanmaktadır.

Bildirim formunda ilgili ürün pazarı “yerel ağ bağlantısı kablo sistemleri” pazarı olarak tanımlanmıştır. Yerel ağ bağlantısı kablo sistemleri, telekomünikasyon kablolarının alt pazarı olarak düşünülebilir. Yerel ağ kabloları data iletimi amacıyla network oluşturmak üzere kullanılan kablolardır. Bu nedenle farklı ihtiyaçları karşılamak üzere diğer telekomünikasyon kablolarından farklılaşmaktadır.

Bildirim konusu işleme kontrolü değişen HCS'nin sadece yerel ağ bağlantısı kablo sistemleri pazarında faaliyet gösteriyor olması nedeniyle, bu dosya bakımından değerlendirilmesi gereken pazarın "yerel ağ bağlantısı kablo sistemleri" olduğu sonucuna varılmıştır. Bakır ve fiber optik kablolar ise yukarıda belirtildiği gibi ayrı pazarlardır. Bu çerçevede ilgili ürün pazarı "bakır yerel ağ bağlantısı kablo sistemleri" ve "fiber yerel ağ bağlantısı kablo sistemleri" pazarları olarak tanımlanmıştır.

Türkiye sınırları içerisinde ilgili ürünler bakımından rekabet şartlarının farklılaşmasına neden olacak bir unsur bulunmaması nedeniyle, ilgili coğrafi pazar "Türkiye Cumhuriyeti" olarak belirlenmiştir.

H.3. Değerlendirme

Yukarıda da belirtildiği gibi devralma işlemi öncesinde HES ve Wilkins tarafından ortak kontrol edilen HCS, devralma işlemi sonrasında HES, Wilkins ve MNP tarafından ortak kontrol edilecektir. Dolayısıyla, bildirim konusu işlem HCS'nin kontrolünde değişikliğe neden olacaktır. Taraflar arasında imzalanan Hisse Alım Sözleşmesi'nde ve kapanışta imzalanacak olan Hissedarlar Sözleşmesi'nde ortak kontrol öngörülmektedir.

Dosya mevcudu belgelerde devralma işlemi sonucunda oluşacak yapının bu koşulları sağlayan bir ortak girişim olacağı ifade edilmektedir. Ancak yukarıda da belirtildiği gibi HCS'nin mevcut yapısı halihazırda ortak girişim niteliğini haizdir. HCS'nin kuruluş sözleşmesinde yer alan hükümler bu çerçevede aşağıda değerlendirilmektedir.

HCS Kuruluş Sözleşmesi'nin 6. maddesi HCS'nin faaliyetlerini ve bu faaliyetleri gerçekleştirirken tarafların üstlendiği yükümlülükleri, 7. maddesi yönetim kurulu üyeliklerini, 8. maddesi genel müdür atanmasını belirlemektedir. Ortaklık paylarının %50'şer olarak eşit bir şekilde paylaşımıyla oluşturulan HCS'de, Western Wire (Wilkins'in eski ünvanı) ve HES arasında akdedilen ortak girişim anlaşması uyarınca HES'in üretim için gerekli malzeme ve ekipman tedarikini ve üretim sürecinin sağlıklı bir şekilde sürdürülmesini temin etmesi, buna karşılık Western Wire'in üretimin sağlanması amacıyla gerekli know-how'ı sağlaması hüküm altına alınmıştır.

Anlaşma uyarınca, en az üç, en fazla beş üyeden oluşacak yönetim kurulunda tarafların ellerinde bulundurdukları her %20'lik hisse, kurula bir üye atama hakkı verecektir (Mevcut durumda yönetim kurulu üyelerinin tümü HES'i temsilen görev yapmaktadır. Ancak fiili uygulamaya rağmen sözleşmeyle bu hakkın tanınmış olmasının ortak kontrol için yeterli olduğu düşünülmektedir). Şirket genel müdürü, yönetim kurulunca seçilecektir. Bu bilgiler ışığında, yönetimde alınacak kararların taraflardan birinin muhalefetine rağmen alınması bu yapıda mümkün gözükmemektedir. Ayrıca üretimin HCS'nin kendi markası

altında, Wilkins'in sağlayacağı know-how ve HES'in sağlayacağı üretim imkanlarının bir araya gelmesi çerçevesinde gerçekleştirileceği hükme bağlanmıştır.

Dolayısıyla tarafların iddia ettiği gibi bildirim konusu devir işlemi yoluyla bir ortak girişim kurulmamakta, halihazırda bir ortak girişim olan HCS'nin ana teşebbüs sayısı 2'den 3'e çıkmaktadır. Bu çerçevede işlemin, 1997/1 sayılı Tebliğ'in 2. maddesinin "*herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi*" şeklindeki (b) bendi kapsamında bir devralma işlemi olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesine dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in "Birleşme ve Devralma Sayılan Haller" başlıklı 2. maddesi (c) bendinde belirtilen özellikleri haiz ortak girişimler birleşme ve devralma olarak kabul edilmektedir. Buna göre;

- Ortak kontrol altında bir teşebbüsün bulunması,
- Bu ortak girişimin, amaçlarını gerçekleştirmek üzere işgücü ve malvarlığına sahip olacak şekilde bağımsız bir iktisadi varlık olarak ortaya çıkması,
- Taraflar arasındaki veya taraflarla ortak girişim arasındaki rekabeti sınırlayıcı amacı veya etkisi olmaması

gerekmektedir.

Ortak girişime MPN'nin de katılımıyla bu koşulların devralma işlemi sonrasında da sağlanıp sağlanmayacağı taraflar arasında imzalanan Hisse Alım Sözleşmesi ve kapanışta imzalanacak olan Hissedarlar Sözleşmesi hükümleri çerçevesinde aşağıda değerlendirilmektedir.

H.3.1. Ortak Kontrolün Varlığı

Ortak kontrol, kısaca iki veya daha fazla teşebbüsün bir diğer teşebbüsün karar alma mekanizmasında belirleyici etkiye sahip olmasıdır ve veto haklarının kullanılması, oylamalarda ortak hareket edilmesi ya da fiili kontrole sahip olunması gibi çeşitli yollarla sağlanabilir.

Taraflar arasında imzalanan Hisse Alım Sözleşmesi'nin eki olan ve kapanışta imzalanacak olan Hissedarlar Sözleşmesi'nin kurumsal yönetimi düzenleyen 5.2. maddesinde, Yönetim Kurulu'nun oluşumuna ilişkin hükümler yer almaktadır:

"Williams, HES ve Boydak Grup, Şirket'in paylara bölünmüş sermayesinin %50'sinden fazlasını ellerinde bulundurdıkları müddetçe Yönetim Kurulu üyeleri şu şekilde seçilecektir: 3 üye Wilkins ve HES tarafından müştereken belirlenecek (bunlardan biri başkan olarak atanacaktır) ve 2 üye de MPN

tarafından belirlenecektir (bunlardan biri başkan yardımcısı olarak atanacaktır).

MPN'nin Şirketin paylara bölünmüş sermayesinin %50'sinden fazlasını elinde bulundurması halinde ve MPN, Şirket'in paylara bölünmüş sermayesinin %50'sinden fazlasını elinde bulundurmaya devam ettiği müddetçe, Yönetim Kurulu üyeleri şu şekilde seçilecektir: 2 üye Wilkins ve HES tarafından müştereken belirlenecek (bunlardan biri başkan yardımcısı olarak atanacaktır) ve 3 üye de MPN tarafından belirlenecektir (bunlardan biri başkan olarak atanacaktır).

MPN'nin Şirketin paylara bölünmüş sermayesinin %80'inden fazlasını elinde bulundurması halinde ve MPN, Şirket'in paylara bölünmüş sermayesinin %80'inden fazlasını elinde bulundurmaya devam ettiği müddetçe, Yönetim Kurulu üyeleri şu şekilde seçilecektir: 1 üye Wilkins ve HES tarafından müştereken belirlenecek (ki Başkan Yardımcısı olarak atanacaktır) ve 4 üye de MPN tarafından belirlenecektir.”

Bu hükümler uyarınca MPN işlemin tamamlanmasını takiben ilk aşamada 2 yönetim kurulu üyesi aday gösterme hakkına sahiptir. Kalan 3 üye Wilkins ve HES tarafından aday gösterilecektir. Her ne kadar bu durum satıcıların MPN tarafından aday gösterilen yönetim kurulu üyelerinin olumlu oyu olmaksızın karar alabilmelerine imkan sağlamakta ise de, Hissedarlar Sözleşmesi'nin 5.5. maddesi uyarınca MPN, şirket sermayesinin %20'sinden fazlasına sahip olduğu sürece belirli konularda veto hakkına sahip olup, bu konularda (esaslı strateji kararları, belli bir miktarın üstünde borç alınması, şirketin sermaye yapısının yeniden düzenlenmesi, vb) karar alınabilmesi için MPN tarafından aday gösterilen yönetim kurulu üyelerinin olumlu oyu aranmaktadır. Bu hüküm Wilkins ve HES birlikte şirket sermayesinin %20 veya fazlasını ellerinde bulundurdıkları müddetçe satıcılar için de geçerli olacaktır.

Bu açıklamalar ışığında HCS'nin HES, Wilkins ve MPN tarafından ortak kontrol edildiği sonucuna ulaşılmıştır.

H.3.2. Bağımsız İktisadi Varlık Olması

HCS, mevcut yapısıyla bağımsız iktisadi varlık olma niteliğini taşımaktadır. Taraflar da, şu anda HCS'nin bütün işletme faaliyetlerini tek başına yürüten bir şirket olduğu ve gelecekte de bunun devam edeceğini belirtmiş; bu kapsamda ilk aşamada HES ile akdedilecek bir kira sözleşmesi uyarınca HES fabrikalarında bir alan kiralanacağı, ancak planlanmakta olan kapasite artışlarının gerçekleşmesi halinde ayrı bir fabrika binasının kiralanmasının gündemde olduğunu beyan etmişlerdir.

Halihazırda HCS bakır kabloları ve HCS fiber optik kablolarının büyük bir kısmı HES tarafından HCS markası altında üretilmektedir. Devralma işlemi sonrasında

HCS yerel ağ bağlantıları için bakır kablo üretiminde kullanılan makineleri satın alacak ve bu kabloları kendisi üretecektir.

Bu çerçevede HCS'nin bağımsız iktisadi varlık olma niteliğinin de devam edeceği sonucuna varılmıştır.

H.3.3. Rekabeti Sınırlayıcı Amaç ve Etkinin Olmaması

Bu unsurun değerlendirilmesinde belirleyici faktör, ortak girişimin taraflar arasındaki rekabetçi davranışların koordinasyonuna sebebiyet verip vermediğidir. Hangi koşullar altında bir ortak girişimin, bağımsız teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların koordinasyonunu amaçlamış ya da bu sonucu doğurmuş olacağı şu şekilde belirlenmektedir:

- Ana teşebbüslerin ortak girişimin faaliyet göstereceği ilgili ürün pazarındaki etkinliklerinin önemsiz seviyede kalması veya ana teşebbüslerden sadece birinin ilgili ürün pazarındaki faaliyetlerine devam etmesi,
- Ana teşebbüslerin ortak girişimin faaliyet göstereceği ilgili ürün pazarındaki tüm faaliyetlerini ortak girişime devretmeleri,

hallerinde bağımsız teşebbüsler arasında rekabetçi davranışların koordinasyonu riski bulunmamaktadır.

Yukarıda da belirtildiği gibi MPN'nin 2007 yılında ilgili pazarda yaptığı satışlar ihmal edilebilir düzeydedir; 2007 yılı Temmuz ayından itibaren ise hiç satış yapmamıştır. Buna ilave olarak devralma işleminin tamamlanmasını takiben MPN veya MPN'nin bağlı olduğu grup şirketleri ilgili pazardaki faaliyetlerini yalnızca HCS kanalıyla yürüteceklerdir. Kaldı ki Hissedarlar Sözleşmesi'nin rekabet etmeme hükmü, ana şirketlerin HCS'nin faal olduğu işlerde HCS ile rekabet etmeyeceği yönündeki yükümlülüklerini açık bir şekilde düzenlemektedir.

Bu çerçevede “ortak girişimin taraflar arasında rekabeti sınırlayıcı amaç ve etkisinin olmaması” koşulunun da yerine getirildiği kanaatine ulaşılmıştır.

H.3.4. Bildirim Açısından Değerlendirme

1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesinde; “*Bu tebliğin 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın %25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmi beş trilyon Türk Lirası'nı [yirmi beş milyon Yeni Türk Lirası] aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur.*” ifadeleri yer almaktadır.

Bildirim konusu işlemlerle kontrolü değişen HCS'nin 2007 yılı cirosu 21.502.760,23 YTL'dir. Dolayısıyla ciro eşiği aşılmamaktadır. HCS'nin faaliyet

gösterdiği pazarlardaki pazar payına bakıldığında ise bakır yerel ağ bağlantısı kablo sistemleri pazarında % (...)-%(...); fiber yerel ağ bağlantısı kablo sistemleri pazarında ise %(...) pazar payı olduğu görülmektedir. Dolayısıyla işlem %25'lik pazar payı eşliğinin de aşılması nedeniyle bildirim tabi olmayan bir işlemdir.

Ancak bu noktada 2000 yılında HCS'nin kurulması aşamasında Kurum'a bildirimde bulunulmamış olması hususu değerlendirilmelidir. Taraflara gönderilen yazı ile tarafların anlaşmanın akdedildiği yıldan bir önceki yıla ait ciroları ve faaliyet alanları hususlarında bilgi talep edilmiştir. 02.07.2008 tarih ve 2914 sayı ile Kurum kayıtlarına giren cevabi yazıda, taraflardan Western Wires'in Türkiye'de hiçbir faaliyetinin bulunmadığı, HES'in ise;

- Elektrik iletimi uygulamalarında kullanılan bakır güç iletkenlerinin
- Ses iletimi amacıyla kullanılan telefon kablolarının
- Elektrik iletimi amacıyla kullanılan enerji kablolarının
- Motor ve transformatör alanında kullanılan emaye tellerinin
- PVC, hurda gibi kablo dışındaki ürünlerinin

üretimi alanlarında faaliyet gösterdiği bildirilerek, HCS'nin kurulmasını takiben daha ziyade, telekomünikasyon kabloları ve bunun özelinde yerel ağ bağlantı kabloları üretimiyle iştirak ettiği ve HCS ile HES'in faaliyet konularında çakışma bulunmadığı ifade edilmiştir. HES'in Western Wire ile kendi faaliyet alanı dışında, başka bir pazarda faaliyet göstermek üzere bir ortak girişim anlaşması akdettiği belirtilen yazıda HES'in 1999 yılı itibarıyla toplam cirosu (.....) YTL olarak bildirilmiştir. Ortak girişim ise kuruluş aşamasında olduğundan bir pazar payı veya cirosu bulunmamaktadır. Bu nedenle, HES ve Western Wires arasında akdedilen anlaşmanın yeni bir faaliyet alanına yönelik olduğu, taraflardan birinin Türkiye'de hiç faaliyet göstermediği, diğerinin ise başka faaliyet alanlarında üretim yaptığı, bu nedenle ilgili ürün pazarında cirosunun olmadığı dikkate alınarak söz konusu işlemin pazar payı ve ciro eşikleri dahilinde Kurul'un iznine tabi olmayan bir birleşme ve devralma işlemi olduğu sonucuna varılmıştır.

Hissedarlar Sözleşmesi'nin "Rekabet Etmeme" başlıklı 8. maddesi aşağıdaki hükmü içermektedir:

"Herhangi bir taraf veya her birinin iştirakleri Şirket'in esas sermayesinin %20 veya daha fazlasını elinde bulundurduğu sürece ve Türkiye'de bunun sona ermesini takip eden 12 aylık sürede, dünyanın herhangi bir yerinde ise bu süreyi takip eden 5 yıllık süre içinde, söz konusu taraf doğrudan ya da dolaylı olarak sahip, yönetici, danışman, çalışan ve benzer bir şekilde ilişkili olarak Şirket'in ilgili dönemdeki Türkiye'deki faaliyet alanıyla rekabet etmeyecektir. Ancak bu hüküm HES ve Boydak Grubu Mensubu Gerçek Kişiler'in HES'in pair4, CAT5,

CAT5E, CAT6, CAT6E, CAT7, CAT7E, CAT8 ve diğerleri hariç olmak üzere fiber kablo ve bağlantılar, çoklu takım bakır haberleşme kabloları ve diğer haberleşme kabloları tasarım, üretim, pazarlama ve satışı faaliyet konularında uygulanmayacaktır. Ayrıca bu madde hükmü Wilkins ve iştiraklerine (...) İsrail'deki bakır kablo, fiber optik kablo ve bağlantılar işlerine de uygulanmayacaktır."

Bilindiği gibi rekabet yasakları, alıcıların yaptıkları yatırımların karşılıklarını tam olarak almalarının bir aracı olarak görülmektedir. Genel olarak rekabet yasaklarının yan sınırlama olarak değerlendirilebilmesi için "yoğunlaşma ile doğrudan ilgili ve gerekli olma", "sadece taraflar açısından kısıtlayıcı olma" ve "orantılılık" kriterlerini sağlaması gerekmektedir. Bildirim konusu işlemde yer alan rekabet yasağı, yoğunlaşma işlemi ile doğrudan ilgili ve gereklidir. Söz konusu yükümlülüklerin sadece satıcılara getirildiği ve üçüncü kişilerin ticari faaliyetlerini sınırlayıcı bir yönü bulunmadığı tespit edilmiştir. Hissedarlar Sözleşmesi'nin yukarıda anılan maddesi ile getirilen rekabet yasağı HCS'nin faaliyet alanı ile sınırlıdır. Dolayısıyla rekabet yasağı kapsam bakımından da orantılıdır. Orantılılık kriterine süre yönünden bakıldığında da, bildirim konusu devralma işlemi bakımından getirilen 12 aylık rekabet yasağı süresinin makul olduğu sonucuna ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

Bildirim konusu işlemin, 4054 sayılı Kanun'un 7.maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında olduğuna; ancak tarafların toplam pazar payları ve cirolarının aynı Tebliğ'de öngörülen eşikleri aşmaması nedeniyle izne tabi olmadığına OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

Dosya Konusu: Mavi Giyim San. ve Tic. A.Ş.'nin hisselerinin tamamının Blue International Holding N.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

Dosya Sayısı : 2008-3-104 (Devralma)
Karar Sayısı : 08-45/635-239
Karar Tarihi : 17.7.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Ümit GÖRGÜLÜ, Osman Tan ÇATALCALI,
Zeynep MADAN

C. BİLDİRİRMDE BULUNAN: Mavi Giyim San. ve Tic. A.Ş.
Temsilcisi: Av. Ender ÖZEKE
Hergüner Bilgen Özeke Hukuk Bürosu
Süleyman Seba Cad. Sıraevler 55 Akaretler
34357 Beşiktaş/İstanbul

D. TARAFLAR: Sait AKARLILAR
Köybaşı Cad. No:7 Yeniköy 34464 İstanbul
Ragıp Ersin AKARLILAR
Köybaşı Cad. No:7 Yeniköy 34464 İstanbul
Fatma Elif AKARLILAR
Cevdetpaşa Cad. Berker Apt. Kat:3 Bebek 34342 İstanbul
Hayriye Fethiye AKARLILAR
Köybaşı Cad. No:7 Yeniköy 34464 İstanbul
Seyhan AKARLILAR
Bebek Arif Paşa Korusu Birlik Apt. D:10 Kat:4
34342 İstanbul
Blue International Holding N.V.
P.O. box 990, 1000 AZ Amsterdam HOLLANDA

E. DOSYA KONUSU: Mavi Giyim San. ve Tic. A.Ş.'nin hisselerinin tamamının Blue International Holding N.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 10.6.2008 tarih, 3601 sayı ile giren ve en son 1.7.2008 tarih ve 4154 sayı ile eksiklikleri tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi ile 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri uyarınca yapılan inceleme sonucu düzenlenen 9.7.2008 tarih ve 2008-3-104/Öİ-08-ÜG sayılı Birleşme/Devralma Raporu, 14.7.2008 tarih ve REK.0.07.00.00-120/131 sayılı Başkanlık Önergesi ile 08-45 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da;

- Blue International Holding N.V. tarafından Mavi Giyim San. ve Tic. A.Ş.'nin hisselerinin tamamının devralınması işleminin; 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devralma işlemi olduğu,

- Bununla birlikte 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi anlamında hâkim durum yaratan veya mevcut bir hâkim durumu güçlendiren ve bunun sonucunda ülkenin bütünü yahut bir kısmında ilgili piyasalarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı, dolayısıyla devir işlemine izin verilmesinde bir sakınca bulunmadığı,

- Ancak, devir işlemi düzenleyen Hisse Alım Sözleşmesi'nin 7.1. maddesiyle Sait Akarlılar, Hayriye Fethiye Akarlılar, Ragıp Ersin Akarlılar, Fatma Elif Akarlılar ve Seyhan Akarlılar'a getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün, söz konusu kişilerin Mavi'de istihdam edilip edilmemelerinden bağımsız olarak, sözleşmenin kapanış tarihinden itibaren en fazla 3 (üç) yıl ile sınırlanması ve

- Devir işlemi düzenleyen Hisse Alım Sözleşmesi'nin 7.3.1 maddesiyle gizlilik yükümlülüğü kapsamında süresiz olarak öngörülen "kullanmamaya" yönelik hükmün sözleşmenin kapanış tarihinden itibaren en fazla 3 yıl süre ile sınırlandırılması halinde bu hükümler yan sınırlama sayılarak bildirim konu işlem ile birlikte izin verilmesinin uygun olacağı,

sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. International Holding N.V. (Blue Holding)

Devralan teşebbüs Blue Holding, Hollanda Antilleri kanunları uyarınca Mavi Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Mavi)'nin hisselerini almak için kurulmuş bir holding şirkettir. (.....TİCARİS SIR.....). (.....) bu

yatırımı ile Mavi'nin cirosunu ve değerini artırıp uzun vadede tekrar nakde dönüştürmeyi hedeflemektedir. (.....)'nin veya hissedarlarından herhangi birinin Mavi ile aynı alanda faaliyet gösteren bir şirketi bulunmamaktadır.

Mavi'nin (.....)'ye devri işlemini gerçekleştirmek üzere kurulmuş olan Blue Holding'in 2007 yılına ilişkin cirosu yoktur. Blue Holding'in yönetimi Fortis Intertrust B.V. tarafından yürütülmektedir. Blue Holding'in kontrolünü elinde bulunduran (.....)'nin 2007 yılında Türkiye'de gerçekleştirdiği satışlardan elde ettiği ciro (.....) YTL'dir.

H.1.2. Mavi Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş. (Mavi)

Devralınan teşebbüs Mavi, "blue jeans" (kot) ağırlıklı olmak üzere, günlük hazır giyim ve aksesuar tasarlayan ve pazarlayan bir moda şirkettir. "Mavi" markası altında hazırladığı koleksiyonları kendi satış noktaları, mağaza zincirleri ve bayiler aracılığıyla tüketiciye sunmaktadır. Mavi markası esasen bir kot markası olarak tanınırlık kazanmış olmakla birlikte, koleksiyonunda günlük giyim ihtiyacını karşılayan t-shirt, gömlek, aksesuar gibi ürünler de yer almaktadır. Mavi'nin devralma öncesi ortaklık yapısına Tablo 1'de yer verilmektedir.

Tablo: 1 Mavi Giyim'in Ortaklık Yapısı

Hissedar Adı	Hisse Adedi	Hisse Değeri	%
Sait Akarlılar	(...)	(...)	(...)
Hayriye Fethiye Akarlılar	(...)	(...)	(...)
Ragıp Ersin Akarlılar	(...)	(...)	(...)
Fatma Elif Akarlılar	(...)	(...)	(...)
Seyhan Akarlılar	(...)	(...)	(...)
Toplam	276	25,000	100

İşlem sonrasında Mavi hisseleri, Blue Holding'in göstereceği 4 tüzel kişiliğe transfer edilecek 4 adet hisse haricinde, tamamıyla Blue Holding'e veya sözleşmenin 16.3. maddesinde tanımlandığı üzere başvuru tarihi itibarıyla kurulmamış ancak Blue Holding'e bağlı olarak kurulması planlanan Bidco unvanlı teşebbüse ait olacaktır.

Böylelikle Blue Holding'i kontrol eden (.....), dolaylı olarak Mavi'yi de kontrol edecektir. Ayrıca Mavi ve/veya Mavi'nin hâlihazırdaki hissedarlarının Türkiye'de ilgili ürün pazarında faaliyet gösteren başka bir teşebbüste kontrole yol açan ortaklığı bulunmamaktadır. Mavi'nin ortaklarından Sait Akarlılar'ın %70'ine sahip olduğu Erak Giyim Sanayi ve Ticaret A.Ş. ise Mavi'nin yanı sıra Armani, Calvin Klein, Tommy Hilfiger, Zegna, Esprit gibi dünya markalarına kot üretimi gerçekleştirmektedir. Yalnızca fason imalat gerçekleştiren firmanın dağıtım ağı, satış ve pazarlama faaliyeti yoktur.

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. İlgili Ürün Pazarı

Mavi genel olarak *kot ve gündelik giyim ürünleri pazarı* olarak tanımlanabilecek pazarda faaliyet göstermektedir. Ancak satışa sunduğu ürünler içinde kot tipi ürünler oldukça önemli bir yer işgal etmekte ve satış portföyü içinde yer alan kot dışındaki ürünler için ciddi bir pazarlama faaliyeti sürdürülmemektedir. Dolayısıyla, Mavi'nin genel olarak *kot pazarında* faaliyet gösterdiğini söylemek mümkündür.

Kot pazarını *markalı ve markasız kot ürünleri* olarak iki alt pazara ayırabilmek mümkündür. Ayrıca *markalı kot pazarını; lüks markalı kot pazarı ve lüks olmayan markalı kot pazarı* olarak iki alt kategoriye de ayırmak olasıdır. Tüketici tercihleri açısından *lüks markalı kot* ürünler ile *lüks olmayan markalı kot* ürünlerin birbiriyle ikame olduğu söylenebilir de *markalı ve markasız kot* ürünler için aynı durum geçerli değildir.

Mavi'yi satın alan Blue Holding'in en genel anlamda *kot ve gündelik giyim ürünleri pazarı* olarak tanımlanabilecek pazarda herhangi bir faaliyeti bulunmadığından devralma işlemi neticesinde pazarda herhangi bir değişiklik olmayacaktır. Bu nedenle söz konusu dosya bakımından ilgili ürün pazarının tanımlanmasına gerek olmadığı kanaatine varılmıştır.

H.2.2. İlgili Coğrafi Pazar

Hisseleri satışa konu olan Mavi'nin ürünleri Türkiye genelinde satışa sunulmaktadır. Dolayısıyla ilgili coğrafi pazar Türkiye Cumhuriyeti'dir.

H.3.Yapılan Tespitler ve Hukuki Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Değerlendirilmesi

Dosya konusu işlem ile birlikte Mavi'nin toplam sermayesine tekabül eden hisselerin tamamı, Blue Holding'in göstereceği dört tüzel kişiliğe transfer edilecek 4 adet hisse haricinde, Blue Holding tarafından, iki seferde satın alınacaktır. İşlem'in tamamlanması ile birlikte Mavi'nin kontrolü Blue Holding'e ve dolaylı olarak Blue Holding'in %(.....) hissesine sahip olan (.....)'ye geçecektir. Bu itibarla, bildirim konusu işlem 1997/1 sayılı Tebliğ anlamında bir devralma işlemidir.

1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tâbi birleşme ve devralma işlemleri açısından Tebliğin 4. maddesinde iki eşik getirilmiştir. Anılan Tebliğ ve bu Tebliğ'de değişiklik yapan 1998/2 sayılı Tebliğ çerçevesinde teşebbüslerin ilgili ürün pazarındaki toplam pazar paylarının %25'i ve toplam cirolarının 25 trilyon TL (25 milyon YTL)'yi aştığı birleşme/devralmaların izne tabi işlemler olduğu belirtilmiştir. Devralınan taraf olan Mavi'nin 2007 yılına ait cirosu (.....)

(.....) YTL olarak gerçekleşmiştir. Devralan taraf olan Blue Holding'in yeni kurulmuş bir şirket olması nedeniyle herhangi bir cirosu yoktur. Tarafların ciroları toplamının 25 trilyon YTL'lik eşiği aşması nedeniyle söz konusu devralma işlemi, 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabidir.

H.3.2. Hukuki Değerlendirme

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde "hakim durum yaratmaya veya hakim durumlarını daha da güçlendirmeye yönelik olarak ülkenin bütünü ya da bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu" doğuracak birleşme ve devralmalar hukuka aykırı bulunarak yasaklanmıştır.

Dosya mevcudu bilgi ve belgeden, Mavi'nin faaliyet gösterdiği pazarın genel olarak kot pazarı olduğu, Mavi'nin pazar payının, yıllar itibarıyla değişmekle birlikte yaklaşık %(...-...) olduğu anlaşılmıştır. Kot pazarında faaliyet gösteren diğer teşebbüslerin yıllar itibarıyla pazar paylarının ise; Levis %(...-...), Rodi %(...-...), Collin's %(...-...), Little Big %(...-...) ve diğer %(...-...) olduğu dosya mevcudu bilgi ve belgeden anlaşılmaktadır.

Devralma işlemi ile Mavi'nin kontrolünü devralacak olan Blue Holding veya bağlı bulunduğu (.....)'nin, Mavi'nin faaliyet gösterdiği ve en genel anlamda *kot ve gündelik giyim ürünleri pazarı* olarak tanımlanabilecek pazarda dahi herhangi bir faaliyeti bulunmamaktadır. Dolayısıyla, devralma sonucunda Mavi'nin pazar payının değişmeyeceği göz önüne alındığında, anılan işlem sonucunda herhangi bir şekilde hâkim durum yaratılması ya da hâkim durumun güçlendirilmesi ve bunun sonucunda pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması söz konusu olmayacaktır.

H.3.2.1. Yan Sınırlamalar

Hisse devri Sözleşmesi'nin "Rekabet Etmeme" başlıklı 7. maddesinde rekabet etmeme, müşterileri ve personeli ayartmama ile gizlilik hükümleri düzenlenmektedir.

H.3.2.1.1. Rekabet Yasağı

Mavi ile Blue Holding arasında akdedilen sözleşmenin 7. maddesi rekabet yasaklarını içermektedir. Söz konusu madde ile Mavi'nin hissedarlarının (Sait Akarlılar, Hayriye Fethiye Akarlılar, Ragıp Ersin Akarlılar, Fatma Elif Akarlılar ve Seyhan Akarlılar) devralma işlemi sonrasında istihdam edildikleri süre boyunca ve Mavi'den ayrılmalarını takip eden üç (3) yıl süresince Sözleşme'nin 7.1 no'lu ekinde tanımlanan Mavi Türkiye bölgesi dahilinde, Mavi ve Bağlı Şirketler tarafından sağlanan konfeksiyon ürünlerine, bu ürünlere ilişkin perakendecilik faaliyetlerine ve yine Mavi ve Bağlı Şirketlerce sağlanan diğer

ürün ve hizmetlere ilişkin perakendecilik faaliyetlerine rakip hiçbir faaliyette bulunmaması öngörülmektedir.

Birleşme ve devralma işlemlerinde taraflara rekabet etmemeleri yönünde kısıtlamalar getirilmesi, genellikle, gerçekleşen birleşme veya devralmanın asli bir unsuru olarak kabul edilmekte ve getirilen sınırlamalara, gerekenden fazla bir süreyi kapsamayacak şekilde, devreden ilgili ürün pazarına dâhil olan ürünleri ürettiği coğrafi pazarla sınırlı olmak kaydıyla, izin verilmektedir. Ancak, Sözleşmenin 7. maddesinde satıcılara Mavi’de istihdam edildikleri süreçte rekabet yasağı getirilmesine ilişkin hüküm, devralma işlemi ile alakası olmadığından değerlendirmeye alınmamıştır.

H.3.2.1.2. Bazı Personele Teklif Götürmeme ve Gizlilik Hükümleri

Sözleşmenin 7.2. maddesinde, müşteri ve personel ayartmamaya ilişkin Mavi’nin hissedarlarına getirilen yasaklar aşağıdaki şekilde düzenlenmiştir:

“İşbu Sözleşmenin tarihini izleyen 3 (üç) yıl boyunca olmak üzere, her Satıcı, işbu Sözleşmenin tarihinde Şirketin müşterisi veya personeli olan kişileri veya İlgili Personeli Şirketten uzaklaştırmak amacıyla doğrudan veya dolaylı olarak teşvik etmemeyi veya onları ayartma girişiminde bulunmamayı gayrikabili rücu olarak taahhüt etmektedir”

Genel olarak istihdam etmeme yükümlülükleri, yoğunlaşmayı meydana getiren sözleşmenin ana amacının yanında sözleşmenin hukuki getirilerinden yararlanılmasına yönelik düzenlemeler olarak nitelendirilebilir. Devralmalarda alıcıların satıcılara getirdiği müşteri ve personel ayartmama yükümlülükleri, alıcıların devraldıkları maddi ve maddi olmayan varlıkların değerinden tam olarak yararlanmalarının, bu çerçevede alıcının yaptığı yatırımın karşılığını tam olarak almasının bir aracı olarak görülmektedir. Bu yönüyle, ayartmama yükümlülükleri yoğunlaşmanın uygulanabilmesi için yoğunlaşma ile doğrudan ilgili ve gerekli sayılmaktadır.

Söz konusu devralma kapsamında müşterileri ve personeli ayartmama yükümlülüğünün sadece satıcılara getirildiği ve süresinin 3 (üç) yıl ile sınırlandırıldığı görülmektedir. Dolayısıyla anılan yükümlülüğün yan sınırlama olduğu kanaatine varılmıştır.

Diğer taraftan, Hisse Alım Sözleşmesi’nin 7.3.1. maddesinde tarafların gizli bilgileri ifşa etmesi süresiz olarak yasaklanmaktadır. Anılan madde hükmünde açıklanması yasaklanan gizli bilgiler şu şekilde tanımlanmıştır:

“Taraflardan her biri, işbu sözleşmeyle ya da diğer taraflarla ilgili olan bilgileri, ya da işbu sözleşmenin ifasıyla ya da işbu sözleşmede öngörülen bir sözleşmenin ifasıyla bağlantılı olarak, ya da şirketin yönetimine iştirak etmek suretiyle diğer Taraflardan aldığı tüm bilgileri gizli tutmayı taahhüt etmektedir. İşbu sözleşmede aksi açıkça belirtilen haller haricinde ya da kanunlar uyarınca bu bilgilerin açıklanması gereken haller haricinde, her Taraf, diğer Tarafın

yazılı onayını önceden almadan yukarıdaki cümlede açıklanan hiçbir bilgiyi yayınlamamayı, başkalarına vermemeyi, açıklamamayı veya kullanmamayı taahhüt etmektedir .”

Yan sınırlamalar ve bu çerçevede gizlilik yükümlülükleri, yoğunlaşmayı meydana getiren sözleşmenin ana amacının yanında sözleşmenin hukuki getirilerinden yararlanılmasına yönelik düzenlemeler olarak nitelendirilebilir. Devralmalarda alıcıların satıcılara getirdiği gizlilik yükümlülükleri, alıcıların devraldıkları maddi ve maddi olmayan varlıkların değerinden tam olarak yararlanmalarının, bu çerçevede alıcının yaptığı yatırımın karşılığını tam olarak almasının bir aracı olarak görülmektedir. Bu yönüyle devralma işleminde satıcılara getirilen gizlilik yükümlülükleri, yoğunlaşmanın uygulanabilmesi için yoğunlaşma ile doğrudan ilgili ve gerekli sayılmaktadır.

Yukarıda yer verilen madde incelendiğinde, gizlilik yükümlülüğünün ilgili taraflara getirildiği, gizlilik konusu edilen unsurların devralma işlemiyle öğrenilen hususlara ilişkin olduğu ve sözleşme konusuna yönelik getirildiği görülmektedir. Bu itibarla anlaşmada yer verilen gizlilik hükmünün bu yönleriyle makul olduğu görülmektedir.

Ancak, öncelikle belirtilmelidir ki, sözleşmedeki gizlilik yükümlülüğü gizli bilgiyi saklı tutmayı içerdiği gibi gizli bilgiyi kullanmama yönünde de artı bir düzenleme getirmektedir. Gizlilik ile ilgili olarak ifşa etmeme, yayınlamama ve başkalarına vermeme gibi yasakların piyasadaki rekabet üzerinde, rekabet yasağına benzer nitelikte bir etki yaratmayacağı kanaati oluşmuştur.

Ancak, söz konusu dosya kapsamında gizli bilgileri “kullanmamaya” yönelik düzenlemeler piyasadaki potansiyel rekabet ortamı üzerinde çeşitli kısıtlar oluşturabilir ve rekabet yasağına benzer etkiler doğurabilir. Bu nedenle, gizlilik hükümlerinin değerlendirilmesinde “kullanmamaya” yönelik hükümlerinin ayrı ele alınması gerekmektedir. Dolayısıyla, sözleşmede öngörülen gizlilik yükümlülüğü kapsamında “kullanmamaya” yönelik hükmün sözleşme metninden çıkartılması durumunda söz konusu yükümlülüğün rekabet yasağına benzer olan etkisi önemli derecede azaltılabilir. Sözleşmede gizlilik yükümlülüğü kapsamında süresiz olarak öngörülen gizli bilgilerin kullanılmamasına yönelik hükmün, rekabet açısından değer taşıyan bilgiler bakımından sözleşmenin kapanış tarihinden itibaren en fazla 3 yıl süre ile sınırlandırılmasının halinde yan sınırlama sayılacağı kanaatine ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre;

1- Bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı “Rekabet Kurulu’ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ” kapsamında izne tabi olduğuna, işlem sonucunda aynı Kanun maddesinde belirtilen nitelikte hâkim

durum yaratılmasının veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilmesinin ve ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının söz konusu olmadığına,

2- Hisse Alım Sözleşmesi'nin 7.3.1 maddesinle gizlilik yükümlülüğü kapsamında süresiz olarak öngörülen "kullanmamaya" yönelik hükmün, rekabet açısından değer taşıyan bilgiler bakımından sözleşmenin kapanış tarihinden itibaren en fazla 3 (üç) yıl süre ile sınırlandırılması halinde yan sınırlama sayılarak bildirim konusu işleme izin verilmesine

Kurul Üyesi İsmail Hakkı KARAKELLE'nin farklı gerekçesi ve OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

**Rekabet Kurulu'nun 17.07.2008 tarih ve 08-45/635-239 sayılı Kararı'na
KARŞI OY GEREKÇESİ**

Mavi Giyim San. ve Tic. A.Ş.'nin hisselerinin tamamının Blue International Holding N.V. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi üzerine yapılan inceleme sonucu Kurul tarafından alınan karara katılmamaktayım. Şöyle ki :

Mavi Giyim San. ve Tic. A.Ş.'nin ile Blue Holding arasında akdedilen sözleşmenin 7. maddesi rekabet yasaklarını içermektedir. Söz konusu madde ile Mavi Giyim San. ve Tic. A.Ş.'nin hissedarlarının devralma işlemi sonrasında istihdam edildikleri süre boyunca ve Mavi'den ayrılmalarını takip eden üç(3) yıl süresince Sözleşme'nin 7.1 no'lu ekinde tanımlanan Mavi Türkiye bölgesi dahilinde, Mavi ve Bağlı Şirketler tarafından sağlanan konfeksiyon ürünlerine, bu ürünlere ilişkin perakendecilik faaliyetlerine rakip hiçbir faaliyette bulunmaması öngörülmektedir.

Birleşme ve Devralma işlemlerinde taraflara rekabet etmemeleri yönünde kısıtlamalar getirilmesi, genellikle, gerçekleşen birleşme veya devralmanın asli bir unsuru olarak kabul edilmekte ve getirilen sınırlamalara gerekenden fazla bir süreyi kapsamayacak şekilde, devreden ilgili ürün pazarına dahil olan ürünleri ürettiği coğrafi pazarla sınırlı olmak kaydıyla, izin verilmektedir. Türk Rekabet Hukuku uygulamalarında Rekabet Kurulu, örneğin devralma işlemlerinde rekabet yasağına ilişkin çeşitli kararlarında, rekabet yasağı süresini, sadece ticari itibar aktarımı söz konusu ise iki yıl, know-how aktarımı söz konusu ise 3 yıl olarak uygun görmektedir. Ancak, devralma işlemi ile birlikte satıcılara Mavi'de istihdam edildikleri sürece rekabet yasağı getirilmesinin yanısıra istihdam edilmeleri sonlandıktan sonra da 2 (iki) ve 3(üç) yıl süreli rekabet yasakları öngörülmektedir. Rekabet etmeme taahhüdünün Sait Akarlılar, Hayriye Fethiye Akarlılar, Ragıp Ersin Akarlılar ve Seyhan Akarlılar'ın Mavi'de istihdam edilip edilmemelerinden bağımsız olarak, sözleşmenin kapanış tarihinden itibaren en fazla 3(üç) yıl için geçerli olmasının uygun olacağı görüşüyle alınan kararda bu unsura yer verilmemesi nedeniyle muhalifim.

M.Sıraç ASLAN
Kurul Üyesi

FARKLI GEREKÇE'
(17.7.2008 tarihli, 08-45/635-239 sayılı Kurul Kararı)

Dosya konusu devir işlemine; Hisse Alım Sözleşmesi'nin 7.3.1 maddesinde gizlilik yükümlülüğü kapsamında süresiz olarak öngörülen "kullanmamaya" yönelik hükmün, rekabet açısından değer taşıyan bilgiler bakımından sözleşmenin kapanış tarihinden itibaren en fazla 3(üç) yıl süre ile sınırlandırılması halinde yan sınırlama sayılarak, 4054 Sayılı Kanunun 7.maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı Tebliğ hükümleri çerçevesinde hakim durum yaratmadığı veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmedeği ve dolayısıyla ilgili pazarda rekabeti önemli ölçüde azaltmasının söz konusu olmadığı gerekçesiyle izin verilmesi kararına aşağıda açıklayacağım farklı gerekçe ile katılıyorum.

Kararın "G.RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ" başlıklı bölümünden görüleceği üzere, dosyanın raportörleri, "devir işlemi düzenleyen Hisse Alım Sözleşmesi'nin 7.1. maddesiyle Sait Akarlılar, Hayriye Fethiye Akarlılar, Ragıp Ersin Akarlılar, Fatma Elif Akarlılar ve Seyhan Akarlılar'a getirilen rekabet etmeme yükümlülüğünün, söz konusu kişilerin Mavi'de istihdam edilip edilmemelerinden bağımsız olarak, sözleşmenin kapanış tarihinden itibaren en fazla 3 (üç) yıl ile sınırlandırılması ve devir işlemi düzenleyen Hisse Alım Sözleşmesi'nin 7.3.1 maddesiyle gizlilik yükümlülüğü kapsamında süresiz olarak öngörülen "kullanmamaya" yönelik hükmün sözleşmenin kapanış tarihinden itibaren en fazla 3 yıl süre ile sınırlandırılması halinde bu hükümler yan sınırlama sayılarak bildirim konu işlem ile birlikte izin verilmesinin uygun olacağı"nı söylemiş; aralarında yer aldığı Kurul çoğunluğu ise, bu iki husustan ikincisini "gizlilik yükümlülüğü kapsamında süresiz olarak öngörülen "kullanmamaya" yönelik hükmün, rekabet açısından değer taşıyan bilgiler bakımından sözleşmenin kapanış tarihinden itibaren en fazla 3 (üç) yıl süre ile sınırlandırılması halinde yan sınırlama sayılarak bildirim konusu işleme izin verilmesine" şeklinde değiştirerek benimsemiştir.

4054 Sayılı Kanunda birleşme ve devralma işlemlerinde izin kararlarının şart ve yükümlülüğe bağlanması konusunda açık bir dayanak bulunmamasıyla birlikte, 97/1 Sayılı Tebliğin "Kurul bildirilen birleşme veya devralmaya gerekli gördüğü diğer tedbirlerin alınması ve bazı yükümlülükler uyulması koşuluyla izin verebilir" şeklindeki 6/3.maddesi hükmünün Kurul'a birleşme/devralma kararlarını koşula bağlama yetkisini verdiğini düşünüyoruz.

Ancak, öncelikle, gerek raportörlerin önerdiği haliyle gerekse, Kurul çoğunluğunun benimsediği haliyle Kararda yer alan hususların "şart" mı "yükümlülük" mü yoksa yoğunlaşma işleminden bağımsız olarak değerlendirilecek bir unsur mu olduğu belli değildir. Bilindiği üzere bu üç hal özellikle gereğinin yerine getirilmemesinde doğacak sonuçları itibariyle önemli

farklılıklar içermektedir. Çok sayıdaki benzer Kurul Kararlarında “...şartıyla” ya da “....kaydıyla” denildiği, burada da zımnen işleme “şartlı” izin verildiği düşünülebilirse de, bu defada söz konusu şartın “bozucu” mu “erteleyici” mi olduğu konusundaki belirsizlik devam etmektedir. Bu iki halin de işlemin hangi tarihten itibaren geçerlilik kazanacağı konusunda ciddi farklılıklar taşıdığı bilinmektedir.

İzin kararına farklı gerekçe ile katılmamızın birinci nedeni yukarıda özetlenen bu belirsizliktir. İkincisi ve daha önemlisi, Karar’da yer alan Hisse Alım Sözleşmesinin 7.3.1 maddesindeki gizlilik yükümlülüğünün “süresiz” den “en fazla 3 yıl” a dönüştürülmesi şeklindeki bizimde katıldığımız “koşul” un teşebbüs yetkilileri ile müzakere edilmeksizin belirlenmiş olmasıdır.

Yapılması gereken, gerek şart ya da yükümlülüklerin gerekse, bu Kararda olduğu gibi işlemde bağımsız olarak ele alınıp değerlendirilecek çoğunlukla rekabet yasakları ve gizlilik yükümlülükleri şeklinde ifade edilen ve yan sınırlamaya dönüşebilmesi için yapılması istenilen düzenlemelerin, Kurul’un önüne gelmeden önce, idare(İlgili daire) tarafından teşebbüslerle müzakere edilip, mutabık kalınan ya da kalınmayan hususların belirlenerek Kurul’a sunulmasıdır. Zira, Kurul bu Kararında gizlilik yükümlülüğünü “süresiz” den “en fazla 3 yıla” ya da başka bazı kararlarında rekabet yasağını 5 yıldan 3 yıla indirilmesini öngörürken, bu koşulun işlemin tarafları bakımından nasıl bir irade değişikliğine yol açacağını bilmemektedir. Örneğin, taraflar yalnızca bu “koşul” nedeniyle birleşme/devralma işleminden vazgeçebilirler. Oysa Kurul’un amacı genellikle bu olmayabilir. Öte yandan, teşebbüsler de bu “koşul” a uymamanın sonuçlarını bilmemektedirler. Oysa, bu karardaki haliyle birleşme/devralma işleminin geçerliliğinden bağımsız olarak değerlendirilecek yan sınırlamalara ilişkin olanlar da dahil, tüm koşulların yukarıda önerdiğimiz, idarenin teşebbüslerle yürüteceği müzakere sürecinde oluşturularak, Kurul’a sunulması halinde bu belirsizlikler tümüyle değilse bile çok büyük ölçüde giderilmiş olacaktır. Hemen belirtmek gerekir ki, idarenin bu müzakereleri yapabilmesi için Kurul’un hem bu sürecin nasıl yürütüleceğini, hem de yan sınırlamaları belirleyen düzenlemeler yapması gerekmektedir.

İsmail Hakkı KARAKELLE
Kurul Üyesi

ⁱ Farklı gerekçenin yazılmasında büyük oranda 5.1.2007 tarih 841 sayılı Başkanlık önergesi ile Kurula sunulan ve halen karara bağlanmamış olan; Rekabet Uzmanları Şahin Yavuz, M.Nazlı Aksoy ve Hilmi Bolatoğlu tarafından hazırlanmış 6.11.2006 tarihli “Menfi tespit/muafiyet ve birleşme/devralma kararlarının koşula bağlanması” başlıklı Çalışmadan yararlanılmıştır.

Dosya Konusu: Anadolu İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin, müktesep hak teşkil etmemek üzere geçici rejim süresince kullandığı ulusal karasal yayın izninin, Doğan TV Holding bünyesinde bulunan Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

Dosya Sayısı : 2008-2-91 (Devralma)
Karar Sayısı : 08-45/638-242
Karar Tarihi : 17.7.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI
Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Mehmet Akif ERSİN,
İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Ali DEMİRÖZ, Fatma GÖZLÜKAYA ANGI,
Remzi Özge ARITÜRK, Özgür Can ÖZBEK

C. BİLDİRİMDE BULUNAN: - Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş.
Temsilcisi:Av. Aslıhan Dumlu Durmaz
Doğan Tv Center 32404 Bağcılar/ İstanbul

D. TARAFLAR: - Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş.
Doğan Tv Center 32404 Bağcılar/ İstanbul
- Anadolu İletişim Hizmetleri A.Ş.
Ziyabey Cad. 13. Sok., No:12 Balgat/Ankara

E. DOSYA KONUSU: Anadolu İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin, müktesep hak teşkil etmemek üzere geçici rejim süresince kullandığı ulusal karasal yayın izninin, Doğan TV Holding bünyesinde bulunan Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş. tarafından devralınması işlemine izin verilmesi talebi.

F. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 13.5.2008 tarih ve 2985 sayı ile intikal eden ve eksiklikleri en son 27.6.2008 tarih, 4073 sayı ile tamamlanan bildirim üzerine, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ve 1997/1 sayılı Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ'in ilgili hükümleri çerçevesinde düzenlenen 7.7.2008 tarih ve

2008-2-91/Öİ-08-AD sayılı Devralma Ön İnceleme Raporu, 15.7.2008 tarih ve REK.0.06.00.00-120/225 sayılı Başkanlık Önergesi ile 08-45 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

G. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili Rapor'da; bildirim konusu devralma işleminin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında izne tabi bir devralma olduğu, söz konusu devralma işleminin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 7. maddesi kapsamında ilgili pazarda rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuran bir işlem olmadığı ve işleme izin verilmesinde bir sakınca bulunmadığı ifade edilmiştir.

H. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

H.1. Taraflar

H.1.1. Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş. (Lapis)

Bildirime konu işlemle ulusal karasal yayın hakkını devralacak olan Lapis, 21.6.2007 tarihinde kurulmuş ve 2007 sonuna kadar faal olmayan bir şirket olarak kalmıştır. CNN TÜRK, Mart 2008 itibarıyla faaliyetlerini Lapis bünyesinde sürdürmeye başlamıştır. Lapis'in ortaklık yapısına aşağıda yer verilmiştir:

Tablo 1: Lapis ortaklık yapısı

HİSSEDAR	HİSSE PAYI (%)
Alp Görsel İletişim Hizmetleri A.Ş.	~86,67
Hür Bim Görsel Yayıncılık A.Ş.	~3,33
Mehmet Ali Yalçındağ	~3,33
Soner Gedik	~3,33
Mustafa Gözalan	~3,33
TOPLAM	100

Lapis hisselerinin büyük kısmına sahip olan Alp Görsel İletişim Hizmetleri A.Ş. (Alp Görsel)'nin ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 2: Alp Görsel ortaklık yapısı

HİSSEDAR	HİSSE PAYI (%)
Doğan Prodüksiyon Hizmetleri A.Ş.	~100
Hür Bim Görsel Yayıncılık A.Ş.	~0
Hür Servis Sosyal Hizmetler ve Tic. A.Ş.	~0
Hür Medya İlançılık ve Reklamcılık Tic A.Ş.	~0
Hürriyet Medya Basım Hizm. Ve Tic A.Ş.	~0
TOPLAM	100

Alp Görsel hisselerinin neredeyse tamamına sahip olan Doğan Prodüksiyon Hizmetleri A.Ş. (Doğan Prodüksiyon)'nin ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 3: Doğan Prodüksiyon ortaklık yapısı

HİSSEDAR	HİSSE PAYI (%)
D Yapım Reklamcılık ve Dağıtım A.Ş.	~100
Hür Bim Görsel Yayıncılık A.Ş.	~0
Arzuhan Yalçındağ	~0
Mehmet Ali Yalçındağ	~0
Soner Gedik	~0
TOPLAM	100

Doğan Prodüksiyon hisselerinin tamamına yakınına sahip olan D Yapım Reklamcılık ve Dağıtım A.Ş. (D Yapım)'nin ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 4: D Yapım ortaklık yapısı

HİSSEDAR	HİSSE PAYI (%)
Doğan TV Holding A.Ş.	~100
Murat Saygı	~0
Arzuhan Yalçındağ	~0
Mehmet Ali Yalçındağ	~0
Soner Gedik	~0
TOPLAM	100

D Yapım hisselerinin tamamına yakınına sahip olan Doğan TV Holding A.Ş. (Doğan TV)'nin ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 5: Doğan TV ortaklık yapısı

HİSSEDAR	HİSSE PAYI (%)
Doğan Yayın Holding A.Ş.	74,51
Dreiundvierzigste Media Vermögensverwaltungsgesellschaft GMBH	25
Doğuş Yayın Grubu A.Ş.	0,49
Arzuhan Yalçındağ	~0
Mehmet Ali Yalçındağ	~0
Soner Gedik	~0
TOPLAM	100

Rekabet Kurulu'nun 15.12.2006 tarih ve 06-91/1163-344 sayılı kararı uyarınca, yukarıda ortaklık yapısına yer verilen Doğan TV, Doğan Yayın Holding A.Ş. ve Dreiundvierzigste Media Vermögensverwaltungsgesellschaft GMBH (Media) tarafından ortak kontrol edilmektedir. Bu nedenle Lapis, dolaylı olarak Doğan TV tarafından kontrol edilmektedir. Dolayısıyla, başvuru konusu işlem değerlendirilirken sadece Lapis değil, Doğan TV bünyesinde yer alan diğer

yayın kuruluşlarının faaliyetleri de dikkate alınmalıdır. Doğan TV'nin %74,51 oranında hissedarı olan Doğan Yayın Holding A.Ş. ise, Doğan Şirketler Grubu Holding A.Ş. ve Adil Bey Holding A.Ş. aracılığıyla Doğan Ailesi tarafından kontrol edilmektedir.

Dosya mevcudu bilgilere göre Doğan TV hisselerinin %74,51'ine sahip olan Doğan Grubu'nun medya sektöründeki faaliyetleri şu şekilde özetlenebilir:

Görsel medya alanında ulusal yayın yapan Kanal D, TNT (Mart 2008'de Eko TV bünyesine katılarak faaliyete başlamıştır), Star TV, CNN Türk ile kablo tv üzerinden yayın yapan Dream TV, Fenerbahçe TV ve Beşiktaş TV bulunmaktadır. Radyo yayıncılığı alanında Radyo D, CNN TÜRK Radio, Radyo Foreks bulunmaktadır. Ayrıca D-Production TV yapımcılık alanında faaliyet göstermektedir.

Doğan Grubu yazılı medya alanında Hürriyet, Milliyet, Vatan, Radikal, Posta, Fanatik, Fanatik Basket, Referans, Turkish Daily News gazetelerini yayımlamakta ve Doğan Burda, Doğan Books, Doğan Egmont Publishing ve DPP ile de dergi ve kitapçılık alanında faaliyet göstermektedir. Doğan Grubu yazılı medya sektörüne yönelik dağıtım faaliyetlerini ise Yaysat-Doğan dağıtım firması ve D&R mağazaları aracılığıyla yürütmektedir.

H.1.2. Anadolu İletişim Hizmetleri A.Ş. (Anadolu)

Dosyada yer alan bilgiler çerçevesinde Anadolu, TV 5 logolu televizyon kanalını işletmek suretiyle ulusal televizyon yayıncılığı pazarında faaliyette bulunmaktadır. Anadolu bünyesinde söz konusu alanda faaliyet gösteren bir başka teşebbüs bulunmamaktadır. Anadolu'nun ortaklık yapısı aşağıdaki gibidir:

Tablo 6: Anadolu ortaklık yapısı

HİSSEDAR	HİSSE PAYI (%)
İletişim Holding A.Ş.	95
Şeref Malkoç	1
İsmail Aydos	1
Cafer Güneş	1
Suat Pamukçu	1
Ekrem Şama	1
TOPLAM	100

Anadolu hisselerinin büyük kısmına sahip olan İletişim Holding A.Ş.'nin ortaklık yapısı ise aşağıdaki gibidir:

Tablo 7: İletişim Holding ortaklık yapısı

HİSSEDAR	HİSSE PAYI (%)
Mustafa Kamalak	20
Yakup Budak	20

Muhammet Polat	20
Abdülhamit Gül	20
Yaşar Canbay	20
TOPLAM	100

H.2. İlgili Pazar

H.2.1. Genel Olarak Televizyon Yayıncılığı

Televizyon yayıncılığı alanında pazar tanımlaması yapılırken kullanılan başlıca dört kriter bulunmaktadır.

H.2.1.1. Yayın Alanlarının Genişliğine Göre Televizyon Yayıncılığı

Yayın alanlarının genişliğine göre televizyon yayıncılığı piyasaları ulusal, bölgesel ve yerel olarak sınıflandırılmaktadır. 15.5.2002 tarih ve 4756 sayılı Yasa ile değişik 3984 sayılı Radyo ve Televizyon Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un "Tanımlar" başlıklı 3. maddesine göre;

- Ulusal yayın; bütün ülkeye yapılan radyo, televizyon ve veri yayını,
- Bölgesel yayın; birbirine komşu en az üç il ve en çok bir coğrafi bölge alanının asgari yüzde yetmişine yapılan radyo, televizyon ve veri yayını,
- Yerel yayın; mülki taksimat itibariyle en az bir ilçe (merkez ilçe dahil) veya bir ilin alanının en az yüzde yetmişine yapılan radyo, televizyon ve veri yayını

ifade etmektedir.

H.2.1.2. Yayın Türlerine Göre Televizyon Yayıncılığı

Yayın türlerine göre, yayın kuruluşlarını genel ve tematik yayın yapanlar olarak sınıflandırmak mümkündür. Buna göre;

- Genel nitelikte yayın yapan kanalları; yayın programları, filmler, kültür, spor, magazin, çocuk, kadın, dizi, din, eğlence ve haber programları gibi çok farklı konuları içeren kanallar,
- Tematik yayın kanalları; haber, belgesel, spor, müzik ve benzeri türlerde olmak üzere, yalnızca belli bir konuda yayın yapan kanallar

olarak tanımlamak mümkündür.

H.2.1.3. Finansman Türlerine Göre Televizyon Yayıncılığı

Bu kritere göre yayın kuruluşları açık ve paralı yayın yapanlar olarak sınıflandırılmaktadır.

- Açık kanal, izleyicinin herhangi bir ücret ödemediği izleyebildiği yayıncılık türüdür. Bu kanalların esas gelir kaynaklarını, yayınladıkları programların aralarına, başlarına veya sonlarına aldıkları reklamlar ve sponsorluklar oluşturmaktadır. Dolayısıyla, izleyici ve kanal arasında ticari bir ilişki bulunmamaktadır. Ticari ilişki kanallar ile reklam verenler arasında olup, bu piyasada tüketici konumunda olan reklam verendir. Bu nedenle de izlenme payları reklam geliri ile finanse edilen kanallar için çok önemlidir.
- Paralı (şifreli) kanal; yayın hizmetinden faydalanabilmek için izleyicilerin abone olarak belli bir süre için belirli meblağlar ödediği kanallardır. İzleyici sayısı, abone sayısı ile sınırlıdır. Her ne kadar bu kanallar da reklam ve sponsorluk alabiliyor olsalar da, gelirlerinin en önemli kısmı abonelerinden aldıkları abonelik ücretlerinden oluşmaktadır. Dolayısıyla, parasız kanallardan farklı olarak, abone ile kanal arasında ticari bir ilişki söz konusudur ve kanallar için esas olan abone sayısı ve ücretidir.

H.2.1.4 Yayın Şekillerine Göre Televizyon Yayıncılığı

Yayın kuruluşlarını, yayın şekillerine göre karasal, uydudan ve kablolu olarak üçe ayırmak mümkünse de TV kanalları genellikle ulaşılan izleyici sayısını arttırabilmek için farklı iletim tekniklerini bir arada kullanarak yayın yapmayı tercih etmektedir. Buna göre;

- Karasal yayın; uydu veya kablo aracılığı olmaksızın, karadan vericiler ve yansıtıcılar vasıtasıyla gönderilen sinyallerle alıcılara ulaştırılan yayın türünü,
- Kablolu yayın; radyo ve televizyon ve veri yayınlarının kablo, cam iletken ve benzeri bir fiziki ortam üzerinden abonelere ulaştırılmasını sağlayan yayın türünü,
- Uydudan yayın; radyo ve televizyon programlarının yetkili yayıncı veya hizmeti temin edecek kişi veya kuruluş tarafından şifreli veya şifresiz olarak uzayda sinyal iletebilen herhangi bir araç vasıtasıyla yapılan ilk yayını

ifade etmektedir.

Bu yayın türleri arasında frekans bandının sınırlı olması nedeniyle, ulusal karasal yayını ancak belli sayıda yayıncı tarafından yapılabilmektedir. RTÜK tarafından verilen bilgilere göre, karasal yayın reklam gelirleri açısından halen en ağırlıklı ortam olarak etkinliğini devam ettirmektedir. Kablo ve uydudan yayın yapmak isteyen yayıncılar bakımından ise benzer herhangi bir kısıtlama bulunmamaktadır.

H.2.2. İlgili Ürün Pazarı

Televizyon yayıncılığı alanında pazar tanımını yapılırken, yukarıda yer verilen unsurlar televizyon kanallarının reklam geliri elde edebilme kabiliyetine etkileri açısından önem kazanmaktadır. Televizyon yayıncılığı ürününün iki tip alıcı (izleyici ve reklam veren) tarafından farklı amaçlar için kullanılmasından dolayı izleyici talebi reklam gelirine yansımaktadır. Dosya konusu işlem bakımından piyasanın bu ikili yapısı belirleyici öneme sahiptir.

Ödemeli kanallar haricinde televizyon kanallarının temel finansman kaynağını reklam gelirleri oluşturmaktadır. Pazar, reklam veren-yayıncı ilişkisi çerçevesinde şekillenmekte, televizyon kanallarının pazar gücü temel olarak reklam yeri satışlarına göre belirlenmektedir. Reklam verenler ise, reklam harcamalarını kanallar arasında dağıtırken, kanalların hedef kitleye erişim olanakları ve izlenme payı kriterini öncelikli olarak dikkate almaktadırlar.

Ulusal yayın yapan kanalların yayın alanlarının genişliği, reklamların hedef aldığı izleyicilere ulaşma olanaklarını arttırmaktadır. Bu sebeple reklam verenler reklam harcamalarının dağılımını yaparken, öncelikle ulusal yayın yapan kanallar arasında izlenme paylarına göre seçim yapmaktadırlar. Bu durum ulusal yayın yapan kanalların aynı pazar içinde ele alınmasını gerektirmektedir.

İlgili ürün pazarı tanımlanırken dikkat edilen noktalardan biri de arz ikamesidir. Arz ikamesi tüketicinin perspektifinden ikame olmasalar da, üreticilerin birbirine ikame olabilecek nitelikteki ürünleri üretebilme imkânına sahip oldukları durumlarda ortaya çıkmaktadır. Üretimin diğer ürüne kolayca kaydırılabildiği durumlarda iki ürün aynı piyasada kabul edilebilmektedir. Bu durum ilgili ürün pazarı tanımlanırken yapılan yayın türüne ilişkin bir ayırımı gidilmemesinin de sebebidir. Zira tematik kanalların üstelik de reklam yeri pazarı açısından rekabetin son derece yoğun olduğu prime time kuşağında bile genel nitelikli yayın yapan kanallarla ciddi bir rekabet içinde olabildikleri bilinmektedir. Bunun yanı sıra sahiplik el değiştirmeden, yayın türü olarak tematik yayınlardan genel nitelikli yayınlara geçildiği gözlenmektedir.

Ödemeli kanallar ile açık kanallar rekabet koşullarındaki farklılıklar sebebiyle ayrı ürün pazarlarını oluşturmaktadır. Zira açık televizyonlarda ticari ilişki sadece program sağlayıcılar ile reklam endüstrisi arasındayken ödemeli kanallarda ticari ilişki temel olarak program sağlayıcılar ile aboneler yani izleyiciler arasındadır. Bunun sonucu olarak açık televizyonlar için izleyici payı ve reklam oranları en önemli parametreler iken ödemeli kanallarda hedef grupların beklentilerini karşılamak ve abonelik düzeyi kritik hale gelmektedir. Ülkemizde sayısallaşma sürecine geçilmesi ile beraber ödemeli kanallar ile açık kanallar arasında bir yakınsama olması beklenebilir olmakla birlikte, bu durum,

söz konusu iki televizyon yayıncılığı türünün aynı ürün pazarında yer almasını mümkün kılmamaktadır.

Sonuç olarak ulusal bir kanal olarak yayın yapmak yurt çapında çok sayıda izleyiciye ulaşabilme imkânı yarattığından, reklam toplayabilme kabiliyeti açısından önemli bir farklılık oluşturmaktadır. Buna ek olarak frekans bandının sınırlı olması ulusal karasal yayıncılığın az sayıda yayıncı tarafından yapılmasına sebep olmaktadır. Dolayısıyla dosya konusu devir işleminin değerlendirilmesi bakımından ilgili ürün pazarı, açık yayın yapan ve karasal yayın hakkı bulunan yayıncılardan oluşacak şekilde “*ulusal televizyon yayıncılığı pazarı*” olarak belirlenmiştir.

H.2.3. İlgili Coğrafi Pazar

İlgili ürün pazarında ülke içinde rekabet şartlarının farklılık arz etmesine neden olan herhangi bir unsur bulunmaması nedeniyle ilgili coğrafi pazar “*Türkiye Cumhuriyeti Sınırları*” olarak ele alınmıştır.

H.3. Değerlendirme

H.3.1. İşlemin Niteliği Bakımından Yapılan Değerlendirme

Dosya konusunun ulusal karasal televizyon yayıncılığı yapabilmek için gerekli olan ulusal karasal yayın hakkının devri olması, öncelikle böyle bir hakkın devrinin 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi ve 1997/1 sayılı Tebliğ bakımından bir devralma işlemi sayılıp sayılmayacağının değerlendirilmesini gerektirmektedir.

1997/1 sayılı Tebliğ’in “*Birleşme veya Devralma Sayılan Haller*” başlıklı 2. maddesinin (b) bendine göre; herhangi bir teşebbüsün ya da kişinin diğer bir teşebbüsün malvarlığını yahut ortaklık paylarının tümünü veya bir kısmını ya da kendisine yönetimde hak sahibi olma yetkisi veren araçları devralması veya kontrol etmesi 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesi çerçevesinde teşebbüsler arası birleşme veya devralma işlemi olarak kabul edilmektedir. Dolayısıyla, malvarlıklarının devri de rekabet hukuku anlamında bir devralma işlemi oluşturabilmektedir.

Bildirim konusu işlem ile Anadolu’nun halihazırda bünyesinde televizyon yayıncılığı faaliyetinde bulunduğu TV 5 adlı kanal için müktesep hak teşkil etmemek üzere geçici rejim süresince kullandığı ulusal karasal yayın hakkının Doğan TV bünyesinde CNN TÜRK logosu ile yayın yapan Lapis tarafından devralınması öngörülmektedir.

Rekabet hukukunda kontrolün nesnesinin, hukuki varlık oluşturan bir veya daha fazla teşebbüs veya bu teşebbüslerin mal varlıklarının tümü veya sadece bir kısmı olabileceği; marka, yöntem bilgisi (know how) veya lisans da olabilen söz

konusu malvarlığının net bir gelirin atfedilebildiği bir faaliyet ya da birim olması gerektiği kabul edilmektedir.

Rekabet Kurulu da önceki kararlarında fikri mülkiyet haklarının, müşteri portföyünün, ticari sözleşmeler, yöntem bilgisi, müşteri portföyü ve marka ve patent gibi maddi olmayan varlıkların devrini 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında birer devralma işlemi olarak nitelendirerek malvarlığı devirlerinin birleşme veya devralma sayılabileceğini kabul etmiştir.

Bu çerçevede devre konu malvarlığı olarak söz konusu ulusal karasal yayın hakkının kontrolün nesnesini oluşturmakta olduğu, anılan malvarlığına açık bir şekilde bir gelir atfedilebilmesi nedeniyle bildirim konusu işlemin 1997/1 sayılı Tebliğ kapsamında bir devralma olarak nitelendirilebileceği sonucuna varılmıştır.

H.3.2. Bildirim Yükümlülüğü Bakımından Yapılan Değerlendirme

1997/1 sayılı Tebliğ'in 1998/2 sayılı Tebliğ ile değişik 4. maddesi uyarınca "*Bu Tebliğ'in 2. maddesinde belirtilen bir birleşme veya devralma sonucunda birleşmeyi veya devralmayı gerçekleştiren teşebbüslerin, ülkenin tamamında veya bir bölümünde ilgili ürün piyasasında, toplam pazar paylarının, piyasanın % 25'ini aşması halinde veya bu oranı aşmasa bile toplam cirolarının yirmibeş trilyon Türk Lirası'nı (yirmi beş milyon Yeni Türk Lirası) aşması halinde Rekabet Kurulu'ndan izin almaları zorunludur*".

Dosya konusu devralma işlemi TV 5'in yayın logosunu, uydu veya kablo lisansını kapsamamakta, sadece halihazırda kullandığı ulusal karasal yayın hakkını kapsamaktadır. Bu bakımdan her ne kadar devre konu malvarlığına açık bir şekilde gelir atfetmek mümkünse de, Anadolu'nun cirosunun ne kadarının söz konusu hak nedeniyle ortaya çıktığını belirlemek oldukça güçtür. Zira söz konusu yayın hakkı farklı bir grubun kontrolü ve dolayısıyla yayın logosu altında, farklı bir içeriğin sunumu amacıyla kullanılacaktır. Bununla birlikte bildirim yükümlülüğünün belirlenebilmesi bakımından, Doğan TV bünyesinde ulusal televizyon yayıncılığı alanında faaliyet gösteren şirketlerin¹ 2007 yılında ilgili ürün pazarında elde ettikleri toplam reklam gelirinin yaklaşık (.....) (.....) YTL olduğu ve toplam pazar paylarının yaklaşık %48 (kırksekiz) olduğu dikkate alındığında, 1997/1 sayılı Tebliğ'de öngörülen eşiklerin aşıldığı ve işlemin izne tabi olduğu anlaşıldığından, devre konu malvarlığının cirosunu yok saymanın veya Anadolu'nun cirosu olarak kabul etmenin bir sakıncası bulunmamaktadır.

Dolayısıyla 1997/1 sayılı Tebliğ'in 4. maddesinde belirtilen ciro ve pazar payı

¹ DTV Haber ve Görsel Yayıncılık A.Ş. (Kanal D), Işıl Televizyon Yayıncılık A.Ş. (STAR) ve Eko TV Televizyon ve Yayıncılık A.Ş. (CNN TÜRK Mart 2008'e kadar yayınlarını Eko TV tüzel kişiliği altında yapmıştır.)

eşğinin aşılması nedeniyle, dosya konusu işlemin Rekabet Kurulu'ndan izin alınması gereken bir işlem olduğu tespit edilmiştir.

H.3.3. İşlemin 4054 Sayılı Kanun'un 7. Maddesi Çerçevesinde Değerlendirilmesi

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde, hâkim durum yaratmaya veya mevcut bir hâkim durumu güçlendirmeye yönelik olarak rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak şekilde gerçekleştirilen birleşme veya devralma işlemleri yasaklanmaktadır.

4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi kapsamında bir birleşme ya da devralma sonucunda hâkim durum yaratılıp yaratılmadığı veya mevcut bir hâkim durumun güçlendirilip güçlendirilmediğinin değerlendirilmesinde, işlemin yatay, dikey ya da konglomera (portföy) etkileri değerlendirilmektedir.

Bununla birlikte yukarıda belirtildiği üzere, inceleme konusu işlem bir televizyon kuruluşunun sadece geçici karasal yayın hakkının devralınmasından ibaret olup diğer bir teşebbüsün kontrolünün devralınması niteliğini taşımamaktadır. Ayrıca aşağıda detayları verileceği üzere, devreden taraf olan Anadolu'nun ilgili pazarda kayda değer bir varlık gösterememiş olması da dikkate alındığında, işlemin yatay düzeyde önemli bir rakibi ortadan kaldıran ya da devralana doğrudan önemli oranda pazar payı katan, alınan varlık nedeniyle dikey olarak alıcının alt veya üst pazarlardaki gücünü pekiştiren ya da alıcının faaliyet gösterdiği yakın ilişkili pazarlarda güçlenerek portföy etkisi ortaya çıkarabilecek nitelikte bir işlem olmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle işlem temel olarak yatay etkiler bağlamında tek başına hakim durum yaratılması ya da mevcut tek başına hakim durumun güçlendirilmesi yoluyla rekabetin önemli ölçüde azaltılması bakımından ele alınmaktadır. Bunun dışında işlem sonucunda rekabeti önemli ölçüde azaltıcı nitelikte portföy etkileri, dikey etkiler ya da yatay etkiler bağlamında birlikte hakim durum yaratılması ya da birlikte hakim durumun güçlendirilmesi sonucunun ortaya çıkmayacağını açık olduğu düşünülmektedir.

Devralma işlemlerinde yatay etkiler bağlamında ele alınan ve tek başına hakim durum yaratılarak ya da mevcut bir tek başına hakim durumun güçlendirilerek rekabetin önemli ölçüde azaltılıp azaltılmadığının değerlendirilmesinde pazar payları ve yoğunlaşma oranları, arzın ve talebin yapısı gibi hususlar ele alınmaktadır.

Söz konusu hususların ele alınmasından önce, devir işleminin Doğan TV'ye katkısının ne olacağını ele alınması gerekmektedir. Daha önce de belirtildiği üzere Anadolu, Doğan TV bünyesinde yer alan Lapis'e karasal yayın hakkını devredecektir. Dolayısıyla işlem sonucunda Doğan TV ya da Lapis'e doğrudan bir pazar payı katkısı devredilmeyecektir. Kaldı ki aksi düşünülse bile

Anadolu'nun 2006, 2007 ve 2008 (ilk dört ay) reklam gelirlerine göre sırasıyla %(...), %(...) ve %(...)’lik pazar payı elde ettiği dikkate alındığında, devir işlemi sonucunda pazarda yer alan rekabetçi bir gücün ortadan kaldırıldığından bahsetmek güç olacaktır.

Bu nedenle, devir işlemi sonucunda ilgili pazarın yapısında doğrudan bir değişme olmayacağı ve dosya mevcudu belgelerde söz konusu yayın hakkının CNN TÜRK kanalı için kullanılacağı hatta istenirse bu konuda taahhüt verilebileceği şeklindeki ifadeler dikkate alındığında, işlemin etkisinin CNN TÜRK’ün uydu ve kablolu yayınına ek olarak karasal yayına da geçmesi olarak dolaylı bir şekilde ortaya çıkacağı anlaşılmaktadır.

Dosya mevcudunda, işlem sonucunda Doğan Grubu’nun ilgili pazardaki payının %(...)’dan %(...)’ye çıkacağı, bunun HHI oranında sadece 1 (bir) puanlık bir artışa yol açacağı, söz konusu artışın, pazardaki yoğunlaşma oranı yüksek bile olsa, AB ve ABD’nin yatay birleşmelerin değerlendirilmesi rehberlerinde rekabetçi açıdan sorun oluşturabileceği kabul edilen artış oranlarından oldukça düşük olduğu ifade edilerek 4054 sayılı Kanun’un 7. maddesinde birleşme ve devralma işlemlerinin değerlendirilmesi bakımından ortaya konan ölçütün iki ayağından biri olan ve her şartta dikkate alınması gereken işlem sonucunda rekabetin önemli ölçüde azaltılmasının sonucunun doğmayacağı dolayısıyla işleme izin verilmesi talep edilmektedir.

Bu çerçevede, ilgili ürün pazarında faaliyet gösteren teşebbüslerin pazar payları ve yoğunlaşma oranları ele alınacaktır.

Pazar Payları ve Yoğunlaşma Oranları

RTÜK tarafından verilen bilgilere göre ulusal televizyon yayıncılığı pazarında TRT kanalları hariç olmak üzere ulusal karasal (T1) lisansına sahip olan 23 yayıncı kuruluş bulunmaktadır. Bunlardan HBB ve BRT logolu kanalların yayına ara verdiği, Kanal 6 logolu kanalın ise 2007 ve 2008 yılında geliri bulunmadığı öğrenilmiştir.

Açık televizyonculuk faaliyetindeki temel ekonomik aktivite izlenme paylarına göre değerlendirilen reklam yerlerinin satışı ve temel gelir kaynağı da reklam gelirleridir. Bu sebeple, televizyon yayıncılığı piyasasında pazar paylarının, izlenme oranları ve özellikle de reklam gelirleri esas alınarak belirlenmesi kabul görmektedir. (Bu incelemede ulusal karasal yayın yapan televizyon kuruluşlarının reklam gelirleri ve izlenme payları dikkate alınarak pazar payı analizi yapılmaktadır.) RTÜK ve TRT’den elde edilen reklam gelirleri ile AGB izlenme payı verileri esas alınarak ulusal yayın yapan televizyon kanallarının 2005, 2006 ve 2007 yıllarına ait izlenme payı bilgisine aşağıda yer verilmektedir.

Tablo 8: Ulusal Yayın Yapan Kanalların Yıllık İzlenme Payları (Tüm Gün)

KANALLAR	2005	2006	2007
ATV	12.1	12.4	10.4
CINE5	-	-	0.4
FLASH	3.0	2.3	1.8
FOX	-	-	4.7
KANAL1	-	2.4	3.3
KANAL7	5.7	6.0	6.5
KANAL D	14.3	13.8	14.2
SHOW TV	15.8	13.8	11.9
STAR TV	10.3	9.8	9.4
STV	5.7	6.2	5.6
TGRT	7.0	4.6	-
TRT1	5.1	4.2	3.9
TRT2	1.2	1.2	1.4
DİĞER	19.8	23.4	26.28

Kaynak: AGB (Sadece ölçümlenmesi yapılan kanalların izlenme paylarına yer verilmiştir.)

Tablodan anlaşılacağı üzere, Kanal D, ATV, SHOW TV ve Star TV logolu kanallar en yüksek izlenme paylarına sahip kanallardır. Ancak televizyon kanallarının pazar paylarının ait olduğu gruplar bakımından dikkate alınması rekabet hukuku açısından daha doğru olduğundan aşağıda üç büyük grup bakımından izlenme paylarına yer verilmektedir.

Tablo 9: Ulusal Yayın Yapan Kanallara Sahip İlk Üç Büyük Grubun Yıllık İzlenme Payları (Tüm Gün)

GRUPLAR	2005	2006	2007
Doğan TV (Kanal D+Star)	24,6	23,6	23,6
Turkuaz Grubu (ATV)	12,1	12,4	10,4
Çukurova Grubu (Show TV)	15,8	13,8	11,9
Toplam	52,5	49,8	45,3

Tablo'daki verilere göre, son üç yıl içinde Doğan TV açık farkla birinci konumunu korumakta ve Turkuaz ile Çukurova Grubu birbirlerine yakın izlenme paylarıyla Doğan TV'yi takip etmektedir. Görüleceği üzere Doğan TV'nin diğer ulusal kanalları CNN TÜRK ve 2008 yılı Mart ayında faaliyete geçen TNT'nin izlenme payları buna dahil edilmemiştir. Bildirimde, CNN TÜRK'ün 2007 yılı tüm gün izlenme payının %1,02 olarak tahmin edildiği belirtilmiştir.

Daha önce de belirtildiği üzere işlem ile bir televizyon kanalının tüm malvarlığı ile birlikte devralınması söz konusu olmadığından, işlemin izlenme payları bakımından piyasa üzerinde yaratacağı olası etkinin TV 5'in mevcut izlenme

payı dikkate alınarak ortaya konulmasının sağlıklı bir değerlendirme olmayacağı açıktır. Lapis tarafından gönderilen 30.5.2008 tarih, 3402 sayılı yazıda, söz konusu devralma işlemi ile mevcut frekansın Doğan TV bünyesinde yayına başlayan TNT'ye devredilmesi sonucunda düşen izlenirlik oranının artırılmasının amaçlandığı belirtilmektedir. Söz konusu düşüşe örnek olarak CNN TÜRK'ün 2006, 2007 ve 2008 yıllarının Mart ve Nisan aylarında gerçekleşen izlenme paylarının karşılaştırmasına yer verilmektedir. Bu tabloya aşağıda yer verilmektedir:

Tablo10: CNN TÜRK 2006-2007-2008 yılları Mart-Nisan aylarındaki izlenme payları

	2006 (%)	2007 (%)	2008 (%)
Mart	1,0	0,8	0,4
Nisan	1,0	1,1	0,4

Tablodan görüldüğü üzere, CNN TÜRK'ün ulusal karasal yayın hakkının TNT'ye devri neticesinde önceki yıllarda %0,8- %1,1 arasında değişen Mart-Nisan ayı izlenme oranları %0,4'e düşmüştür. Bu veriden hareketle inceleme konusu devralma işlemine izin verilmesi halinde CNN TÜRK'ün izlenme payında ortaya çıkabilecek artış oranının %0,4- 0,7 arasında değişebilecektir.

İzlenme oranları bakımından bakıldığında, Doğan TV'nin diğer ulusal kanalları da bir araya gelse, yaklaşık %25 civarında bir izlenme payı ve dolayısıyla pazar payı elde edeceği görülmektedir. Her ne kadar bu oran Doğan TV'nin en yakın rakibinin pazar payının iki katından fazla ise de, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi bakımından sorun yaratacak bir pazar payı düzeyi niteliğinde değildir. Bu nedenle, televizyon yayıncılığı bakımından izlenme paylarının yanında, söz konusu izlenme paylarının kısmen bir sonucu olarak ortaya çıkan reklam gelirleri üzerinden hesaplanacak pazar payları dikkate alınmaktadır. Reklam gelirleri verilerinin ölçülmesi daha kolay olduğundan ve kesinlik taşıdığından, buna dayanılarak hesaplanan pazar payı verileri daha sağlıklı değerlendirme yapmayı sağlayabilecektir.

Aşağıda RTÜK tarafından sağlanan veriler² ışığında pazar payları hesaplanmıştır.

² Bu çerçevede, 3984 Sayılı Radyo ve Televizyonların Kuruluş ve Yayınları Hakkında Kanun'un 12. maddesi uyarınca RTÜK'ün gelirlerini oluşturan kalemlerden bir tanesini özel radyo ve televizyon kuruluşlarının yıllık brüt reklam gelirlerinden %5 oranında ayrılacak paylar oluşturduğu ve televizyon yayın kuruluşlarının RTÜK'e reklam gelirlerini bildirdiği göz önüne alınmıştır. TRT kamu yayıncısı olarak bu sisteme tabi olmadığından TRT'nin reklam gelirleri TRT'den ayrıca talep edilmiştir.

Tablo11: Ulusal Yayın Yapan Kanalların Toplam Reklam Gelirleri ve Pazar Payları

Yayıncı Kuruluş	Rek.Gel.2006 (YTL)	Pazar Payı (%)	Rek.Gel.2007 (YTL)	Pazar Payı (%)	Rek.Gel.2008 Ocak Nisan (YTL)	Pazar Payı (%)
ATV	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
Cine5	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
CNBCE	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
CNN TÜRK ¹	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
Flash Tv	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
TGRT/FOX	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
Kanal1	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
Kanal 6	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
Kanal 7	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
Kanal D	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
Kral TV	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
Meltem TV	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
NTV	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
Show	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)

¹ CNN TÜRK Mart 2008 tarihinden itibaren karasal yayını sona erdirdiğinden 2008 yılı için sadece ilk iki ayki reklam gelirleri hesaplara dahil edilmesi gerekirken, aylık bazda rakamlar mevcut olmadığından ayırtırma yapılamamıştır. Bu dönemde karasal yayına başlayan TNT'nin ise reklam geliri verisi sağlıklı olmadığından dikkate alınmamıştır.

Star TV	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
STV	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
TV5	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
Tempo TV	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
TVNET	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
TV8	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
ATA TV	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
HBB	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
Erya	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
TRT	(.....)	(...)	(.....)	(...)	(.....)	(...)
TOPLAM	(.....)	100,00	(.....)	100,00	(.....)	1,00

Yukarıdaki tablo esas alınarak hazırlanan gruplar bazında pazar paylarına ise aşağıda yer verilmektedir.

Tablo12: Ulusal Yayın Yapan Televizyon Kuruluşlarının Gruplar Bazında Reklam Gelirine Dayalı Pazar Payları

Medya Grubu	2006 Pazar Payı (%)	2007 Pazar Payı (%)	2008 Pazar Payı (İlk Dört Ay) (%)
Doğan Grubu (KANALD, STAR, CNNTURK) ³	39,2	45,7	48,6
Çukurova Grubu (ShowTV)	(...)	(...)	(...)
Turkuaz (ATV)	(...)	(...)	(...)
Doğuş (NTV, CNBCE) ⁴	(...)	(...)	(...)
Fox	(...)	(...)	(...)
Samanyolu	(...)	(...)	(...)
Kanal7	(...)	(...)	(...)
Ciner Grubu (Kanal1)	(...)	(...)	(...)
Diğer	(...)	(...)	(...)
Toplam	100	100	100

Yukarıdaki tablodan da anlaşılacağı üzere Doğan TV'nin pazar payı 2008 yılının ilk dört ayı itibarıyla %(...) seviyesine yükselmiştir. Bu noktada, işlem öncesi açısından bakıldığında, CNN TÜRK'ün karasal lisansının artık TNT'ye kullanılması dolayısıyla, Doğan TV'nin pazar paylarına dahil edilen CNN TÜRK'ün 2006, 2007 ve 2008 yılları ilk dört ayına ilişkin elde ettiği yaklaşık ortalama %3 pazar payının artık Doğan TV'nin ulusal televizyon yayıncılığı pazar payları içinde değerlendirilmemesi gerekmektedir. CNN TÜRK yerine Doğan TV bünyesinde çift dil opsiyonlu dizi ve film kanalı olan TNT'nin Doğan TV'nin pazar payına ne ölçüde katkıda bulunacağı elde sağlıklı veriler olmaması ve yayına kısa bir süre önce başlaması nedeniyle belirsizdir. Benzer bir formatta yayın yapan Doğuş Grubu'nun CNBCE kanalının başarısını elde etmesi durumunda, TNT'nin yaklaşık CNN TÜRK kadar Doğan TV'nin pazar payına katkıda bulunabileceği düşünülmektedir. Dolayısıyla işlem öncesi Doğan TV'nin pazar payının yukarıdaki tabloda yer verilen seviyede olacağının varsayılmasının sakıncası olmadığı sonucuna varılmıştır.

Doğan TV'nin yaklaşık %48'lik pazar payı, pazarda en yakın rakibinin neredeyse üç katı bir büyüklüğe tekabül etmektedir. Bilindiği gibi mehzaz uygulama olan AB uygulamasında %50 ve üzerindeki pazar payları, tek başına, bir hakim durumun göstergesi olarak ele alınabilmektedir.

³ Dipnot8'de yer verilen sebeplerle TNT hesaplamaya dahil edilmemiştir.

⁴ Doğuş Grubu TMSF kontrolünde ulusal televizyon yayıncılığı faaliyetinde bulunan Kral TV ihalesini kazanmış olmakla birlikte, devir işlemleri sürdüğünden söz konusu kanal Doğuş Grubu altında değerlendirilmemiştir.

Bu noktada, işlem sonrasında Lapis'in karasal yayın hakkını elde etmesiyle birlikte CNN TÜRK'ün yeniden ulusal yayın piyasası içerisinde faaliyet gösterecek olması nedeniyle, işlem sonrasında TNT'nin en az CNN TÜRK kadar pazar payı elde etmesi veri olarak kabul edildiğinde, CNN TÜRK'ün tüm geliri ulusal karasal yayın ile ilişkilendirilse bile, Doğan TV'nin pazar payının en fazla %2,90 artışla %51,5 olacağı tahmin edilmektedir. Ancak hemen belirtilmelidir ki, söz konusu olası pazar payı artışının tümünü ulusal karasal lisans hakkına atfetmek doğru olmayacaktır.

Bu kapsamda, pazar paylarının yanında pazarın rekabetçi yapısı hakkındaki önemli göstergelerden biri olan yoğunlaşma oranlarına bakılması gerekmektedir. Yoğunlaşma oranlarının hesaplanmasında ise genel olarak Herfindahl-Hirschman Index (HHI) kullanılmaktadır. Bu hesaplama yöntemi ağırlığı oransal olarak yüksek pazar payına sahip firmalara vermektedir. AB'nin "Yatay Birleşmelerin Değerlendirilmesine İlişkin Rehberi"ne göre, birleşme sonrası HHI oranının;

- 1000'in altında olduğu,
- HHI'nin 1000 ve 2000 arasında olduğu ancak HHI'deki değişimin 250'den az olduğu,
- HHI'nin 2000'in üzerinde olmakla birlikte HHI'deki değişimin 150'den az olduğu

durumlarda, devralınan firmanın küçük ve yeni ama pazarda yenilikçi olan ve önemli bir rekabetçi baskı oluşturan bir teşebbüs olması gibi istisnalar haricinde yatay olarak rekabetçi endişe duyulmamaktadır. Bu oranları aşan HHI ve HHI değişim oranları ise, pazarın rekabetçi yapısı konusunda endişe verici bir gösterge olarak ortaya çıkmaktadır. Ancak hemen belirtilmelidir ki, bu oranlar tek başına değil pazarın diğer tüm özellikleri ile bir arada değerlendirmeye tabi tutulmalıdır.

Aşağıda gruplar bazında pazar payları dikkate alınarak hazırlanan işlem öncesi HHI oranları gösterilmektedir⁵.

Tablo 13: Ulusal Yayın Yapan Televizyon Kuruluşlarının Gruplar Bazında Reklam Gelirine Dayalı HHI Değerleri

Medya Grubu	2007	2008 (İlk Dört Ay)
Doğan Grubu (KANALD, STAR, CNNTURK)	2116	2401
Çukurova Grubu (ShowTV)	(...)	(...)
Turkuaz (ATV)	(...)	(...)
Doğuş (NTV, CNBCE)	(...)	(...)
Fox	(...)	(...)

⁵ Hesaplama kolaylık açısından pazar payları yuvarlanmış ve kayda değer pazar payı olmayan yayıncıların payları hesaplamada dikkate alınmamıştır.

Samanyolu	(...)	(...)
Kanal7	(...)	(...)
Ciner Grubu (Kanal1)	(...)	(...)
Toplam	2777	2933

Görüleceği üzere, 2007 ve 2008 yılı (ilk dört ay) rakamlarına göre işlem öncesinde pazarda oldukça yüksek yoğunlaşma oranları mevcuttur. Devre konu karasal yayın hakkının Lapis tarafından devralınmasıyla halihazırda uydu ve kablodan yayın yapan CNN TÜRK'e katkısının ne olacağı konusundaki belirsizlik, HHI oranlarının işlem sonrasında ne kadar değişeceği hesabının da tam olarak yapılamamasına neden olmaktadır. Rekabetçi açıdan en kötü senaryo olan, TNT'nin CNN TÜRK kadar pazar payı aldığı kabulüyle CNN TÜRK'ün karasal yayın yaptığı dönemdeki kadar bir pazar payı elde ettiği varsayıldığında, HHI oranı 303 (üçyüzüç) artacak ve işlem rekabet açısından riskli işlemler grubunda yer alacaktır.

Esasen, pazarda Doğan TV'nin yüksek oranda pazar payı ve işlem öncesinde yüksek yoğunlaşma oranları bulunmakla birlikte, karasal yayın hakkının mevcut işleyen televizyon kanalının pazar payına olan katkısı konusundaki değerlendirmelere göre işlemin ne kadar riskli olduğu konusundaki analizler değişecektir.

Bu noktada aşağıda pazar payları ve yoğunlaşma oranlarıyla birlikte ele alınması gereken arzın ve talebin yapısına yer verilecektir.

Arzın Yapısı

Ulusal düzeyde televizyon yayıncılığının kablo ve uydudan da yapılabildiği, bununla birlikte, temel olarak karasal yayının önemli olduğu, söz konusu yayın hakkının sınırlı olması nedeniyle oyuncu sayısının da sınırlı olduğu yukarıda belirtilmiştir. Söz konusu husus, ilgili pazara giriş ve tüm izleyici gruplarına yayını ulaştırmak bakımından önemli olmakla birlikte, bu alandaki mevcut durum dosya konusu işlem yoluyla karasal yayın hakkı alan Doğan TV'nin bu alanda önemli bir kapasite işgal eder konumda olmayacağını göstermektedir. Bir başka ifadeyle, Doğan TV işlem sonucunda alacağı karasal yayın frekansı ile 4 (dört) adet ulusal frekansın sahibi olacaktır. Bu rakam özel yayıncı kuruluşların kullanımında bulunan frekansların %20'sine, TRT dahil edildiğinde ise %16'sına tekabül etmektedir. Rakiplere bu açıdan bakıldığında ise, Doğu Grubu'nun Kral TV ve Kral FM Ticari ve İktisadi Bütünlüğünün satışına ilişkin ihaleyi kazandığı da göz önüne alınarak 3 (üç) ulusal karasal lisansı elinde bulunduracağı görülmektedir. Diğer grup ve yayıncılar ise birer ulusal karasal yayın hakkına sahip olacaklardır. Dolayısıyla, karasal yayın hakkı bir kapasite olarak değerlendirilirse, Doğan TV mevcut kapasitenin %16-20'sine sahip olacaktır. Aşağıda değinileceği üzere bu kapasite değişik yayın türlerinin bir

arada izleyicilere sunulabilmesi bakımından önemli olmakla birlikte, yaklaşık %25'lik izlenme payı ile birlikte değerlendirildiğinde, Doğan Grubu'nun rakiplerin faaliyetlerini genişletmelerine engel olabilecek bir güce sahip olamayacağı sonucuna varılmıştır.

Ayrıca söz konusu pazarın özellikle izleyicilerin beğenisini kazanmaya yönelik içerik sunulması durumunda izleyicinin ilgili kanala yönelmeleri özelliği dikkate alındığında, Doğu Grubu, Turkuvaz Grubu, Çukurova Grubu ve Ciner Grubu gibi bu alana yatırım yapan ve finansal olarak güçlü rakiplerin de pazar paylarını artıracabileceklerini ortaya koymaktadır. Tek bir kanalın %32'lik pazar payı elde edebildiği dikkate alındığında, ilgili pazarda lisans sayısından bağımsız olarak rakiplerin faaliyetlerini geliştirme imkânı olduğu ortaya çıkmaktadır. Kaldı ki CNN TÜRK'ün genel olarak bir haber kanalı niteliği taşıması sebebiyle ve geçmiş dönemdeki pazar paylarından hareketle bu kanal üzerinden elde edilen reklam gelirinin sınırlı olacağı anlaşılmaktadır.

İlgili pazarda arzın yapısı ile ilgili değerlendirilmesi gereken bir başka nokta da özel olarak televizyon yayıncılığı hizmetlerinin tedarik zincirinin ve genel olarak medyanın tüm alanlarında faaliyette bulunmanın önemli olmasıdır. Doğan TV'nin, yapım, yayın ve iletim aşamalarının her birinde önemli faaliyetleri bulunmakla birlikte⁶, yayınların dağıtımını açısından⁷ rakiplerin faaliyetlerini kontrol edebilecek ya da kısıtlayacak güce sahip bulunmadığı düşünülmektedir.

Bu durum içerik temini açısından da geçerlidir. Spor müsabakaları, yerli-yabancı filmler, yerli dizi filmler, yarışma programları gibi temel veya kritik yayın hakları olarak tanımlanabilecek içeriğin temini ve satışı televizyon yayıncılığında yüksek izlenme oranlarına ulaşabilmek için önem arz etmektedir. Bu tür hakların tek elde toplanması veya haklara erişimin kısıtlanması bir giriş engeli yaratabileceği gibi mevcut yayıncılar için rekabetin kısıtlanması sonucunu da doğurabilecektir. Uzun süreli, kolektif ve münhasır yayın sözleşmeleri içeriğe ulaşılmasını engelleyerek televizyon yayıncılığı piyasasının rekabetçi yapısını bozabilecek etkiler doğurabilmektedir. Yapılan incelemede Doğan Grubunun, özellikle Eko TV (TNT)'de ortaklığı bulunan Turner Broadcasting Int ile arasındaki ticari ilişki bakımından, piyasada bu tür etkiler doğurabilecek nitelikte haklara sahip olduğuna ilişkin bir bilgiye rastlanmamıştır. Ayrıca, Doğan Grubu'nun rakiplerine sağladığı hizmetlere bakıldığında, hem içerik hem de karasal yayının iletimi aşamasında kullanılan bina, yer ve direk hizmetlerinin sınırlı düzeyde olduğu görülmektedir.

⁶ Doğan Yayın Holding 2007 Faaliyet Raporuna göre, Doğan Grubu, gazete alanında %34 tiraj, %57 reklam payı, dergi alanında %38 tiraj, %41 pazar payı, televizyonda ise %24 izlenme payı, %40 reklam payı bulunmaktadır.

⁷ Doğan TV ya da Doğan TV'nin büyük hissedarı Doğan Grubu'nun karasal dağıtım kapasitesi verilmiştir. Uydudan ve Kablodan dağıtımda ise Doğan Grubu'nun önemli bir gücü bulunmamaktadır.

Arzın yapısı bakımından değinilecek son husus ise televizyon yayıncılığı piyasasında son dönemde yaygınlaşmaya başlayan ve reklam yeri satışında televizyon kuruluşlarının reklam verenler karşısındaki durumunu güçlendiren bir uygulama olan grup bünyesindeki televizyon kanallarına ait reklam yeri satışının birlikte yapılmasıdır. Bu konuda TMSF Tarafından Merkez Grubu Medya Şirketlerinin Satışı Hakkında 1998/4 Sayılı Rekabet Kurulu Tebliği Çerçevesinde Hazırlanan Rekabet Kurumu 2. Daire Görüşü'nde önemli endişeler dile getirilmiş ve oluşacak "portföy gücünün" gruba tek tek kanallarının sağlayacağı güçten daha fazlasını sağlayacağı belirtilmiştir. Buna karşılık Lapis tarafından Doğan TV kanallarından Kanal D, Star ve CNN TÜRK'ün reklam yerlerinin 2006'da birlikte pazarlanmasının söz konusu olmadığı ancak 2007 yılında bu tarz bir pazarlama uygulamasının gerçekleştiği; 2007 yılında bu tür satışların kanalların toplam satışları içindeki payının Kanal D için % (...), Star için % (...) ve CNN TÜRK için % (...) olduğu bildirilmiştir. Rakiplerden bu konuda istenen bilgilerde de, birlikte pazarlamanın pazarda yerleşik bir uygulama haline gelmediği yönünde benzeri görüşler dile getirilmiştir.

Talebin Yapısı

Arz ile ilgili faktörlerin yanında, pazardaki talebin özellikleri de işlemin etkilerinin değerlendirilmesi bakımından önemlidir. Daha önce de belirtildiği gibi, söz konusu hizmetler bir yandan izleyiciler tarafından talep edilirken diğer yandan da reklam verenler tarafından talep edilmektedir. Reklam verenlerin önemli bir kısmının büyük şirket ya da gruplar olması nedeniyle söz konusu gruplar reklam yeri satın alırken pazarlık gücüne sahip olmaktadır. Rekabet Kurulu Star TV Ticari ve İktisadi Bütünlüğü'nün Tasarruf Mevduatı Sigorta Fonu (TMSF) tarafından satışına ilişkin 25.10.2005 tarih, 05-73/984-272 sayılı kararında, pazarda alıcı konumundaki reklam verenlerin pazarlık gücünün yüksek olduğuna ilişkin tespitlerde bulunmaktadır.

Yukarıda, yer verilen pazar payı ve yoğunlaşma oranları ile arz ve talebin yapısına ilişkin hususlar bir arada değerlendirildiğinde, ön inceleme kapsamında mevcut bilgilerden, Doğan TV'nin ulusal televizyon yayıncılığı alanında yaklaşık %48,6'lık pazar payıyla güçlü konumda bulunduğu, pazarda yoğunlaşma oranlarının yüksek olduğu, Doğan TV ve Doğan TV'nin büyük hissedarı konumundaki Doğan Grubu'nun hem televizyon yayıncılığı alanındaki hem de genel olarak tüm medya pazarlarında güçlü olduğu, buna karşın rakiplerin yayın dağıtımı ve tedariki bakımından faaliyetlerini kontrol edecek seviyede bir gücünün bulunmadığı anlaşılmaktadır. Bu nedenle, işlem öncesinde Doğan TV'nin ilgili pazarda olup olmadığı ya da işlem sonrasında hakim duruma geçip geçmeyeceği konusunda kesin bir sonuca ulaşılmamaktadır.

Bu çerçevede, 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesinde getirilen testin iki aşamalı bir test olması nedeniyle, söz konusu testin ikinci aşaması olan, işlem sonucunda

rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunun doğup doğmadığı bakımından ayrı bir değerlendirme yapılabileceği kanaatine varılmıştır. Bu kapsamda,

- Devre konu varlığın sadece karasal yayın hakkı olması dolayısıyla işlemin Doğan TV'ye doğrudan bir pazar payı katkısı sağlamaması,
- Söz konusu karasal yayın hakkını devreden Anadolu'nun pazardan kayda değer bir pay almıyor olması ve bu nedenle pazardan çıkmasının pazarda önemli bir rekabetçi baskının ortadan kaldırılmasına sebep olmaması,
- Devre konu karasal yayın hakkının halihazırda uydu ve kablodan yayın yapan CNN Türk tarafından kullanılacak olması ve haber kanalı niteliği nedeniyle söz konusu hakkın devralınması durumunda Doğan TV'ye olan pazar payı katkısının sınırlı olacağı, dolayısıyla pazarın yapısında önemli bir değişiklik getirmeyecek olması

dikkate alınarak, ilgili pazarda işlem sonucunda rekabetin önemli ölçüde azalmayacağı, bu nedenle Doğan TV'nin ilgili pazarda hakim durumda olup olmadığı ya da işlem sonrasında böyle bir durumun yaratılıp yaratılmayacağı tespiti yapılmasına gerek kalmadığı ve işleme izin verilmesinde bir sakınca olmadığı kanaatine ulaşılmıştır. Bu çerçevede, işlemin ilgili pazardaki rekabetçi yapı üzerindeki olası olumsuz etkilerinin önlenmesi amacıyla, tarafların verdikleri taahhütlere paralel olarak, söz konusu hakkın sadece haber yayınları yapan CNN Türk kanalı tarafından kullanılması koşuluyla işleme izin verilmesinde bir sakınca olmadığı sonucuna ulaşılmıştır.

I. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya kapsamına göre, frekans tahsisi, devri ve kullanımına ilişkin ilgili mevzuat hükümleri mahfuz olmak kaydıyla bildirim konusu işlemin 4054 sayılı Kanun'un 7. maddesi ve bu maddeye dayanılarak çıkarılan 1997/1 sayılı "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması Gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" kapsamında izne tabi olduğuna, devredilen yayın izninin sadece haber yayınları yapan CNN Türk kanalının yayınında kullanılması koşuluyla bahse konu işleme izin verilmesine OYÇOKLUĞU ile karar verilmiştir.

Rekabet Kurulu'nun 17.07.2008 Tarih ve 08-45/638-242 Sayılı Kararı'na KARŞI OY GEREKÇESİ

Anadolu İletişim Hizmetleri A.Ş.'nin, müktesep hak teşkil etmemek üzere geçici rejim süresince kullandığı ulusal karasal yayın izninin, Doğan TV Holding A.Ş. bünyesinde bulunan Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş. tarafından devralınması işlemine Rekabet Kurulu tarafından koşullu olarak izin verilmiştir.

A- 4054 Sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un **7. maddesi**, hakim durum yaratmaya veya mevcut bir hakim durumu güçlendirmeye yönelik olarak, ülkenin bütünü yahut bir kısmında herhangi bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabetin önemli ölçüde azaltılması sonucunu doğuracak nitelikte olan birleşme veya devralma işlemlerini yasaklamaktadır. Aynı maddenin "Hangi tür birleşme ve devralmaların hukuki geçerlilik kazanabilmesi için Kurula bildirilerek izin alınması gerektiğini Kurul, çıkaracağı tebliğlerle ilan eder." şeklindeki ikinci fıkrası uyarınca **1997/1 sayılı** "Rekabet Kurulu'ndan İzin Alınması gereken Birleşme ve Devralmalar Hakkında Tebliğ" çıkarılarak, belirli nitelikteki işlemlerin hukuki geçerlilik kazanabilmesi için önceden Rekabet Kurulu'na bildirilmesi ve izin alınması öngörülmüştür. Bir başka ifadeyle, belli nitelikteki birleşme veya devralma işlemleri Rekabet Kurulu'nun ex ante denetimine tabi kılınmıştır.

Bir birleşme veya devralmanın Rekabet Kurulu'nun iznine tabi olması için aranan ilk şart, söz konusu madde hükmünde bahsedilen türde bir işlemin varlığıdır. Bu işlem de bir akitle (anlaşma, sözleşme) gerçekleştirilebilir. **Borçlar Kanunu**'nun özel hükümlerinde düzenlenen akit tiplerinden biri olan "**Satım Akdi**", satılanın parayla (semenle) değiştirilmesi konusunda tarafların anlaşmasıdır. Satım akdinin esas noktaları; **satılan** (satım konusu), **Semen** ve bunların birbiriyle değiştirilmesi **taahhüdüdür**. Satım konusunun ve bedelinin belirlenmesi hususu, **satım sözleşmesinin** kurulabilmesi bakımından önem taşımaktadır.

Rekabet Kanunu'nun 7. ve 1997/1 sayılı tebliğ uyarınca; birleşme ve devralma işlemlerinin (anlaşmaların) hukuki geçerlilik kazanabilmesi için önceden Rekabet Kurulu'na bildirilmesi ve izin alınması öngörülmüştür. 4054 Sayılı Kanunun "**Bildirim**" başlıklı **12. maddesinde** "Bildirim, Kurul tarafından hazırlanacak **Bildirim formlarının istediği bilgileri tam ve eksiksiz içerir**" denilmektedir.

1997/1 Sayılı Tebliğin 5. maddesine bakıldığında, özetle, bildirim ve ekli evraklarının 3 nüsha halinde hazırlanarak Rekabet Kurumu'na gönderilmesi, evraklar arasında kopyalar varsa bildirimde bulunanların bunların **asıllarına uygunluğunu onaylaması gerekmektedir**. Bildirim, bildirim formunda istenmiş olan **bilgileri tam ve doğru içermeli ve bu bilgilerde** sonradan oluşacak değişikliklerin de derhal Kurula bildirilmesi icap etmektedir.

Birleşmeler ve Devralmalar Hakkında Bildirim Formuna bakıldığında, formun başlangıç kısmındaki açıklamada, bildirim konu olan birleşme ve devralmaya ilişkin **anlaşma veya kararın** bir kopyasının forma eklenmek zorunda olduğu belirtilmektedir.

Yine Bildirim formunun, “ Bildirimin eklerine ilişkin bilgiler” başlıklı 7. maddesinin 7.1 no’lu fıkrasında, “Bildirime konu olan ve birleşme veya devralmayı düzenleyen anlaşma ya da kararın nihai halinin bir kopyasının” forma eklenmesi gerektiği belirtilmektedir.

Bu durumda, devralma ile ilgili kararın ya da anlaşmanın nihai kopyasının Kurumumuza bildirilmesi zorunludur. Kurumumuza bildirilen metnin ise “Karasal Yayın Frekansı Devir Sözleşmesi” olarak adlandırıldığı, bu belgenin, “anlaşma” niteliğinde Rekabet Kurumuna sunulduğu anlaşılmaktadır. Teşebbüs temsilcilerinin ifadelerine bakıldığında ise bu anlaşmanın henüz nihai olmadığı görülmektedir.

Anlaşma denilen metin incelendiğinde: bazı yerlerin karalandığı, sözleşmede satış bedeline yer verilmediği, sözleşmenin sonunda imzaların kime ait olduğunun belli olmadığı, imzalar kısmında devralan teşebbüsten başka bir teşebbüsün adına yer verilerek imzalandığı görülmektedir. Örneğin, sözleşmenin sonunda, sadece “Doğan TV-Radyo Yayıncılık A.Ş.” ile Anadolu İletişim A.Ş. adına yer verilmiştir. Oysa sözleşmenin başında ve bildirim formunda devralan “Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş.” olarak belirtilmiştir. Ancak sözleşmenin sonunda, devralanın “Doğan TV-Radyo Yayıncılık A.Ş.” olduğu anlaşılmaktadır(Ek-1). “Doğan TV-Radyo Yayıncılık A.Ş.” adlı şirket hakkında ise dosyada bilgi bulunmamaktadır.

Anlaşmadaki eksiklikler, ilgili teşebbüse sorulduğunda, “Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş.” vekili Av. Aslıhan Dumlu’nun Kurumumuza verdiği cevapta, bu sözleşmenin nihai olmadığı, “ön protokol” niteliğinde olduğu , Kurumumuzun işleme onay vermesi halinde nihai devir sözleşmesinin imzalanacağı beyan edilmiştir(Ek-2). Bu durumda Kurumumuz devir sözleşmesinin nihai haline değil de “ön protokol” işlemine mi izin verecektir? Nihai hali için Kurumumuza tekrar mı gelinecektir? şeklinde sorular akla gelebilmektedir.

Belirtmek gerekir ki, Kurumumuza sunulan belgenin başlığı “ön protokol” olmayıp, “Karasal Yayın Devir Sözleşmesi”dir. Ayrıca bildirim formunda işleme izin verilmediği takdirde bu bildirim için muafiyet ve menfi tespit değerlendirilmesi de talep edilmiştir. Yani teşebbüsün sunduğu devir sözleşmesinin teşebbüs vekilince “ön protokol” olarak adlandırılması, işleme izin verilmesi durumunda hukuken karışıklığa neden olabilecektir.

Bazı sistemlerde, örneğin AB mevzuatında tarafların anlaşma imzalamak için iyi niyet içinde olduklarını göstermeleri bildirim için yeterli kabul edilmektedir. Ancak, Türk Mevzuatının esnek davranmaya müsaade etmeyecek kadar da katı düzenlendiği açıktır. Nitekim, bu husus, Rekabet Kurumu’nun 1997/1 sayılı Tebliğin Gözden Geçirilmesi Hakkındaki Tartışma

metninde de dolaylı olarak kabul edilerek mevzuatımızın esnek bir yapıya kavuşturulması istenilmiştir. Anılan tartışma metninde, 1997/1 sayılı Tebliğ'in, *"Bu çerçevede AB mevzuatında olduğu gibi tarafların öngörülen yoğunlaşma için anlaşma yapma niyetlerini ve yoğunlaşma için planlarının somut olduğunu prensip anlaşması, mutabakat anlaşması veya tüm ilgili teşebbüslerce imzalanmış niyet anlaşmasına dayandırarak göstermeleri durumunda, söz konusu işlem için bildirimde bulunabilmelerine imkan sağlayacak bir hüküm getirilmesinin planlandığı"* belirtilmiştir.

Rekabet Kurulu, 25.04.2005 tarih ve 05-28/320-82 sayılı kararında, taraflararası çerçeve anlaşmasını yeterli kabul etmeyerek **taraflar arasında nihai anlaşma yapılması şartını arayarak, bildirim için katı şekil şartı aramıştır.**(Ek-3).

Öte yandan, Kurul'un nihai anlaşma metni yerine **ön protokol bildirimini**, devralma işlemi için yeterli kabul etmesi halinde bile, **bu metnin hukuken tartışmaya neden olacağını** düşünmekteyim. Çünkü metnin sonunda, devralan teşebbüs "Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş." değil, "Doğan TV- Radyo Yayıncılık A.Ş."dir. Yani, **bir an için bu metin, çerçeve anlaşması, prensip anlaşması v.s. olarak kabul edilse bile, yine de taraflar arasında imzalanmış olması gerekmektedir. Ön protokolün, yetkili taraflarca imzalandığını gösterir belgeler dosyada mevcut değildir.** "Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş." adına **imzaya yetkili kişilerin adı ve imza sirküleri dosyada bulunmamaktadır.** Şirket vekili, bu sözleşmenin Mehmet Ali Yalçındağ, Barboros Çağa ve Taha Akyol tarafından imzalandığını sonradan beyan etmişse de (Ek-2), **anlaşma metninde bu kişilerin adı olmadığı gibi, bu kişilerin "Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş." adına imzaya yetkili olup olmadıklarını gösterir belgeler ve bu kişilere ait imza sirkülerleri dosyada mevcut değildir.**

Dosyanın Kurul gündeminde görüşüldüğü evrede (9/7/2008 tarihli **Kurul gündeminde** müzakereler yapılırken, devir sözleşmesiyle ilgili Hukuk Müşavirliğinden görüş alınmasına karar verilip bir hafta sonraki gündem olan 17/7/2008 tarihinde görüşülürken, bu tarihler arasında **bir şekilde** teşebbüsler eksiklikler konusunda bilgilendirilmiş olacaklar ki) teşebbüslerce 16.7.2008 tarihli bir yazı ile " Lapis Televizyon ve Radyo Yayıncılık A.Ş.'nin **imza sirküleri Kurula gönderilmiştir.** Bu belgenin tetkikinde; " şirket adına taahhüd içeren bağlayıcı nitelikteki her tür işlem, belge, sözleşme vs.nin **birinci derecede iki yetkilinin imzasını taşıması gerektiği** öngörülmekte, birinci derecede imza yetkilerinin Mehmet Ali Yalçındağ, Arzuhan Yalçındağ, Soner Gedik, Mustafa Gözalan, Murat Saygı, Erdem Seçkin, Nafia Sevim Ergun Akaya, Hakan Tümer ikinci derecede imza yetkilerinin ise Esra Özbay ve 8 isim belirtilmektedir.

Rekabet Kurumu 2.Daire Başkanlığınca ; “Sözleşmenin II. maddesinde “XYZ” olarak tanınmakta olduğu ifade edilen teşebbüsün hukuki kimliği, sözleşmeyi imzalayan kişilerin kimliğinin belli olmaması gibi belirsizliklere açıklık getirilmesi 23.5.2008 tarihli yazıyla istemiş, taraf teşebbüsçe verilen cevapta; “**Karasal Yayın Frekans Devir Sözleşmesi**’nin şirket adına **Mehmet Ali Yalçındağ, Barboros Çağa ve Taha Akyol** tarafından imza edildiği bildirilmiştir. Sözleşme metni, teşebbüsten alınan cevabi yazı ve imza sirküleri (Ek-4) birlikte değerlendirildiğinde; **Barboros Çağa ve Taha Akyol**’un şirketi ilzama yetkili imza sahibi ve sözleşme imzalamaya yetkileri olmadığı anlaşılmıştır. Sözleşme bu yönüyle **hukuken geçersiz bir metin** niteliğinde bulunmaktadır.

Ayrıca, dosya konusu anlaşma bir “ **Karasal Yayın Devir Sözleşmesi**” olup, RTÜK mevzuatına göre bu sözleşmenin **yazılı ve noterce onaylanmış olması** gerekmektedir. Özel Radyo ve Televizyon Kuruluşları İdari ve Mali Şartlar **Yönetmeliğinin 2.maddesine** göre; “**Devir Sözleşmesi = Yayın lisansını, yayın istasyonlarını ve şebekelerini devreden kuruluş ile devralan kuruluş arasında akdedilen NOTER ONAYLI ve Üst Kurulun incelemesine tabi sözleşmeyi**” ifade etmekte, **10.maddesinde** de “**Devir Sözleşmesi noter onaylı olmalıdır.**” denilmektedir.

Bu ifadelerden, Türk mevzuatında, yayın izni veya lisans devri sözleşmelerinin yazılı ve noter onaylı ve Üst Kurulun incelemesine tabi olması gerektiği anlaşılmaktadır. **Ancak Kurumumuza sunulan anlaşmanın bu nitelikte olmadığı, aslına uygunluğu dahi onaylanmamış bir fotokopi olduğu da görülmektedir.**

Rekabet Kurulu bir an için **RTÜK mevzuatını görmezlikten gelse bile**, taraflar arasında imzalanmış, Borçlar Kanununun sözleşmeler için öngördüğü zorunlu unsurları içeren bir anlaşmayı incelemek, böyle bir anlaşmanın teşebbüsler tarafından Bildirim Formu ekinde Rekabet Kuruluna sunulmasını aramak mecburiyetindedir. **Kurulun yerleşik kararları da bu yödedir. Marzotto SpA ile Verzoletto SpA** tarafından kurulacak ortak girişime izin verilmesi istemiyle Rekabet Kurumuna müracaat edilmiştir. Teşebbüsler, bir ortak girişim kurarak, faaliyette buldukları yün ve yün karışımı iplik ve akrilik iplik üretimini bu ortak girişime gevretmek üzere anlaşmışlardır. Ortak girişim kurulması işlemi, Çerçeve Anlaşması ile düzenlenmiştir. Bu amaca ulaşmak için tarafların imzaladığı 18.3.2005 ve 24.3 2005 tarihli bağlayıcı niyet mektupları başvuru formuna ek olarak sunulmuştur. Niyet mektupları uyarınca tarafların, tüm rekabet izinlerinin alınması şartıyla ve takiben Çerçeve Anlaşmayı kapama tarihinde imzalayacaklarını taahhüt etmişlerdir. Rekabet Kurulu tarafından “**henüz taraflar arasında Ortak Girişim Anlaşmasının yapılmamış**” olması nedeniyle, işleme izin verilmemiştir. (Ek -3)

Rekabet Kurumu Hukuk Müşavirliği de 16.07.2008 tarihli yazılı görüşünde; anlaşmanın nihai olmadığı ve “**ön protokol**” olduğunun beyan edildiğinin görüldüğü, Kuruma bildirilen “Karasal Yayın Frekansı Devir Sözleşmesi” başlıklı belgede **karalamalar, eksiklikler ve hangi teşebbüs tarafından devralındığı gibi hukuken tartışma yaratacak belirsizlikler içerdiğinin görüldüğü, bu metin “ön protokol olarak kabul edilse bile halâ hangi teşebbüsler arasında imzalandığının tartışılacağı, oysa 4054 sayılı Kanun’un 12. maddesinde, Bildirim formlarının istediği bilgilerin “tam ve eksiksiz” olmasının gerektiğinin belirtildiği, ancak anılan dosyadaki belgelerden ise bildirim “tam ve eksiksiz” yapılmadığı, bildirimde eksiklikler ve belirsizlikler olduğunu belirtmektedir.**

Kurulun konuyu karara bağlandığı 17.7.2008 tarihli toplantısında; tarafımdan yapılan yukarıda belirttiğim değerlendirmelerin yanında; “Karasal Yayın Frekansı Devir Sözleşmesinin;

a) Sözleşmenin 1.maddesindeki Taraflardan birinin (devralanın) “**DOĞAN HOLDİNG A.Ş.**” olarak yazılı olduğu, sonradan bu ismin karalanarak el yazısı ile “**LAPİS TELEVİZYON ve YAYINCILIK A.Ş.**” yazıldığını, bu karalama ve düzeltmenin sözleşme taraflarınca imza ya da paraf edilmediğini, sözleşmenin imzalar bölümünde ise imzalayanın “**DOĞAN TV-RADYO YAYINCILIK A.Ş.**” olarak belirtildiğini, **devralan tarafın kim olduğunun karıştırıldığını, ünvan altında 3 imza bulunduğunu, imzalayanların isimlerinin yazılmadığını,**

b) Sözleşmenin **III.1** maddesinde, devir konusunun “**XYZ**” olarak tanınmakta bulunan ve işbu isim/logo ile yayın yapan ulusal televizyon kanalı olduğu ifade edilerek devir konusunun **NE OLDUĞUNUN** saklandığını,

c) Sözleşmenin “**III.2**” maddesinde; “**Yayın frekansının toplam satış bedeli “_____”**” olarak saptanmıştır denilerek Borçlar Kanununa göre sözleşmenin ana ve temel unsuru olan semenin (devir satış bedeli) gizlendiğini,

d) Madde “**III.4**” ün 1. ve 2. paragraflarındaki iki karalama, sözleşmenin iki tarafı ve tüm müzâhırları tarafından paraf edilmesi gerekirken, bir tek paraf bulunduğunu,

e) Devralan tarafça, devir sözleşmesini (imzaların altında isim bulunmaması nedeniyle) imzalayanların **Mehmet Ali Yalçındağ, Barboros Çağa ve Taha Akyol olduğu bildirilmesine karşın, gelen imza sirkülerinde şirketi ilzama yetkili imzacılar arasında Barboros Çağa ve Taha Akyol’un bulunmadığını, imza sirkülerine göre de tek imza ile (Mehmet Ali Yalçındağ’ın imzası ile) bu nitelikteki bir sözleşmenin imzalanamayacağını, bu nedenle sözleşmenin hukuki geçerliliğinin bulunmadığını,**

f) Devir Sözleşmesinin “Doğan TV-Radyo Yayıncılık A.Ş.” ünvanı altındaki üç imzadan birincisinin, dosyaya son anda giren imza sirkülerinde bulunan **Mehmet Ali Yalçındağ’ın** imzasına benzetilmeye çalışılarak atılmış bir imza olabileceği kanaatinde olduğumu, bu hususun araştırılması gerektiğini

vurgulayarak;

aa) Tarafları belli olmayan,

bb) Satış fiyatı (semeni) daksille silinip bedelsiz hale getirilen ,

cc) “XYZ” rumuzu yazılarak sözleşme konusunun ne olduğu orta yere konmayan,

çç) Her yeri karalamalarla dolu olan

dd) Devralan tarafın imzacılarının Mehmet Ali Yalçındağ, Barbaros Çağa , Taha Akyol olduğu belirtilmesine rağmen Barbaros Çağa ve Taha Akyol Şirketi temsile yetkili olmadıkları anlaşıldığından sakatlığı kesin olan,

ee) Ve şirketi ilzama yetkililerce imzalanmamış ister protokol, isterse anlaşma olsun hiçbir geçerliliği olmayan bir belgeyi Rekabet Kurulunun incelememesi gerektiğini, hukuken sakat olan bu belgeye (Devir Sözleşmesi adlı belgeye) Rekabet Kurulu Kararıyla meşruiyet kazandırılmasının hukuken doğru olmayacağını belirttim.

Uzmanlarca, teşebbüslerin eksiksiz, işaret edilen noksanları gidermiş YENİ BİR ANLAŞMA metnini hemen hazırlayıp Rekabet Kurulu’na sunabileceklerini söyledikleri ifade edilince; karar toplantısının birkaç gün sonraya bırakılarak teşebbüslere bu imkanın sağlanmasını talep etmeme rağmen, çoğunluk tarafından karşı oyuma konu karar verilmiştir. Taraflar arasında devir konusunda bir ihtilaf vuku bulduğunda ve dava konusu yaptıklarında işlemin yargı kararıyla iptal edileceği muhakkaktır.

B- KABUL’e göre de :

Devralma işleminin “devredilen **yayın izninin sadece haber yayınları yapan CNN Türk kanalının yayınında kullanılması**” koşuluna bağlanmasını doğru bulmamaktayım. Bu haliyle işleme izin verilecekse **hiçbir koşul öngörülmeden verilmelidir.** Şöyle ki ;

-Devre konu varlığın sadece karasal yayın hakkı olması dolayısıyla işlemin Doğan TV’ye doğrudan bir Pazar payı katkısı sağlamaması,

-Söz konusu karasal yayın hakkını devreden Anadolu’nun pazardan kayda değer bir pay almıyor olması ve bu nedenle pazardan çıkmasının pazarda önemli bir rekabetçi baskının ortadan kaldırılmasına sebep olmaması,

-Devre konu karasal yayın hakkının halihazırda uydu ve kablodan yayın yapan CNN Türk tarafından kullanılacak olması ve haber kanalı niteliği nedeniyle söz konusu hakkın devralınması durumunda Doğan TV’ye olan Pazar

payı katkısının sınırlı olacağı, dolayısıyla pazarın yapısında önemli bir değişiklik getirmeyecek olması dikkate alınarak ilgili pazarda işlem sonucunda rekabetin önemli ölçüde azalmayacağı,

dolayısıyla Doğan TV'nin ilgili pazarda hakim durumda olmadığı, işlem sonrasında böyle bir durumun yaratılmadığı çok açık olduğundan **işleme KOŞULSUZ olarak izin verilmeliydi.**

Yukarıda açıkladığım gerekçelerle Rekabet Kurulu'nun 17.7.2008 tarih ve 08-45/638-242 sayılı kararına karşıyım.

M.Sıraç ASLAN
Kurul Üyesi

EKLER:

- Ek 1: Devir Sözleşmesi
- Ek 2: Av.Aslıhan Dumlu'nın cevabi yazısı
- Ek 3: Bildirim için şekil şartı arandığına ilişkin Karar örneği
- Ek 4: İmza Sirküleri

Dosya Konusu: Konya Çimento Sanayi A.Ş.'nin Konya il merkezindeki çimento bayilerine, Antalya ili bayisi Erdoğanlar İnşaat Malzemeleri Pazarlama Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne göre daha yüksek fiyattan çimento satışı yaptığı ve adı geçen şirket kanalıyla Antalya iline yönelik farklı renkli torbalı çimento satışında bulunduğu, bu suretle rekabetin kısıtlandığı iddiası.

Dosya Sayısı : 2008-2-112

(Önaraştırma)

Karar Sayısı : 05-52/790-319

Karar Tarihi : 11.9.2008

A. TOPLANTIYA KATILAN ÜYELER

Başkan : Prof. Dr. Nurettin KALDIRIMCI

Üyeler : Tuncay SONGÖR, M. Sıraç ASLAN, Süreyya ÇAKIN,
Mehmet Akif ERSİN, Dr. Mustafa ATEŞ,
İsmail Hakkı KARAKELLE

B. RAPORTÖRLER: Adnan AKGÜN, Ekrem SOLMAZ

C. BAŞVURUDA BULUNANLAR: - Kemal BATMAZ
Demirciler Sanayii İsfahan Sok. No:1
Selçuklu/Konya

- Resen

D. HAKKINDA ÖNARAŞTIRMA YAPILANLAR:

- Konya Çimento Sanayi A.Ş.
Konya-Ankara Yolu 8. km No:355 Selçuklu/Konya

- Erdoğanlar İnşaat Malzemeleri Pazarlama Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.
Ünsal Mah. İnş. Mlz. Sit. 5076. Sok. No:20 Kepezaltı/Antalya

E. DOSYA KONUSU: Konya Çimento Sanayi A.Ş.'nin Konya il merkezindeki çimento bayilerine, Antalya ili bayisi Erdoğanlar İnşaat Malzemeleri Pazarlama Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.'ne göre daha yüksek fiyattan çimento satışı yaptığı ve adı geçen şirket kanalıyla Antalya iline

yönelik farklı renkli torbalı çimento satışında bulunduğu, bu suretle rekabetin kısıtlandığı iddiası.

F. İDDİALARIN ÖZETİ: Şikayet dilekçesinde özetle;

- Erdoğanlar İnşaat Malzemeleri Pazarlama Nak. San. ve Tic. Ltd. Şti.'nin (Erdoğanlar İnşaat) Konya Çimento Sanayi A.Ş.'den (Konya Çimento) torbalı çimentoyu Konya il merkezindeki bayilerden yaklaşık %35 daha ucuza temin ettiği
- Erdoğanlar İnşaat'ın Konya Çimento'dan temin ettiği çimentonun bir kısmını Konya il merkezindeki son kullanıcılara doğrudan pazarladığı,
- Bu durumu, Konya il merkezinde çimento satışı yapan teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırdığı

ifade edilmiştir.

Şikayetçi ile yapılan görüşmede şikayetçi tarafından Konya Çimento'nun Erdoğanlar İnşaat'a Antalya'da satması şartıyla verilen çimentonun yeşil renkli torbalara konulduğu, Konya'da satılacak çimentonun ise siyah renkli torbalara konulduğu iddia edilmiştir.

G. DOSYA EVRELERİ: Kurum kayıtlarına 15.5.2008 tarih ve 665 sayılı ile giren başvuru üzerine hazırlanan 16.6.2008 tarih ve 2008-2-112/İİ-08-ESO sayılı İlk İnceleme Raporu, 20.6.2008 tarih, REK.0.06.00.00-110/187 sayılı Başkanlık Önergesi ile Rekabet Kurulu'nun 27.6.2008 tarih ve 08-41/559-M sayılı toplantısında görüşülmüş ve Konya Çimento ve Erdoğanlar İnşaat hakkında önaraştırma yapılmasına karar verilmiştir. Bunun üzerine yapılan inceleme sonucunda hazırlanan 18.8.2008 tarih ve 2008-2-112/ÖA-08-AA sayılı Önaraştırma Raporu, 25.8.2008 tarih ve REK. 0.06.00.00-110/267 sayılı Başkanlık önergesi ile 08-52 sayılı Kurul toplantısında görüşülerek karara bağlanmıştır.

H. RAPORTÖRLERİN GÖRÜŞÜ: İlgili raporda; Konya Çimento ve Erdoğanlar İnşaat'ın 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettikleri yönünde yeterli bilgiye ulaşılamadığı ve bu nedenle 4054 sayılı Kanun'un 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığı sonuç ve kanaatine ulaşıldığı ifade edilmektedir.

I. İNCELEME VE DEĞERLENDİRME

I.1. İlgili Pazar

I.1.1. İlgili Ürün Pazarı

Rekabet Kurulu'nun aynı sektörde daha önce vermiş olduğu kararlar da göz önüne alınarak ilgili ürün pazarı, "çimento" pazarı olarak belirlenmiştir.

I.1.2. İlgili Coğrafi Pazar

Önaraştırma konusu olan dikey nitelikteki rekabet ihlali iddialarının gerçekleştiği ve haklarında önaraştırma yapılan teşebbüslerin faaliyet gösterdiği bölgeler göz önüne alındığında “Konya ilini de içine alacak şekilde Akdeniz Bölgesi” ilgili coğrafi pazar olarak belirlenmiştir¹.

I.2. Yerinde İncelemelerde Yapılan Tespitler ve Elde Edilen Bulgular

Önaraştırma sürecinde Konya Çimento’da yapılan yerinde incelemede Konya Çimento yetkilileri ile yapılan görüşmede firmalarının renkli çimento torbası ile satış yapmalarının sebebi sorulmuş ve aşağıdaki ifadelere yer verilmiştir;

“Farklı renkli çimento torba uygulamasının en önemli nedeni teknik sebeplerdir. Antalya bölgesinin iklimi nedeniyle (diğer bölgelere nazaran daha yüksek sıcaklıkların görülmesi) 32,5 R (rapid-hızlı) çimento kullanıldığında, betonun çatladığına dair şikayetler alınmaktaydı. Daha sonra sıcaklığa daha dayanıklı N (normal) cinsi çimento üretmeye başladık. N çimento kullanılan beton daha uzun sürede sertleşmektedir ve sıcak bölgelerde çatlamalara sebep olmamaktadır. 32,5 R cinsi çimento kırmızı renk torbaya, 32,5 N cinsi çimento mavi renk torbaya konulmaktadır. N cinsi çimentoyu Akdeniz Bölgesi’ne satıyoruz. N cinsi çimento üretimine Nisan 2008’de başlanmıştır.

Değişik renkli torba uygulamasının sebebi değişik çimento türlerinin (N-R) dolum ve kamyonlara yüklenmesi aşamasında karışıklığa sebep olmasının engellenmesidir. Aynı tür çimentolar farklı renkli torbalara konulmamaktadır.

N cinsi çimento R cinsi çimentoya göre daha düşük üretim maliyetine sahiptir ve bize Akdeniz bölgesinde rekabet etme şansı sağlamaktadır. N cinsi çimentonun Akdeniz Bölgesi dışına satılması firmamız tarafından kesinlikle engellenmemektedir. Buna karşın sıcaklığın Akdeniz bölgesi kadar yüksek olmadığı bölgelerde (ör. Konya) N cinsi çimento talep edilmemektedir. Yukarıda ifade edilen firmamız davranışının temel amacı belirli seviyeye kadar ürün farklılaştırması yoluna giderek özellikle Antalya bölgesinde rekabet edebilme olanağımızın artırılmasıdır.”

¹ Bölgeye yönelik yapılan önceki tarihli Rekabet Kurulu incelemelerinde Akdeniz Bölgesinin Doğu ve Batı olmak üzere iki farklı coğrafi bölgeye ayrılmış olduğu, fakat Antalya bölgesinin bu bölgelerin kesişim noktası olması vesilesiyle ayrı olarak değerlendirildiği görülmüştür.

Yukarıda Konya Çimento yetkilileri tarafından da ifade edildiği üzere yerinde yapılan incelemelerde Konya Çimento'nun Antalya bölgesine yönelik olarak farklı renkte çimento torbası ile satış yaptığı tespit edilmiştir.

Renkli torba çimento uygulamasının Rekabet Hukuku uygulamalarındaki yerinin tespiti için bu uygulamaya yönelik Rekabet Kurulu'nun almış olduğu önceki tarihli kararlar dosya kapsamında değerlendirilmiştir.

01.02.2002 tarih 02-06/51-24 sayılı Rekabet Kurulu kararında Konya Çimento'nun renkli torbalı çimento uygulamaları ile ilgili olarak, "Bayilerinin Bölgeler Arası Ticareti'nin Engellenmesi" iddiaları kapsamında aşağıdaki delillere yer verildiği görülmektedir;

"1. Konya Çimento'nun 1998 ve 1999 yılı ambalajlı çimento bayilik şartnamelerinde, "Bayi şirketin çimento alım ve satımı için koyacağı kurallara uymak zorunda olacaktır" ve "Şartnamede yer almayan konularda şirketin görüşü doğrultusunda hareket edilir. Şirket şartnamede belirtilen herhangi bir maddenin bayi tarafından ihlal edilmesi durumunda bayilik hakları iptal edilebilir"; 2000 yılı şartnamesinde ise, "Fiyat, Vade, Ödeme ve Satış koşullarını ŞİRKET tespit eder. BAYİ bunlara uymakla yükümlüdür", "ŞİRKET gerektiğinde pazarı kontrol amacıyla malını ŞANTIYE TESLİMİ olarak satar. Bayi bu uygulamalara uymak zorundadır" ve "Sözleşmede yer almayan konularda ŞİRKET'in görüşü doğrultusunda hareket edilir" ifadeleri bulunmaktadır.

Konya Çimento'da yapılan yerinde incelemede, 1998 yılında bayiler tarafından imzalanmış 37 adet taahhütname bulunmuştur. 28 taahhütname aşağıdaki şekilde kaleme alınmıştır:

"KONYA ÇİMENTO SANAYİİ A.Ş. MÜDÜRLÜĞÜNE,

Aşağıda belirtilen bölgeler için fabrikanızdan aldığım TORBALI ÇİMENTO'ları sadece o bölgelerde satacağımı, bu malları kesinlikle Konya içine veya bayiliğim harici bölgelere satmayacağımı, böyle bir satışın tespit edilmesi halinde satılan malın değerinin iki katı cezaya katlanacağımı ve tekrarında tek taraflı olarak KONYA ÇİMENTO SANAYİİ A.Ş. tarafından bayiliğimin iptal edilmesini kabulleneceğimi taahhüt ederim.

9 taahhütnamede ise şu ifadeler yer almaktadır:

"KONYA ÇİMENTO SANAYİİ A.Ş. MÜDÜRLÜĞÜNE,

Fabrikanızdan KONYA-Merkez dışındaki aşağıda belirtilen bölgeler için aldığım TORBALI ÇİMENTO'ları sadece o bölgelerde satacağımı, bu malları kesinlikle Konya içine veya diğer bölgelere satmayacağımı,

böyle bir satışın tespit edilmesi halinde satılan malın değerinin bir katı cezaya katlanacağını, ve tekrarında tek taraflı olarak KONYA ÇİMENTO SANAYİİ A.Ş. tarafından tarafıma uygulanacak cezai müeyyideleri şimdiden kabul ve taahhüt ederim.

3. Raportörler tarafından yöneltilen “Bölgelere göre çimentoyu farklı ambalajla satma uygulaması ne zaman başladı? Bu uygulama nasıl ve neden yapılmakta?” sorusuna, Konya Çimento Genel Müdür Yardımcısı Davut ULUS ve Satış Müdürü Hasan Basri ERYİĞİT “Bölgelere göre çimentoyu farklı ambalajla satma uygulaması, yaklaşık 4-5 yıl önce başladı. Bundan önce satışlar çoğunlukla FOT olarak yapılıyordu ve fiyatlar şimdiki kadar farklı değildi. Fiyatların farklılaşmasına paralel olarak farklı ambalaj uygulaması başladı. Her bölge için belirli bir ambalaj rengi olmamakla beraber, genel olarak, Konya’ya kırmızı; Antalya’ya yeşil; Karaman’a mavi renkli ambalaj uyguluyoruz. Bu uygulamanın amacı, farklı bölge bayileri arasında haksızlığı önlemektir. Örneğin düşük fiyatla mal alan Antalya bayisi, çimentoyu Konya’da satarsa, yüksek fiyatla mal alan Konya bayilerine haksızlık olur. Bunun için çimentonun hangi bölge için satılmışsa o bölgeye gitmesi için azami çabayı gösteriyoruz” cevabını vermiştir.”

Anılan kararda konuyla ilgili olarak ise aşağıdaki değerlendirmeler yapılmaktadır.

“Konya Çimento bir bölge fiyatıyla alınan malın mutlaka o bölgede satılmasını istemekte (kural); bunun denetimi için başta farklı ambalaj olmak üzere çeşitli kontrol vasıtaları kullanmakta (denetim); bunlara rağmen malın alındığı bölge dışına satılması halinde de, bayiliğin iptaline varan müeyyideler uygulamaktadır (yaptırım). Konya Çimento’nun satış sisteminin, tek elden dağıtım bölgeleri belirlenmediği için 1997/3 sayılı Tebliğ’den yararlanması mümkün değildir. Kaldı ki, mevcut sistemde, alıcılar üzerine, aktif-pasif satış ayrımı gözetmeksizin malın yalnızca satın alındığı bölgede satılması yükümlülüğünün getirilmesi, 1997/3 sayılı Tebliğ’in de izin verdiğinin ötesinde bir sınırlamadır ve önemli bir rekabet ihlali teşkil etmektedir.

...

Yapılan incelemeler neticesinde Konya Çimento’nun en yüksek pazar payının Konya’da olduğu tespit edilmiştir. Bu pazar payına bağlı pazar gücü ve sektörde uygulanan fiyat sistemine bağlı olarak Konya Çimento’nun en yüksek fiyatla satış yaptığı dolayısıyla en büyük kar marjına sahip olduğu bölge Konya pazarıdır. Mevcut dikey kısıtlamalar, Konya Çimento’nun pazar gücünün olduğu piyasa ile bu gücün azaldığı

ya da olmadığı piyasalar arasında fiyat farklılaştırması yapabilmesine imkan sağlamaktadır. Bu durum iktisadi etkinlikten uzaklaşılmasına yol açmaktadır.

İkinci amaç ise, yukarıda açıklandığı üzere, bayiler vasıtasıyla sektöre gelebilecek rekabetin engellenmesidir. Bu noktada değinilmesi gereken, ikinci amaçla da ilişkili bir husus, Konya Çimento'nun rakip fabrika merkezlerine girebilme olanağına rağmen bunu kullanmamasıdır. Bu durum, "Konya Çimento'nun satış sisteminin, sektöre getirdiği rekabetçi etkiler dolayısıyla hoş görülebileceği" şeklinde bir değerlendirme yapılmasına engeldir."

Bu değerlendirmeler sonucunda Kurul Konya Çimento'nun renkli torba uygulaması ile ilgili olarak; "Konya Çimento Sanayii A.Ş.'nin bayilik anlaşmalarının ve uygulamalarının, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde yasaklanan bayilerin bölgeler arası ticaretini engelleyici rekabet ihlalleri olduğuna" ve bu uygulamaları nedeniyle teşebbüse para cezası verilmesine karar vermiştir.

Yine renkli torba uygulamasına yönelik olarak 7.12.2006 tarih ve 06-88/1136-333 sayılı Rekabet Kurulu Kararı ile Kurul;

"4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun ile bu Kanun'a dayanılarak çıkarılan 2002/2 sayılı Dikey Anlaşmalara İlişkin Grup Muafiyeti Tebliği hükümleri uyarınca; bayilik anlaşma ve uygulamalarında münhasır bölge belirlenmeden yeniden satıcıların aktif satışlarının yasaklanamayacağına ve ayrıca yeniden satıcıların pasif satışlarının hiçbir şekilde kısıtlanamayacağı, sabit ve minimum fiyata dönüşecek şekilde yeniden satış fiyatlarının tespit edilemeyeceği, aktif/pasif satış yasaklarını kontrol edici nitelikte farklı bölgeler için farklı renkli torba gibi sistemler teşkil edilemeyeceği, bu nitelikteki uygulamaların piyasadaki rekabeti engelleyici sonuçlar doğurarak Kanun'un 4. maddesini ihlal edeceği"

sonucuna ulaşmış fakat hakkında soruşturma yürütülen teşebbüslerin 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesini ihlal ettiklerine ilişkin yeterli delil bulunamadığından bu teşebbüsleri idari para cezası ile cezalandırmamıştır.

Anadolu Çimentoları Tic. A.Ş. tarafından Rekabet Kurulu'nun 24.04.2006 tarih ve 06-29/354-86 sayılı kararının, çeşitli bölgelere gönderilen çimentolar için farklı fiyat uygulamasının haklı ve doğru bir uygulama olduğu, çimento merkezinde satılan çimento ile bayinin dağıtım bölgesindeki çimentonun fiyatının ayrı olduğu, satılan çimentonun nakliye ücretinin sübvansede edildiği, buna karşın bu kişilerin hileli davranışlarının önlenmesi için bir takım uygulamalara gidilmesinin, Kurul tarafından bayilerin bölgeler arası ticaretinin

engellenmesi olarak kabulünde hukuka uyarlık bulunmadığı ileri sürülerek, Kararın iptali istemiyle Danıştay Onüçüncü Dairesi'nde dava açılmıştır. Mahkemenin 2008/5047 sayılı kararında:

“Dava dosyasının incelenmesinden; davacı Anadolu Çimentoları Tic. A.Ş.'nin, Gürbüzler Koli. Şti. ile 01.04.1998'de imzaladığı Tek Elden Dağıtım Anlaşması'nın 10/b maddesinde, "Dağıtıcı, Doğu İstanbul'da satılmak kaydıyla Doğu İstanbul çıkış fiyatlarıyla Set-Ambarlı Terminalinden aldığı çimentoyu Batı İstanbul'da sattığı, üretici tarafından tespit edildiği takdirde aldığı çimento fatura değeri kadar meblağda ceza ödeyecektir" düzenlemesinin yer aldığı, bu itibarla davacı tarafından, bir bölge fiyatıyla alınan malın mutlaka o bölgede satılmasının istenildiği, bunun denetimi için çeşitli kontrol vasıtalarının kullanıldığı, bunlara rağmen malın alındığı bölge dışına satılması halinde, "Tek Elden Dağıtım" başlıklı anlaşmanın 10. maddesi çerçevesinde para cezasının uygulandığı, mevcut sistemde, alıcılar üzerine, aktif-pasif satış ayrımı gözetmeksizin malın yalnızca alındığı bölgede satılması yükümlülüğünün getirildiği, bu durumun 2002/2 sayılı Tebliğin de izin verdiğinin ötesinde bir sınırlama olduğu ve önemli bir rekabet ihlali teşkil ettiği, bu itibarla davacı şirketin bayilerin bölgeler arası ticaretini engelleyici anlaşma niteliğindeki uygulamaları nedenleriyle 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine aykırı davrandığı anlaşılmaktadır.”

ifadelerine yer verildiği görülmektedir.

Yukarıda yer verilen 01.02.2002 tarih 02-06/51-24 sayılı, 7.12.2006 tarih ve 06-88/1136-333 sayılı Kurul Kararları ve Danıştay On Üçüncü Dairesinin 2008/5047 sayılı kararı birlikte değerlendirildiğinde, bayilik anlaşma ve uygulamalarında münhasır bölge belirlenmeden yeniden satıcıların aktif satışlarının yasaklanamayacağı ve ayrıca yeniden satıcıların pasif satışlarının hiçbir şekilde kısıtlanamayacağı, sabit ve minimum fiyata dönüşecek şekilde yeniden satış fiyatlarının tespit edilemeyeceği, aktif/pasif satış yasaklarını kontrol edici nitelikte farklı bölgeler için farklı renkli torba gibi sistemler teşkil edilemeyeceği açık bir şekilde ortaya çıkmaktadır

Önaraştırma kapsamında 22.7.2008 tarihinde Konya Çimento'da yapılan yerinde incelemede ve şirket yetkilileri ile yapılan görüşmelerde; Konya Çimento'nun renkli torbalı çimento satışlarının var olduğu, fakat farklı renkteki torbalara konulan çimentoların farklı özelliklere sahip çimentolar olduğu, şirket yetkililerince bu uygulamanın amacının Antalya bölgesinin iklimine uygun çimento üretilmesi ihtiyacı olduğu ifade edilmiştir. Teşebbüs yetkilileri tarafından ifade edilen diğer bir husus farklı nitelikteki çimentoların dolumu ve sevkiyatı aşamasında bir karışıklığa sebep olunmaması bakımından farklı renkli

torba kullanılması gerekliliğidir. Teşebbüs yetkililerinin rekabet perspektifinden bu davranışının temel amacının ise belirli seviyeye kadar ürün farklılaştırması yoluna giderek özellikle Antalya bölgesinde rekabet edebilme olanaklarının artırılması olarak gösterilmektedir.

Yukarıda da değinildiği üzere Rekabet Kurulu renkli torba uygulamasını aktif ve pasif satışların yasaklanması ve aktif ve pasif satışların tespiti için bir denetim mekanizmasının kurulmuş olması halinde ihlal olarak değerlendirmektedir. Konya Çimento’da yapılan yerinde incelemede aktif ya da pasif satışının engellendiği yönünde bir uygulamanın mevcut olup olmadığı konusunda herhangi bir delile rastlanmamıştır.

Erdoğanlar İnşaat’ta yapılan yerinde incelemede ise teşebbüs yetkilileri tarafından;

“Bölgedeki hava koşulları nedeniyle (nem ve yüksek sıcaklık) Konya Çimento tarafından Antalya Bölgesi’ne yönelik olarak özel çimento (N tipi) üretilmekte olduğu ve diğer çimentolar ile karışmaması için farklı renkli torbalara konulduğu,

Bölgeye yönelik çimento üretimi yapan diğer fabrikaların da (N) tipi çimento üretmekte oldukları, Konya Çimento’nun bu uygulamaya Mayıs 2008’de başladığı, daha önceden (R) tipi çimento üretmekte olduğu,

Konya Çimento’nun Antalya’da satılmak üzere Erdoğanlar İnşaat’a verdiği çimentonun Antalya’ya ulaştıktan sonra tekrar Konya’ya satılmasının, yüksek taşıma maliyetleri ve Antalya-Konya arasındaki mesafenin yaklaşık olarak 340 km olması sebebiyle, ekonomik olarak mümkün olmadığı, dolayısıyla Konya Çimento’nun fiilen alacağı önlemlerle Erdoğanlar İnşaat’ın Konya bölgesine satışlarını engellemesinin makul bir yaklaşım olmadığı,

Erdoğanlar İnşaat’ın Konya bölgesinde faaliyette bulunan bir örgütlenmesinin de olduğu, Konya Çimento’nun bu organizasyona sattığı mal ile Antalya Bölgesinde bulunan organizasyona sattığı çimentonun hem niteliğinin ve hem de fiyatının farklılık gösterdiği”

ifade edilmiştir.

Erdoğanlar İnşaat’ta yapılan yerinde incelemede de aktif ya da pasif satışının engellendiği yönünde bir uygulamanın mevcut olup olmadığı konusunda herhangi bir delile rastlanmamıştır.

Farklı bölgeler için farklı renkli çimento torbası uygulaması rekabeti engelleyici sonuçlar doğurarak 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlal oluşturabilmekle birlikte ilgili dosya kapsamında Konya Çimento ve Erdoğanlar İnşaat’ta yapılan yerinde

incelemelerde bu uygulamanın mevcut koşullar çerçevesinde ihlal oluşturduğuna dair yeterli delil tespit edilememiştir.

Bununla birlikte, şikayet dilekçesinde Erdoğanlar İnşaat'ın Konya Çimento'dan torbalı çimentoyu Konya il merkezindeki bayilerden yaklaşık %35 daha ucuza temin ettiği, bu çimentonun Konya'da satıldığı ve bu durumun Konya il merkezinde çimento satışı yapan teşebbüslerin faaliyetlerini zorlaştırdığı belirtilmiştir. Yapılan incelemede, Konya Çimento'nun Erdoğanlar İnşaat'a Konya'da satılmak üzere, Antalya'da satılmak üzere verdiğiinden değişik nitelikte ve değişik fiyatta çimento verdiği bilgisine ulaşılmıştır. Aşağıdaki tabloda Konya Çimento'nun Erdoğanlar İnşaat'a Konya'da satılmak üzere verdiği 32,5 R tipi torbalı çimento fiyatları yer almaktadır.

Tablo 1: Cem II A-M (P-L) 32,5 R Torbalı Çimento Fiyatı (YTL/ton-KDV hariç- 2008)

Ay	Ocak	Şubat	Mart	Nisan	Mayıs	Haziran
Fiyat (YTL)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)	(....)

Konya Çimento'nun Konya'daki bayilerine 32,5 R tipi torbalı çimentonun KDV hariç ortalama satış fiyatı: Ekim 2007'de (....) YTL, Kasım 2007'de (....) YTL, Aralık 2007'de (....) YTL, Ocak 2008'de (....) YTL, Şubat 2008'de (....) YTL ve Mart 2008'de ise (....) YTL'dir. Yukarıdaki rakamlardan da görüldüğü üzere, (.....TİCARİ SIR.....) Bu nedenle, Konya Çimento'nun uygulamaları ile Konya il merkezinde çimento satışı yapan teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılmasının söz konusu olmadığı sonucuna varılmıştır.

J. SONUÇ

Düzenlenen rapora ve incelenen dosya konusu iddialara yönelik olarak, Konya Çimento Sanayi A.Ş.'nin 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 4. ve 6. maddelerini ihlal ettiği yönünde herhangi bir bilgi ve belgeye ulaşılamadığına, bu nedenle anılan teşebbüs hakkında aynı Kanun 41. maddesi uyarınca soruşturma açılmasına gerek olmadığına ve şikayetin reddine OYBİRLİĞİ ile karar verilmiştir.

KESİNLEŞMİŞ DANIŞTAY KARARLARI LİSTESİ

(01.07.2008-30.09.2008)

KESİNLEŞMİŞ DANIŞTAY KARARLARI LİSTESİ

SIRA NO	MAHKEME	13. DAİRE ESAS NO	KARAR NO	DAVACI	DAVA KONUSU
1	Danıştay 13. Daire	06/1604	08/4196	Akdağ Petrol Ürünleri Otomotiv İn.San. Tic. Ltd.Şti.	26.01.2006 tarih ve 06-04/57-15 sayılı Kararın iptali için açılan davada işlem hukuka aykırı olduğu tesbit edilerek dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir.
2	Danıştay 13. Daire	06/1293	07/8690	Shell Gaz ve Tic. San. A.Ş	25.10.2005 tarih ve 05-73/986-273 sayılı Kararın iptali için açılan davada işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.
3	Danıştay 13. Daire	06/2079	07/7591	Odeon Filmcilik Sinemacılık Ltd.Şti ve Hakan Çekil	23.02.2006 tarih ve 06-14/173-45 sayılı Kararın iptali için açılan davada işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.
4	Danıştay 13. Daire	06/2047	07/7581	Beyaz İletişim Sist. Dış Tic. ve San. Ltd. Şti.	24.11.2005 tarih ve 05-79/1099-316 sayılı Kararın iptali için açılan davada 5388 sayılı kanunun 7. maddesi uyarınca 13.07.2005 tarihinden itibaren yedi üyeden teşkil eden kurulun bu sayının üzerinde toplantı ve karar yeter sayısı oluşturarak karar alınmasından bahisle dava konusu işlemin iptaline karar verilmiştir
5	Danıştay 13. Daire	06/2146	07/7592	Anadolu Fren Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti.	26.01.2006 tarih ve 06-04/65-20 sayılı Kararın iptali için açılan davada işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.
6	Danıştay 13. Daire	06/4264	07/8700	Arma Üretim Gıda İçecek Makine Petrol ve Nakliyat Paz. San. Ve Tic. A.Ş	06.07.2006 tarih ve 06-47/637-M sayılı Kararın iptali için açılan davada işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.
7	Danıştay 13. Daire	06/4799	07/8702	1- Değer Motorlu Araçlar Kiralama Turz. Tic. Ltd. Şti 2-Kiroğlu Motorlu Araçlar Tic. İnş. Turz. Ve Tic. Ltd. Şti	22.06.2006 tarih ve 06-45/571-155 sayılı Kararın iptali için açılan davada işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.

SIRA NO	MAHKEME	13. DAİRE ESAS NO	KARAR NO	DAVACI	DAVA KONUSU
8	Danıştay 13. Daire	06/4822	07/8699	1- Ak-Sa Sağlık Hiz. San. Tic. Ltd. Şti 2-Doruk Sağlık Tesisleri Tic. A.Ş (Özel Bizim Tıp Merkezi)	24.08.2006 tarih ve 06-59/976-M sayılı Kararın iptali için açılan davada işlem hukuka uygun bulunarak davanın reddine karar verilmiştir.

SEÇİLMİŞ DANIŞTAY KARARLARI

<u>Esas No</u>	<u>Karar No</u>
2006/2146	2007/7592
2006/4822	2007/8699

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2146
Karar No : 2007/7592

Davacı : Anadolu Fren Otomotiv San. Tic. Ltd. Şti.

Vekili : Av. Cemil Doğru
Şair Eşref Bulv. No:22 K-6/604 Çankaya/İZMİR

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent/ANKARA

İstemin Özeti : Beşer Grubu iştiraklerinin, davacı şirketin faaliyetlerini zorlaştıran eylemlerde bulunarak, 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'u ihlâl ettiği iddiasıyla yapılan şikâyetin reddi yolundaki Rekabet Kurulu'nun 26.01.2006 tarih ve 06-04/65-20 sayılı kararının; Rekabet Kurulu'nun yedi üyeden teşekkül etmesine karşın dava konusu kararın altı üye ile alınmasının hukuka aykırı bulunduğu, kararın eksik incelemeye dayalı olarak alındığı, Beşer Grubu'nun piyasada hâkim durumda bulunduğu ve hâkim durumunu kötüye kullandığı belirtilerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : Beşer Grubu'nun, 2003 yılından itibaren piyasa payının yıllar içinde düştüğü, 2005 yılında bu payın %43'lere kadar gerilediği, ilgili piyasada hâkim durumda bulunmadığı, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesine göre de hukuka aykırı bir davranışının bulunmadığı belirtilerek davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi kapsamında rekabeti bozucu bir anlaşmanın bulunmaması ve Beşer Grubu'nun ilgili pazar olarak tanımlanan debriyaj ve fren balataları pazarında hâkim durumda bulunmaması dolayısıyla, tek taraflı olarak gerçekleştirilen şikâyete konu eylemlerin, Kanun'un 6. maddesi kapsamında ihlâl teşkil etmemesi nedenleriyle, davacı şikâyetinin reddinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Emin Celâlettin ÖZKAN'ın Düşüncesi :Dava; Rekabet Kurulu'nun 26.1.2006 tarih ve 06-04/65-20 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Anadolu Fren Otomotiv San.Tic.Ltd.Şti.ye (Anadolu Fren) ait şikâyet dilekçesinde, Anadolu Fren'in 1995 yılından beri Beşer Holdingin ürettiği fren,disk ve debriyaj balatalarının satış ve dağıtımını yaptığı,Beşer Grubu şirketlerinin Anadolu Fren'in piyasadaki faaliyetlerini eylemleriyle zorlaştırdığı ve bu yolla 4054 sayılı Kanun'un ihlal edildiği,Beşer Grubunun Anadolu Fren'i zor durumda bırakan eylemleri,sağlayıcı firmanın satış ve pazarlama stratejileriyle bayi müşterilerine direkt satış yapması, sağlayıcı firmanın,bayinin talep ettiği malın % 10-15 i kadar sevkiyat yaparak mal

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2146
Karar No : 2007/7592

arzını kısıtlaması, sağlayıcının bayiler arasında dengesiz mal dağıtımını, farklı iskonto ve vade uygulayarak Anadolu Fren'in rekabet şansını kaldırdığı iddiaları üzerine, 4054 sayılı Kanun kapsamında soruşturma açılmasına gerek olup olmadığının tespiti amacıyla yapılmasına karar verilen önaraştırma sonucu hazırlanan önaraştırma raporunun görüşülmesi üzerine dava konusu kararla soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verildiği anlaşılmaktadır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesinde hakim durum; belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü olarak tanımlanmıştır.

Davacının Rekabet Kurumuna yapmış olduğu başvuruda yeralan iddiaların, 4054 sayılı Kanun çerçevesinde önaraştırma yapılmak suretiyle incelenmesi sonucunda; Beşer Grubunun debriyaj ve fren balataları pazarında hakim durumda bulunmaması dolayısıyla, tek taraflı olarak gerçekleştirilen eylemlerin Kanun'un 6. maddesi kapsamında ihlal teşkil etmemesi, Beşer Grubu iştiraklerinin mal arzını kısıtlamak ve müşterilere doğrudan satış yapmak suretiyle Anadolu Fren Otomotiv Sanayi Ltd. Şti.'nin faaliyetlerini zorlaştırmasının ise 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesi çerçevesinde değerlendirme yapmayı gerektirecek herhangi bir anlaşmaya konu olmaması nedenleriyle soruşturma açılmasına gerek olmadığına yolunda verilen dava konusu kararda 4054 sayılı Kanun'a aykırı bir yön görülmemiştir.

Belirtilen nedenle, yasal dayanaktan yoksun bulunan davanın reddine karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

Dava, Beşer Grubu iştiraklerinin, davacı şirketin faaliyetlerini zorlaştırıcı eylemlerde bulunarak, 4054 sayılı Kanun'u ihlâl ettiği iddiasıyla yapılan şikâyetin reddi yolundaki Rekabet Kurulu'nun 26.01.2006 tarih ve 06-04/65-20 sayılı kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 3. maddesinde, teşebbüslerin belirli amaçlara ulaşmak için oluşturduğu tüzel kişiliği haiz ya da tüzel kişiliği olmayan her türlü birlikler teşebbüs birliği olarak tanımlandıktan sonra, Kanun'un 4. maddesinde "Belirli bir mal veya hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma ya da kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı ve yasaktır.

Bu haller, özellikle şunlardır:

a. Mal veya hizmetlerin alım ya da satım fiyatının, fiyatı oluşturan maliyet, kâr gibi unsurlar ile her türlü alım yahut satım şartlarının tespit edilmesi,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2146
Karar No : 2007/7592

b. Mal veya hizmet piyasalarının bölüşülmesi ile her türlü piyasa kaynaklarının veya unsurlarının paylaşılması ya da kontrolü,

c. Mal veya hizmetin arz ya da talep miktarının kontrolü veya bunların piyasa dışında belirlenmesi,

d. Rakip teşebbüslerin faaliyetlerinin zorlaştırılması, kısıtlanması veya piyasada faaliyet gösteren teşebbüslerin boykot ya da diğer davranışlarla piyasa dışına çıkartılması yahut piyasaya yeni gireceklerin engellenmesi,

e. Münhasır bayilik hariç olmak üzere, eşit hak, yükümlülük ve edimler için eşit durumdaki kişilere farklı şartların uygulanması,

f. Anlaşmanın niteliği veya ticari teamüllere aykırı olarak, bir mal veya hizmet ile birlikte diğer mal veya hizmetin alınmasının zorunlu kılınması veya aracı teşebbüs durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın ya da hizmetin diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da arz edilen bir mal veya hizmetin tekrar arzına ilişkin şartların ileri sürülmesi,

Bir anlaşmanın varlığının ispatlanmadığı durumlarda piyasadaki fiyat değişmelerinin veya arz ve talep dengesinin ya da teşebbüslerin faaliyet bölgelerinin rekabetin engellendiği, bozulduğu veya kısıtlandığı piyasalardakine benzerlik göstermesi teşebbüslerin uyumlu eylem içinde olduklarına karine teşkil eder.

Ekonomik ve rasyonel gerçeklere dayanmak koşuluyla taraflardan her biri uyumlu eylemde bulunmadığını ispatlayarak sorumluluktan kurtulabilir" hükmüne yer verilmiştir.

Bu hükümle, belirli bir mal ve hizmet piyasasında doğrudan veya dolaylı olarak rekabeti engelleme, bozma veya kısıtlama amacını taşıyan veya bu etkiyi doğuran yahut doğurabilecek nitelikte olan teşebbüsler arası anlaşmalar, uyumlu eylemler ve teşebbüs birliklerinin bu tür karar ve eylemleri hukuka aykırı bulunarak açıkça yasaklanmıştır.

Diğer yandan anılan Kanun'un 3. maddesinde hâkim durum, belirli bir piyasadaki bir veya birden fazla teşebbüsün, rakipleri ve müşterilerinden bağımsız hareket ederek fiyat, arz, üretim ve dağıtım miktarı gibi ekonomik parametreleri belirleyebilme gücü olarak tanımlanmış, ve Kanun'un hâkim durumun kötüye kullanılmasını yasaklayan 6. maddesinde de bir veya birden fazla teşebbüsün ülkenin bütününde ya da bir bölümünde bir mal veya hizmet piyasasındaki hâkim durumunu tek başına yahut başkaları ile yapacağı anlaşmalar ya da birlikte davranışlar ile kötüye kullanması halinin hukuka aykırı ve yasak olduğu belirtilmiş 6. maddede kötüye kullanmanın tanımı yapılmamış uygulamada sık rastlanılan kötüye kullanma halleri örneklemek suretiyle sayılmıştır. Bunlar; "a) Ticari faaliyet alanına başka bir teşebbüsün girmesine doğrudan veya dolaylı olarak engel olunması ya da rakiplerin piyasadaki faaliyetlerinin zorlaştırılmasını amaçlayan eylemler,

b) Eşit durumdaki alıcılara aynı ve eşit hak, yükümlülük ve edimler için farklı şartlar ileri sürerek, doğrudan veya dolaylı olarak ayrımcılık yapılması,

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2146
Karar No : 2007/7592

c) Bir mal veya hizmetle birlikte, diğer mal veya hizmetin satın alınmasını veya aracı teşebbüsler durumundaki alıcıların talep ettiği bir malın veya hizmetin, diğer bir mal veya hizmetin de alıcı tarafından teşhiri şartına bağlanması ya da satın alınan bir malın belirli bir fiyatın altında satılmaması gibi tekrar satış halinde alım satım şartlarına ilişkin sınırlamalar getirilmesi,

d) Belirli bir piyasadaki hâkimiyetin yaratmış olduğu finansal, teknolojik ve ticari avantajlardan yararlanarak başka bir mal veya hizmet piyasasındaki rekabet koşullarını bozmayı amaçlayan eylemler,

e) Tüketicinin zararına olarak üretimin, pazarlamanın ya da teknik gelişmenin kısıtlanması" olarak sıralanmıştır.

Hâkim durum, bir ya da birden fazla teşebbüsün pazarda güçlü bir konumda bulunmasını, yani teşebbüsün pazarda rekabeti önleme veya serbestçe davranabilme ya da istediği stratejiyi pazara kabul ettirme gücüne sahip olmasını ifade eder. İlgili pazarı belirleyen iki temel unsur bulunmaktadır. Bunlar, coğrafi pazar ve ürün pazarıdır. İlgili coğrafi pazardan anlaşılması gereken aynı rekabet koşullarına sahip pazar alanıdır. Ürün pazarı ise ticari alışveriş konusu olan bir malın ya da hizmetin oluşturduğu pazardır. Bir teşebbüsün hâkim durumda bulunduğunu gösteren değişik ekonomik ve sosyal faktörler de bulunmaktadır. Buna göre hâkim durumun tespitinde, ilgili ürün ve coğrafi pazarın yanısıra ilgili zaman dönemi, ürünün ikame edilebilirliği, çapraz esnekliği, pazarın homojen yapıda olması, pazardaki rakiplerin sayısı ve pazar payları gibi hususların da incelenmesi gerekmektedir.

Kısaca hâkim durumun tespiti konusunda yapısal, işlevsel ve ekonomik güce dayalı olmak üzere çeşitli değerlendirme ölçütleri vardır. Hâkim durumun varlığı tamamen iktisadi analizlere dayanarak araştırılması gereken bir konudur ve hâkim durumun belirlenmesinde önemli olan ve öncelikle ele alınması gereken ölçüt, işletmenin ilgili pazardaki payıdır. Pazar payının yalnız hâkim durumda olup olmadığının incelenmekte olan işletme açısından değil, bu işletmeye rakip olan, diğer işletmeler açısından da incelenmesi gerekmektedir.

Dava dosyasının incelenmesinden; Kurul tarafından şikâyetin konusu dikkate alınarak, ilgili ürün pazarının "fren ve debriyaj balataları pazarı" olarak belirlendiği, incelemeye konu debriyaj ve fren balataları pazarında üretim yapan yerli firmalar arasında, Beşer Grubu'nun en büyük teşebbüs olarak ön plana çıktığı, pazar payının yüksek olmasına yol açan en önemli nedenlerin başında, Beşer Grubu ürünlerinin özellikle de kampana balataların, ithal ürünlere göre fiyatının avantajlı olması ve bu nedenle ticari araçlar gibi balatanın önemli bir maliyet kalemi teşkil ettiği kullanıcılar ve eski model binek aracı sahipleri tarafından tercih edilmesi olduğu, ancak son yıllarda ticari araçlarda da disk frenlerin kullanılmaya başlanmasının, pazarın yapısını etkilemeye başladığı, diğer taraftan, binek araçlar pazarında yaşanan gelişmelerin de balata pazarına yansımakta olduğu, binek araçlar pazarında hızla gelişen teknolojilerin araç güvenliğini ön plana çıkardığı, bunun da tüketicilerin tercihlerini güvenlik imajının ön planda olduğu, güçlü markalar tarafından sağlanan ithal ürünlere

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2146
Karar No : 2007/7592

kaydırmalarına neden olduğu, pazarın yapısına etki edecek önemli bir gelişmenin ise, balata üretiminde asbest kullanımının yasaklanması olduğu, asbest kullanımının, Türkiye'de de 4857 sayılı İş Kanunu'na dayanılarak çıkarılan 26.12.2003 tarihli, "Asbestle Çalışmalarda Sağlık ve Güvenlik Önlemleri Hakkında Yönetmelik"le yasaklandığı, ancak söz konusu Yönetmeliğin yürürlük tarihinin 15.04.2006 olarak belirlenmesi nedeniyle, yerli üreticilerin halen asbestsiz balatanın yanında asbestli balata üretmeye devam etmekte oldukları, buna karşılık, dünya genelindeki büyük balata üreticilerinin asbestli balata üretimini tamamen terk etmiş olmaları nedeniyle, 2006 yılından itibaren tamamen asbestsiz üretime geçmesi gereken yerli üreticilerin pazar kaybına uğramasının beklendiği, pazarın bir başka özelliğinin de, çok sayıda teşebbüsün faaliyet göstermesi olduğu, yasal ve fiili engellerin olmaması nedeniyle pazarın gerek üretim, gerekse ithalat bakımından faaliyet göstermek isteyen teşebbüslere açık bir nitelik gösterdiği, bu veriler ışığında balata pazarında %40-50 pazar payına sahip olan Beşer Grubu'nun, pazarın yapısı, giriş engellerinin olmaması, dikey entegrasyonun yokluğu gibi özellikler de dikkate alındığında hâkim durumda bulunmadığı, hâkim durumda bulunmaması nedeniyle de mal arzının kısıtlanması eyleminin, 4054 sayılı Kanun kapsamında ihlâl olarak değerlendirilemeyeceği, şikâyetçinin bir başka iddiasının, Beşer Grubu'nun kendilerinin müşterilerine doğrudan mal vermesi, kendilerine uyguladığı fiyatları perakende müşterilere de uygulamak suretiyle şikâyetçinin ticari itibarına zarar verdiği yönünde olduğu, rekabet hukukunun, rekabeti kısıtlayıcı uygulamalar neticesinde oluşan piyasa aksaklıklarına müdahale ettiği, üreticilerin, ürünlerini bu konuda uzmanlaşmış aracılar kanalıyla satabilecekleri gibi, nihai kullanıcıya ulaştırma işini bizzat kendilerinin de üstlenebilecekleri, üreticilerin ürünlerini nihai tüketiciye ulaştırmak için ara kanallar kullanmalarının zorunlu kılınması veya üreticilerin nihai kullanıcıya ürün satmalarının önlenmesinin rekabet hukukunun müdahale alanı dışında bulunduğu, bu nedenle, Beşer Grubu'nun perakende müşterilere doğrudan mal vermesi ile ilgili şikâyetlerin Kanun kapsamında ihlâl niteliği taşımadığı, belirtilen nedenlerle Kurul tarafından alınan dava konusu kararlar soruşturma açılmasına gerek olmadığına karar verildiği anlaşılmıştır.

Yukarıda yer verilen yasal düzenleme, hukukî süreç ve Rekabet Kurulu kararı ile dosyadaki bilgi ve belgeler birlikte değerlendirildiğinde; şikâyete konu olan Beşer Grubu iştiraklerinin, mal arzını kısıtlamak ve müşterilere doğrudan satış yapmak suretiyle davacı şirketin faaliyetlerini zorlaştırmasının, 4054 sayılı Kanun'un 4. maddesinde değerlendirme yapmayı gerektirecek herhangi bir anlaşmaya konu olmaması ve Beşer Grubu'nun ilgili pazar olarak tanımlanan debriyaj ve fren balataları pazarında hâkim durumda bulunmaması dolayısıyla, tek taraflı olarak gerçekleştirilen bu eylemlerin, Kanun'un 6. maddesi kapsamında ihlâl teşkil etmemesi nedenleriyle, soruşturma açılmasına gerek olmadığı yolunda şikâyetin reddine ilişkin olarak alınan dava konusu Kurul kararında hukuka aykırılık bulunmadığı sonucuna ulaşılmaktadır.

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/2146
Karar No : 2007/7592

Davacı tarafından, Rekabet Kurulu'nun yedi üyeden teşekkül etmesine karşın dava konusu kararın altı üye ile alınmasının hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülmekte ise de; Kurul kararının 4054 sayılı Kanun'un 51. maddesine uygun olarak verildiğinin anlaşılması karşısında, davacı iddiası yerinde bulunmamıştır. Davacının diğer iddiaları da, dava konusu kararı kusurlandıracak nitelikte görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 59,70-YTL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 20.11.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Orhun	Turan	Zümrüt
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	YET	KARAKAYA	ÖDEN

YARGILAMA GİDERLERİ :

Toplam Harç : 43,70-YTL
Posta Gideri : 16,00-YTL
TOPLAM : 59,70-YTL

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4822
Karar No : 2007/8699

Davacılar : 1- AK-SA Sağlık Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. Şti.
2- Doruk Sağlık Tesisleri Tic. A.Ş.

Vekili : Av. Muzaffer Özcan
Nuhkuyusu Cad. Payanda Sok. No:2/6 Üsküdar/İSTANBUL

Davalı : Rekabet Kurumu
Bilkent Plaza B-3 Blok Bilkent/ANKARA

İstemin Özeti : Olay tarihinde faaliyette bulunan Sosyal Sigortalar Kurumu'nun (SSK), kendi imkânlarıyla karşılayamadığı sağlık hizmetlerinin satın alınarak karşılanmasına ilişkin imzalanan sözleşmelerle, hâkim durum yaratılmasına ve özel tıp merkezlerinin pazara girişinin zorlaştırılmasına neden olmak suretiyle mevcut hâkim durumunu kötüye kullanmasının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 6. maddesine aykırı olduğundan bahisle yapılan şikâyetin reddine ilişkin 24.08.2006 tarih ve 06-59/796-M sayılı Rekabet Kurulu kararının; sadece özel hastanelerle sözleşme yapılmasının rekabet hukukuna aykırı bulunduğu, bu konuya ilişkin mevzuat hükümlerinin incelenmesinden, SSK'nın belli hizmetleri özel hastanelerden almasını zorunlu kılan bir düzenlemenin olmadığı, SSK'nın özel hastanelerden aldığı tanı ve tedavi hizmetlerini, bu konuda yeterliğe sahip olan tıp merkezlerinden de alabileceği, diğer sosyal güvenlik kuruluşlarının, aynı hizmetleri tıp merkezlerinden de aldığı, bu konuya ilişkin SSK gerekçesinin hukuka aykırı bulunduğu ileri sürülerek iptali istenilmektedir.

Savunmanın Özeti : SSK'nın yürüttüğü sağlık ve sosyal hizmet faaliyetleri açısından, 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde tanımlanan şekilde bir teşebbüs niteliğinin bulunmadığı, tıp merkezlerinin SSK'nın belirlemiş olduğu kriterlere sahip olmadığından, davacılarla sözleşmeler imzalanamadığı belirtilerek, hukukî dayanaktan yoksun bulunan davanın reddi gerektiği savunulmaktadır.

Danıştay Tetkik Hâkimi Ahmet EĞERCİ'nin Düşüncesi : 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde tanımlanan şekilde bir teşebbüs niteliği bulunmayan SSK'nın, 4054 sayılı Kanun kapsamında görülmemekle, dava konusu kararla şikâyetin reddinde hukuka aykırılık bulunmadığı, belirtilen nedenle davanın reddi karar verilmesi gerektiği düşünülmektedir.

Danıştay Savcısı Ünal DEMİRCİ'nin Düşüncesi : Dava, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun (SSK) sağlık hizmetleri satın almaya ilişkin bazı uygulamalarının 4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanuna aykırı olduğu yolundaki şikâyet hakkında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına dair Rekabet Kurulunun 24.8.2006 tarih ve 06-59/796-M sayılı kararının tebliğine ilişkin 28.08.2006 tarih ve B.50.0.REK.0.08.00.00-110/690 sayılı kararın iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Kanunun 2. maddesinde: "Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmaları ve rekabeti önemli

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4822
Karar No : 2007/8699

ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukukî işlem ve davranışlar, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tespit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemler bu Kanun kapsamına girer." hükmü yer almış; 3. maddesinde teşebbüs: "Piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimleri" olarak tanımlanmıştır.

Dava dosyasının incelenmesinden; Aksa Sağlık Hizmetleri San. ve Tic. Ltd. ve Doruk Sağlık Tesisleri Tic. A.Ş. tarafından, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun 506 sayılı Kanununun 123. maddesine dayanarak kamu ve özel sağlık hizmeti veren kurum ve kuruluşlardan kendi imkanları ile karşılamadığı bazı sağlık hizmetlerini satın alma yoluyla karşıladığı ve bu çerçevede SSK'nın özel sağlık kuruluşları ile anlaşmalar imzaladığı, ancak sağlık sektöründe T.C. Sağlık Bakanlığı'nın denetiminde ve ruhsatlı bir şekilde faaliyet gösterdikleri halde kendilerinin sözleşme imzalanması yolundaki taleplerinin çeşitli sebeplerle reddedildiği, bu durumun yürürlükteki mevzuata, rekabet ortamının oluşturulması ve korunması konusundaki rekabet uygulamalarına aykırı olduğu yolundaki şikayet başvurusunun reddedilmesi üzerine bakılan davanın açıldığı anlaşılmaktadır.

506 sayılı Kanun ve ikincil mevzuat birlikte değerlendirildiğinde; SSK'nın, sosyal güvenlik alanında kendisine verilen yetki çerçevesinde sunduğu sağlık hizmetlerinin ekonomik faaliyetler olarak nitelendirilemeyeceği, dolayısıyla sağlık hizmetlerinin arzına yönelik hizmet alımında bulunmasının da teşebbüs davranışı biçiminde algılanamayacağı sonucuna varılmaktadır.

Ayrıca, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun yürüttüğü sağlık ve sosyal hizmet faaliyetleri yönünden 4054 sayılı Kanununun 3. maddesinde tanımlanan şekilde bir "teşebbüs" olarak nitelendirilmesine de olanak bulunmamaktadır.

Öte yandan, Sosyal Sigortalar Kurumu'nun, 506 sayılı Kanun ve ilgili ikincil mevzuat çerçevesinde ayakta tanı ve tedavi hizmetini sadece "Özel Hastane Açılış ve Mesul Müdürlük Belgesi" bulunan sağlık kurumları ile sağlık hizmeti satın alımı sözleşmesi imzalamak suretiyle temin etmesi ve şikayetçi şirketlerin söz konusu standardı taşımamaları nedeniyle sözleşme imzalamaması eşit durumdaki kişiler arasında ayrımcılık yapıldığı anlamına gelmez.

Bu durumda, yukarıda yer alan tespit ve değerlendirmeler karşısında, şikayete taraf olan Sosyal Sigortalar Kurumu'nun 4054 sayılı Kanununun 3. maddesi anlamında bir teşebbüs olarak kabul edilmesi mümkün olmadığından, şikayetin konusunu oluşturan iddialar kapsamında herhangi bir işlem tesisine gerek olmadığına dair Kurul kararında hukuka aykırı bir yön görülmemiştir.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine karar verilmesinin uygun olacağı düşünülmektedir.

TÜRK MİLLETİ ADINA

Karar veren Danıştay Onüçüncü Dairesi'nce Tetkik Hâkiminin açıklamaları dinlendikten ve dosyadaki belgeler incelendikten sonra işin gereği görüldü:

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4822
Karar No : 2007/8699

Dava, SSK'nın, kendi imkânlarıyla karşılayamadığı sağlık hizmetlerinin satın alınarak karşılanmasına ilişkin imzalanan sözleşmelerle, hâkim durum yaratılmasına ve özel tıp merkezlerinin pazara girişinin zorlaştırılmasına neden olmak suretiyle mevcut hâkim durumunu kötüye kullanmasının 4054 sayılı Kanun'un 6. maddesine aykırı olduğundan bahisle yapılan şikâyetin, Kanun'un 42/2. maddesi uyarınca reddine ilişkin 24.08.2006 tarih ve 06-59/796-M sayılı Rekabet Kurulu kararının iptali istemiyle açılmıştır.

4054 sayılı Rekabetin Korunması Hakkında Kanun'un 27. maddesinin (a) bendinde, bu Kanun'da yasaklanan faaliyetler ve hukuki işlemler hakkında, başvuru üzerine veya re'sen inceleme, araştırma ve soruşturma yapmak; bu Kanun'da düzenlenen hükümlerin ihlâl edildiğinin tespit edilmesi üzerine, bu ihlâllere son verilmesi için gerekli tedbirleri alıp bundan sorumlu olanlara idari para cezaları uygulamak Rekabet Kurulu'nun görevleri arasında sayılmış olup, Kurul'un belirtilen görev ve yetkilerini kullanabilmesi, muhatabının Kanun kapsamında teşebbüs olmasına bağlı bulunmaktadır. Bu nedenle uyumsuzluğun çözümü, teşebbüs kavramının irdelenmesini gerekli kılmaktadır.

4054 sayılı Kanun'un 2. maddesinde, Türkiye Cumhuriyeti sınırları içinde mal ve hizmet piyasalarında faaliyet gösteren ya da bu piyasaları etkileyen her türlü teşebbüsün aralarında yaptığı rekabeti engelleyici, bozucu ve kısıtlayıcı anlaşma, uygulama ve kararlar ile piyasaya hâkim olan teşebbüslerin bu hâkimiyetlerini kötüye kullanmalarının ve rekabeti önemli ölçüde azaltacak birleşme ve devralma niteliğindeki her türlü hukuki işlem ve davranışların, rekabetin korunmasına yönelik tedbir, tesbit, düzenleme ve denetlemeye ilişkin işlemlerin bu Kanun kapsamına gireceği hükme bağlanmış; 3. maddesinde de, teşebbüs, piyasada mal veya hizmet üreten, pazarlayan, satan gerçek ve tüzel kişilerle, bağımsız karar verebilen ve ekonomik bakımdan bir bütün teşkil eden birimler olarak tanımlanmıştır.

Aktarılan yasal düzenlemeden anlaşılacağı üzere, rekabet kurallarının ekonomik faaliyette bulunan her teşebbüse uygulanması öngörülmüştür. Bu nedenle de kamu teşebbüsleri ve devlet tarafından kendilerine özel, münhasır ya da imtiyaz oluşturan haklar tanınmış olan bütün teşebbüsler Kanun kapsamındadır. Buna karşın, sözü edilen Kanun'un 3. maddesinde tanımlanan teşebbüs niteliği taşımayan, başka bir anlatımla piyasada mal veya hizmet üretmeyen, pazarlamayan, satmayan, kısacası ekonomik faaliyet göstermeyen gerçek ya da tüzel kişilerin davranışlarına atılan Kanun hükümlerinin uygulanması mümkün bulunmamaktadır.

Dava dosyasının incelenmesinden; davacılar tarafından, sadece özel hastanelerle sözleşme yapılmasının rekabet hukukuna aykırı bulunduğu, mevzuatta SSK'nın belli hizmetleri sadece özel hastanelerden almasını zorunlu kılan bir düzenlemenin yer almadığı, SSK'nın özel hastanelerden aldığı tanı ve tedavi hizmetlerini, bu konuda yeterliğe sahip olan tıp merkezlerinden de alabileceği, diğer sosyal güvenlik kuruluşlarının, aynı hizmetleri tıp merkezlerinden de aldığı yolunda Rekabet Kurumu'na yapılan şikâyet üzerine Kurum uzmanları tarafından düzenlenen 2006-4-128/BN-06-K.T sayılı Bilgi Notu'nda, Rekabet

T.C.
DANIŞTAY
ONÜÇÜNCÜ DAİRE
Esas No : 2006/4822
Karar No : 2007/8699

Kurulu'nun SSK'nın ilaç alımlarına yönelik bazı düzenlemelerine ilişkin alınan emsal bir kararına atıf yapılarak, SSK'nın yürüttüğü sağlık ve sosyal hizmet faaliyetleri açısından 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde tanımlanan şekilde bir teşebbüs olmadığı, ayrıca SSK'nın şikâyete konu olan karar ve uygulamalarının, 4054 sayılı Kanun'un 4. ve 6. maddelerinde yasaklanan eşit durumdaki alıcılar arasında ayrımcılık yapmak eylemi ile ilişkilendirmek de mümkün görünmediği, buna göre SSK'nın, 506 sayılı Kanun ve ilgili ikincil mevzuat çerçevesinde ayakta tanı ve tedavi hizmetini sadece "özel hastane açılış ve mesul müdürlük belgesi" bulunan sağlık kurumları ile sağlık hizmeti satın alımı sözleşmesi imzalamak suretiyle temin ettiği, dolayısıyla şikâyetçilerin söz konusu niteliği haiz olmamaları nedeniyle SSK ile sağlık hizmeti satın alımı sözleşmesi imzalamadıklarının belirtildiği, davacılar tarafından yapılan başvuruyu değerlendiren Rekabet Kurulu tarafından alınan dava konusu kararla da, başvuru konusu ile ilgili olarak 4054 sayılı Kanun kapsamında herhangi bir işlem yapılmasına gerek olmadığına, Kanun'un 42/2. maddesi uyarınca şikâyetin reddine karar verildiği anlaşılmaktadır.

SSK; 4792 sayılı Sosyal Sigortalar Kurumu Kanunu çerçevesinde, Çalışma ve Sosyal Güvenlik Bakanlığı'na bağlı idarî ve malî özerkliği haiz bir kamu kuruluşudur, görev ve yetkileri, 506 sayılı Sosyal Sigortalar Kanunu ile belirlenmiştir. 506 sayılı Kanun'a göre SSK'nın asli görevi; sigorta ve sağlık hizmetlerinin sunulması, sosyal güvenlik hizmetleri dahilinde sağlık hizmetlerinin verilmesidir.

Bu durumda, yürüttüğü sağlık ve sosyal hizmetleri ekonomik faaliyetler olarak nitelendirilemeyen, bu nedenle de, 4054 sayılı Kanun'un 3. maddesinde tanımlanan şekilde bir "teşebbüs" olmayan SSK'nın, 4054 sayılı Kanun kapsamında görülmeyerek dava konusu kararla şikâyetin reddinde hukuka aykırılık bulunmamaktadır.

Açıklanan nedenlerle davanın reddine, aşağıda dökümü yapılan 59,70-YTL yargılama giderlerinin davacı üzerinde bırakılmasına, artan posta ücretinin istemi halinde davacıya iadesine, 12.12.2007 tarihinde oybirliğiyle karar verildi.

Başkan	Üye	Üye	Üye	Üye
Faruk	Ali	Orhun	Suna	Zümrüt
ÖZTÜRK	ÖZTÜRK	YET	TÜRKOĞLU	ÖDEN

YARGILAMA GİDERLERİ :

Toplam Harç : 43,70-YTL
Posta Gideri : 16,00-YTL
TOPLAM : 59,70-YTL

DUYURU

1. Dergiye gönderilen yazılar, başka bir yerde yayımlanmamış veya yayınlanmak üzere gönderilmemiş olmalıdır. Metinler bilgisayar ortamında bir cd ile beraber A4 kağıdının bir yüzüne çift aralıkla yazılmış üç kopya halinde teslim edilmelidir. Teknik nedenlerden ötürü, daktilo ile yazılmış metinler kabul edilmez. Yayın Komisyonunca kabul edilmeyen yazılar iade edilmez.
2. Yazıyla birlikte, İngilizce başlık ve en çok 15 satırlık İngilizce bir özet teslim edilmelidir.
3. Tablo ve şekillere numara verilmeli, başlıklar tablo ve şekillerin üzerinde yer almalı kaynaklar ise tablonun altına yazılmalıdır. Denklemlerin sıra numarası parantez içinde, sayfanın sağ tarafında gösterilmelidir.
4. Kaynaklara yapılan göndermeler dipnotlar yerine, metin içinde açılan ayrıçlarla belirtilmelidir. Ayrıca içindeki bilgiler sırasıyla şöyle olmalıdır: Yazar(lar)ın soyadı, kaynağın yılı, sayfa numaraları: Örneğin:

..... tespit edilmiştir. (Atkinson, 1983; 77-82).

..... Sayer (1996a: 43-72; 1986b: 666-695) belirtilmelidir.

KİTAPLAR

FÖRLSTER, S. (1991), The Art of Encouraging Invention: A New Approach to Government Innovation, California Press.

MAKALELER

BAUMOL, W.J. (1986), "Productivity Growth, Convergence and Welfare: What the Long Run Data Show", American Economic Review, 76,1072-82.

DERLEMELER

HALL, P.H. "The Theory and Practice of Innovation Policy: An Overview", P. Hall (der), Technology, Innovation and Economic Policy içinde, Oxford: Philip Alan, 1-34.

5. Dipnot halinde verilen ek bilgiler, metin içinde numara sırasıyla ve sayfa altında ayrıca verilmelidir.
6. Belirtilen kurallara uymayan yazılar, gerekli düzeltmelerin yapılması için geri gönderilebilir. Yazının yayınlanması halinde, derginin 3 kopyası yazara ücretsiz gönderilecektir.
7. Yazarların, makaleleri ile birlikte, yazışma adresi, telefon ve faks bilgilerini de içeren notu göndermeleri gereklidir.